

2015

Raport vjetor
Godišnji izveštaj
Annual Report

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

RAPORT VJETOR 2015

Visioni

“Të jemi kredibilë dhe të pranuar globalisht si rregullator dhe autoritet mbikëqyrës i aviacionit civil, i radhitur para të tjerëve në rajon dhe më gjerë sa i përket sigurisë së aviacionit.”

Misioni

“Të krijojmë një ambient të aviacionit civil në përputhshmëri me standardet ndërkombëtare, përmes monitorimit të vazhdueshëm, partneritetit me industrinë dhe nivelit të lartë të kompetencës profesionale të personelit.”

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	6
2. BAZA LIGJORE	8
2.1 Përmirësimi i bazës ligjore	9
2.2 Vështirësitë ligjore	9
3. PËRSHKRIMI I AAC-së	9
4. ORGANIZIMI INSTITUCIONAL	10
4.1 BORDI MBIKËQYRËS I AAC-së	12
4.2 EKZEKUTIVI	12
a) Drejtori i përgjithshëm i AAC-së	12
b) Zëvendësdrejtori i përgjithshëm i AAC-së	12
c) Menaxhmenti i mesëm	13
4.3 BURIMET NJERËZORE	13
a) Trajnimet	13
4.4 ASETET	13
5. PLANIFIKIMI DHE REALIZIMI I PUNËS	14
6. SISTEMI PËR MENAXHIM TË CILËSISË	14
7. PUNA GJATË VITIT PARAPRAK	15
7.1 PËRPPJEKJET PËR ANËTARËSIM TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS NË ORGANIZMA NDËRKOMBËTARË TË AVIACIONIT	15
a) ICAO	15
b) ECAC dhe EUROCONTROL	15
c) EASA	16
7.2 NORMALIZIMI I HAPËSIRËS AJRORE TË KOSOVËS	16
a) Përshkrimi i hapësirës ajrore të Kosovës	16
b) Normalizimi i hapësirës së ulët ajrore të Republikës së Kosovës	19
7.3 MARRËVESHJA MBI HAPËSIRËN E PËRBASHKËT EVROPIANE TË AVIACIONIT (MARRËVESHJA HPEA)	20
7.4 PROGRAMI SHITETËROR I SIGURISË (SSP)	20
7.5 ÇËSHTJET E AVIACIONIT TË NDËRLIDHURA ME INTEGRIMIN EVROPIAN	21
a) Programi Kombëtar për Zbatimin e MSA-së	21
b) Marrëveshja MSA	21
c) Raporti i Vendit për Kosovën i Komisionit Evropian ..	21
d) Takimi sektorial dhe plenar i transportit në kuadër të DPSA-së	22
7.6 BASHKËPUNIMI NDËRINSTITUCIONAL	22
a) Bashkëpunimi me Ministrinë e Infrastrukturës	22
b) Bashkëpunimi me Ministren për Dialog	23
c) Bashkëpunimi me KFOR-in	23
d) Mbështetja Federatës Aeronautike të Kosovës për pranim	

në Federatën Aeronautike Ndërkombëtare	23
e) Bashkëpunimi me Policinë e Kosovës	24
7.7 AKTIVITETI I AAC-SË NË RRAFSHIN NDËRKO-MBËTAR	24
a) Bashkëpunimi dypalësh në fushën e aviacionit civil	24
b) Bashkëpunimi shumëpalësh rajonal	26
c) Koordinimi i asistencës teknike në fushën e aviacionit	27
7.8 AKTIVITETI RREGULLATOR	29
a) Siguria e fluturimeve	30
b) Shërbimet e navigacionit ajror	35
c) Aerodromet	37
d) Rregullimi ekonomik	39
7.9 AKTIVITETI LEGJISLATIV	41
a) Aktet nënligjore	41
b) Vendimet ekzekutive	43
c) Ndëshkime/ankesa/konteste	44
d) Vështirësitë në publikimin e akteve nënligjore	44
7.10 PUBLIKIMET TEKNIKE PËR INDUSTRIJËN	44
7.11 INFORMIMI I PUBLIKUT DHE QASJA NË DOKUMENTE PUBLIKE	46
a) Buletini i AAC-së "Aviatori"	46
b) Qasja në dokumente publike	46
7.12 ADMINISTRATA DHE BURIMET NJERËZORE	46
a) Prokurimi gjatë vitit 2015	47
7.13 RAPORTI FINANCIAR	47
a) Raporti i buxhetit me shpenzime	47
b) Të hyrat	48
c) Shpenzimet buxhetore	48
d) Planifikimi / Realizimi i buxhetit	51
e) Investimet kapitale	51
f) Tabelë krahasuese e buxhetit për tri vitet e fundit	52
g) Buxheti i AAC-së për vitin 2016	52
8. AUDITIMET NDAJ AAC-së	52
a) Auditimi nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës	52
9. STATISTIKAT	52
SHTOJCA 1 – LISTA E TRAJNIMEVE	54
SHTOJCA 2 – PLANI I PUNËS SË AAC-SË PËR VITIN 2015 DHE REALIZIMI I TIJ	58
SHTOJCA 3 – REZULTATET E MATJES SË KËNAQSHMËRISË	64
SHTOJCA 4 – STATISTIKAT	65

LISTA E SHKURTESAVE

AAC	Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës
AMC	Qendra e Mjekësisë së Aviacionit
AME	Ekzaminues Mjekësor të Aviacionit
ANP	Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës “Adem Jashari”
AOC	Certifikata e Operatorit Ajror
BE	Bashkimi Evropian
EULEX	Misioni i Bashkimit Evropian për Sundimin e Ligjit
EASA	Agjencia Evropiane për Sigurinë e Aviacionit
ECAC	Konferenca Evropiane e Aviacionit Civil
EUROCONTROL	Organizata Evropiane për Sigurinë e Navigacionit Ajror
FTO	Organizatë Trajnuese e Fluturimeve
HPEA	Hapësira e Përbashkët Evropiane e Aviacionit
IATA	Asociacioni Ndërkombëtar i Transportit Ajror
ICAN	ICAO Air Services Negotiation
ICAO	Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil
IKAP	Instituti Kosovar për Administratë Publike
IPA	Instrumenti i Para-anëtarësimit
ISIS	Zbatimi i Qiellit të Vetëm Evropian në Evropën Juglindore
ISO	Organizata Ndërkombëtare e Standardizimit
KA	Kontrolli Ajror
KE	Komisioni Evropian
KFOR	Forcat e Kosovës
KHAIA	Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike
KPM	Komisioni i Pavarur Mbikëqyrës
KTA	Kontrolli i Trafikut Ajror
LAC	Ligji për Aviacionin Civil
MF	Ministria e Financave
MI	Ministria e Infrastrukturës
MIE	Ministria e Integritimit Evropian
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
MPJ	Ministria e Punëve të Jashtme
MPMS	Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale
NATO	Organizata e Traktatit të Atlantikut Verior
OSHNA	Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror ANP– Kontrolli Ajror “ADEM JASHARI”
PKZMSA	Programi Kombëtar për Zbatimin e MSA-së
SIMFK	Sistemi Informativ i Menaxhimit të Financave të Kosovës
SMC	Sistemi për menaxhimin e cilësisë
SPR	Standardet dhe praktikat e rekomanduara të ONAC-it
SSP	Programi Shtetëror i Sigurisë
ZAPK	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës
ZSC	Zyra për Siguri dhe Cilësi në AAC
ZÇLA	Zyra për Çështje Ligjore të Aviacionit në AAC

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

AAC-ja është një agjenci e pavarur rregullatore e ngarkuar me rregullimin e aspekteve të sigurisë së aviacionit civil dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror. AAC-ja ka kapacitet të plotë juridik; është organizatë e vetëfinancuar buxhetore dhe autoritet publik, i cili iu nënshtrohet dispozitave përkatëse mbi organizatat buxhetore dhe autoritetet publike në ligjet dhe aktet e tjera nënligjore të zbatueshme në Republikën e Kosovës.

AAC-ja vetëfinancohet nga të ardhurat e dedikuara, siç përcaktohet në Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (i ndryshuar dhe plotësuar). Sipas Nenit 25 të Ligjit nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil, të ardhurat e dedikuara të AAC-së përbëhen nga:

- taksat të cilat ndërlidhen me aviacionin, detyrimet dhe tarifet;
- një përqindje nga shërbimet e navigacionit ajror që ofrohen brenda hapësirës ajrore të Republikës së Kosovës;
- tarifet për sigurinë e pasagjerëve dhe tarifet e certifikimit dhe licencimit; dhe
- donacionet, grantet dhe përkrahjet (mbështetjet) tjera financiare ose teknike të caktuara për AAC-në.

AAC-ja udhëhiqet nga Drejtori i përgjithshëm. Drejtori i përgjithshëm i AAC-së është riemëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës me Vendimin nr. 8/157 të datës 22 nëntor 2013 për një mandat pesëvjeçar me mundësi vazhdimi. Puna e AAC-së mbikëqyret nga Bordi Mbikëqyrës prej pesë anëtarësh. Bordi Mbikëqyrës i AAC-së nuk ka qenë funksional që nga shtatori i vitit 2013 kur të gjithë anëtarëve iu ka skaduar mandati.

Në fillim të janarit 2015, pas një konsultimi gjithëpërfshirës, është konsoliduar dhe miratuar i gjithë Plani i punës i AAC-së për vitin 2015. Ky plan në përmbajtje përfshin: planin e veprimit, planin e aktiviteteve mbikëqyrëse, planin e rekrutimit dhe planin e trajnimeve të personelit dhe është në përputhshmëri të plotë me objektivat strategjike të AAC-së. Rishikimet tremujore dhe ai vjetor kanë treguar se plani i punës për vitin 2015 është realizuar 88%, plani i veprimit 70%, plani i trajnimeve 94% dhe plani i aktiviteteve mbikëqyrëse 100%. Shtojca 2 e këtij raporti përmban planin e punës 2015 dhe realizimin e tij.

Për mirëmbajtjen e certifikatës së cilësisë, të fituar në vitin 2013, AAC-ja në vazhdimësi përmbush dhe verifikon zbatimin e kërkesave që rrjedhin nga standardi ISO 9001:2008. Përpos auditimit të jashtëm të ndërmarrë nga shtëpia certifikuese "Bureau Veritas" në prill, për të garantuar qëndrueshmërinë e një sistemi të certifikuar, AAC-ja gjatë vitit ka audituar sistemin e vet, ka matur kënaqshmërinë e atyre që pranojnë shërbime nga ky autoritet, ka rishikuar realizimin e punëve nëpër tremujorë dhe ka rishikuar menaxhimin e punës në organizatë në përgjithësi. Shtojca 3 e këtij raporti ilustron rezultatet e matjes së brendshme dhe të jashtme të kënaqshmërisë.

Pas rihapjes së hapësirës së lartë ajrore të Kosovës për mbiflurime në muajin prill të vitit 2014, NATO-ja ka intensifikuar bisedimet gjatë vitit 2015 me autoritetet shtetërore të Kosovës dhe vendeve fqinje për të normalizuar edhe hapësirën e ulët ajrore të Kosovës. Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore të Kosovës, ndër të tjera, do të përfshijë hapjen e korridoreve të reja ajrore midis Republikës së Kosovës, Shqipërisë, Malit të Zi dhe Serbisë, që do të shërbenin për të gjithë avionët që fluturojnë në ANP "Adem Jashari". Tash për tash, të gjitha fluturimet në Prishtinë kryhen vetëm përmes një korridori ajror që lidh Republikën e Kosovës me Maqedoninë. Korridoret e reja do ta shkurtonin kohën e fluturimit për rreth 15-20 minuta, do ta ulnin koston e operimit për kompanitë ajrore, që rrjedhimisht, do të duhej të reflektuhej në bileta më të lira për udhëtarët tanë.

Nënshkrimi i Marrëveshjes për Stabilizim-Asociim midis Republikës së Kosovës dhe BE-së në tetor të 2015-s dhe ratifikimi nga parlamentet përkatëse konsiderohet të ketë vënë një bazë të fortë ligjore për nënshkrimin e Aranzhimeve të Punës midis Autoritetit të Aviacionit Civil dhe Agjencisë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (EASA) gjatë vitit 2016. Nënshkrimi i aranzhimeve të punës midis AAC-së dhe EASA-s do të mundësonte, veç tjerash, auditimet e performancës së AAC-së nga EASA dhe një vlerësim pozitiv do të garantonte njohje në nivel panevropian të licencave dhe certifikatave të aviacionit të lëshuara nga Republika e Kosovës.

AAC-ja ka vazhduar të bashkërendojë aktivitetet me MPJ-në dhe MI-në mbi veprimet që duhen ndërmarrë

për anëtarësimin në Organizatën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (ICAO), si dhe ka vazhduar përpjekjet që të marrë pjesë si vëzhgues në punimet e organizatave të rëndësishme pan-evropiane të aviacionit ECAC dhe EUROCONTROL. Më tepër mund të lexohet në pikën 7.1 të këtij raporti.

Në rrafshin legjislativ, AAC-ja ka vazhduar të nxjerrë akte nënligjore për zbatim të Ligjit për Aviacionin Civil, me të cilat bëhet përvetësimi i standardeve ndërkombëtare të aviacionit civil të publikuara nga ICAO-ja dhe atyre për zbatim të legjislacionit të BE-së në fushën e aviacionit civil, si ato në kuadër të Marrëveshjes HPEA, ashtu edhe të tjerat të cilat vlejné për vendet e BE-së, por që ende nuk janë bërë zyrtarisht pjesë e kësaj Marrëveshjeje. Janë nxjerr katërmbëdhjetë akte të veçanta nënligjore për transponimin e legjislacionit të BE-së në fusha të ndryshme brenda përgjesisë së AAC-së. Përpos 14 rregulloreve dhe 3 publikimeve teknike, AAC-ja gjatë vitit ka publikuar edhe dy raporte të rëndësishme për publikun: i pari, i rregullt vjetor, mbi ndodhitë e raportuara në AAC dhe i dyti mbi fushat ajrore në Republikën e Kosovës. Ky i fundit dokumentoi ekzistencën e 12 fushave ajrore në territorin e Kosovës, të ndërtuara kryesisht ndërmjet viteve 1970 dhe 1987. Bazuar në vlerësimet e ekipit të inspektorëve të AAC-së, 5 nga 12 fushat ajrore janë në gjendje më të mirë fizike dhe infrastrukturore dhe mund të ri-funksionalizohen për destinimin primar të tyre, që është aviacioni i përgjithshëm, me një investim dhe mirëmbajtje minimale, përderisa për të tjerat duhen të bëhen investime të mëdha.

Inspektorët e AAC-së kanë kryer inspektime dhe auditime sipas planit të miratuar të aktiviteteve mbikëqyrëse për vitin 2015 për të garantuar që operimet e aviacionit civil në Republikën e Kosovës kryhen në përputhje me standardet në fuqi. Këto inspektime dhe auditime janë bërë në Aeroportin Ndërkombëtar të Prishtinës “Adem Jashari”, Ofruesin e Shërbimeve të Navigacionit Ajror, në kompanitë e huaja ajrore që operojnë në Prishtinë, në operatorin e miratuar për furnizim me karburante në Aeroportin e Prishtinës si dhe në heliportin “Vali Ranch”. Inspektimet kanë treguar që operimet kryhen në përputhje me standardet e sigurisë.

Pas aprovimit të heliportit të parë në Republikën e Kosovës në gusht të 2014-s, AAC-ja ka miratuar edhe operimet me helikopter të operatorit “Kosovo Air Service” sh.p.k. në po këtë heliport që ndodhet në fshatin Përlepnice të Gjilanit, në kuadër të kompleksit afarist “Vali Ranch”. Gjatë vitit ka pasur rritje të aktiviteteve të aviacionit të përgjithshëm, të operimeve me dron, të paraglajdistëve etj., të cilat, në bazë të Ligjit për Aviacionin Civil dhe rregulloreve përkatëse, kanë kaluar nëpër procesin e miratimit nga AAC-ja.

Në vitin 2015, Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës për herë të parë ka lëshuar certifikata për organizata trajnuese në fushën e aviacionit civil, respektivisht në fushën e transportit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit. Është operatori LKIA i ANP “Adem Jashari” dhe Kolegji i Shkencave të Aplikuara Teknike “Tempulli” të cilët janë certifikuar si organizata trajnuese për mallra të rrezikshme. Këto aprovime janë bërë në bazë të Rregullores së AAC-së nr. 8/2014 për kushtet dhe mënyrën e transportimit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit.

Në përmbushje të përgjegjësisë së licencimit të personelit me përgjegjësi të ndjeshme për sigurinë e aviacionit civil aviacionin civil, AAC-ja ka lëshuar një numër licencash, duke përfshirë këtu edhe licencimin e kontrollorëve të trafikut ajror në bazë të kërkesave të BE-së. Ka vazhduar edhe licencimi i pilotëve të deltaplanit dhe paraglajdit.

AAC-ja ka përkrahur institucionet tjera përgjegjëse për aviacionin civil në Republikën e Kosovës në mënyrë që i tërë sistemi rregullator dhe mbikëqyrës i aviacionit të funksionojë i koordinuar dhe në përputhje me standardet dhe praktikatat më të mira ndërkombëtare. Vlen të përmendet përkrahja dhënë Ministrisë së Infrastrukturës në lidhjen e marrëveshjes për shërbime ajrore me Katarin si dhe zgjerimin e marrëveshjes për shërbime ajrore me Turqinë. AAC-ja poashtu ka ndihmuar Federatën Aeronautike të Kosovës në studimin e strategjisë dhe pastaj përgatitjen e dokumentacionit për lobim dhe anëtarësim në Federatën Ndërkombëtare të Aeronautikës. Si rrjedhojë e veprimeve të përbashkëta, në mbledhjen e Konferencës së Përgjithshme të Federatës Ndërkombëtare të Aeronautikës (FAI), të mbajtur më 25 shtator, në Rotterdam të Holandës, pas rekomandimit të Këshillit Ekzekutiv, Federata Aeronautike e Kosovës është pranuar në FAI me shumicë absolute të votave si anëtare me të drejta të plota.

Bashkëpunimi teknik me autoritetet homologe në rajon dhe më gjerë, posaçërisht me Shqipërinë, ka vazhduar edhe gjatë vitit 2015. Për më tepër, sivjet janë nënshkruar edhe dy marrëveshje për bashkëpunim teknik, e para me autoritetin homolog të Malit të Zi ndërsa e dyta me atë të Turqisë. Drejtori i përgjithshëm i AAC-së ka marrë pozitën e Kryesuesit të Iniciativës për krijimin e Zonës së Përbashkët për Ofrimin e Shërbimeve (JSPA), që është

një projekt rajonal i filluar në vitin 2013. Aktivitetet e shumta të kësaj iniciative janë pasqyruar në pikën 7.7(b) të këtij raporti.

AAC-ja investon në ngritjen e vazhdueshme dhe mbajtjen e kapaciteteve profesionale të personelit të vet, në përputhje me standardet dhe praktikat e rekomanduara ndërkombëtare. Në bazë të një plani trajnimesh të miratuar paraprakisht, gjatë vitit 2015 personeli i AAC-së ka ndjekur trajnime të financuara nga donatorët si dhe trajnime të financuara nga buxheti i AAC-së. Lista e detajuar e trajnimeve ndodhet në Shtojcën 1 të raportit.

Në raportin e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm, të dorëzuar në qershor të vitit 2015, në konkluzionin e përgjithshëm thuhet se AAC-ja ka të dizajnuar sistem të mirë të kontrollit të brendshëm dhe menaxhimit financiar dhe ka marrë Opinion të Pamodifikuar. Sipas këtij raporti, menaxhimi i buxhetit është bërë në harmoni të plotë me parimet e mirëfillta të menaxhimit financiar. Disa rekomandime të dala nga ky raport AAC-ja i ka adresuar menjëherë dhe i ka zbatuar sipas dispozitave në fuqi.

Buxheti i AAC-së për vitin 2015 ishte 839,949.00 €. Gjatë vitit fiskal 2015, AAC-ja ka shpenzuar 824,469 €, që do të thotë se realizimi në përqindje është 98% e buxhetit të alokuar/miratuar. Ndërkaq, të hyrat e AAC-së kanë arritur vlerën prej 1,532,762 €.

Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës “Adem Jashari” ka shërbyer gjithsej 1,549,198 udhëtarë në vitin 2015, sipas statistikave që ka mbledhur operatori LKIA. Ky numër udhëtarësh është 10.3% më i lartë se numri i udhëtarëve që janë shërbyer në këtë aeroport në vitin 2014 (1,404,775). Aeroporti po vazhdon të ballafaqohet me konkurrencën jolojale nga Aeroporti i Shkupit, të nxitur nga subvencionet e mëdha që Qeveria e Maqedonisë po vazhdon t’ia ofrojë një kompanie ajrore që operon në Shkup. Në ndërkohë, AAC-ja ka miratuar në prill të vitit 2015 një skemë nxitëse të propozuar nga operatori i ANP-së që konsiderohet të ketë pasur ndikim në hyrjen e operatorëve të ri në treg dhe në shtimin e trafikut gjatë vitit. Grafikonët e statistikave të trafikut ajror për në/nga Kosova janë paraqitur detajisht në Shtojcën 4 të raportit.

2. BAZA LIGJORE

Më 13 mars 2008, Parlamenti i Republikës së Kosovës ka miratuar Ligjin nr. 3/L-051 për Aviacionin Civil. Ligji ka hyrë në fuqi më 15 qershor 2008. Ky ligj është miratuar nga Kuvendi i Kosovës në pajtim me nenin 130 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, i cili kërkon themelimin e Autoritetit të Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës. Ligji për Aviacionin Civil është ligj bazik i funksionimit të AAC-së dhe rregullimit të aviacionit civil në Republikën e Kosovës. Me këtë ligj AAC-së i janë dhënë kompetenca për të nxjerrë akte nënligjore në formë të rregulloreve, udhëzimeve administrative dhe vendimeve, me të cilat janë zbatuar më konkretisht dispozitat e Ligjit për Aviacionin Civil. Funksionimi dhe organizimi i brendshëm është bërë me rregulloren e brendshme të nxjerrë

nga Drejtori i përgjithshëm, në bazë të nenit 14.2 të Ligjit për Aviacionin Civil dhe sipas legjislacionit në fuqi, duke përfshirë Ligjin për Administratën Shtetërore, Ligjin për Shërbimin Civil dhe rregulloret e Qeverisë së Kosovës për shërbimin civil.

2.1 PËRMIRËSIMI I BAZËS LIGJORE

Ligji për aviacionin civil është një ligj që i takon grupit të parë të ligjeve pas pavarësisë. Plotësimin/ndryshimin e ligjit, nëse është e nevojshme, duhet ta inicojë Ministria e Infrastrukturës, si ministri e linjës, ndërsa hisedarë të këtij procesi duhet të jenë AAC-ja, MPB-ja, MI-ja dhe KHAIA. Gjatë periudhës raportuese nuk ka pasur iniciativë legjislative në drejtim të ndryshimit/plotësimit të ligjit, duke marrë parasysh edhe vlerësimet e vazhdueshme të Komisionit Evropian se Ligji i Aviacionit Civil i Kosovës është në përputhje me kuadrin ligjor të BE-së dhe se mund të shërbejë si model për shtetet tjera të rajonit.

2.2 VËSHTIRËSITË LIGJORE

Siç u tha më lart, Ligji për Aviacionin Civil dhe aktet nënligjore që burojnë prej tij i kanë mundësuar AAC-së ushtrimin e përgjegjësi të veta dhe zbatimin e detyrimeve ndërkombëtare të vendit në fushë e sigurisë pa ndonjë vështirësi për t'u theksuar.

3. PËRSHKRIMI I AAC-SË

Autoriteti i Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës (AAC) është themeluar në bazë të nenit 14 të Ligjit nr. 3/L-051 për Aviacionin Civil. Nga 1 janari 2009, AAC-ja ka marrë kompetencat e plota në përputhje me këtë ligj. AAC-ja është njëra nga autoritetet publike me përgjegjësi dhe funksione në fushën e aviacionit civil në vendin tonë. Ligji përcakton që Ministria e Infrastrukturës (MI) është përgjegjëse për rregullimin ekonomik të transportit ajror¹, ndërsa Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) është përgjegjëse për rregullimin e aspekteve të sigurimit të aviacionit.² Ligji gjithashtu themelon Komisionin për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike (KHAIA), si institucion që funksionon në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Kosovës.³

AAC-ja është një agjenci e pavarur rregullatore, e ngarkuar me rregullimin e aspekteve të sigurisë së aviacionit civil dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror. Rregullimi ekonomik i aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror nënkupton miratimin e tarifave për shfrytëzimin e shërbimeve që ofrojnë këta operatorë. AAC-ja ka kapacitet të plotë juridik dhe për punën e vet i përgjigjet Kuvendit të Republikës së Kosovës. AAC-ja është organizatë e vetëfinancuar buxhetore dhe autoritet publik dhe iu nënshtrohet dispozitave përkatëse mbi organizatat buxhetore dhe autoritetet publike në ligjet dhe aktet e tjera nënligjore të zbatueshme në Republikën e Kosovës.

AAC-ja është përgjegjëse për:

- zbatimin e legjislacionit mbi aviacionin civil dhe zbatimin e politikave të miratuara nga MI-ja ose Qeveria në fushën e aviacionit civil;
- ofrimin e këshillave dhe propozimeve për MI-në, Qeverinë dhe Kuvendin lidhur me politikën dhe legjislacionin nga fusha e aviacionit civil;
- nxjerrjen e rregulloreve zbatuese dhe urdhrave të navigacionit ajror, në përputhje me Ligjin për Aviacionin Civil dhe Marrëveshjen mbi Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit, me qëllim të zbatimit të politikave të aviacionit civil të MI-së dhe legjislacionit përkatës nga fusha e aviacionit civil;
- lëshimin e licencave, certifikatave dhe lejeve në përputhje me kompetencat dhe përgjegjësitë e AAC-së të përcaktuara nga Ligji për Aviacionin Civil;
- rregullimin e sigurisë së transportit ajror në Republikën e Kosovës;
- rregullimin e ekonomisë së aeroporteve dhe shërbimeve të navigacionit ajror;
- ofrimin e këshillave për MI-në në lidhje me përgatitjen nga Ministri të propozim-politikave mbi shfrytëzimin e

¹ Ligji për Aviacionin Civil, Kreu 2

² Ibid, Kreu 4

³ Ibid, Neni 5

hapësirës ajrore të Kosovës, të cilat i përmbushin nevojat e shfrytëzuesve, duke pasur parasysh sigurinë kombëtare, faktorët ekonomikë dhe mjedisorë dhe nevojën për standarde të larta të sigurisë;

- mbikëqyrjen dhe sigurimin e zbatimit në mënyrë efektive të legjislacionit, standardeve, rregullave, procedurave dhe urdhrave të aviacionit civil, përveç kur, me Ligjin për Aviacionin Civil ose me një akt tjetër themelor juridik, ky funksion shprehimisht i është dhënë MI-së ose një autoriteti tjetër publik;

- shpërndarjen e informatave për publikun rreth çështjeve relevante mbi funksionet dhe aktivitetet e AAC-së;

- marrjen e masave, kryerjen e hetimeve dhe inspektimeve dhe nxjerrjen urdhrave, rregullave, rregulloreve dhe/ose procedurave të cilat AAC-ja me arsye i konsideron të nevojshme për (i) zbatimin e rregullt dhe të ligjshëm të dispozitave të Ligjit për Aviacionin Civil ose (ii) ushtrimin e rregullt dhe të ligjshëm të kompetencave dhe detyrave të cilat i janë dhënë AAC-së me këtë ligj; dhe

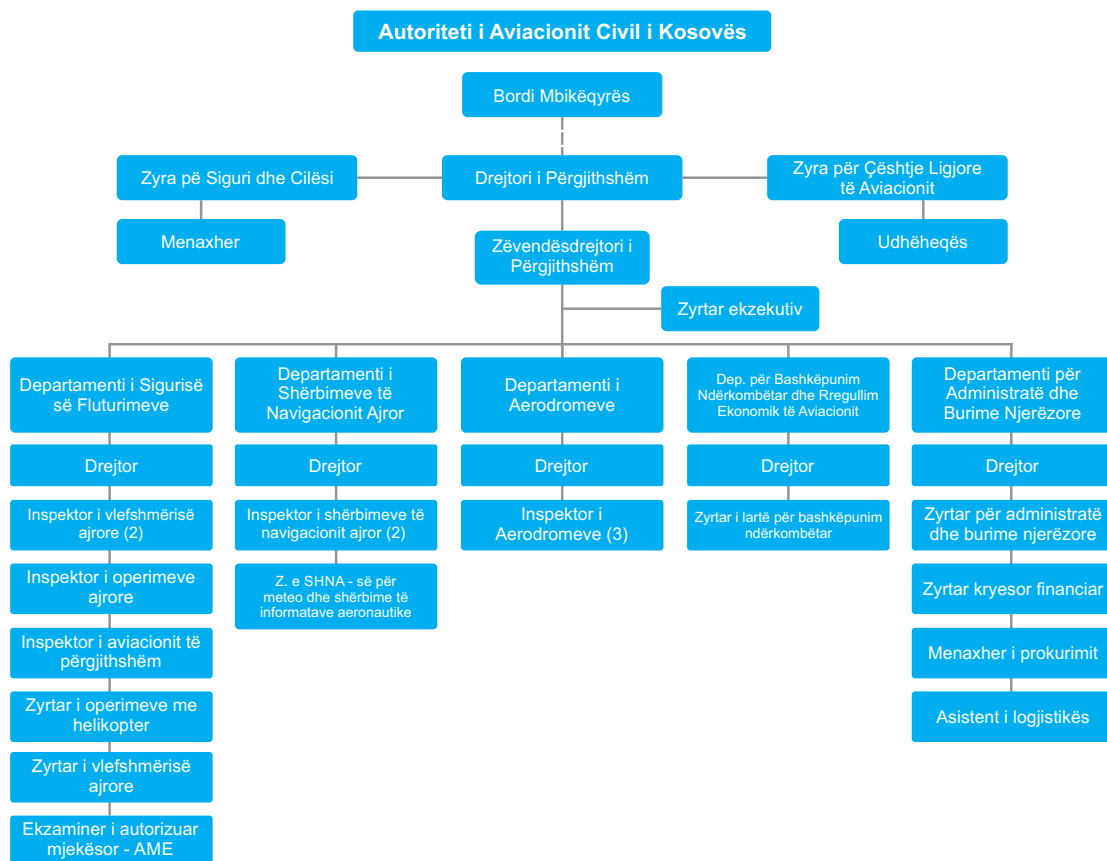
- ushtrimin e funksioneve të tjera, të cilat kanë të bëjnë me aviacionin civil në Kosovë që i janë dhënë AAC-së sipas Ligjit për Aviacionin Civil ose një akti tjetër themelor juridik.

4. ORGANIZIMI INSTITUCIONAL

Selia e AAC-së është në Prishtinë, Lagjja Arbëria, rruga “Ahmet Krasniqi” p. n.. Zyrat e AAC-së kanë hapësirë të mjaftueshme për t’iu siguruar punonjësve kushte të mira për punë. Pasiqë zyrat e AAC-së janë të vendosura në një objekt privat, për të cilin paguhet qira, AAC-ja ka kërkuar nga Ministria e Administratës Publike në vazhdimësi të gjejë një zgjidhje për vendosjen e AAC-së në një objekt të përshtatshëm shtetëror ose për ndarjen e një trualli në qytetin e Prishtinës për ndërtimin e objektit administrativ të AAC-së. AAC-ja i ka vazhduar këto përpjekje në korrespondencë me MAP-in edhe gjatë vitit 2015.

STRUKTURA ORGANIZATIVE E AAC-SË

Në bazë të Rregullores për organizimin dhe funksionimin e brendshëm dhe sistemimin e vendeve të punës, struktura organizative e AAC-së përbëhet nga:

- a) Zyra e Drejtorit të përgjithshëm
Zëvendësdrejtori i përgjithshëm
 - i) Zyra për siguri dhe cilësi
 - ii) Zyra për çështje ligjore të aviacionit
 - iii) Zyra për marrëdhënie me publikun
- b) Departamenti i Sigurisë së Fluturimeve
- c) Departamenti i Shërbimeve të Navigacionit Ajror
- d) Departamenti i Aerodromeve
- e) Departamenti për Bashkëpunim Ndërkombëtar dhe Rregullim Ekonomik të Aviacionit
- f) Departamenti i Administratës dhe Burimeve Njerëzore

Më lartë është skema organizative e AAC-së, në përputhje me Rregulloren e funksionimit të brendshëm dhe sistemimin e vendeve të punës.

TË HYRAT FINANCIARE TË AAC-SË

AAC-ja vetëfinancohet nga të ardhurat e dedikuara, siç përcaktohen në Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (i plotësuar dhe ndryshuar). Sipas Nenit 25 të Ligjit nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil, të ardhurat e dedikuara të AAC-së përbëhen nga:

- taksat të cilat ndërlidhen me aviacionin, detyrimet dhe tarifat;
- një përqindje nga shërbimet e navigacionit ajror që ofrohen brenda hapësirës ajrore të Republikës së Kosovës;
- tarifat për sigurinë e pasagjerëve dhe tarifat e certifikimit dhe licencimit; dhe
- donacionet, grantet dhe përkrahjet (mbështetjet) tjera financiare ose teknike të caktuara për AAC-në.

Që nga 1 janari 2009 zbatohet Rregullorja nr. 2008/7 e Ministrisë së Transportit dhe Telekomunikacionit për përcaktimin e tarifës së sigurisë së udhëtarëve që udhëtojnë me fluturime komerciale nga Kosova. Kjo Rregullore përcakton një tarifë sigurie prej 2 eurosh për çdo udhëtar që nisat nga Kosova me fluturime komerciale. Fondet e mbledhura nga kjo tarifë sigurie janë të ardhura të dedikuara për AAC-në me qëllim të mbulimit të shpenzimeve operative në pajtim me Ligjin nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil.

Duke filluar që nga gjysma e vitit 2011, AAC-ja përmes Rregullores nr. 7/2011, të ndryshuar me Rregulloren nr. 2/2015, ka siguruar bazën ligjore për mbledhjen e tarifave për shërbimet të cilat ajo i ofron, që përfshijnë dhënien e licencave, lejeve, certifikatave të ndryshme dhe kryerjen e inspektimeve dhe auditimeve, në përputhje me kompetencat e AAC-së për rregullimin e aviacionit civil në Republikën e Kosovës.

Të dhënat e hollësishme për të hyrat e AAC-së në vitin 2015 janë paraqitur në pikën 7.13 të këtij raporti.

PAGAT E PERSONELIT TË AAC-SË

Siguria e aviacionit civil është misioni dhe prioriteti numër një i Autoritetit të Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës. Si rregullator i aviacionit civil, AAC-ja siguron që operimet ajrore në Republikën e Kosovës kryhen në përputhje me ligjin e aplikueshëm dhe standardet ndërkombëtare, duke përfshirë legjislacionin dhe standardet e aviacionit në Bashkimin Evropian. Për ta arritur këtë mision, një rregullator i aviacionit civil ka nevojë për personel shumë të kualifikuar dhe me përvojë për t'i hartuar standardet, procedurat, rregulloret dhe për të siguruar zbatimin e tyre nga operatorët përmes mbikëqyrjes së vazhdueshme, inspektimeve dhe auditimeve.

Sipas Nenit 24.2 të Ligjit për Aviacionin Civil, pagat e personelit të AAC-së caktohen nga Ministri i Financave, me propozim të Drejtorit të përgjithshëm të AAC-së. Në caktimin e nivelit të pagave, ligji përcakton që, përveç kriterëve profesionale për personelin, duhet të merren parasysh edhe pagat e personelit të industrisë së aviacionit (aeroporti, kontrollit të trafikut ajror, kompanive ajrore), parim ky i kërkuar edhe nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO). Niveli i pagave të personelit të AAC-së është miratuar më 20 mars 2009 nga Ministri i Ekonomisë dhe Financave, pas propozimit të Drejtorit të përgjithshëm të AAC-së. Pagat e Drejtorit dhe Zëvendësdrejtorit të përgjithshëm të AAC-së janë caktuar nga Qeveria në përputhje me Nenin 20.2 të Ligjit për Aviacionin Civil.

4.1 BORDI MBIKËQYRËS I AAC-së

Në bazë të Ligjit për Aviacionin Civil, veprimtaria e AAC-së mbikëqyret nga Bordi Mbikëqyrës, i cili përbëhet nga pesë anëtarë. Bordi vepron me orar jo të plotë dhe duhet të takohet së paku një herë për çdo tremujor kalendarik. Kryesuesi përfaqëson Bordin në publik dhe menaxhon e organizon punën e Bordit. Bordi merr vendime me shumicë votash dhe ka kuorumin e nevojshëm për marrjen e një vendimi nëse së paku tre anëtarë të Bordit janë të pranishëm.

Drejtori i përgjithshëm i AAC-së i dorëzon Bordit Mbikëqyrës raport gjithëpërfshirës të punës çdo tre muaj dhe raportin vjetor në fund të çdo viti kalendarik.

Mandati

Anëtarët e Bordit Mbikëqyrës janë emëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës me Vendimin nr. 4/71 të datës 3 korrik 2009, të ndryshuar me Vendimin nr. 3/83 të datës 25 shtator 2009. Sipas Ligjit për Aviacionin Civil, mandati i Kryesuesit të Bordit, dhe i një anëtarit të Bordit është dyvjeçar, ndërsa mandati i tre anëtarëve tjerë është katërvjeçar. Deri në korrik të vitit 2013, kur ka skaduar mandati i dy anëtarëve të tjerë, Bordi Mbikëqyrës ka ushtruar përgjegjësitë e veta me tre anëtarë. Në shtator të vitit 2013, ka skaduar edhe mandati i anëtarit të fundit. Që nga shtatori i vitit 2013, AAC-ja është pa Bord Mbikëqyrës.

Kompetencat

Bordi Mbikëqyrës është përgjegjës për mbikëqyrjen dhe shqyrtimin e (i) aktiviteteve dhe vendimeve të AAC-së mbi çështjet administrative, ekzekutive, rregullatore dhe të licencimit, dhe (ii) të gjitha aspekteve të menaxhimit financiar, të ardhurave dhe shpenzimeve të AAC-së. Sipas nenit 16.1 të Ligjit për Aviacionin Civil, nëse shumica e anëtarëve të Bordit konstatojnë se ka arsye për të besuar se AAC-ja nuk është përputhur ose nuk është duke u përputhur me një ose më shumë dispozita të këtij ligji ose një akti tjetër ligjor të zbatueshëm në Kosovë, Bordi duhet ta identifikojë (përcaktojë) fushën në të cilën dyshohet kjo mospërputhshmëri në një raport me shkrim, i cili më pas i dorëzohet Auditorit të Përgjithshëm dhe Kuvendit. Bordi nuk ka kompetenca ekzekutive, kompetenca të zbatimit ose kompetenca rregullative.

Funksionaliteti

Bordi Mbikëqyrës i AAC-së nuk është funksional që nga muaji korrik i vitit 2013.

4.2 EKZEKUTIVI

AAC-ja udhëhiqet nga Drejtori i përgjithshëm i Aviacionit Civil, si organi më i lartë i drejtimit ekzekutiv dhe administrativ. Në punën e tij të përditshme ai mbështetet nga strukturat udhëheqëse të definuara më poshtë: Zëvendës drejtori i përgjithshëm dhe menaxhmenti i mesëm.

a) Drejtori i përgjithshëm i AAC-së

Drejtori i përgjithshëm i Autoritetit të Aviacionit Civil ushtron detyrat dhe funksionet e përcaktuara në nenin 21 të Ligjit për Aviacionin Civil dhe në përputhje me ligjet tjera në fuqi, të cilat rregullojnë veprimtarinë e institucioneve publike, përfshirë këtu menaxhimin dhe raportimin e rregullt financiar. Ai punon me orar të plotë. Drejtori i përgjithshëm është zyrtar i AAC-së, i cili është përgjegjës për menaxhimin e përditshëm dhe vendimmarrjen në AAC. Sipas nenit 26 të Ligjit për Aviacionin Civil, Drejtori i përgjithshëm përgjigjet para Kuvendit lidhur me përputhshmërinë e AAC-së me politikat e aviacionit civil si dhe të gjitha ligjet dhe standardet e zbatueshme në Republikën e Kosovës.

Z. Dritan Gjonbalaj është riemëruar Drejtor i përgjithshëm i AAC-së nga Qeveria e Republikës së Kosovës më 22 nëntor 2013 përmes Vendimit nr. 8/157, pas propozimit të Ministrit të Infrastrukturës. Mandati i Drejtorit të përgjithshëm zgjat pesë (5) vjet. Sipas Ligjit për Aviacionin Civil, Drejtori i përgjithshëm mund të riemërohet nga Qeveria edhe për mandate të tjera pasuese me kohëzgjatje të njëjtë.

b) Zëvendës drejtori i përgjithshëm i AAC-së

Zëvendës drejtori i përgjithshëm i Autoritetit të Aviacionit Civil punon me orar të plotë. Zëvendës drejtori ndihmon Drejtorin e përgjithshëm në udhëheqjen ekzekutive dhe administrative të AAC-së dhe, në mungesë të Drejtorit të

përgjithshëm, kryen funksionet e tij.

Z. Kreshnik Gashi ka shërbyer si Zëvendësdyrëtor i përgjithshëm i AAC-së prej 19 shkurtit 2014 deri më 1 mars 2015, kur është emëruar Sekretar i përgjithshëm i MPJ-së nga Qeveria e Republikës së Kosovës.

c) Menaxhmenti i mesëm

Në bazë të Rregullores për organizimin dhe funksionimin e brendshëm dhe sistemimin e vendeve të punës, struktura udhëheqëse apo menaxhmenti i mesëm i AAC-së përbëhet nga drejtorët e departamenteve dhe drejtuesit/menaxherët e zyrave, të cilët janë përgjegjës për veprimtarinë e tyre brenda fushëveprimit dhe kompetencave të përcaktuara në përshkrimet e punës. Drejtori i përgjithshëm i ngarkon strukturat udhëheqëse me kompetenca të përshkruara në nenet 12.2 deri 18 të kësaj rregulloreje, të cilat dalin nga fushëveprimi i detyrave dhe kompetencave të AAC-së sipas ligjit. Përjashtimisht, Drejtori i përgjithshëm mund t'ia delegojë kompetencat e tij apo kompetencat e AAC-së një strukture, apo punonjësi jashtë fushëveprimit të detyrave të kësaj strukture, nëse ai e sheh të nevojshme. Drejtori i përgjithshëm gjatë mungesës së përkohshme, në pajtim me nenin 23.1 të LAC-it, delegon plotësisht apo pjesërisht kompetencat e tij dhe të AAC-së tek një punonjës me nivel përgjegjësie udhëheqëse.

Personat që përbëjnë strukturën udhëheqëse të AAC-së mbajnë akte emërimi me AAC-në me kohë të pacaktuar, ndërsa lloji i emërimit është i karrierës.

4.3 BURIMET NJERËZORE

AAC-ja ka 27 punëtorë. 26 prej tyre mbajnë akte emërimi të karrierës, ndërsa një punëtor është me akt emërim jo të karrierës. Në Rregulloren për organizimin dhe funksionimin e brendshëm të AAC-së dhe sistemimin e vendeve të punës janë paraparë 37 vende pune në AAC. Për shkak të pamjaftueshmërisë së buxhetit për rekrutime të reja, përgjegjësitë e disa pozitave thelbësore si zyrtar i teknologjisë informative dhe zyrtar për marrëdhënie me publikun mbulohen përkohësisht nga punëtorët aktualë. AAC-ja ka planifikuar në planin e rekrutimit për vitin 2015 katër pozita profesionale shtesë, por ato nuk janë miratuar.

a) Trajnimet

AAC-ja investon në ngritjen profesionale dhe përditësimin e njohurive të specializuara të personelit të vet, në përputhje me standardet dhe praktikatat e rekomanduara ndërkombëtare. Në bazë të një plani paraprakisht të miratuar trajnimesh, gjatë vitit 2015 personeli i AAC-së ka ndjekur trajnime të financuara nga donatorët si dhe trajnime të financuara nga buxheti i AAC-së. Personeli është trajnuar kryesisht në qendrën trajnuese të Autoriteteve të Përbashkëta të Aviacionit (JAA) në lidhje me sigurinë dhe operimet e fluturimeve, si dhe në qendrat trajnuese të EUROCONTROL-it dhe Asociacionit Ndërkombëtar të Transportit Ajror (IATA). Trajnimet janë ofruar edhe në kuadër të projekteve të Komisionit Evropian: ISIS e TAIEEX, siç është përshkruar në pikën 7.7(c) të këtij raporti. AAC-ja e Francës ka ftuar inspektorët e AAC-së që të ndjekin falas një numër trajnimesh profesionale të mbajtura në Shkollën Kombëtare të Aviacionit Civil në Tuluz të Francës.

Gjatë vitit 2015 personeli i AAC-së ka ndjekur gjithsej 60 trajnime, ku përfshihen edhe trajnimet e obliguara të inspektorëve të departamenteve profesionale në fushën e aviacionit civil. 38 prej këtyre trajnimeve janë ofruar falas nga TAIEEX, AAC-ja e Francës përmes Shkollës Kombëtare për Aviacion Civil, Instituti Kosovar për Administratë Publike, Ministria e Administratës Publike dhe Ministria e Financave. Shih tabelën e trajnimeve të realizuara në vitin 2015 në Shtojcën 1 të këtij raporti.

4.4 ASETET

AAC-ja posedon 783 asete me vlerë në blerje prej 244,897.20 €. Vlerësimi dhe zhvlerësimi i aseteve bëhet çdo fundvit sipas dispozitave të Rregullores të Ministrisë së Financave nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurisë jo financiare në organizatat buxhetore. Këto asete janë kryesisht orendi zyrash, pajisje teknologjike dhe të ngjashme. Më 14 korrik 2015, me kërkesë të Federatës Aeronautike të Kosovës, AAC-ja ia ka dhuruar dy kompjuterë si përkrahje pas anëtarësimit në Federatën Aeronautike Ndërkombëtare.

Sipas raportit të Komisionit për vlerësimin e pasurive, vlera e mbetur nga zhvlerësimi i aseteve në AAC (sipas Rregullores nr. 02/2013) është 16,318.64 €. Ndërsa, vlera reale e këtyre aseteve, e vlerësuar nga Komisioni për vlerësimin e pasurisë është 28,087.66 €.

AAC-ja për vitin 2016 ka planifikuar blerjen e disa aseteve me vlerë të vogël për nevojat e inspektorëve.

5. PLANIFIKIMI DHE REALIZIMI I PUNËS

Sikurse edhe gjatë viteve paraprake, plani i punës edhe për këtë vit është bazuar në planin strategjik të AAC-së për vitet 2013-2018, duke i përcjell objektivat strategjike dhe duke i identifikuar objektivat e nevojshme vjetore për përmbushjen e atyre strategjike.

Objektivat strategjike i shërbejnë AAC-së si bazë e mirë dhe e pazëvendësueshme për planifikimet vjetore që i bën organizata. Planet vjetore hartohen në nivel të menaxhmentit, pas një procesi të identifikimit të veprimeve në nivel të njësive organizative. AAC-ja vendos objektiva pune në baza vjetore. Këto objektiva planifikohen sipas konceptit S.M.A.R.T. (të thjeshta, të matshme, të arritshme, të arsyeshme, me afate kohore).

Deri më datën 15 janar, i gjithë plani për vitin 2015 është konsoliduar dhe miratuar nga Drejtori i përgjithshëm. Plan i punës në përmbajtje përfshin: planin e veprimit, planin e aktiviteteve mbikëqyrëse, planin e rekrutimit dhe planin e trajnimeve të personelit.

Planet vjetore të punës janë rishikuar çdo tre muaj dhe është raportuar zbatimi i veprimeve në baza tremujore nga menaxhmenti i AAC-së. Përveç rishikimeve tremujore, në AAC bëhet edhe rishikimi vjetor i punës.

Plan i punës për vitin 2015 është realizuar 88%, plani i veprimit 70%, plani i trajnimeve 94% dhe plani i aktiviteteve mbikëqyrëse 100%.

Pasi që menaxhmenti ka analizuar realizimin e planit të punës, është konstatuar se në shumicën e veprimeve që nuk janë realizuar gjatë vitit 2015 AAC-ja ka qenë institucion mbështetës, në përkrahje të institucioneve tjera të shtetit, që kanë qenë bartës të veprimeve. Disa nga këto veprime, si për shembull anëtarësimi në organizata ndërkombëtare të aviacionit dhe hyrja në aranzhime kontraktuale ndërkombëtare, kanë qenë të varura nga rrethana politike dhe ligjore jashtë kompetencave vendimmarrëse të institucioneve të Republikës së Kosovës.

Plan i veprimit për vitin 2015 dhe realizimi i tij është i përfshirë në këtë raport në Shtojcën 2.

6. SISTEMI PËR MENAXHIM TË CILËSISË

a) Auditimi për mirëmbajtje të Certifikatës sipas ISO 9001:2008

Shtëpia certifikuese e sistemit për menaxhimin e cilësisë "Bureau Veritas", pas certifikimit të AAC-së në vitin 2013 sipas ISO 9001:2008 me afat trevjeçar, e auditon AAC-në çdo vit për të verifikuar kushtet për mirëmbajtje të kësaj certifikate. Kjo kompani, në muajin prill ka kryer auditimin në AAC me qëllim të verifikimit të zbatimit të plotë të kërkesave të ISO 9001:2008 brenda AAC-së dhe funksionimit të sistemit për menaxhim të cilësisë. Raporti i auditimit nuk ka listuar ndonjë gjetje për AAC-në dhe ka konfirmuar se AAC-ja përmbush të gjitha kërkesat e standardit edhe në vitin e fundit të certifikatës.

b) Mirëmbajtja e Sistemit për Menaxhim të Cilësisë (SMC-së)

Për mirëmbajtjen e certifikatës, AAC-ja përcjell një varg kërkesash që rrjedhin nga ISO 9001:2008. Për të garantuar qëndrueshmërinë e sistemit të certifikuar, AAC-ja në baza vjetore duhet të auditojë sistemin e vet, të masë kënaqshmërinë e atyre që pranojnë shërbime nga ky autoritet, të rishikojë realizimin e punëve nëpër tremujorë dhe të rishikojë menaxhimin e punës në organizatë në përgjithësi. Për realizimin e këtyre obligimeve, AAC-ja gjatë vitit 2015 ka kryer veprimet që vijojnë:

- Janë kryer dy auditime të brendshme në AAC. Njëri auditim është mbajtur në shtator në Departamentin e Administratës dhe Burimeve Njerëzore, gjegjësisht në sektorin e financave dhe prokurimit. Auditimi i dytë është realizuar në muajin dhjetor, me kohëzgjatje njëjavore, dhe ka përfshirë tërë AAC-në. Auditimet janë kryer nga dy auditorët e brendshëm për SMC të AAC-së dhe kanë rezultuar me rekomandime për përmirësim të proceseve dhe procedurave të punës brenda në AAC.
- Në dhjetor, për të katërtën herë me rradhë është realizuar matja e kënaqshmërisë së shfrytëzuesve të shërbimeve

që realizon AAC-ja. Përmes një pyetësi të shkurtër, është kërkuar mendimi i operatorëve të cilët i rregullon AAC-ja, që të vlerësojnë nivelin dhe cilësinë e dokumenteve që i harton AAC-ja, shërbimet gjatë certifikimeve dhe licencimeve të ndryshme, aktivitetet mbikëqyrëse që AAC-ja kryen te operatorët e aviacionit civil etj. Përveç matjes së jashtme, AAC-ja ka realizuar edhe matjen e brendshme të kënaqshmërisë, e cila bëhet çdo vit me qëllim të marrjes së rekomandimeve për përmirësim nga vetë personeli i AAC-së. Raporti nga kjo matje është në Shtojcën 3 të këtij Raporti.

- Gjithashtu, në dhjetor, menaxhmenti i AAC-së ka mbajtur takimin vjetor për rishikimin e menaxhimit gjatë vitit 2015. Ky takim është i përvitshëm, i planifikuar dhe përshkruar edhe në manualin e cilësisë dhe ka për qëllim rishikimin e mënyrës se si është menaxhuar organizata në vitin që përmbyllet dhe se cilat janë mundësitë për përmirësim në menaxhim.

7. PUNA GJATË VITIT PARAPRAK

7.1 PËRPPJEKJET PËR ANËTARËSIM TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS NË ORGANIZMA NDËRKOMBËTARË TË AVIACIONIT

a) Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO)

ICAO është agjenci e specializuar e OKB-së, e cila nxjerr standarde ndërkombëtare në fushën e aviacionit civil, të detyrueshme për të gjitha 193 shtetet anëtare. AAC-ja ka vazhduar punën përgatitore për anëtarësim në ICAO. Gjatë vitit Drejtori i përgjithshëm i AAC-së është takuar disa herë me zyrtarë të lartë të MPJ-së, duke përfshirë edhe Zv/Ministrin dhe kabinetin e Ministrit, për diskutimin e mundësisë së anëtarësimit të Republikës së Kosovës në ICAO. Për këtë qëllim AAC-ja ka përgatitur një ekspozitë të përfitimeve teknike nga anëtarësimi në ICAO të quajtur “Përfitimet nga anëtarësimi në ICAO për Kosovën dhe aviacionin ndërkombëtar”, e cila i është dorëzuar Ministrisë së Punëve të Jashtme. Më parë gjatë vitit, AAC-ja ka përgatitur edhe një dokument rreth mundësisë së anëtarësimit të Republikës së Kosovës në ICAO, në të cilin janë elaboruar çështjet ligjore, teknike dhe procedurale të aplikimit për anëtarësim.

Si rezultat i një procesi të koordinuar me AAC-në, gjatë muajit korrik MPJ-ja ka kontraktuar njërin prej ekspertëve ndërkombëtarë më të vlerësuar në fushën e së drejtës së aviacionit civil, profesor dhe ish-drejtor shumëvjeçar i zyrës ligjore të ICAO-s. Më 16 korrik 2015, eksperti ka dorëzuar në MPJ dokumentin “Opinion mbi anëtarësimin e Republikës së Kosovës në ICAO”.

a) ECAC dhe EUROCONTROL

Anëtarësimi në ICAO është parakusht që një shtet të konsiderohet për anëtarësim në organizatat panevropiane të aviacionit - Konferencën Evropiane të Aviacionit Civil (ECAC) dhe Organizatën Evropiane për Sigurinë e Navigimit Ajror (EUROCONTROL). Për këtë arsye, gjatë vitit 2015 nuk ka zhvillime sa i përket anëtarësimit në ECAC në këto dy organizata. ECAC-u nxjerr politika ndërqeveritare në nivel evropian, ndërsa EUROCONTROL-i ndihmon në menaxhimin e hapësirës ajrore evropiane përmes krijimit të rregullave dhe ofrimit të shërbimeve. Megjithatë, AAC-ja, siç përshkruhet më poshtë, ka vazhduar përpjekjet që të marrë pjesë në punën e këtyre organizatave në cilësinë e vëzhguesit.

Më 6 janar 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së, në letërën e urimit dërguar me rastin e marrjes së detyrës së Presidentes së re të ECAC, znj. Ingrid Cherfils, i ka rikujtuar asaj kërkesën e drejtuar ECAC-ut më 21 korrik 2014 që autoritetet aeronautike të Kosovës të marrin pjesë në aktivitetet e kësaj organizate si vëzhgues. Në letër thuhet se pjesëmarrja e Kosovës në një forum të rëndësishëm të aviacionit siç është ECAC-u do t’ua mundësojë autoritetet aeronautike të Kosovës të jenë të informuar drejtpërdrejt për politikat dhe standardet fundit të ECAC-ut në fushën e sigurimit, facilitimit dhe sigurisë së aviacionit, me qëllim të dhënies së kontributit për zbatimin e këtyre politikave dhe standardeve pan-evropiane në Republikën e Kosovës. Kërkesa nuk ka marrë përgjigje zyrtare.

Me ftesë të z. Frank Brenner, Drejtor i përgjithshëm i EUROCONTROL-it, më 13 maj 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së bashkë me përfaqësues nga AAC dhe OSHNA kanë marrë pjesë në punëtorinë për bashkëpunim rajonal në fushën e menaxhimit të trafikut ajror, të organizuar në Shkup nga EUROCONTROL-i në bashkëpunim me

AAC-në e Maqedonisë. Pjesëmarrja e delegacionit kosovar në këtë punëtori ishte në cilësinë e vëzhguesit. Në margjinat e këtij takimi, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së ka takuar Drejtorin e përgjithshëm të EUROCONTROL-it.

Në letren e datës 26 maj 2015 që pasoi këtë takim, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së ka kërkuar nga Drejtori i përgjithshëm i EUROCONTROL-it që AAC-ja dhe OSHNA e Kosovës të ftohen të marrin pjesë në të gjitha takimet e bashkëpunimit teknik të organizuara nga EUROCONTROL-i. Më 22 korrik 2015, z. Brenner ka konfirmuar pranimin e letres së AAC-së dhe ka theksuar se kërkesa po shqyrtohet. AAC-ja ka kuptuar nga disa vende fqinje se Drejtori i përgjithshëm i EUROCONTROL-it ka filluar procesin e konsultimit me shtetet anëtare për lejimin e pjesëmarrjes së autoriteteve kosovare të aviacionit në punën e kësaj organizate në cilësinë e vëzhguesit. Kërkesa e AAC-së ende nuk ka marrë përgjigje përfundimtare.

b) EASA

AAC-ja ka vazhduar përpjekjet për të lidhur marrëveshje teknike të quajtura “Aranzhime të Punës” me Agjencinë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (ang., European Aviation Safety Agency - EASA). EASA është agjenci e specializuar e BE-së, me përgjegjësi në fushën e sigurisë së aviacionit civil. Në këto përpjekje, AAC-ja ka pasur përkrahjen e vazhdueshme të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Ministrisë së Integritimit Evropian. Këto aranzhime do t'i mundësonin AAC-së qasje në bazën evropiane të të dhënave të sigurisë së aeroplanëve, do të krijonin kornizën e nevojshme për inspektim të performancës së AAC-së nga EASA si dhe për asistencë nga EASA në zbatimin e plotë të dispozitave përkatëse të Marrëveshjes HPEA. Deri më tani, EASA nuk ka hyrë në aranzhime kontraktuale me AAC-në për arsye të natyrës politike, jashtë fushëveprimit dhe mundësive të AAC-së apo institucioneve tjera të Republikës së Kosovës.

Pas nënshkrimit të Marrëveshjes për Stabilizim-Asociim midis BE-së dhe Kosovës më 27 tetor 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së i ka drejtuar një letër Ministrit për Integritim Evropian më 5 nëntor 2015, në të cilën i ka kërkuar udhëzime dhe përkrahjen e kësaj Ministrie për hapat e radhës më qëllim të lidhjes së Aranzhimeve të Punës midis AAC-së dhe EASA-s. Më 9 nëntor 2015, Drejtori i përgjithshëm është ftuar në takim me kabinetin e Ministrit për Integritim Evropian për të diskutuar rreth kësaj çështjeje. MEI është zotuar ta përkrahë AAC-në në këto përpjekje përmes kanaleve zyrtare të komunikimit me Komisionin Evropian dhe në bashkërendim me AAC-në. Sipas Rregullores së BE-së për themelimin e EASA-s, EASA mund të nënshkruajë aranzhime pune me autoritetet e aviacionit civil të vendeve të treta joanëtare, vetëm pas miratimit të Komisionit Evropian.

Rikujtojmë, më 21 shkurt 2014, Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së ka takuar në Bruksel Drejtorin e Njësisë së Sigurisë së Aviacionit në Komisionin Evropian për të diskutuar çështjen e lidhjes së aranzhimeve të punës midis AAC-së dhe EASA-s. Si rezultat, më 11 mars 2014, z. Matthias Ruete, Drejtor i Përgjithshëm i DG MOVE (Drejtoria për Lëvizje dhe Transport), i ka kthyer përgjigje Ministrit të Infrastrukturës në një letër të tij të mëhershme rreth kësaj teme, dhe ka konfirmuar se DG MOVE nuk shihet pengesë në lidhjen e këtyre aranzhimeve midis AAC-së dhe EASA-s. Më 19 mars 2014, Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së i ka shkruar Drejtorit Ekzekutiv të EASA-s për të ritheksuar interesimin e AAC-së për të hyrë në aranzhime kontraktuale me EASA-n. Në përgjigjen e tij të datës 16 prill 2014, Drejtori Ekzekutiv i EASA-s i ka shkruar Drejtorit të Përgjithshëm të AAC-së se EASA është në proces të konsultimit të brendshëm lidhur me formalizmin e bashkëpunimit mes këtyre dy organizatave përmes lidhjes së aranzhimeve të punës. Përkundër disa kontakteve me e-mail deri në fund të vitit raportues, EASA ende nuk ka marrë vendim pozitiv për të nënshkruar aranzhime kontraktuale me AAC-në.

7.2 NORMALIZIMI I HAPËSIRËS AJRORE TË KOSOVËS

a) Përshkrimi i hapësirës ajrore të Kosovës

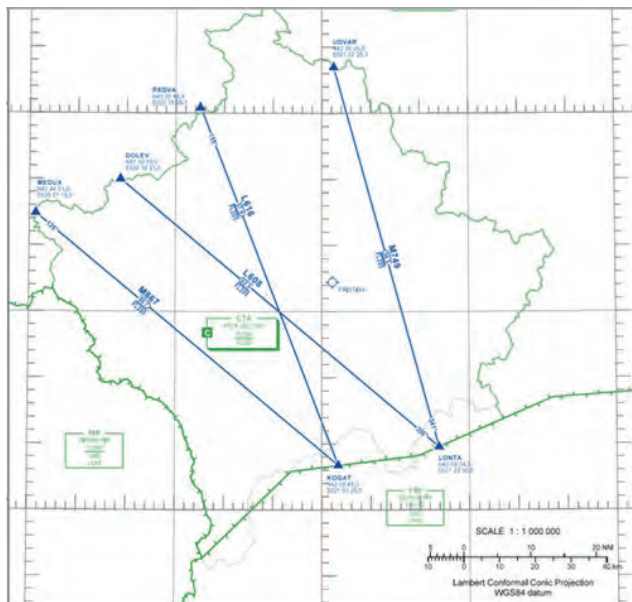
Hapësira ajrore e Kosovës që nga shtatori i vitit 1999 është pjesë e “Hapësirës së Përbashkët Operacionale të Ballkanit – JOA” të NATO-s, nën kontrollin operacional të Qendrës së Kontrollit të Operimeve të Kombinuara Ajrore 5 (Combined Air Operations Control 5 - CAOC5), e cila në vitin 2014 është transferuar te Qendra Torrejon e Operimeve të Kombinuara Ajrore (Combined Air Operation Centre Torrejon CAOC TJ). Kjo hapësirë ajrore është hapësirë e kontrolluar, në të cilën ofrohen shërbime për trafik ajror.

gjatë fluturimit në hapësirën ajrore të Kosovës me qëllim të aterrimin dhe ngritjes nga Aeroporti i Prishtinës. Gjithashtu, shërbime ofrohen edhe për fluturimet e KFOR-it, EULEX-it dhe fluturimet e aviacionit të përgjithshëm në hapësirën e ulët ajrore të vendit. Hapësira e ulët ajrore është e klasifikuar si hapësirë e klasëve D dhe F, në përputhje me dispozitat mbi klasifikimin e hapësirës ajrore nga Aneksi 11 i ICAO-s.

Në figurat e mëposhtme janë paraqitur strukturat aktuale të hapësirës ajrore të Kosovës (hapësira e ulët dhe e lartë). Në hapësirën e ulët ajrore, aktualisht janë vetëm 2 korridore (shih figurën 1) që përdoren për trafik komercial për ardhje dhe shkuarje nga ANP “Adem Jashari”, e këto janë XAXAN dhe SARAX, në pjesën jugore të Kosovës në drejtim të Maqedonisë.

Gjatë vitit 2015, në kuadër të takimeve për normalizimin e hapësirës ajrore të Ballkanit (BANM) vazhduan bisedimet për normalizimin e hapësirës së ulët ajrore dhe hapjen e korridoreve ajrore me të gjitha shtetet fqinje të Kosovës. Këto takime pritet që të vazhdojnë edhe gjatë vitit 2016.

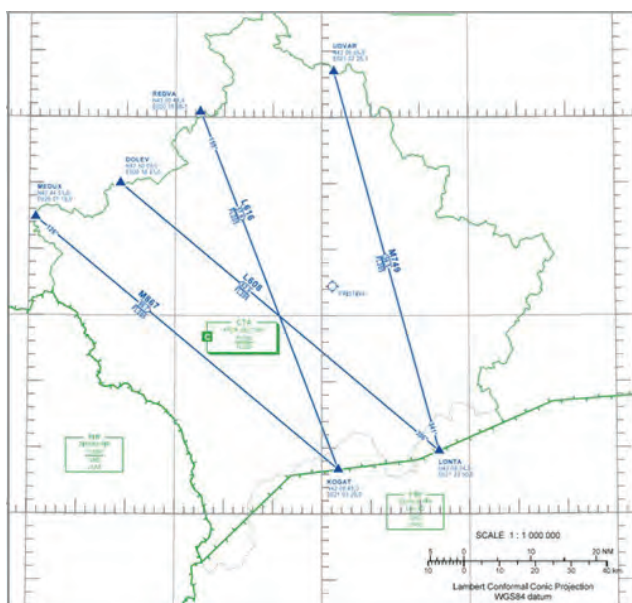
Struktura e hapësirës së lartë ajrore përbëhet nga 2 sektorë (shih figurat 2 dhe 3) nga niveli i fluturimit FL205 (6 km) deri në FL285 (9 km) dhe nga niveli i fluturimit FL285 deri në nivelin e fluturimit FL660 (20 km).

Sektor 1 (FL205 deri në FL285) përbëhet nga 4 korridore (rrugë ajrore):

1. Korridori M867, i cili fillon nga pika hyrëse MEDUX dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
2. Korridori L616, i cili fillon nga pika hyrëse REDVA dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
3. Korridori L608, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse DOLEV; dhe
4. Korridori M749, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse UDVAR.

Figura 2. Struktura e hapësirës së lartë ajrore në Republikën e Kosovës - Sektor 1 (FL205 deri në FL285)

Sektor 2 (FL285 deri në FL660) përbëhet nga 5 korridore (rrugë ajrore):

1. Korridori M867, i cili fillon nga pika hyrëse MEDUX dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
2. Korridori L616, i cili fillon nga pika hyrëse REDVA dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
3. Korridori L608, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse DOLEV;
4. Korridori M749, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse UDVAR; dhe
5. Korridori UL603, i cili fillon nga pika hyrëse VABEK dhe përfundon në pikën dalëse OLOTA.

Figura 3. Struktura e hapësirës së lartë ajrore në Republikën e Kosovës - Sektor 2 (FL285 deri në FL660)

b) Normalizimi i hapësirës së ulët ajrore të Republikës së Kosovës

Pas përfundimit të luftës, hapësira e lartë ajrore e Kosovës ka qenë e mbyllur për mbikalime të avionëve civilë, dhe nën autoritetin e NATO-s. Kjo hapësirë u hap për fluturime komerciale në vitin 2014, nën menaxhimin e HungaroControl-it. Kontrollorët tanë të trafikut ajror ofrojnë shërbime në hapësirën e ulët ajrore dhe menaxhojnë ngritjet dhe aterrimet në/nga Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës, si dhe për fluturimet tjera brenda territorit të Republikës së Kosovës (të shumtën helikopterë të KFOR-it).

Kontrolli i trafikut ajror në hapësirën e ulët ajrore të Kosovës është nën mbikëqyrjen rregullatore të Autoritetit të Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës. Që nga shpallja e pavarësisë, autoritetet e Republikës së Kosovës kanë punuar ngusht me NATO-n, KFOR-in, BE-në, ICAO-n dhe hisedarët tjerë në rajon për normalizimin e hapësirës ajrore të Ballkanit. Ky aktivitet është zhvilluar në kuadër të nismës së NATO-s: Mbledhja për normalizimin e hapësirës ajrore të Ballkanit (ang. Balkans Airspace Normalization Meeting – BANM). Interesim të madh kanë pasur edhe kompanitë ajrore, sepse mbi Kosovë kalojnë disa rrugë që historikisht janë shfrytëzuar shumë në trafikun ajror ndërkombëtar.

Në kuadër të bisedimeve për normalizimin e hapësirës së ulët ajrore, në mars të vitit 2015, përfaqësuesit e Stafit Ndërkombëtar të NATO-s kanë mbajtur një seri takimesh me autoritetet shtetërore të Kosovës, Shqipërisë, Serbisë, Malit të Zi dhe Maqedonisë për të diskutuar rreth iniciativës për normalizimin e hapësirës së ulët ajrore të Kosovës. Ministri i Infrastrukturës i Republikës së Kosovës, në takim me përfaqësuesit e NATO-s, më 3 mars 2015 në Prishtinë, i ka dhënë përkrahje të plotë procesit të normalizimit të hapësirës sonë të ulët ajrore nën udhëheqjen e NATO-s dhe ka theksuar nevojën e gjetjes së një instrumenti të përshtatshëm ligjor për delegimin e drejtpërdrejtë të përgjegjësisë në hapësirën e ulët ajrore nga Komandanti i KFOR-it te autoritetet përgjegjëse të Kosovës.

Në mbledhjen BANM, të mbajtur më 2 qershor 2015 në Shkup, Stafi Ndërkombëtar i NATO-s ka ritheksuar rëndësinë e normalizimit të hapësirës së ulët ajrore të Kosovës për tërë rajonin dhe industrinë e aviacionit në përgjithësi dhe ka paralajmëruar një seri takimesh bilaterale me palët e interesit në vendet e rajonit për të marrë qëndrimet e tyre rreth hapave konkretë për hapjen e korridoreve të reja ajrore midis Kosovës dhe të gjitha vendeve fqinje.

Më 3 dhjetor 2015, në Shtabin Qendror të KFOR-it në Prishtinë është mbajtur një takim midis përfaqësuesve të institucioneve të Republikës së Kosovës, përfshirë AAC-në, dhe përfaqësuesve të Stafit Ndërkombëtar të NATO-s. Në këtë takim, Stafi Ndërkombëtar i NATO-s ka theksuar se NATO-ja planifikon një takim me autoritetet serbe në shkurt të vitit 2016 për t'ua bërë të qartë se NATO-ja kërkon bashkëpunimin e plotë të tyre në këtë proces, i cili synon njohjen e kontrollit të trafikut ajror të Kosovës si interlokutor në rajon dhe arritjen e marrëveshjes teknike për koordinimin e drejtpërdrejtë të trafikut ajror midis kontrollit të trafikut ajror të Kosovës dhe kontrollit të trafikut ajror të Serbisë në kalimin e aeroplanëve nga njëra zonë e përgjegjësisë te tjetra.

Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore të Kosovës, ndër të tjera, do të përfshijë hapjen e korridoreve të reja ajrore midis Republikës së Kosovës, Shqipërisë, Malit të Zi dhe Serbisë, që do të shërbenin për të gjithë avionët që fluturojnë në ANP "Adem Jashari". Tash për tash, të gjitha fluturimet në Prishtinë kryhen vetëm përmes një korridori ajror që lidh Republikën e Kosovës me Maqedoninë. Korridoret e reja do ta shkurtonin kohën e fluturimit për rreth 15-20 minuta, do ta ulnin koston e operimit për kompanitë ajrore, që rrjedhimisht, do të duhej të reflektohej në bileta më të lira për udhëtarët tanë.

Ky normalizim do të mundësojë edhe mbikalimin transit nëpër hapësirën tonë të ulët ajrore të shumë avionëve që fluturojnë në aeroportet tjera të rajonit (p.sh. Tiranë, Podgoricë, Shkup, Selanik, Nish). Nga kjo do të ketë përfitime të ndjeshme financiare për Agjencinë tonë të Shërbimeve të Navigacionit Ajror. Përveç kësaj, normalizimi do ta stimulojë zhvillimin e aviacionit të përgjithshëm në vendin tonë dhe shfrytëzimin pa kufizime të Aeroportit të Gjakovës, mes tjerash, edhe për shkolla të fluturimit.

7.3 MARRËVESHJA MBI HAPËSIRËN E PËRBASHKËT EVROPIANE TË AVIACIONIT (MARRËVESHJA HPEA)

Marrëveshja HPEA (ang. European Common Aviation Area; shq. Hapësira e Përbashkët Evropiane e Aviacionit) është një marrëveshje multilaterale e cila krijon treg unik dhe rregulla të përbashkëta në fushën e aviacionit, e nënshkruar në mes të qeverive të vendeve të Bashkimit Evropian, Islandës, Norvegjisë dhe shteteve të Ballkanit Perëndimor. UNMIK-u e ka nënshkruar këtë Marrëveshje në emër të Kosovës dhe e ka deklaruar atë përkohësisht të aplikueshme më 10 tetor 2006. Republika e Kosovës, përmes Deklaratës së Pavarësisë, përveç tjerash, ka marrë përsipër të gjitha detyrimet ndërkombëtare të Kosovës, duke përfshirë edhe ato të nënshkruara në emrin e saj nga UNMIK-u. Këto detyrime përfshijnë edhe zbatimin e Marrëveshjes HPEA. Zbatimi i Marrëveshjes HPEA në Republikën e Kosovës është bërë i detyrueshëm edhe përmes Ligjit për Aviacionin Civil dhe Marrëveshjes për Stabilizim-Asociim, posa ajo të hyjë në fuqi.

Marrëveshja HPEA ende nuk është në fuqi dhe po zbatohet në nivel administrativ. Sipas njoftimit të fundit jozyrtar të Komisionit Evropian, të gjitha shtetet anëtare të BE-së tanimë e kanë ratifikuar Marrëveshjen, por Këshilli i BE-së ende nuk i ka përfunduar procedurat e brendshme për hyrjen në fuqi të saj. AAC-ja, si pikë kontakti për Marrëveshjen, ka përcjell zbatimin e saj nga institucionet e Kosovës. Gjatë vitit 2015 AAC-ja ka transponuar 16 rregullore të reja të BE-së: 14 nga fusha e sigurisë së fluturimeve dhe nga një nga fusha e menaxhimit të trafikut ajror dhe e rregullimit ekonomik. AAC-ja monitoron rregullisht legjislacionin e ndërlidhur me aviacion që nxjerr BE-ja, i informon sipas nevojës autoritetet tjera aeronautike të vendit rreth akteve të reja normative të BE-së dhe përfshin në planin e vet të veprimit secilin akt, përveç akteve të detyrueshme, edhe secilin akt tjetër që e konsideron të nevojshëm dhe të aplikueshëm. Legjislacioni i BE-së, i planifikuar për transponim në vitin 2016, është përfshirë në Planin Kombëtar për Zbatim të MSA-së.

Gjatë vitit 2015 nuk është mbajtur takimi i rregullt vjetor i Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes HPEA, por është planifikuar të mbahet në janar të 2016-s në Prishtinë.

7.4 PROGRAMI SHETËROR I SIGURISË (SSP)

Sipas Ligjit Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil (LAC), AAC-ja, si autoriteti me përgjegjësi në sigurinë e aviacionit civil, duhet të iniciojë dhe koordinojë hartimin dhe zbatimin e Programit Shtetëror të Sigurisë (PSHS) së aviacionit në Republikën e Kosovës. Hartimi dhe zbatimi i PSHS-së është edhe njëra ndër objektivat strategjike të AAC-së për periudhën 2013-2018.

Ky është një program i përbashkët i të gjitha institucioneve me rol në aviacionin civil, siç janë përcaktuar me LAC, në të cilin përshkruhet sistemi shtetëror për rregullim dhe menaxhim të sigurisë në aviacionin civil. Standardet për hartimin e këtij programi janë të caktuara nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO), përmes Aneksit 19 "Menaxhimi i Sigurisë" të Konventës së Çikagos. Ky Aneks ka hyrë në fuqi në nëntor të vitit 2013 dhe shtetet ratifikuese të Konventës kanë detyrim zbatimin e plotë të tij në planet afatmesme të punës. Republika e Kosovës ende nuk ka ratifikuar këtë Konventë, mirëpo përmes Ligjit për Aviacionin Civil, ka marr obligim zbatimin e të gjitha standardeve të ICAO-s.

Me synim të zbatimit të kërkesave për PSHS, në muajin maj në AAC është emëruar Këshilli për Siguri të Aviacionit. Qëllimi i emërimit të këtij këshilli është krijimi i një forumi të lartë brenda AAC-së për shqyrtimin, analizimin dhe gjetjen e zgjidhjeve për çështje të sigurisë së aviacionit civil në Republikën e Kosovës, brenda kompetencave të AAC-së sipas Ligjit për Aviacionin Civil. Këshilli përbëhet nga menaxheri i sigurisë dhe cilësisë dhe drejtorët e departamenteve që kanë përgjegjësi në sigurinë e aviacionit, dhe i raporton Drejtorit të përgjithshëm.

Përveç këtij forumi të nivelit më të lartë organizativ, në AAC funksionon edhe grupi punues teknik, i cili merret me analizimin e kërkesave teknike që dalin nga PSHS-ja dhe me koordinimin e veprimeve për përmbytjen e tyre. Gjatë vitit ka pasur aktivitete nga të dyja grupet për të kontribuar drejt përmbytjes së veprimeve që ndërlidhen me Aneksin 19 të Konventës.

7.5 ÇËSHJET E AVIACIONIT TË NDËRLIDHURA ME INTEGRIMIN EVROPIAN

a) Programi Kombëtar për Zbatimin e MSA-së

Që nga prilli, AAC-ja ka marrë pjesë në një sërë aktivitete në përgatitje për dhënien e inputit për Programin Kombëtar për Zbatimin e MSA-së (PKZMSA). Nisur nga përgatitjet për hyrjen në fuqi të Marrëveshjes MSA, PKZMSA ka për qëllim t'u përgjigjet obligimeve të marra përsipër përmes kësaj Marrëveshjeje dhe menaxhojë procesin e integritimit evropian në vazhdim.

Në inputin e dorëzuar, AAC-ja është zotuar se në periudhën afatshkurtër që mbulon vitin 2016 do të transponojë 11 rregullore të BE-së. Në planin afat-mesëm, periudha 2017-2020, është raportuar se AAC-ja do të vazhdojë të zbatojë në mënyrë progresive kërkesat që dalin nga Faza II e Marrëveshjes HPEA dhe se do të transponohen paketat legislative SES II dhe SES II+ në përgatitje për të qenë pjesë e blloqeve funksionale të hapësirës ajrore duke filluar nga Periudha Referencë 3 më 2020, dhe se AAC-ja planifikon të certifikojë aeroportin “Adem Jashari” në bazë të Rregullores (BE) nr. 139/2014 deri në fund të vitit 2017.

Drafti i Programit Kombëtar për Zbatimin e MSA-së është vlerësuar karshi sfidave të identifikuara në Raportin e Vendit për Kosovën të Komisionit Evropian dhe është konsultuar nga MIE edhe me shoqërinë civile. Programi pritet të miratohet nga Qeveria dhe Kuvendi i Republikës së Kosovës në fillim të vitit 2016.

b) Marrëveshja MSA

Më 27 tetor 2015 është nënshkruar Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit (MSA) midis Kosovës dhe Bashkimit Evropian.

Marrëveshja parasheh obligime edhe në transportin ajror, duke e bërë Marrëveshjen HPEA pjesë integrale të saj. Ky fakt e bën shumë të avancuar Kosovën në sektorin e aviacionit civil sepse, siç theksohet në disa raste në këtë raport, autoritetet aeronautike të Kosovës në vazhdimësi kanë përafruar legjislacionin kombëtar me kuadrin ligjor të BE-së që del nga Marrëveshja HPEA dhe kanë shënuar progres të theksuar në zbatimin e tij.

c) Raporti i Vendit për Kosovën i Komisionit Evropian

Më 10 nëntor, Komisioni Evropian ka publikuar Raportin për Kosovën 2015. Në raport thuhet se “Në transportin ajror, përfshirja e kërkesave të fazës së parë të Marrëveshjes për Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit është pothuajse i plotë, në pritje të përafrimit të Ligjit të Punës me Acquis-n për orarin e punës”. Krahasimi i Raportit të Komisionit për Kosovën 2015 me raportet e vendeve tjera të rajonit, dëshmon se Kosova është më e përparuar në kalimin me sukses të fazës së parë të Marrëveshjes HPEA. Në pikën 7.3 të këtij raporti flitet më gjerësisht për zbatimin e dispozitave të Marrëveshjes HPEA në Republikën e Kosovës.

Më tutje në Raportin e Komisionit Evropian për 2015 thuhet se “Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës ende nuk është pjesë e programit Vlerësimi i Sigurisë së Avionëve të Huaj pasi që anëtarët e bordit nuk janë emëruar që nga shtatori 2013”. Ndërsa të dy këto konkluzione qëndrojnë si të ndara, këtu është përvjedhur një gabim pasi që nuk ka ndërlidhje mes këtyre dy çështjeve. Siç u shpjegua në pikën 7.1.c) të këtij raporti, AAC-ja ende nuk është pjesë e programit të vlerësimit të sigurisë së avionëve të huaj pasi që kjo arrihet vetëm përmes nënshkrimit të aranzhimeve të punës me Agjencinë Evropiane të Aviacionit Civil (EASA), dhe se EASA, përkundër përpjekjeve të vazhdueshme të AAC-së me përkrahje të institucioneve tjera të shtetit, ende nuk ka kthyer përgjigje pozitive.

Raporti vazhdon se “nuk ka pasur progres në zbatimin e Ligjit mbi Agjencinë për Shërbimet e Navigacionit Ajror. Legjislacioni zbatues ende duhet të miratohet për të siguruar shërbime profesionale të navigacionit ajror dhe siguri të shërbimeve. Ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror nuk ka përmbushur kriteret financiare dhe të sigurisë të nevojshme për certifikim.” Edhe te kjo pjesë është përvjedhur një gabim, pasi që, siç është raportuar në Komisionin Evropian, e vetmja arsye që nuk ka lejuar certifikimin e OSHNA-s deri më tash ka qenë paqëndrueshmëria financiare e kësaj organizate. OSHNA i plotëson standardet e sigurisë dhe sigurimit dhe ky fakt është përfshirë në konkluzionet e dialogut SAPD midis Kosovës dhe BE-së.

AAC-ja ka reaguar te Ministria e Integrimit Evropian në lidhje me këto dy gabime dhe Ministria e ka adresuar këtë reagim në zyrën e BE-së në Kosovë. Përderisa për çështjen e parë zyra e BE-së e ka pranuar gabimin, për çështjen e dytë nuk është deklaruar me shkrim.

d) Takimi sektorial dhe plenar i transportit në kuadër të DPSA-së

Më 27-28 maj 2015, në Prishtinë është mbajtur takimi sektorial i Komisionit për Mjedis, Transport, Energji dhe Zhvillim Rajonal në kuadër të Dialogut për Procesin e Stabilizim-Asociimit (DPSA). AAC-në e ka përfaqësuar Drejtori i përgjithshëm, i cili iu ka përgjigjur pyetjeve të zyrtarëve të Komisionit Evropian. Nga konkluzionet e përbashkëta të dalë nga Qeveria e Kosovës dhe KE-ja prej këtij takimi, thuhet se KE-ja do të asistojë AAC-në për të hyrë në aranzhime pune me EASA-n, KE-ja duhet të njoftohet për transponimin nga AAC-ja të Rregullores nr. 1070/2009 të BE-së, e cila është caktuar për K4 2015 dhe ofruesi i shërbimeve të navigacionit duhet të certifikohet, e caktuar për K1 2016. AAC-ja ka raportuar te MIE në lidhje me veprimet pasuese të DPSA-së.

Në vitin 2015 nuk është mbajtur takimi i zakonshëm plenar në kuadër të DPSA-së.

7.6 BASHKËPUNIMI NDËRINSTITUCIONAL

AAC-ja ka bashkëpunuar ngusht me institucionet tjera përgjegjëse për aviacionin civil në Republikën e Kosovës në mënyrë që i tërë sistemi rregullator dhe mbikëqyrës i shtetit të funksionojë i koordinuar dhe në përputhje me standardet dhe praktikën më të mira ndërkombëtare. Poashtu, është ofruar përkrahje profesionale në fushën e aviacionit civil për institucionet tjera të shtetit.

a) Bashkëpunimi me Ministrinë e Infrastrukturës

Ashtu siç parashikohet me Ligjin për Aviacionin Civil, AAC-ja ka këshilluar Ministrin e Infrastrukturës dhe Departamentin e Aviacionit Civil në këtë Ministri në realizimin e përgjegjësi që dalin nga ligji.

• Shërbimet ajrore midis Kosovës dhe Katarit

Ceremonia e nënshkrimit të Memorandumit të Mirëkuptimit për shërbime ajrore midis Kosovës dhe Katarit

Më 29 dhe 30 nëntor 2015, me ftesë të Drejtorit të përgjithshëm të AAC-së së Katarit, z. Abdulla Nasser Al Subaey, një delegacion i Republikës së Kosovës i udhëhequr nga Drejtori i përgjithshëm i AAC-së ishin për vizitë në Doha, Katar. Qëllimi i kësaj vizite ishte negociimi i një marrëveshjeje për shërbime ajrore midis dy vendeve. Pas përfundimit me sukses të negociatave për vendosjen e shërbimeve ajrore, palët kanë nënshkruar një Memorandum Mirëkuptimi i cili mundëson zbatimin e përkohshëm të marrëveshjes para ratifikimit të saj dhe në këtë mënyrë ofron kornizën e nevojshme ligjore për fillimin e fluturimeve direkte midis dy vendeve.

Marrëveshja pritet të nënshkruhet nga ministrat përkatës të të dy shteteve në një moment të përshtatshëm protokollar.

• Shërbimet ajrore midis Kosovës dhe Turqisë

Më 20 tetor 2015, me ftesë të Drejtorit të Përgjithshëm të Aviacionit Civil të Turqisë, një delegacion i përbërë nga përfaqësues të MI-së dhe AAC-së mori pjesë në konferencën ndërkombëtare të negociatave për shërbime ajrore midis shtetesh - ICAN 2015, të organizuar nga ICAO-ja dhe Drejtoria e Përgjithshme e Aviacionit Civil të Turqisë, në Antalia. Në kuadër të kësaj konference, delegacioni nga Republika e Kosovës nënshkroi një memorandum mirëkuptimi me autoritetet turke të aviacionit, i cili thellon bashkëpunimin ndërshtetëror në fushën e transportit ajror, me theks në frekuencat e fluturimeve midis Kosovës dhe Turqisë. Memorandumi është nënshkruar nga drejtorët e përgjithshëm të aviacionit civil të Kosovës dhe Turqisë. Ky memorandum zëvendëson memorandumun e vitit 2011 në mes të autoriteteve aeronautike të Republikës së Kosovës dhe të Republikës së Turqisë, përmes së cilit ishte mundësuar korniza ligjore e shërbimeve ajrore midis dy shteteve, përpara se të nënshkruhet Marrëveshja për shërbime ajrore midis Qeverisë së Republikës së Kosovës dhe Qeverisë së Republikës së Turqisë.

a) Bashkëpunimi me Ministren për Dialog

Me kërkesë të Ministres për Dialog, AAC-ja ka hartuar një draft koncept-dokument rreth bisedimeve eventuale teknike me Serbinë në fushën e aviacionit civil, në kuadër të dialogut të lehtësuar nga BE-ja. Në dokument listohen pengesat e shkaktuara nga Serbia dhe ndërhyrjet ilegale të saj në zhvillimin normal të aviacionit civil në Republikën e Kosovës, në kundërshtim me standardet ndërkombëtare, propozohen strategji dhe kërkesa të argumentuara për detyrimin e Serbisë për heqjen e këtyre pengesave dhe përforcimin e subjektivitetit ndërkombëtar të Republikës së Kosovës në fushën e aviacionit civil. Dokumenti gjithashtu parashikon kërkesat që mund të shtrohen nga pala tjetër dhe propozon qëndrim të argumentuar negociator në përputhje me interesat e sektorit të aviacionit civil në Republikën e Kosovës.

b) Bashkëpunimi me KFOR-in

Një bashkëpunim shumë i ngushtë ka vazhduar me njësinë ajrore të KFOR-it - J3 Air, sidomos në lidhje me normalizimin e hapësirës së ulët ajrore të Kosovës, për të cilën KFOR-i ka përgjegjësi të rëndësishme, si dhe aprovimin e fluturimeve të aviacionit të përgjithshëm.

c) Mbështetja Federatës Aeronautike të Kosovës për pranim në Federatën Aeronautike Ndërkombëtare

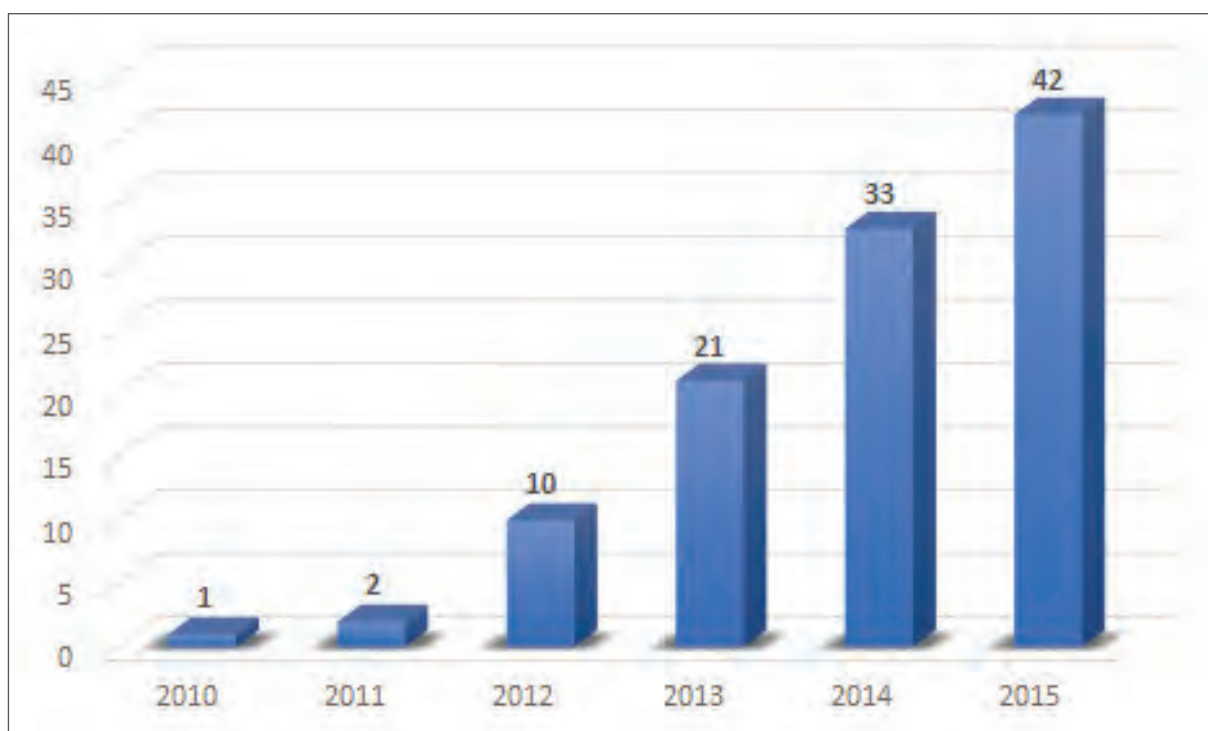
Në mbledhjen e Konferencës së Përgjithshme të Federatës Ndërkombëtare të Aeronautikës (FAI), të mbajtur më 25 shtator 2015 në Rotterdam të Holandës, pas rekomandimit të Këshillit Ekzekutiv, Federata Aeronautike e Kosovës është pranuar në FAI me shumicë absolute të votave si anëtare me të drejta të plota. AAC-ja ka ndihmuar Federatën Aeronautike të Kosovës në studimin e mundësive ligjore për anëtarësim, strategjisë së aplikimit si dhe përgatitjes së dokumentacionit për anëtarësim dhe lobim.

Anëtarësimi i Republikës së Kosovës në FAI iu mundëson sportistëve kosovarë të aeronautikës të marrin pjesë si të barabartë në garat ndërkombëtare me sportistë nga më shumë se 100 vende tjera.

d) Bashkëpunimi me Policinë e Kosovës

Gjatë vitit 2015, AAC-ja, Policia e Kosovës si dhe ANP - Kontrolli Ajror “Adem Jashari” kanë mbajtur një numër të takimeve lidhur me strategjinë në nivel të vendit sa i përket raportimit dhe procedurave të reagimit ndaj rasteve të ndriçimit të mjeteve ajrore me dritë laserike në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës. Në këto takime është punuar rreth avancimit të “Marrëveshjes së mirëkuptimit për bashkëpunim reciprok”, të nënshkruar midis tri palëve në vitin 2013, procedurave ekzistuese në fuqi si dhe mundësisë së ofrimit të një trajnimit me karakter informues për të gjithë komandantët e stacioneve policore në nivel të vendit lidhur me reagimin sa më efikas të njësive policore në zbulimin dhe ndalimin e personave të cilët drejojnë dritat laser në aeroplanët në fluturim.

Për më tepër, AAC-ja gjatë muajit gusht 2015 ka shpërndarë përmes mediave një njoftim me qëllim të vetëdijesimit të publikut rreth rreziqeve potenciale të drejtimit të dritës laserike në aeroplanët civilë në fluturim. Me gjithë masat e ndërmarra parandaluese dhe ndëshkuese, siç mund të shihet në grafikun më poshtë, në vitin 2015 janë raportuar 42 raste të drejtimit të dritës laserike nga toka në aeroplanët civilë në fluturim.

Rastet e drejtimit të dritës laser gjatë viteve 2010-2015 siç janë raportuar në AAC

7.7 AKTIVITETI I AAC-SË NË RRAFSHIN NDËRKOMBËTAR

AAC-ja ka marrë pjesë pothuajse në të gjitha iniciativat rajonale të aviacionit civil. Këto forume kanë një rëndësi të veçantë për vendin tonë, duke e ditur se Republika e Kosovës ende nuk është anëtare e barabartë e familjes ndërkombëtare të kombeve në fushën e aviacionit civil. Ne kemi shfrytëzuar çdo mundësi ta prezantojmë punën e autoriteteve tona dhe të thellojmë bashkëpunimin me AAC-të e shteteve tjera. Sidoqoftë, për shkak se vendi ynë ende nuk ka pasur mundësi të hyjë në marrëdhënie kontraktuale me BE-në në fushën e aviacionit civil, ende ka pengesa serioze në trajtimin tonë si partner plotësisht të barabartë me AAC-të tjera të rajonit.

a) Bashkëpunimi dypalësh në fushën e aviacionit civil

AAC-ja i kushton rëndësi të madhe bashkëpunimit me autoritetet homologe të rajonit, duke marrë parasysh se të gjitha shtetet e Ballkanit Perëndimor janë duke kaluar nëpër të njëjtën sfidë – atë të harmonizimit të legjislacionit, rregullave e të standardeve në aviacionin civil me ato të BE-së. Për të formalizuar këtë bashkëpunim, janë nënshkruar një numër marrëveshesh bashkëpunimi teknik që nga themelimi i AAC-së në vitin 2009. Në vitin 2015 janë nënshkruar dy marrëveshje të reja teknike: njëra me AAC-në e Turqisë dhe tjetra me atë të Malit të Zi.

• Bashkëpunimi dypalësh me Shqipërinë

Një delegacion i Autoritetit të Aviacionit Civil të Shqipërisë ka vizituar AAC-në më 12 mars 2015. Delegacionin shqiptar e udhëhoqi Drejtori i ri ekzekutiv i këtij institucioni, z. Aleksandër Lipivani, i cili ka marrë këtë detyrë në fillim të vitit 2015.

Inspektorët e AAC-së së Kosovës dhe Shqipërisë gjatë inspektimit të shërbimit të zjarrfikjes në Aeroportin e Tiranës

Të dy drejtorët vlerësuan lart bashkëpunimin e deritanishëm midis dy autoriteteve dhe u pajtuan që ky bashkëpunim të thellohet në të gjitha fushat e përgjegjësisë edhe përmes auditimeve të përbashkëta të operatorëve, të licencimit të personelit si dhe shkëmbimit të materialeve udhëzuese dhe dokumentacionit tjetër teknik.

Edhe gjatë vitit 2015 bashkëpunimi me Shqipërinë ka vazhduar të jetë më i theksuar në fushën e aerodromeve. Departamenti i Aerodromeve i AAC-së së Kosovës i është përgjigjur pozitivisht ftesës zyrtare të AAC-së së Shqipërisë për t'u bërë pjesë e procesit të certifikimit të Aeroportit Ndërkombëtar “Nënë Tereza” në Tiranë.

Pas përfundimit të rishikimit të dokumentacionit të prezantuar nga aeroporti, inspektorët e aerodromeve nga Kosova dhe Shqipëria audituan aeroportin e Tiranës në dy faza gjatë muajit qershor. Raporti gjithëpërfshirës i auditimit, i përpiluar në bashkëpunim të plotë nga të gjithë inspektorët që kanë marrë pjesë në auditim, është dërguar te operatori.

Me pranimin e planit të veprimit për korrigjimin e mospërputhshmërive nga operatori i Aeroportit “Nënë Tereza”, më 29 tetor 2015, AAC-ja e Republikës së Shqipërisë i ka lëshuar certifikatën e operimit Aeroportit Ndërkombëtar të Tiranës.

Ky bashkëpunim ka mundësuar, përveç tjerash, shkëmbimin e përvojave dhe njohurive të ekspertëve, që do të ndihmojnë në ngritjen e vazhdueshme të nivelit të sigurisë dhe standardeve të aviacionit në të dy shtetet, si dhe proceseve të integritetit në organizmat ndërkombëtarë siç janë EASA dhe ICAO.

• Bashkëpunimi dypalësh me Francën

Me ftesë të Drejtorit të përgjithshëm të aviacionit civil të Francës, më 15 dhe 16 qershor 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së, i shoqëruar nga Ministri-Këshilltar i Ambasadës së Republikës së Kosovës në Paris, mori pjesë në ceremoninë e hapjes së “Paris Air Show”, që organizohet çdo dy vjet. Delegacioni nga Kosova gjithashtu ka pasur një takim dypalësh me autoritetet franceze të aviacionit civil. Në takim, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së ka falënderuar homologun e tij francez për asistencën e vazhdueshme teknike dedikuar profesionistëve kosovarë të aviacionit. Po ashtu, është diskutuar rreth përkrahjes së AAC-së së Francës në integrimin e plotë të AAC-së në organizatat ndërkombëtare dhe pan-evropiane të aviacionit civil, duke përfshirë ICAO-n, EUROCONTROL-in, ECAC-un dhe EASA-n.

Bazuar në Memorandumin e Bashkëpunimit Teknik, të nënshkruar më 20 shtator 2012 nga AAC-ja dhe Drejtoria e Përgjithshme e Aviacionit Civil të Francës, gjatë vitit 2015 ka vazhduar bashkëpunimi teknik në mes të autoriteteve të dy vendeve, i cili ka pasur më shumë karakter të ngritjes së kapaciteteve profesionale të personelit të AAC-së dhe OSHNA-s. Inspektorët e AAC-së kanë përfituar falas pjesëmarrjen në 7 punëtori teknike, kryesisht nga lëmia e navigacionit ajror, të organizuara nga Shkolla Kombëtare e Aviacionit Civil - ENAC (Ecole Nationale de l'Aviation Civile) në Tuluz. Po ashtu, në muajin dhjetor, një ekspert i shërbimeve të navigacionit ajror nga AAC-ja e Francës ka përkrahur inspektorët e AAC-së gjatë auditimit që ata i kanë bërë Ofruesit të shërbimeve të navigacionit ajror të Kosovës.

Bashkëpunimi me Francën ka mundësuar edhe prezantimin e ekspertëve kosovarë në konferenca ndërkombëtare. Kështu, prej 17 deri më 19 nëntor 2015, në Japoni është bërë prezantimi i punimeve shkencore nga z. Arianit Islami,

Drejtor, dhe z. Muhamed Luta, Inspektor në Departamentin e SHNA-së në AAC-në e Kosovës, në konferencën e 4-të EIWAC 2015 (ang. Electronic Navigation Research Institute (ENRI) International Workshop on ATM/CNS), me titull “Harmonizimi Global për Qiellin (hapësirën ajrore) e së Ardhmes”. Z. Islami në këtë konferencë prezantoi hulumtimin e tij në lidhje me mundësinë e zvogëlimit/eliminimit të interaksioneve (konflikteve) potenciale në mes të aeroplanëve në hapësirën ajrore të Evropës, si pjesë e ekipit kërkimor pranë ENAC-ut, përderisa z. Luta prezantoi studimin e tij në lidhje me mundësinë e zbatimit të sistemit të bashkimit në një pikë të aeroplanëve në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës.

• Bashkëpunimi dypalësh me Malin e Zi

Më 28 prill 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së së Kosovës dhe Drejtori i Agjencisë së Aviacionit Civil të Malit të Zi kanë nënshkruar një Memorandum Mirëkuptimi.

AAC-ja e Kosovës dhe Agjencia e Aviacionit Civil të Malit të Zi ishin dakorduar në mars për tekstin e një marrëveshjeje për bashkëpunim teknik. MPJ e Republikës së Kosovës ka dhënë pajtimin për tekstin e marrëveshjes përmes shkresës së datës 30 mars.

Nënshkrimi i Marrëveshjes ka formalizuar bashkëpunimin korrekt dhe profesional që ka filluar vite më parë në mes të dy autoriteteve. Memorandumi në fjalë parasheh bashkëpunimin në të gjitha fushat e përgjegjësisë që ka një rregullator i aviacionit, duke përfshirë sigurinë e aviacionit në fushat e aerodromeve, të navigacionit ajror dhe të fluturimeve si dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve e ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror.

• Bashkëpunimi dypalësh me Turqinë

Me rastin e qëndrimit në ICAN 2015, në Antali të Turqisë, më 20 tetor 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së ka nënshkruar një Memorandum Mirëkuptimi për bashkëpunim teknik me homologun e tij nga Drejtoria e Përgjithshme e Aviacionit Civil të Turqisë.

Marrëveshja midis dy autoriteteve përfshin fushat e ekzaminimit dhe licencimit të operatorëve dhe ekuipazhit, operimet e fluturimeve, vlefshmërinë ajrore, aeroportet dhe mbikëqyrjen e menaxhimit të trafikut ajror. AAC-ja e Kosovës dhe Drejtoria e Përgjithshme e Aviacionit Civil të Turqisë ishin dakorduar në janar për tekstin e marrëveshjes. MPJ-ja e Republikës së Kosovës ka dhënë pajtimin për tekstin e marrëveshjes përmes shkresës së datës 16 mars 2015.

b) Bashkëpunimi shumëpalësh rajonal

Bashkëpunimet shumëpalëshe rajonale në mes të autoriteteve aeronautike janë dëshmuar si vlerë e shtuar për shkak të përfitimeve të ndryshme nga shkëmbimi i eksperiencës dhe ekspertizës në të gjitha fushat e aviacionit civil. Një bashkëpunim i tillë, shumë aktiv gjatë vitit 2015, ka qenë iniciativa për krijimin e zonës së përbashkët për ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror, aktivitetet e së cilës janë përshkruar më poshtë.

• Iniciativa për krijimin e Zonës së Përbashkët për Ofrimin e Shërbimeve

Iniciativa për krijimin e Zonës së Përbashkët për Ofrimin e Shërbimeve (JSPA) është një projekt rajonal që ka filluar në vitin 2013. Kjo nismë ka për qëllim krijimin e kushteve për bashkëpunim më të thellë mes AAC-ve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror të rajonit, sidomos në zbatimin e kërkesave që dalin nga krijimi i Qiellit të Vetëm Evropian.

Gjatë vitit 2015 janë realizuar katër aktivitete në kuadër të grupit përgatitor të Iniciativës JSPA:

- Takimi i datës 28 prill në Prishtinë u organizua nga AAC-ja e Kosovës dhe në takim morën pjesë edhe përfaqësuesit e Malit të Zi, Hungarisë dhe Maqedonisë. Gjatë takimit u prezantuan veprimet e ndërmarra deri në atë kohë në projektet e përbashkëta, ku përfshihen projektet për krijimin e grupit të ekspertëve të Autoriteteve Mbikëqyrëse Kombëtare (AMK) rajonale dhe pjesëmarrja e anëtarëve të Iniciativës në projektin BEYOND dhe zbatimi i PBN-it (ang. performance-based navigation; shq. navigimi i bazuar në performancë) në aeroportet e vendeve anëtare. Gjithashtu u diskutua edhe bashkëpunimi në mes të Iniciativës dhe Këshillit Rajonal për Bashkëpunim (RCC), si dhe Observatorit të Evropës Juglindore për Transport (SEETO).

Pamje nga takimi JSPA i mbajtur në prill në AAC

- Takimi i datës 20 maj në Banja Llukë të Bosnje dhe Hercegovinës, i organizuar nga RCC-ja, në lidhje me projektin për shkëmbimin rajonal të ekspertëve të AMK-ve. Në takim morën pjesë përfaqësues të Sekretariatit të Programit ISIS II, Shqipërisë, Malit të Zi, Maqedonisë dhe Kosovës. Gjatë takimit u diskutua zbatimi praktik i marrëveshjes së bashkëpunimit si dhe u prezantua faza e ardhshme e planifikuar në lidhje me projektet në mes të grupeve të ekspertëve të AMK-ve. Gjithashtu, gjatë takimit u diskutua për aktivitetet e përbashkëta me ISIS II dhe RCC-në.
- Takimi i datës 5 qershor 2015 në Budapest, i nivelit të lartë udhëheqës, kaloi në mënyrë zyrtare kryesimin e iniciativës të Drejtorit të përgjithshëm të AAC-së së Kosovës. Kalimi i udhëheqësisë bëhet me rotacion ndërmjet shteteve pjesëmarrëse. Po ashtu, u diskutua edhe për takimin i cili do të mbahej më vonë me Drejtorinë e Përgjithshme për Transport e Lëvizje të KE-së (ang. DG-MOVE) dhe u bë prezantimi i strategjisë së Iniciativës deri në vitin 2020.
- Më 16 shtator 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së, në cilësinë e Kryesuesit të radhës së Iniciativës JSPA, mori pjesë në takimin e ICAO ATMGE (ang. Air Traffic Management Group East; shq. Grupi Lindor i Menaxhimit të Trafikut Ajror) që u mbajt në Budapest. Në prezantimin e tij, Drejtori i përgjithshëm përcolli te shtetet pjesëmarrëse përvojën e mirë të bashkëpunimit rajonal në fushën e menaxhimit të trafikut ajror, e cila është e domosdoshme për zbatimin e plotë të legjislacionit të ICAO-s dhe të BE-së dhe kërkesave në rritje të industrisë së aviacionit për optimizim të rrugëve ajrore.
- Më 17 shtator 2015, në Budapest të Hungarisë, AAC-ja nënshkroi marrëveshje bashkëpunimi me autoritetet homologe të Shqipërisë, Malit të Zi dhe Maqedonisë. Qëllimi i kësaj marrëveshjeje është bashkëpunimi në mes vendeve të rajonit si dhe shkëmbimi i dijes dhe ekspertizës në këtë fushë me interes të përbashkët. Marrëveshja bazohet në dy parime kryesore: respektimi i interesave të pavarura AMK-ve dhe siguri i konsultimit efektiv dhe koordinimit nga ana e AMK-ve duke shkëmbyer informacion dhe ekspertë.
- Më 30 shtator 2015, Drejtori i përgjithshëm i AAC-së, në cilësinë e Kryesuesit të radhës së Iniciativës JSPA u takua në Bruksel me Drejtorin e Drejtorisë për Aviacion dhe Marrëveshje Ndërkombëtare të Aviacionit në Komisionin Evropian, z. Margus Rahuoja. Qëllimi i këtij takimi ishte kërkesa për përkrahje nga Komisioni Evropian për Iniciativën JSPA.
- Takimi i 13-të i Ekipit Përgatitor JSPA-RCC, i datës 17 nëntor 2015, i mbajtur në Shkup, ku u diskutuan tema të ndryshme që janë me interes për bashkëpunimin rajonal në fushën e menaxhimit të trafikut ajror. Pjesëmarrës ishin përfaqësuesit e AAC-ve dhe OSHNA-ve nga Kosova, Maqedonia, Mali i Zi dhe Hungaria.

c) Koordinimi i asistencës teknike në fushën e aviacionit

AAC-ja është pikë kontakti për një numër projektsh të asistencës teknike në aviacion, që i ofrohen vendit tonë nga BE-ja, në kuadër të instrumenteve të disponueshme për shtetet që synojnë anëtarësim në BE. Gjatë vitit 2015, AAC-ja ka përfituar nga fondet e BE-së përmes Programit ISIS II, Projektit BEYOND dhe instrumentit për asistencë teknike TAIEEX.

• Programi ISIS

Programi ISIS (Implementimi i Qiellit të Vetëm Evropian në Evropën Juglindore) është iniciativë e financuar nga Komisioni Evropian për mbështetjen e vendeve të Evropës Juglindore në zbatimin e Qiellit të Vetëm Evropian (SES) dhe të marrëveshjes HPEA. Objektivat kryesore të këtij programi janë fuqizimi dhe zhvillimi i Autoriteteve Mbikëqyrëse Kombëtare (AMK) në rajon, transponimi i legjislacionit SES në kornizën ligjore të shteteve të rajonit, zbatimi i kulturës së sigurisë dhe krijimi i standardeve për trajnime. AAC-ja e Kosovës është pjesë e këtij programi që nga nënshkrimi i marrëveshjes ISIS mes vendeve të rajonit dhe Komisionit Evropian në prill të vitit 2008. Programi ISIS II është vazhdim i programit të suksesshëm ISIS I, i cili kishte në fokus pakon legjislative SES I.

• Aktivitetet e programit ISIS II

- Takimi i parë u mbajt me 23 dhe 24 prill 2015 në Prishtinë, në mes përfaqësuesve të sekretariatit të programit ISIS II, AAC-së dhe atyre të OSHNA-s. Gjatë takimit u prezantua faza e ardhshme e këtij projekti në lidhje me skemën e performancës si dhe u bë rishikimi i proceseve të nisura në rreth SES II dhe zhvillimet që ka bërë AAC-ja në këtë drejtim. Takimi pati edhe karakterin e trajnimit, ku nga përfaqësuesi i sekretariatit të ISIS II pati prezantime në lidhje me disa rregullore, të cilat janë me interes për vendin tonë që të transponohen në një kornizë kohore afatmesme, e që kanë të bëjnë me Skemën e Performancës dhe atë të tarifave për shërbime të navigacionit ajror.
- Takimi i dytë i organit udhëheqës të ISIS-it u mbajt më 21 maj 2015 në Banja Luka të Bosnjës dhe Hercegovinës, ku morën pjesë përfaqësuesit e sekretariatit të programit ISIS II, përfaqësues të AAC-së së Kosovës, Shqipërisë, Bosnje dhe Hercegovinës, Malit të Zi dhe Maqedonisë. Të pranishëm në takim ishin edhe përfaqësuesit e Komisionit Evropian. Qëllimi i këtij takimi ishte rishikimi i aktiviteteve të realizuara për periudhën kohore maj 2014 - maj 2015 si dhe validimi i rrjedhës së programit për aktivitetet që do të ndërmerren në të ardhmen në kuadër të programit ISIS II.
- Takimi i tretë u mbajt me 4 dhe 5 nëntor 2015, në Prishtinë, dhe ka pasur për qëllim rishikimin e temave që ndërlidhen me zbatimin e skemës së përbashkët të tarifave, finalizimin e draft-dokumentit specifik të vendit (roadmap), i cili duhet dërguar në Komisionin Evropian, diskutimin dhe planifikimin e marrëveshjeve të punës me theks në zhvillimin e një plani iniciues të performancës si dhe përmbledhja e aktiviteteve që parashihen për fazën finale të Programit ISIS II.

• Projekti BEYOND

BEYOND është një projekt bashkëpunimi ndërkombëtar i financuar nga Komisioni Evropian nëpërmes Agjencisë Evropiane për Sisteme Globale të Navigimit Satelitor (ang. European GNSS Agency - GSA), i cili përfaqëson një aset të rëndësishëm në përkrahje të GSA-së në zbatimin e EGNSS-së (ang. European Global Navigation Satellite System) në mbarë Evropën. Kosova është përfituese e këtij projekti, ndërsa gjatë vitit 2015 janë mbajtur dy aktivitete të shpjeguara më poshtë:

- Punëtorja “Strategjia PBN në GNSS”, e mbajtur më 22 dhe 23 korrik 2015, në Budapest të Hungarisë. Temat e këtij takimi kishin të bënin fillimisht me të kuptuarit e koncepteve për PBN-në, duke kaluar më pas në analiza më të detajuara sa i përket skemës dhe strategjive në lidhje me PBN-në si dhe skenarëve të ardhshëm dhe niveleve të avancuara të shërbimeve EGNSS.
- Punëtorja “Zbatimi i PBN-së”, prej 22 deri më 27 tetor 2015 në Prishtinë, pjesëmarrës të së cilës ishin zyrtarë të ANP-KA “Adem Jashari” dhe AAC-së. Gjatë punëtorisë u trajtuan çështje teknike lidhur me sistemin e ardhshëm EGNOS (ang. European Geostationary Navigation Overlay Service; shq. Shërbimi Mbivendosës Gjeostacionar për Navigim), në të cilin bazohet zbatimi i procedurave PBN, nevoja për SBAS (ang. satellite-based augmentation system; shq. sistemi për navigim të bazuar në satelit) dhe për monitorimin e performancës së EGNOS-it, si dhe për vlerësimet e nevojshme të sigurisë lidhur me këto sisteme dhe procedura.

• Asistenca teknike TAIEX

Gjatë vitit 2015, AAC-ja ka qenë përfituese e një numri më të lartë të punëtorive ose trajnimeve të financuara nga TAIEX (5) në krahasim me vitet paraprake, si vijon:

- Prej 3 - 5 qershor 2015, AAC-ja organizoi punëtorinë “Evolucioni i Kontrollit të Trafikut Ajror dhe Sistemeve për KNS (Komunikim, Navigim dhe Survejim) në Evropë”. Trajnimi u ndoq nga 20 pjesëmarrës - inspektorë nga AAC-ja dhe kontrollorë të trafikut ajror, inxhinierë të sistemeve KNS dhe staf operacional nga ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror.
- Prej 15 - 19 qershor 2015, AAC-ja në bashkëpunim me AAC-në e Kroacisë organizuan trajnimin në vend pune për tre inspektorë të sigurisë së fluturimit për kredencialet e tyre të inspektorit SAFA (ang. Safety assessment of foreign aircraft; shq. Vlerësimi i sigurisë së avionëve të huaj) sipas kërkesave të Agjencisë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (EASA). Trajnimi u mbajt në aeroportin ndërkombëtar të Splitit në Kroaci.
- Prej 11 - 13 nëntor 2015, AAC-ja organizoi punëtorinë mbi zbatimin e Rregullores nr. 139/2014 të BE-së mbi sigurinë e aerodromeve dhe specifikat përkatëse për certifikimin e aerodromeve, rregullore e cila deri në fund të vitit 2016 do të hyjë në fuqi edhe në Kosovë. Prezantues të Rregullores ishin dy ekspertë të fushës, një nga departamenti i standardizimit në EASA, pjesëmarrëse e hartimit të rregullores, dhe tjetri nga AAC-ja e Mbretërisë së Bashkuar, i cili është bartës i procesit të zbatimit të rregullores në vendin e tij. Përveç punonjësve të AAC-së, përfitues të kësaj punëtorie ishin edhe stafi përgjegjës për konvertimin e certifikatës në ANP “Adem Jashari”.
- Prej 23 - 24 nëntor 2015, AAC-ja e Maqedonisë organizoi punëtorinë “EU OPS dhe EASA OPS” të mbajtur në Shkup. Me ftesë të TAIEX-it, punëtorinë e ndoqën tre inspektorë të Departamentit të Sigurisë së Fluturimeve. Qëllimi i kësaj punëtorie ishte rishikimi i detajuar dhe njohja me aspektet kryesore të Acquis-s së aviacionit në fushën e operimeve ajrore për autoritetet e aviacionit civil dhe industrinë e aviacionit me qëllim të mbështetjes dhe lehtësimit të zbatimit të tyre dhe të arritjes së objektivit të harmonizimit të plotë me kërkesat e Marrëveshjes për Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit.
- Prej 22 - 24 dhjetor 2015, AAC-ja organizoi punëtorinë “Modelimi dhe Optimizimi i Hapësirës Ajrore të Kosovës”. Pjesëmarrës në trajnim kishte nga AAC-ja dhe nga OSHNA. Ligjërues ishte një ekspert nga Shkolla Kombëtare e Aviacionit Civil e Francës - ENAC (fr. Ecole Nationale de l'Aviation Civile).

• EASA IPA 3

Përmes shkresës së datës 19 gusht 2015, Drejtori për menaxhimin e sigurisë dhe strategji në EASA, z. Luc Tytgat, ka njoftuar AAC-në e Kosovës mbi marrëveshjen e nënshkruar midis EASA-s dhe KE-së për fillimin e zbatimit të projektit të asistencës teknike - EASA IPA 3. Ky projekt filloi menjëherë dhe zgjat deri më 30 qershor 2017.

Projekti është vazhdimësi e dy projekteve të mëparshme, prej të cilave ka përfituar Kosova gjatë viteve 2009-2014 dhe ka për qëllim zhvillimin e një sistemi të qëndrueshëm të mbikëqyrjes së aviacionit civil në shtetet që janë palë të Marrëveshjes HPEA dhe në Turqi. Gjatë vitit 2015 është mbajtur aktiviteti i parë i këtij projekti - mbledhja e Komitetit Drejtues në Podgoricë. Qëllimi i takimit ishte të njoftohen përfituesit mbi objektivat dhe aktivitetet kryesore të projektit si dhe planin dinamik të realizimit të tij gjatë vitit 2016 dhe 2017. Aktivitetet e projektit janë të strukturuar rreth tri fushave, të cilat janë kyçe për një sistem të aviacionit civil të qëndrueshëm dhe që funksionon mirë: organizimi, iniciativa e menaxhmentit dhe zhvillimi i kompetencës.

7.8 AKTIVITETI RREGULLATOR

Funksioni bazë i AAC-së është mbikëqyrja dhe rregullimi i aktiviteteve të aviacionit civil në Republikën e Kosovës me qëllim të garantimit të operimeve të sigurta në përputhje me standardet në fuqi. Kjo arrihet përmes inspektimit, auditimit, licencimit dhe certifikimit. AAC-ja ka një personel profesional dhe kompetent për rregullimin e aviacionit civil në vend. Republika e Kosovës ka një Ligj për Aviacionin Civil, i cili nga Komisioni Evropian konsiderohet si ligj model për tërë vendet e Ballkanit Perëndimor. Aktiviteti rregullator i AAC-së përfshin sigurinë e aviacionit civil në përgjithësi dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror në Republikën e Kosovës. Në vazhdim do të jepet një pasqyrë e përmbledhur e aktiviteteve rregullatore të AAC-së në fushën e sigurisë së aviacionit, të ndara në këto kategori: siguria e fluturimeve, shërbimet e navigacionit ajror dhe aerodromet. Gjithashtu, do të jepet një pasqyrë e përmbledhur edhe për aktivitetet e rregullimit ekonomik në aeroport, në ofruesin e shërbimeve të navigacionit ajror dhe në ofruesit e shërbimeve për aeroplanë në tokë.

a) Siguria e fluturimeve

Në vitin 2015, Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës për herë të parë ka lëshuar certifikata për organizata trajnuese në fushën e transportit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit. ANP “Adem Jashari” dhe Kolegji i Shkencave të Aplikuara Teknike “Tempulli” janë certifikuar si organizata trajnuese për mallra të rrezikshme.

Për më tepër, gjatë këtij viti është aprovuar edhe operatori ajror komercial “Kosovo Air Services” që përmes partnerit të vet “Fly4Less Kft.” të realizojë fluturime të trafikut ajror të përgjithshëm me helikopter sipas rregullave vizuale të fluturimit (VFR) në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës.

Inspektori i AAC-së gjatë inspektimit SAFA

Janë hartuar dhe kanë hyrë në fuqi dhjetë rregullore të reja në fushën e sigurisë së fluturimeve. Nëntë (9) nga këto janë rregullore implementuese, të cilat dalin nga Marrëveshja për Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit (HPEA), ndërsa njëra rrjedh drejtpërdrejt nga Ligji për Aviacionin Civil.

Poashtu, në vazhdimësi janë kryer inspektime dhe auditime të operatorëve të aviacionit civil për t'u siguruar që operimet e tyre janë në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare dhe legjislacionin e aplikueshëm në Republikën e Kosovës.

Manualët dhe procedurat e miratuara të Departamentit të Sigurisë së Fluturimeve janë rishikuar dhe amandamentuar në tërësi me qëllim të reflektimit të plotësimeve të bazës ligjore ekzistuese. Janë amandamentuar: Manuali i Inspektorit të Operimeve Ajrore (OPS-MAN), Manuali i Inspektorit të Aviacionit të Përgjithshëm (GAT-MAN), Manuali i Mjekësisë së Aviacionit (MED-MAN) dhe Manuali i Inspektorit të Mallrave të Rrezikshme (DGI-MAN). Janë rishikuar dhe amandamentuar edhe publikimet teknike: Publikimi Teknik – TP 07 (Certifikata e Operatorit Ajror - certifikimi fillestar), Publikimi Teknik – TP 22 (Katalogu i pyetjeve për kandidatët të cilët i nënshtrohen pjesës teorike për marrjen e licencës së pilotit të paragrafjdit) si dhe Publikimi Teknik – TP 23 (Kushtet dhe mënyra e transportimit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit).

Janë mbajtur një numër i takimeve me palë të interesuara për të aplikuar për certifikatë të operatorit ajror (AOC) si dhe për organizata trajnuese për fluturim (FTO), me ç'rast janë informuar për kushtet dhe mundësitë e aplikimit si dhe rrjedhën e procesit të certifikimit.

• Inspektimet e mjeteve të huaja ajrore në platformë

Në pajtim me nenin 50 të Ligjit për Aviacionin Civil, AAC-ja ka kryer 50 inspektime të sigurisë së aeroplanëve të operatorëve të huaj (SAFA - Vlerësimi i Sigurisë së Mjeteve të Huaja Ajrore), të cilët operojnë në ANP “Adem Jashari”.

Janë inspektuar aeroplanët e këtyre kompanive ajrore: Turkish Airlines, Helvetic Airways AG, Belair Airlines AG, EasyJet Switzerland SA, Edelweiss Air AG, Germania Fluggesellschaft, Pegasus, Jet Executive International, Swiss

Air Ambulance, Adria Airways, Hermes Airlines, Corendon Airlines, Freebird Airlines, Swiss International Airlines, Jetairfly, Scandinavian Airlines System, Blue Jet, Bulgaria Air, Norwegian Air Shuttle, Air Bucharest, Germanwings, UAB DOT LT, Fly4Less Kft., Onur Air, Austrian Airlines, Maleth Aero dhe Air Horizont.

Gjatë këtyre inspektimeve janë konstatuar dy (2) gjetje të kategorisë së tretë (me ndikim madhor në siguri). Në rastin e parë aeroplani është lejuar të vazhdojë operimin sipas orarit paraprak, pas ndërmarrjes së veprimeve përmirësuese për eliminimin e kësaj gjetjeje. Në rastin e dytë aeroplani është lejuar të vazhdojë operimin me kufizime të përcaktuara nga ana e inspektorëve të AAC-së para fluturimit. AAC-ja e ka njoftuar për këto gjetje pilotin komandues, operatorin ajror dhe Autoritetin e Aviacionit Civil të shtetit të regjistrimit, në përputhje me rregulloren në fuqi.

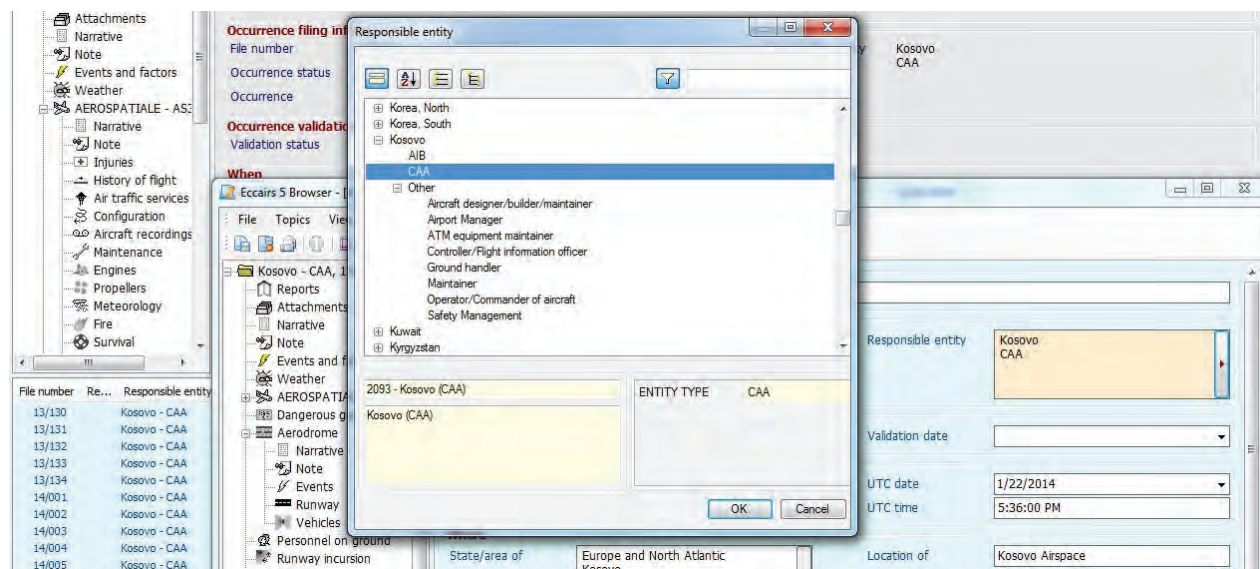
Po ashtu janë konstatuar edhe dy (2) gjetje të kategorisë së dytë (me ndikim të konsiderueshëm në siguri) me ç'rast janë informuar piloti komandues, operatori ajror si dhe Autoriteti i Aviacionit Civil i shtetit të regjistrimit. Janë edhe tre (3) gjetje tjera të kategorisë së parë (me ndikim të vogël në siguri) e për të cilat është informuar piloti komandues.

• Auditimet e operatorëve të aviacionit

Nga data 6 deri më 10 mars 2015, inspektorët e AAC-së i kanë përkrahur inspektorët e Autoritetit të Aviacionit Irlandez (IAA) në ekzaminimin e pilotëve të operatorit të helikopterëve “Starlite Aviation Ltd.”, operator ky i kontraktuar nga misioni i Bashkimit Evropian (EULEX).

Më 4 gusht 2015, inspektorët e AAC-së poashtu kanë audituar “Kosovo Air Service”/“Fly4Less Kft.”, i cili ka aplikuar për fluturime të aviacionit të përgjithshëm brenda territorit të Republikës së Kosovës nga baza e tij “Vali Ranch” në Përlepnicë të Gjilanit. Auditimi kishte për qëllim verifikimin e standardeve të aplikuara nga operatori dhe dhënien e rekomandimit final për miratimin e operimeve. Vendimi për miratimin e operimeve të “Kosovo Air Service” u lëshua nga AAC-ja më 5 gusht 2015.

• Raportimi i ndodhjeve në aviacion

Pamje e bazës së të dhënave për ndodhitë e raportuara

AAC-ja përmes sistemit të raportimit të ndodhjeve në aviacionin civil pranon informacione relevante për sigurinë e aviacionit, bën vlerësimin, procesimin, hetimin, ruajtjen dhe shpërndarjen e tyre, me objektiv të vetëm parandalimin e aksidenteve dhe incidenteve, duke përjashtuar atribuimin e fajit apo përgjegjësisë. Pra, AAC-ja identifikon rreziqet që mund ta cenojnë sigurinë e aviacionit civil në Kosovë dhe pas hetimit dhe analizimit të ndodhjeve dhe monitorimit të tendencës së tyre, ndërmerr masa për parandalimin e përsëritjes së këtyre ndodhjeve dhe kështu ndikon në përmirësimin e sigurisë së aviacionit civil.

Për menaxhimin e ndodhive të raportuara dhe ruajtjen e tyre në bazën e të dhënave, AAC-ja përdor softuerin ECCAIRS (Qendra Koordinuese Evropiane për Sistemet e Raportimit të Aksidenteve dhe Incidenteve).

Gjatë vitit 2015, AAC-ja ka pranuar gjithsej 132 raportime të ndodhive, duke përfshirë 13 raporte të goditjes së shpendëve në aeroplan dhe 42 raporte të ndriçimit të mjeteve ajrore me dritë laser. Ndodhitë janë raportuar nga personeli i aeroportit, ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror, kompanitë ajrore që operojnë në Kosovë dhe operatorët e ndryshëm të mjeteve ajrore. Këto ndodhi janë proceduar, futur në bazën e të dhënave në sistemin ECCAIRS dhe hetuar nga inspektorët e AAC-së. Nëntëdhjetë e tre (93) nga këto ndodhi tanimë janë mbyllur, ndërsa tridhjetë e nëntë (39) janë ende në proces të hetimit dhe zbatimit të masave korrektuese nga operatorët e aviacionit.

• Transporti i mallrave të rrezikshme përmes ajrit

Gjatë vitit 2015, janë lëshuar gjithsej 68 leje për transport të dërgesave me mallra të rrezikshme përmes ajrit.

Këto leje janë lëshuar për kompani të ndryshme, paraprakisht të licencuara edhe nga ana e MPB-së për import të armëve dhe municionit. Prej tyre 55 leje i janë lëshuar kompanisë ajrore “Turkish Airlines”, 4 leje i janë lëshuar “Austrian Airlines”, 3 leje i janë lëshuar “Adria Airways”, 3 leje i janë lëshuar “Pegasus Hava Tasimacılığı A.S.” dhe 3 leje i janë lëshuar kompanisë ajrore “Croatia Airlines”.

Certifikatë e ofruesit të trajnimeve për mallra të rrezikshme

Me theks të veçantë AAC-ja është fokusuar në zbatimin e kërkesave ligjore të dala nga Rregullorja nr. 8/2014 për kushtet dhe mënyrën e transportimit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit, lidhur me certifikimin e operatorëve ajrorë të cilët transportojnë mallra të rrezikshme përmes ajrit si dhe ofruesve të shërbimeve të trajtimit në tokë dhe agentëve të trajtimit të mallrave të rrezikshme.

Gjatë muajit mars, janë vizituar dhe janë mbajtur takime pune me ANP “Adem Jashari”, Postën e Kosovës, kompaninë ajrore “Turkish Airlines”, shërbimet e postës së shpejtë DHL, UPS, FEDEX, si dhe shpeditërit MCM Cargo, Servissped, Intereuropa dhe ACL.

Në këto vizita dhe takime janë diskutuar kërkesat ligjore të cilat dalin nga Rregullorja nr. 8/2014 në lidhje me certifikimin e këtyre organizatave për transport të mallrave të rrezikshme përmes ajrit. Si rezultat i përbushjes së kërkesave të dala nga kjo rregullore, më 30 qershor 2015, AAC-ja ka certifikuar operatorin LKIA të ANP “Adem Jashari” si ofrues të shërbimeve të trajtimit në tokë dhe agent i trajtimit të mallrave të rrezikshme. Poashtu, më 24 nëntor 2015 është audituar Kolegji i Shkencave të Aplikuara Teknike “Tempulli”, me qëllim të verifikimit të

përmbyshjes së kërkesave ligjore për certifikim si organizatë trajnuese për mallra të rrezikshme. Më 4 nëntor “Tempulli” është certifikuar si organizatë trajnuese për mallra të rrezikshme.

AAC-ja gjithashtu ka aprovuar tre kurse fillestare për mallrat e rrezikshme. Dy kurset e para, kursi për personelin e trajtimit të udhëtarëve (Cat. 9) dhe për personelin e skenimit të sigurimit (Cat. 12) dhe kursi për mbikëqyrësit e ngarkesës, planifikuesit e ngarkimit dhe anëtarët e ekuipazhit të fluturimit (Cat. 10) i janë aprovuar operatorit të ANP “Adem Jashari”. Ndërsa kursi i tretë, kursi për personelin e operatorëve të emëruar postarë të përfshirë në procesimin e postës (përveç mallrave të rrezikshme) i është aprovuar Kolegjit të Shkencave të Aplikuara Teknike “Tempulli”.

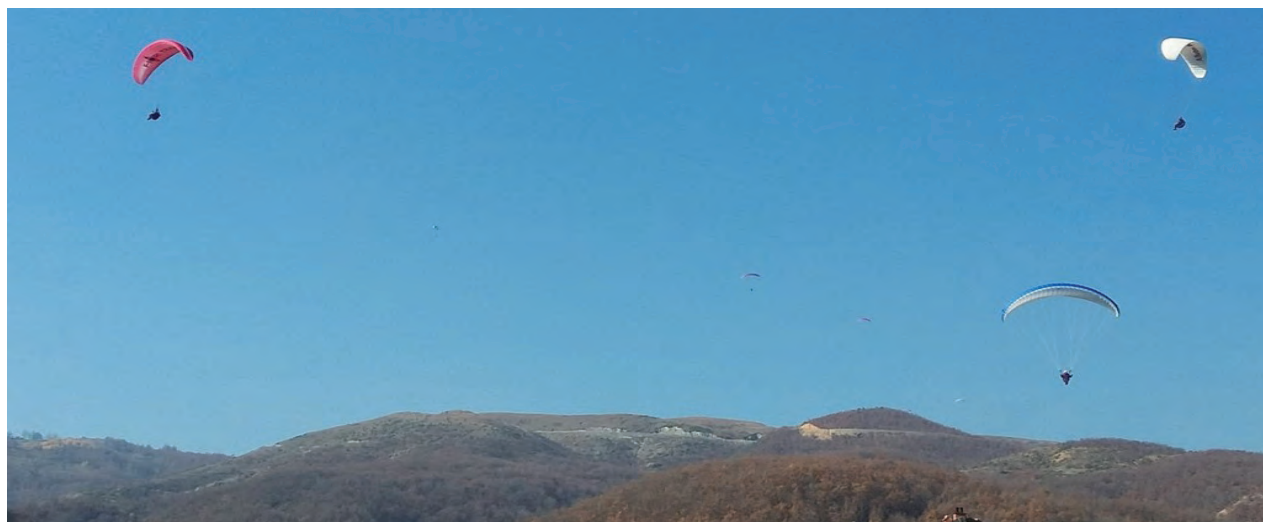
• Mbikëqyrja e aviacionit të përgjithshëm

Spektori i aviacionit të përgjithshëm në kuadër departamentit të sigurisë së fluturimeve ka pasur kërkesa të shtuara nga viti në vit për miratimin e aktiviteteve të ndryshme të shpjeguara më poshtë.

• Licencimi i pilotëve të paraglajdit

Ka vazhduar organizimi i testimit teorik dhe praktik për të gjithë kandidatët të cilët kanë aplikuar për licencë të pilotit të paraglajdit. Gjatë muajve shkurt dhe mars janë organizuar tre afate të testimit teorik, ndërsa testimi praktik është organizuar më 17 mars 2015. Gjithsej 12 kandidatë, nga 15 të cilët kanë aplikuar, kanë kaluar me sukses fazën e testimit teorik dhe praktik dhe si rrjedhojë janë licencuar nga AAC-ja si pilotë të paraglajdit.

• Aktivitetet me paraglajd

Aktiviteti me paraglajd në Podujevë

Në vitin 2015 janë miratuar gjithsej shtatë (7) aktivitete të fluturimeve me paraglajd. Këto aktivitete janë realizuar si vijon:

- Skorobishtë (Prizren), 18-19 prill 2015
- Pejë, 13-14 qershor 2015
- Manastiri i Deçanit, 19 shtator 2015
- Mitrovicë, 26-27 shtator 2015
- Prishtinë, 14 tetor 2015
- Liqeni i Ujmanit, Mitrovicë, 11 nëntor 2015; dhe
- Podujevë, 14-15 nëntor 2015, gara ndërkombëtare “Podujeva Open”, organizuar nga Federata Aeronautike e Kosovës, si pjesë e kalendarit zyrtar të Federatës Ndërkombëtare Aeronautike (FAI).

• Aktivitetet me sisteme të mjeteve ajrore pa pilot

Gjatë vitit 2015 ka filluar aprovimi i aktiviteteve me sisteme të mjeteve ajrore pa pilot (dron). Aprovimi i këtyre aktiviteteve është bërë pasi është verifikuar përmbushja e kërkesave që dalin nga Rregullorja nr. 6/2014 për sistemet e mjeteve ajrore pa pilot me peshë më të vogël se 20 kilogram. Procesi është koordinuar me Policinë e Kosovës dhe KFOR-in.

Janë gjithsej tetë (8) leje për operime me sisteme të mjeteve ajrore pa pilot (RPAS), të cilat u janë lëshuar subjekteve si më poshtë:

- Produksioni turk televiziv TRT, 3 prill 2015
- Produksioni gjerman televiziv ZDF, 19-20 prill 2015
- Produksionit televiziv TV Klan Kosova, 6 tetor 2015
- Personit fizik z. Isak Vorguçiq, 1 nëntor 2015, i është lëshuar leja për operim me dron për qëllime komerciale mbi vendbanimet e Graçanicës, Dobrotinit, Livagjës dhe Gushtericës
- Personit fizik z. Georgios Papastamos, 3 nëntor 2015, i është lëshuar leja për operim me dron për fotografim të vijës hekurudhore Fushë Kosovë – Hani i Elezit me qëllim të rehabilitimit të pjesës jugore të rutës hekurudhore Fushë Kosovë – Hani i Elezit
- Agjencisë Kadastrale të Kosovës, 1 dhjetor 2015, i është lëshuar leja për shfrytëzimin e hapësirës ajrore mbi qytetin e Ferizajt dhe fshatit Krushë e Madhe në Komunën e Prizrenit
- Personit fizik z. Gazmend Gjonbalaj, 30 dhjetor 2015, i është lëshuar leja për të operuar me dron mbi qytetin e Prishtinës.

• Aktivitetet e aviacionit të përgjithshëm

Në vitin 2015 janë pranuar njëzetetë (28) kërkesa për fluturime të aviacionit të përgjithshëm, të cilët operojnë në kushte të fluturimit vizual (VFR). Tetëmbëdhjetë (18) nga këto kërkesa janë miratuar në koordinim me njësinë J3-Air të KFOR-it. Disa nga kërkesat për fluturime VFR ishin fluturime për kalibrim të pajisjeve naviguese për ANP “Adem Jashari” - Kontrolli Ajror, fluturime private, fluturime për vaksinimin e shtazëve të egra nga ajri, etj.

• Mjekësia e aviacionit

Spektori i mjekësisë së aviacionit në kuadër të Departamentit të Sigurisë së Fluturimeve ka ripërtërirë gjithsej tridhjetenjë (31) certifikata mjekësore të klasës 3 për kontrollorët e trafikut ajror të ANP-KA “Adem Jashari.”

Gjithashtu, janë lëshuar edhe dy (2) certifikata mjekësore të klasës 2 për anëtarët e Federatës Aeronautike të Kosovës.

Në këtë periudhë raportuese është krijuar baza e të dhënave personale dhe mjekësore për të gjithë kandidatët të cilët janë pajisur me licencë të pilotit të paragjajdit.

• Mjetet ajrore të ndaluara në Kosovë

Sipas nenit 45 të Ligjit për Aviacionin Civil, aeroplanët e kompanive ajrore që u është ndaluar nga BE-ja të operojnë në hapësirën ajrore të shteteve anëtare të BE-së, nuk janë lejuar të fluturojnë në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës. Për më tepër, lista e përditësuar e BE-së e kompanive ajrore të ndaluara është e postuar në faqen zyrtare të AAC-së në internet. Gjatë vitit 2015 nuk është realizuar asnjë fluturim i ndonjë kompanie nga kjo listë e BE-së në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës

• **Licencat, certifikatat dhe lejet e aprovuara, duke përfshirë pezullimet dhe revokimet e tyre**

Licencë/certifikatë/leje	Referenca në LAC/ Rregullore	Numri
Leje për transport të dërgesave me mallra të rrezikshme përmes ajrit	Neni 57	68
Leje për operime të aviacionit të përgjithshëm (GAT VFR)	Neni 2 dhe 75	18
Leje për operime me sisteme të mjeteve ajrore pa pilot (RPAS)	Rregullore 6/2014	8
Licenca për pilot të paraglajdit	Rregullore 1/2012	12
Certifikatë mjekësore, klasa 3	Neni 37	31
Certifikatë mjekësore, klasa 2	Neni 37	2

Paraqitje e certifikatave dhe lejeve të lëshuara nga AAC-ja për operatorë/personel

b) Shërbimet e navigacionit ajror

• **Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror**

Ofrimi i shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën ajrore të Kosovës bëhet nga ana e Kontrolli Ajror - ANP “Adem Jashari” (OSHNA), i cili që nga 1 janari i vitit 2016, në bazë të Ligjit Nr. 04/L-250, do të shndërrohet në Agjencinë e Shërbimeve të Navigacionit Ajror të Republikës së Kosovës.

Ofron shërbimin e kontrollit të trafikut Ajror (KTA), shërbimin për komunikim, navigacion dhe survejim (KNS), shërbimin e informatave aeronautike (SHIA) dhe shërbimin meteorologjik (METEO) në hapësirën e ulët ajrore të Kosovës. OSHNA ka gjithsej 32 kontrollorë të trafikut ajror, të cilët janë të licencuar nga AAC-ja në bazë të Rregullores nr. 5/2012 të AAC-së mbi licencimin e kontrollorëve të trafikut ajror.

Gjatë vitit 2015, OSHNA realizoi procesin e ashtuquajtur “operimi në hije” (ang. shadow mode) të rilokimit të kullës dhe radarit në objektet e reja, dhe në fund të këtij viti ka përmbyllur me sukses ciklin e vënies në funksion të plotë të ndërtesës dhe kullës së re. Kulla e re e trafikut ajror ka qenë pjesë e investimeve kapitale që koncesionari i aeroportit është obliguar t’i realizojë.

Objekti i kullës së re të trafikut ajror në ANP “Adem Jashari”

Certifikimi i OSHNA-s nga ana e AAC-së është obligim që parashihet me legjislacionin në fuqi, përkatësisht me Rregulloren nr. 12/2010 të AAC-së, dhe ka për qëllim të verifikojë se niveli i sigurisë së shërbimeve të ofruara nga ANP-KA “Adem Jashari” mbetet vazhdimisht në nivelin e duhur dhe kështu mundëson që transporti ajror në Kosovë të realizohet në mënyrë të sigurt. ANP-KA “Adem Jashari”, që nga dhjetori i viti 2013 ka përmbyllur të gjitha kërkesat rregullatore që kanë të bëjnë me menaxhimin e sigurisë dhe garantimin e nivelit adekuat të

shërbimeve të ofruara sipas Rregullores nr. 7/2012 e që janë pjesë e kushteve për certifikim. Sido që të jetë, kërkesat rregullatore që kanë të bëjnë me aspektin financiar sipas rregullores së lartcekur kanë mbetur sfidë edhe për vitin 2015. Pritet që me themelimin e ASHNA-s dhe shndërrimin e saj në organizatë buxhetore do të plotësohen kërkesat financiare për certifikim.

• Mbikëqyrja e vazhdueshme e Ofruesit të Shërbimeve të Navigacionit Ajror

Në kuadër të mbikëqyrjes së vazhdueshme të Ofruesit të Shërbimeve të Navigacionit Ajror (OSHNA), gjatë vitit 2015, AAC-ja ka realizuar 2 auditime dhe 1 inspektim në ANP-KA "Adem Jashari".

- Në periudhën 25-29 maj 2015, është realizuar auditimi i sigurisë me qëllim të verifikimit të zbatimit të një numri të kërkesave rregullatore që dalin nga Rregullorja nr. 7/2012, me theks në zbatimin e Shtojcës I të kësaj rregulloreje. Ky auditim poashtu ka pasur qëllim monitorimin e ndryshimeve të klasifikuara si madhore dhe përcjelljen e gjetjeve të identifikuar në auditimet e kaluara. Gjatë auditimit u vizitua edhe kulla e re e kontrollit të trafikut ajror për t'u parë nga afër realizimi i punëve në kuadër të rilokimit të operimeve nga kulla e vjetër.
- Më 13 gusht 2015, është realizuar inspektimi për të monitoruar procesin e zbatimit të ndryshimit madhor "Rilokimi në objektet e reja të kullës dhe radarit" në bazë të Rregullores nr. 6/2012 mbi mbikëqyrjen e sigurisë së shërbimeve të navigacionit ajror. Ky inspektim u realizua pasi që ishte pranuar një plan i ri i veprimit me disa ndryshime nga versioni i vjetër i planit, i dorëzuar më herët.
- Në periudhën 15-18 dhjetor 2015, është realizuar auditimi përcjellës, i cili kishte për qëllim verifikimin e zbatimit të kërkesave të Rregullores nr. 7/2012 të AAC-së si dhe të masave të propozuara në planin korrektues që ka rrjedh nga auditimi i mbajtur nga 25-29 maj 2015, si dhe mbikëqyrja e ndryshimit madhor "Rilokimi i kullës dhe radarit" në objektin e ri. Në përkrahje të ekipit auditues të AAC-së të Kosovës është angazhuar edhe një ekspert i lëmisë nga AAC-ja e Francës, z. Franck Giraud.

Ekipi auditues është ndarë i kënaqur sidomos me përkushtimin dhe angazhimin e menaxhmentit dhe stafit të OSHNA-s për zbatimin e plotë të hapave korrektues të propozuara nga auditimet e kaluara edhe pse OSHNA ende ballafaqohet me sfida në realizimin e plotë dhe efektiv të tyre. Një raport me gjetjet e mbyllura dhe ato që mbeten ende të hapura i është dorëzuar OSHNA-s, me të cilët pritet një bashkëpunim i ngushtë e i vazhdueshëm për të mbyllur gjetjet që kanë mbetur ende të hapura.

• Ndryshimet në sistemet e OSHNA-s

Ofrimi i shërbimeve të navigacionit ajror është shumë i ndjeshëm ndaj rreziqeve që mund të ndodhin gjatë punës së përditshme. Qëllimi kryesor i këtyre shërbimeve është parandalimi i përplasjeve të avionëve në ajër dhe në tokë.

Për këtë arsye, sistemi i menaxhimit të sigurisë kërkon që para çdo ndryshimi, sado i vogël që të jetë ai, në sistemet e ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror të merren hapat e duhur për t'u siguruar se ndryshimi i bërë nuk do të shkaktojë rrezik të patolerueshëm në sistem. Sipas Rregullores nr. 6/2012 të AAC-së, që transponon në rendin tonë të brendshëm ligjor Rregulloren nr. 1034/2011 të KE-së, ofruesit e këtyre shërbimeve janë të obliguar të njoftojnë AAC-në për çfarëdo ndryshimi të planifikuar që mund të ketë ndikim në siguri; dhe sipas Rregullores nr. 7/2012, që transponon Rregulloren nr. 1035/2011 të KE-së, të bëjnë vlerësimin e rreziqeve të mundshme dhe të marrin të gjithë hapat e nevojshëm parandalues për evitimin e tyre, para se të fillojnë me zbatimin e ndryshimeve.

Gjatë vitit 2015, AAC-ja nuk është njoftuar për ndonjë ndryshim të planifikuar në sistemet e OSHNA-s por ka bërë monitorimin e vazhdueshëm të ndryshimeve të njoftuara më herët.

• Lëshimi i licencave për kontrollorët e trafikut ajror dhe vlerësimi i gradimeve

AAC-ja është përgjegjëse për lëshim dhe ripërtëritjen e licencave të kontrollorëve të trafikut ajror, të cilët ofrojnë shërbimet e kontrollit ajror në Republikën e Kosovës. Duke pasur parasysh rëndësinë e shërbimit të kontrollit të trafikut ajror në sigurinë e fluturimeve, kontrollorët duhet të përmbushin një varg të kërkesave dhe kushteve për të mirëmbajtur licencat dhe miratimet e tyre, të cilat dalin nga Rregullorja nr. 5/2012 mbi licencimin e kontrollorëve të trafikut ajror. Kërkesat kryesisht ndërliken me nivelin e kompetencës profesionale, që përfshijnë ndjekjen e

trajnimeve profesionale përditësuese dhe ushtrimin e detyrave të kontrollorit të trafikut ajror për një numër të caktuar të orëve brenda vitit. Kontrollorët gjithashtu, në baza vjetore, i nënshtrohen vlerësimit profesional për të verifikuar nivelin e aftësive.

Rëndësi e veçantë i kushtohet edhe zotërimit të gjuhës angleze, pasi që komunikimi në aviacionin ndërkombëtar bëhet në këtë gjuhë. Niveli i zotërimit të gjuhës angleze vlerësohet në mënyrë periodike dhe merret parasysh gjatë lëshimit apo ripërtërimit të licencës. AAC-ja ka për detyrë të garantojë nivel të lartë të sigurisë në ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës, andaj çdo vit verifikon përmbushjen e këtyre kërkesave dhe në bazë të kësaj licencon kontrollorët e trafikut ajror. Kontrollorët gjithashtu duhet të kenë shëndet të mirë, në përputhje me kërkesat ligjore, dhe kjo verifikohet në mënyrë të rregullt nga AAC-ja sipas procesit të licencimit.

Gjatë vitit 2015, AAC-ja ka rivaliduar 20 gradime dhe ka ripërtërirë licencat për 30 kontrollorë të trafikut ajror siç tregohet në tabelë.

Licencimi i Kontrollorëve të Trafikut Ajror (KTA)	Numri i të licencuarve
Ripërtëritja e licencave për KTA	30
Rivalidim i gradimeve	6+14
Licencimi i studentëve KTA	0
Licencim i KTA-ve	0

Paraqitje e licencave të kontrollorëve të lëshuara nga AAC-ja

• Publikimi i Informatave Aeronautike

Në bazë të Rregullores nr. 5/2013 të AAC-së për zbatimin e Shtojcës 15 të Konventës Ndërkombëtare për Aviacionin Civil për shërbimet e informimit aeronautik, AAC-ja ka përgjegjësi që të publikojë dokumentin “Publikimi i Informatave Aeronautike” (PIA), i njohur sipas akronimit në anglisht si AIP (Aeronautical Information Publication). Ky është një dokument shtetëror i një rëndësie të veçantë, në të cilin publikohen të gjitha informatat në lidhje me aviacionin e një shteti. Dokumenti në vete përmban tre kapituj: kapitulli i parë përmban informata të përgjithshme për aviacionin, i dyti ka të bëjë me hapësirën ajrore dhe kapitulli i tretë ka të bëjë me specifikat e detajuara për secilin aeroport/heliport, përfshirë edhe procedurat e fluturimit për aeroplanët.

Meqë ky publikim përdoret në masë të madhe nga kompanitë ajrore që operojnë ose synojnë të operojnë në Kosovë, AAC-ja kujdeset që AIP i Kosovës të mbahet i azhurnuar dhe secili ndryshim që ndodh në lidhje me aviacionin civil brenda shtetit të reflektohet në këtë dokument. Këto ndryshime janë të rregullta dhe bëhen përmes amandamenteve në cikle të caktuara çdo 28 ditë, përmes të të ashtuquajturit Kontrolli dhe Rregullimi i Informatave Aeronautike (KRIA) (ang. Aeronautical Information Regulation And Control - AIRAC) dhe bëhen efektive çdo 56 ditë.

Gjatë këtij viti janë aprovuar dhe publikuar në Publikimin e Informatave Aeronautike katër amandamente, një cikël i AIRAC-ut dhe një suplement. Është publikuar AIP AMDT 01/2015, i cili ka hyrë në fuqi më 8 janar, AIP AMDT 02/2015, i cili ka hyrë në fuqi më 16 prill, AIP AMDT 03/2015, i cili ka hyrë në fuqi më 11 qershor dhe AIP AMDT 04/2015, i cili ka hyrë në fuqi më 6 gusht 2015. Po ashtu është publikuar edhe cikli AIP AIRAC AMDT 01/2015, i bërë efektiv me datë 23 korrik 2015 dhe suplementi AIP SUP 01/2015, i cili është bërë efektiv nga data 12 nëntor 2015.

Publikimi më aktual i informatave aeronautike është i qasshëm në çdo kohë në faqen zyrtare të AAC-së në internet.

c) Aerodromet

Mbikëqyrja rregullatore dhe e sigurisë së aerodromeve arrihet përmes certifikimit dhe aprovimit të aerodromeve, aprovimit të ofruesve të shërbimeve në tokë, kryerjes së auditimeve dhe inspektimeve, si dhe përmes monitorimit të aktiviteteve për të verifikuar dhe siguruar përputhshmëri.

ANP “Adem Jashari” është certifikuar më 1 dhjetor 2008 nga AAC-ja si aeroport ndërkombëtar në përputhje me Ligjin për Aviacionin Civil dhe Rregulloren nr. 1/2008 të AAC-së për aerodromet. Në vitin 2011, aeroporti është dhënë në koncesion dhe menaxhimi i tij ka kaluar në duart e operatorit privat, konzorciumit turko-francez “Limak - Aéroports de Lyon” (Limak Kosovo International Airport sh. a.). Më 8 nëntor 2013, bazuar në kërkesat ligjore, me rastin e transferimit të operimeve në terminalin e ri, AAC-ja ka amandamentuar certifikatën e operatorit “Limak Kosovo International Airport” sh.a. (LKIA).

Më 28 gusht 2014, AAC-ja ka aprovuar heliportin e parë në Republikën e Kosovës. Operatori “Kosovo Air Service” sh.p.k. është aprovuar që të operojë heliportin që gjendet në fshatin Përlepnice të Gjilanit, në kuadër të kompleksit afarist “Vali Ranch”. Aprovimi është lëshuar në pajtim me Ligjin për Aviacionin Civil dhe Rregulloren nr. 3/2012 të AAC-së mbi aerodromet e aprovuara, e cila përcakton kriteret dhe kushtet e rregullimit të sigurisë së aerodromeve që janë në dispozicion për shfrytëzim publik, por që nuk u nënshtrohen certifikimit.

Në bazë të Rregullore nr. 4/2011 për qasje në tregun e shërbimeve në tokë, më 1 janar 2012 AAC-ja ka aprovuar “Ex Fis” sh.p.k. si furnizues i shërbimeve në tokë për palë të treta për kategorinë e shërbimeve të furnizimit me derivate dhe vajra, kurse më 1 qershor 2012 AAC-ja ka aprovuar ANP “Adem Jashari” për ofrim të shërbimeve në tokë në disa kategori.

• Mbikëqyrja e vazhdueshme e sigurisë së aerodromeve

Inspektorët e aerodromeve gjatë inspektimit në heliportin “Vali Ranch”

Sipas planit të aktiviteteve për monitorimin e rregullt të ANP “Adem Jashari”, ofruesve të shërbimit në tokë dhe heliportit “Vali Ranch”, AAC-ja ka kryer gjithsej nëntë inspektime gjatë vitit 2015. Numri më i madh i inspektimeve është fokusuar në verifikimin e zbatimit të standardeve të aplikueshme për operatorin e ANP “Adem Jashari”, siç janë sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS), shenjat vizuale dhe shënjimi horizontal në pjesën ajrore, shërbimi i mirëmbajtjes së aerodromit, përfshirë operimet dimërore, zbatimi i masave të kontrollimit të botës shtazore dhe procedurave lidhur me menaxhimin e saj, si dhe sistemi për mirëmbajtjen e pajisjeve të aeroportit.

Si pjesë e mbikëqyrjes së rregullt të ofruesve të shërbimeve në tokë, në ANP “Adem Jashari” janë bërë inspektimet e shërbimit të kontrollit të ngarkesës dhe të furnizimit të aeroplanëve me derivate për të verifikuar kompetencën organizative dhe kapacitetin e tyre.

Para fluturimit inaugurues më 6 gusht 2015 nga heliporti “Vali Ranch” në fshatin Përlepnice të Gjilanit, inspektorët e aerodromeve kanë kryer një inspektim pas të cilit është konstatuar se operatorin e heliportit “Kosovo Air Service” i ka përmbushur të gjitha kërkesat e përshkruara në rregulloret përkatëse.

Departamenti i Aerodromeve ka bërë rishikimin dhe aprovimin e versioneve të reja të Planit Emergjent dhe Planit për Menaxhimin e Botës Shtazore në Aeroportin e Prishtinës, aprovimin e vlerësimeve të sigurisë, manualeve, procedurave, hartave, e në veçanti ka bërë vlerësimin e procedurave për ndërtimin e heliportit nga KFOR-i në pjesën ushtarake të aeroportit. Vlerësimet janë bërë për operimet e heliportit, punët në ndërtimin e lidhjes së rrugës ekzistuese për lëvizje me rrugën e re të heliportit, si dhe për zhvendosjen e shtyllave të ndriçimit brenda heliportit të ri.

• Zbatimi i rregulloreve në fushën e aerodromeve

Në kuadër të përgjegjësisë për rregullimin e zonave mbrojtëse të aeroportit, AAC-ja ka vazhduar me zbatimin e Rregullore nr. 2/2010 për shenjimin e pengesave dhe Rregullore nr. 5/2010 për zonat mbrojtëse të aeroportit. Po ashtu, AAC-ja ka organizuar një punëtori për palë të interesit që ta kenë më të lehtë zbatimin e Rregullore nr. 1/2014 për aftësimin profesional të punëtorëve të aeroporteve.

• Projekti i linjës së tensionit të lartë në afërsi të Aeroportit të Gjakovës

AAC-ja ka vazhduar bashkëpunimin e ngushtë me Operatorin e Sistemit, Transmisionit dhe Tregut (KOSTT) në lidhje me projektin e linjës së tensionit të lartë 400 kV Shqipëri – Kosovë, që kalon në zonën afër Aeroportit të Gjakovës. KOSTT-it i është dhënë përkrahja profesionale në interpretimin e kërkesave për shenjimin e pengesave në përputhje me Rregulloren nr. 2/2010 të AAC-së për shenjimin e pengesave, e ndryshuar dhe plotësuar me Rregulloren nr. 2/2013.

Largpërçuesi i shenjuar

Gjatë procesit të ekzekutimit të punëve, inspektorët e AAC-së kanë inspektuar dhe verifikuar shenjimin dhe ngjyrosjen e linjës së tensionit të lartë dhe kanë vlerësuar se shenjimi i linjës 400kV është duke u bërë në përputhje me projektin e aprovuar nga AAC-ja më 17 qershor 2014 dhe kërkesat e përshkruara në legjislacionin në fuqi.

Në muajin dhjetor 2015, ngjyrosja e shtyllave ka përfunduar, kurse vendosja e sferave kuq-bardh në telat lidhës të shtyllave është në proces e sipër. Pas përfundimit të shenjimit me sfera, do të bëhet edhe ndriçimi i shtyllave.

• Mbikëqyrja e ndërtimeve në zonën mbrojtëse të aeroportit

Në kuadër të përgjegjësisë për rregullimin e zonave mbrojtëse të aeroportit, AAC-ja ka vazhduar me mbikëqyrjen e zbatimit të Rregullores nr. 5/2010 për zonat mbrojtëse të aeroportit.

Gjatë vitit 2015, AAC-ja ka pranuar nga ANP “Adem Jashari” vlerësimet e aplikacioneve për ndërtim të objekteve (depo ushqimore) nga kompanitë “Kosmonte Foods Kosova”, “In-Trade Company” dhe “B.I. Company” në fshatin Harilaq, Komuna Fushë Kosovë, që ndodhet brenda zonës mbrojtëse të ANP-së. AAC-ja ka vlerësuar dhe rishikuar në hollësi dokumentacionin e pranuar në lidhje me pengesat e mundshme që objektet mund të shkaktojnë në sigurinë e operimeve të ANP-së.

Në bazë të dokumentacionit të pranuar, vlerësimit nga ANP “Adem Jashari” dhe OSHNA që ndërtimi i objekteve në lokacionet e lartpërmendura nuk paraqet pengesë për sigurinë e operimeve, në përputhje me dispozitat e Rregullores nr. 5/2010 për zonat mbrojtëse të aeroportit, AAC-ja ka aprovuar rekomandimet e operatorit të ANP-së për ndërtim të objekteve përkatëse.

• Punësoria lidhur me zbatimin e plotë të Rregullores nr. 1/2014 të AAC-së

Me qëllim të koordinimit të përbashkët të veprimeve për zbatimin e plotë të Rregullores nr. 1/2014 mbi aftësimin profesional të punonjësve të aerodromit dhe punonjësve tjerë të kontraktuar, ofruesve të shërbimeve në tokë dhe shfrytëzuesve të shërbimeve të aerodromit, të cilët vetë kryejnë shërbime në tokë, më 4 qershor 2015, AAC-ja organizoi një punëtori për të prezantuar Rregulloren dhe procesin e zbatimit të saj para palëve të interesit. Gjatë prezantimit të Rregullores, ka pasur diskutime dhe konsultime të vlefshme për çështje të ndryshme që lidhen me zbatimin e kësaj Rregulloreje, sidomos për kushtet që kërkohen për autorizimin e organizatave për aftësim profesional për punë që kanë të bëjnë me sigurinë në aerodrome.

d) Rregullimi ekonomik

AAC-ja është përgjegjëse për rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror në Republikën e Kosovës. Rregullimi ekonomik i këtyre operatorëve nënkupton masat që merr një rregullator i aviacionit për t’u siguruar se tarifatat të cilat i vendos aeroporti dhe ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror për kompanitë ajrore janë të vendosura në mënyrë të arsyeshme, transparente dhe jodiskriminuese. Për më tepër, rregullatori siguron që këto tarifa janë vendosur vetëm pasi që ofruesit dhe shfrytëzuesit e shërbimeve

janë konsultuar mes veti duke i ofruar njëri-tjetrit të dhëna në mënyrë transparente. AAC-ja i rregullon dhe i miraton vetëm tarifat aeronautike, të cilat kanë lidhje me shërbimet të cilat aeroporti dhe ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror i ofrojnë ekskluzivisht, pa pasur kurrfarë konkurrence, siç janë tarifa e shërbimit të udhëtarëve, tarifa e aterimit apo ajo terminale e navigacionit. Po ashtu, rregullatori mbikëqyr nëse qëndrueshmëria financiare e operatorëve është në nivel të duhur që të mos e dëmtojë sigurinë e operimeve.

• Mbikëqyrja ekonomike e aeroportit

Analiza e pasqyrave të audituara financiare të aeroportit për gjendjen financiare në fund të vitit 2014 ka vërtetuar afarizmin pozitiv dhe qëndrueshmërinë financiare të aeroportit. Gjithashtu, është vërtetuar se polica e sigurimit, me mbulim adekuat për dëmet që mund t'i shkaktojë aeroporti, është zgjatur me kohë. Ky është një element tjetër i rëndësishëm i mbikëqyrjes ekonomike të operatorëve në fushën e aviacionit civil.

Më 2 prill 2015, AAC-ja ka miratuar programin nxitës për ANP “Adem Jashari”, i cili u është ofruar të gjitha kompanive ajrore që operojnë në këtë aeroport. Nxitjet financiare janë ofruar për kompanitë që zhvillojnë linja të reja, ato që e shtojnë numrin e fluturimeve për në destinacionet ekzistuese, që kanë vëllim të lartë trafiku etj. AAC-ja inkurajon secilin propozim të operatorit të aeroportit për ofrimin e nxitjeve për kompanitë ajrore kur kushtet për ofrimin e tyre nuk janë diskriminuese dhe jepen në pajtim me standardet e ICAO-s dhe të BE-së. Programi nxitës është valid për një vit.

Në qershor të vitit 2015 ka hyrë në fuqi Rregullorja nr. 3/2015 e AAC-së mbi tarifat e aeroportit, e cila e shfuqizon Rregulloren e mëparshme nr. 1/2011. Qëllimi kryesor i shfuqizimit ka qenë transponimi në plotni i Direktivës nr. 2009/12 të KE-së mbi tarifat në aeroporte.

• Mbikëqyrja ekonomike e OSHNA-s

Mbikëqyrja ekonomike rutinore e Ndërmarrjes Publike ANP “Adem Jashari” – Kontrolli Ajror (OSHNA) ka vazhduar edhe gjatë vitit 2015.

Raportet e audituara financiare për vitin 2014 kanë treguar se OSHNA ka përmbyllur vitin 2014 me humbje financiare, të cilat ndërlidhen kryesisht me obligimet financiare të trashëguara nga ndarja prej operatorit të aeroportit, me amortizimin si dhe me pamundësinë për të gjeneruar të hyra nga shërbimet në hapësirën e lartë ajrore. Pasi që gjendja e mirë financiare e operatorit është kusht sipas rregullores përkatëse të BE-së, e cila është në fuqi edhe në Republikën e Kosovës, AAC-ja ende nuk e ka bërë certifikimin e OSHNA-s, me gjithë përmbushjen e kushteve të sigurisë dhe sigurimit, të konfirmuar nga inspektorët përgjegjës të AAC-së dhe MPB-së.

AAC-ja po ashtu është në dijeni se OSHNA ka përfituar një grant nga Qeveria e Kosovës gjatë vitit 2015 për të kompensuar pagesat që OSHNA i ka bërë në emër të kompensimit të qytetarëve për tokën e shpronësuar vite më parë me qëllim të ndërtimit të rrugës së aeroportit. Kjo e ka përmirësuar situatën financiare dhe i ka mundësuar OSHNA-s mbulimin e kostove me të hyrat e fituara nga dhënia e shërbimeve terminale të navigacionit ajror.

Që nga 1 janari 2016, OSHNA, me emrin Agjencia e Shërbimeve të Navigacionit Ajror, është përfshirë si organizatë e veçantë në buxhetin e shtetit dhe kjo pritet të lehtësojë tejkalimin e vështirësive financiare që e kanë penguar certifikimin e OSHNA-s nga AAC-ja.

Në lidhje me sigurimin nga rreziku, OSHNA ka dëshmuar që ka një policë adekuate të sigurimit, të vlefshme për vitin 2015, për të mbuluar përgjegjësinë e saj ndaj dëmeve që mund t'u shkaktohen kompanive ajrore dhe palëve të treta, gjatë ekzekutimit të shërbimit.

Gjatë vitit 2015, AAC-ja nuk ka pranuar ndonjë propozim për miratimin e ndryshimit të tarifës terminale të navigacionit, të cilën OSHNA e vjel nga kompanitë ajrore për shërbimin që ofron.

• Mbikëqyrja ekonomike e shërbyesve në tokë

Në ANP operojnë dy ofrues të shërbimeve në tokë, të cilët janë miratuar nga AAC-ja për këtë qëllim: operatori i ANP “Adem Jashari”, LKIA, si ofrues i një game të gjerë shërbimesh (përpunimin e udhëtarëve, përpunimin e bagazhit, të aeroplanit në tokë etj.) si dhe kompania “Exfis” sh.p.k., e cila bën furnizimin e aeroplanëve me derivate.

Të dy operatorët janë në mbikëqyrje të vazhdueshme nga AAC-ja për mirëmbajtjen e kritereve të sigurisë dhe atyre ekonomike.

Të dy këto kompani, përmes raporteve të auditorëve të pavarur, të shqyrtuar nga AAC-ja, kanë demonstruar gjendje stabile financiare dhe për më tepër kanë demonstruar përmbushjen e nenit 4 të Rregullores nr. 4/2011 të AAC-së mbi shërbimet në tokë, sipas të cilit kërkohet që, po qe se operatorët japin edhe shërbime të tjera, atëherë llogaritë financiare nga aktiviteti i shërbimit në tokë duhet të jenë të ndara nga aktivitetet tjera që ata bëjnë.

Gjithashtu, është vërtetuar që “Exfis” sh.p.k. është pajisur me policë të sigurimit dhe ka mbulesë të vlefshme për dëmtimet që mund t’ia shkaktojë një pale të tretë gjatë ekzekutimit të shërbimit.

7.9 AKTIVITETI LEGJISLATIV

AAC-ja dallohet nga një numër i agjencive tjera të pavarura për shkak të kompetencave të saj legjislative. Në bazë të kompetencave të dhëna në Ligjin nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil, AAC-ja është e autorizuar të nxjerrë akte nënligjore për zbatim të Ligjit për Aviacionin Civil, me të cilat bëhet përvetësimi i standardeve ndërkombëtare të aviacionit civil (të njohura si Standardet dhe Praktikat e Rekomanduara “SPR” si anekse në Konventën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil - Konventa e Çikagos) dhe të atyre për zbatim të legjislacionit të BE-së në fushën e aviacionit civil, si ato në kuadër të Marrëveshjes HPEA, ashtu edhe të tjerat, të cilat vlejnë për vendet e BE-së, por që ende nuk janë bërë zyrtarisht pjesë e kësaj Marrëveshjeje.

Kështu, edhe gjatë vitit 2015, sikur viteve të kaluara, AAC-ja ka vazhduar me nxjerrjen e rregulloreve, me të cilat është bërë i mundur përvetësimi i disa standardeve ndërkombëtare të aviacionit civil në Republikën e Kosovës si dhe rregullimi i disa fushave tjera me rëndësi për aviacionin civil në vend. AAC-ja ka projektuar një model të përvetësimit të këtyre standardeve, i cili ka munguar në praktikën e legjislacionit në vend dhe më gjerë. SPR-të e Konventës së Çikagos janë të aplikueshme në Republikën e Kosovës përmes Ligjit për Aviacionin Civil, por duke marrë parasysh se secili nga këto standarde përmban pjesë të cilat mund të mos jenë të aplikueshme në vendin tonë (p.sh. operimet e hidroplanëve në det), të cilat rrjedhimisht duhet të përjashtohen, AAC-ja ka projektuar modelin e përvetësimit të atyre standardeve që mund të aplikohen, duke përjashtuar njëkohësisht ato të cilat nuk janë të aplikueshme. Për më tepër, me qëllim të rritjes së standardeve të sigurisë, përmes rregulloreve implementuese të AAC-së, është bërë i obligueshëm zbatimi i një numri të madh të praktikave të rekomanduara të ICAO-s, të cilat nuk janë të detyrueshme për shtetet. Ky model është në pajtim me Konventën e Çikagos. Në këtë mënyrë janë bërë të zbatueshme pothuajse të gjitha SPR-të e Konventës së Çikagos në rendin juridik të Republikës së Kosovës. Me këtë është rrumbullakësuar në masë të konsiderueshme korniza ligjore e rregullimit të aviacionit civil në vendin tonë.

Me qëllim të zbatimit të plotë të dispozitave të Udhëzimit Administrativ nr. 03/2013, dt. 17/06/2013 të Qeverisë së Kosovës për standardet e hartimit të akteve normative, dhe të udhëzimeve praktike për përafrimin e legjislacionit të Republikës së Kosovës me atë të BE-së, Zyra për Çështje Ligjore të Aviacionit (ZÇLA) gjatë vitit të kaluar ka kontaktuar me Departamentin për të Drejtën e BE-së pranë Ministrisë së Integritetit, për konsultime të nevojshme lidhur me mënyrën e zbatimit të legjislacionit të BE-së në fushën e aviacionit civil nga AAC-ja, e cila do të ishte në pajtim me dispozitat e Ligjit 03/L-051 për Aviacionin Civil dhe me UA nr. 03/2013.

Pas disa konsultimeve, është vendosur që AAC-ja të fillojë të zbatojë plotësisht kërkesat e UA/03/2013 që nga 1 janari 2016. Me qëllim të përshtatjes me kërkesat e këtij udhëzimi administrativ, është ndryshuar procesi i hartimit të legjislacionit në AAC.

a) Aktet nënligjore

• Transparenca në procesin legjislativ-rregullator

AAC-ja aplikon procedurë transparente gjatë nxjerrjes së akteve nënligjore në pajtim me Udhëzimin Administrativ nr. 1/2012 për procedurat e konsultimit publik. Të gjitha aktet nënligjore të AAC-së i nënshtrohen procesit të konsultimit publik të palëve të interesit. Ky konsultim ndjek procedurat dhe afatet kohore të dhëna, gjatë të

cilit, çdo palë interesi, qoftë person fizik apo juridik, ka të drejtën e dhënies së komenteve, sugjerimeve apo të kërimit të informacioneve shtesë nga strukturat e AAC-së, të cilat e nxjerrin një projekt-akt në konsultim publik. Forma e marrjes së këtyre komenteve/sugjerimeve nga palët e interesit mund të jetë me organizim të tryezave të rrumbullakëta, varësisht nga numri i të interesuarve, apo nëpërmes korrespondencës elektronike.

Pas përfundimit të procesit të konsultimit publik, strukturat e AAC-së brenda 15 ditëve janë të obliguara që të përgatisin një raport, në të cilin do t'i ofrojnë përgjigjet e tyre në komentet e pranuar, ndërsa duhet të shpjegojnë arsyet për pranimin apo mospranimin e sugjerimeve për ndryshim të dispozitave të aktit nënligjor që është objekt i konsultimit publik.

Gjatë vitit të kaluar janë hartuar gjithsej tre (3) raporte të konsultimit publik të palëve të interesit lidhur me katërmëdhjetë (14) projekt-rregullore, që kanë qenë në procedurë të konsultimit publik, nga data 1 janar deri më 31 dhjetor 2015.

Marrja e komenteve dhe vërejtjeve të palëve të interesit gjatë kësaj kohe është bërë duke aplikuar procedurën e paraparë në nenin 5.3 të Udhëzimit Administrativ nr. 1/2012 (konsultimi me shkrim), por ka pasur edhe takime të organizuara, të cilat janë thirrur me qëllim të ofrimit të sqarimeve shtesë lidhur me projekt-rregulloret në konsultim publik. Në vazhdim janë aktet nënligjore, të cilat janë nxjerr gjatë vitit 2015, duke respektuar procedurat e konsultimit publik të palëve të interesit:

- Rregullore nr. 1/2015 për amandamentimin e Rregullores nr. 8/2014 për bartjen e mallrave të rrezikshme përmes ajrit. Rregullorja ka hyrë në fuqi më 1 prill 2015. Megjithatë, sipas kërkesës së hisedarëve të prekur me zbatimin e kësaj rregulloreje, është shtyrë afati i zbatimit të saj deri më 30 qershor 2015. Gjatë këtij afati të gjithë operatorët e përfshirë në bartjen e mallrave të rrezikshme përmes ajrit duhet të certifikohen në bazë të Rregullores nr. 8/2014.
- Rregullore nr. 2/2015 për tarifat e ngarkuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës. Me këtë rregullore zëvendësohet Rregullorja nr. 7/2011 për tarifat e ngarkuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës. Rregullorja ka hyrë në fuqi më 6 maj 2015;
- Rregullore nr. 3/2015 mbi tarifat e aeroportit. Me këtë rregullore shfuqizohet Rregullorja nr. 1/2011 për tarifat e aeroportit. Konsultimi publik për këtë rregullore është bërë nga data 16 prill deri më 2 maj 2015, ndërsa është marrë pëlqimi nga Ministria e Financave, Departamenti i PPP-së. Rregullorja ka hyrë në fuqi më 23 qershor 2015;
- Rregullore nr. 4/2015 që përcakton kërkesat teknike dhe procedurat administrative në lidhje me operimet ajrore, ka hyrë në fuqi më 24 korrik 2015;
- Rregullore nr. 5/2015, e cila përcakton kërkesat teknike dhe procedurat administrative në lidhje me ekuipazhin ajror të aviacionit civil. Rregullorja ka hyrë në fuqi më 24 korrik 2015;
- Rregullore nr. 6/2015 për përcaktimin e rregullave implementuese për certifikimin e vlefshmërisë ajrore dhe certifikimin mjedisor të mjeteve ajrore dhe prodhimeve, pjesëve dhe pajisjeve të lidhura me to, si dhe për certifikimin e organizatave projektuese dhe prodhuese, ka hyrë në fuqi më 24 korrik 2015;
- Rregullore nr. 7/2015 për vlefshmërinë ajrore të vazhdueshme të mjeteve ajrore dhe prodhimeve, pjesëve dhe pajisjeve aeronautike, si dhe për aprovimin e organizatave dhe personelit të përfshirë në këto detyra, ka hyrë në fuqi më 24 korrik 2015;
- Rregullore nr. 8/2015 për kërkesat e cilësisë së të dhënave dhe informatave aeronautike për qiellin e vetëm evropian, ka hyrë në fuqi më 25 korrik 2015
- Rregullore nr. 9/2015 për aerodromet e regjistruara, ka hyrë në fuqi më 1 nëntor 2015;
- Rregullore nr. 10/2015 për themelimin e listës së komunitetit të transportuesve ajrorë, të cilët i nënshtrohen ndalimit të operimeve brenda komunitetit dhe në lidhje me informimin e aviopasagjerëve për identitetin e transportuesit ajror, ka hyrë në fuqi më 20 nëntor 2015;

- Rregullore nr. 11/2015, e cila përcakton rregullat implementuese për listën e komunitetit të transportuesve ajrorë, të cilët i nënshtrohen ndalimit të operimeve brenda komunitetit, ka hyrë në fuqi më 20 nëntor 2015;
- Rregullore nr. 12/2015 për themelimin e listës së komunitetit të transportuesve ajrorë, të cilët i nënshtrohen ndalimit të operimeve brenda komunitetit, ka hyrë në fuqi më 20 nëntor 2015;
- Rregullore nr. 13/2015 për mbledhjen dhe shkëmbimin e informatave mbi sigurinë e mjeteve ajrore, të cilat përdorin aeroportet e komunitetit dhe menaxhimin e sistemit të informatave, ka hyrë në fuqi më 20 nëntor 2015;
- Rregullore nr. 14/2015 për prioritetizimin e inspektimeve në platformë të mjeteve ajrore që përdorin aeroportet e komunitetit, ka hyrë në fuqi më 20 nëntor 2015.

Projekt-rregulloret

- Projekt-rregullore për zbatimin e Shtojcës nr. 10 në Konventën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil;
- Projekt-rregullore për plotësimin e Rregullores nr. 8/2009 për vendosjen e kornizës për krijimin e qiellit të vetëm evropian, Rregullores nr. 9/2009 për ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror në qiellin e vetëm evropian, Rregullores nr. 10/2009 për organizimin dhe shfrytëzimin e hapësirës ajrore në qiellin e vetëm evropian dhe Rregullores nr. 11/2009 për ndërveprim të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror evropian.

b) Vendimet ekzekutive

- Vendimi nr. 01/ZDP/VE/2015, i lëshuar më 2 prill 2015, për aprovimin e Programit Nxites për ANP “Adem Jashari” sipas propozimit të operatorit të aeroportit.
- Vendimi nr. 02/ZDP/VE/2015, i lëshuar më 6 maj 2015, për themelimin e Komisionit të Ankesave të AAC-së sipas Ligjit për Aviacionin Civil.
- Vendim nr. 03/ZDP/VE/2015, i lëshuar më 5 gusht 2015, për aprovimin e Kosovo Air Services sh.p.k., me nr. biznesi 70950634, për të realizuar fluturime të trafikut ajror të përgjithshëm.

Vendime dhe urdhra administrative

- Vendim nr. 1/2015, i lëshuar më 2 mars 2015, për emërimin e komisionit për zgjidhjen e kontesteve dhe ankesave;
- Vendim nr. 2/2015, i lëshuar më 2 mars 2015, për emërimin e komisionit disiplinor;
- Vendimi nr. 3/2015, i lëshuar më 7 prill 2015, për shqiptimin e masës së ndalimit të përkohshëm të operimit në hapësirën ajrore të RKS-së, për Michal Margolien, shtetas i Republikës së Sllovakisë;
- Vendim nr. 4/2015, i lëshuar më 30 prill 2015, për refuzim të kërkesës së Xhavit Pepshit për t'u pajisur me certifikatë mjekësore të klasit II;
- Vendim nr. 5/2015, i lëshuar më 7 maj 2015, për emërimin e komisionit përzgjedhës për shërbimin civil për rekrutim të zyrtarit të vlefshmërisë ajrore;
- Vendim nr. 5-A/2015, i lëshuar më 29 maj 2015, për Këshillin e Sigurisë së Aviacionit;
- Vendim nr. 6/2015, i lëshuar më 1 gusht 2015, për ndërprerjen e marrëdhënies së punës së znj. Diana Pacolli në AAC;
- Vendim nr. 7/2015, i lëshuar më 14 korrik 2015, për aprovimin e kërkesës së Federatës Aeronautike të Kosovës për dhurim të pajisjeve për punë;

- Vendim nr. 8/2015, i lëshuar më 11 dhjetor 2015, për emërimin e Komisionit për vlerësim të pasurisë;
- Vendim nr. 9/2015, i lëshuar më 11 dhjetor 2015, për emërimin e Komisionit për inventarizimin e pasurive jo-financiare;
- Vendim nr. 10/2015, i lëshuar më 31 dhjetor 2015, për ndërprerjen e marrëdhënies së punës së z. Betim Bekteshi;
- Vendim nr. 11/2015, i lëshuar më 31 dhjetor 2015, për aprovimin e kërkesës së znj. Zana Limani për ndërprerjen e parakohshme të pushimit të lehonisë dhe kthimit në vendin e punës;
- Urdhër nr. 01/UA/2015, i lëshuar më 2 tetor 2015, për ndryshimin dhe plotësimin e Rregullores së brendshme.

c) Ndëshkime/ankesa/konteste

Pas hetimit të kryer nga AAC-ja në bazë të nenit 21.5 të Ligjit për Aviacionin Civil, në të cilin ka qenë i përfshirë z. Michal Margolien, si pilot i mjetit ajror, për shkak të aterrimin të paautorizuar në aeroportin e Gjakovës, është konstatuar se më dt. 19 shkurt 2015, z. Margolien kishte pilotuar mjetin ajror me qëllim të realizimit të planit të fluturimit, me nisje nga ANP "Adem Jashari" në ora 08:45 min., por nuk i kishte përfillur me saktësi kushtet e lejes së dhënë duke anashkaluar kështu trajektoren dhe itinerarin e fluturimit dhe pasi kishte kërkuar dhe marrë leje nga Kontrolli Ajror – ANP "Adem Jashari" për zgjatje të lejes së fluturimit për 2 orë e 30 minuta shtesë, kishte realizuar aterrim të paautorizuar në aeroportin e Gjakovës, i cili është i mbyllur për trafik ajror.

Për këto arsye, Drejtori i përgjithshëm kishte lëshuar Vendimin nr. 03/2015, me të cilin i ishte shqiptuar masa e ndalimit të përkohshëm të operimit në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës, për një (1) vit për pilotin e mjetit ajror, z. Margolien, shtetas i Republikës së Sllovakisë. I njëjti është gjobitur edhe me shumën prej 500,00 euro.

Z. Margolien e ka pranuar vendimin e AAC-së dhe i është bindur atij plotësisht duke e paguar gjobën në afatin e dhënë. Me qëllim të informimit të organit kompetent për ndjekje penale, në bazë të Kodit të Procedurës Penale të Republikës së Kosovës, AAC-ja ka informuar edhe prokurorinë përgjegjëse lidhur me këtë rast.

d) Vështirësitë në publikimin e akteve nënligjore

Publikimi i akteve nënligjore, të cilat i nxjerr AAC-ja, nuk është paraparë me Ligjin në fuqi për Gazetën Zyrtare. AAC-ja ka pasur vështirësi të mëdha në raport me partnerët ndërkombëtarë dhe me zyrtarë të Komisionit Evropian. Pas kërkesave të vazhdueshme për publikim të akteve nënligjore në Gazetën Zyrtare, ishte arritur një zgjidhje e përkohshme për lidhje të faqes së AAC-së në Internet me atë të Gazetës Zyrtare.

Me zgjidhjet e reja softuerike, të aplikuara nga viti 2015 në platformën elektronike të Gazetës Zyrtare të Republikës së Kosovës, është mundur publikimi i akteve nënligjore të AAC-së në faqen e Gazetës Zyrtare në internet. Në platformën e re të Gazetës Zyrtare, tashmë janë publikuar të gjitha aktet nënligjore të AAC-së. Gjatë vitit 2016 pritet që të miratohet ligji për aktet normative, me të cilin do të rregullohet edhe mënyra e publikimit të akteve nënligjore në Gazetën Zyrtare.

7.10 PUBLIKIMET TEKNIKE PËR INDUSTRINË

Për t'i përkrahur operatorët në zbatimin e legjislacionit në fuqi, AAC-ja në vazhdimësi nxjerr publikime teknike për industrinë e aviacionit civil. Gjatë këtij viti janë publikuar këta manualë udhëzues:

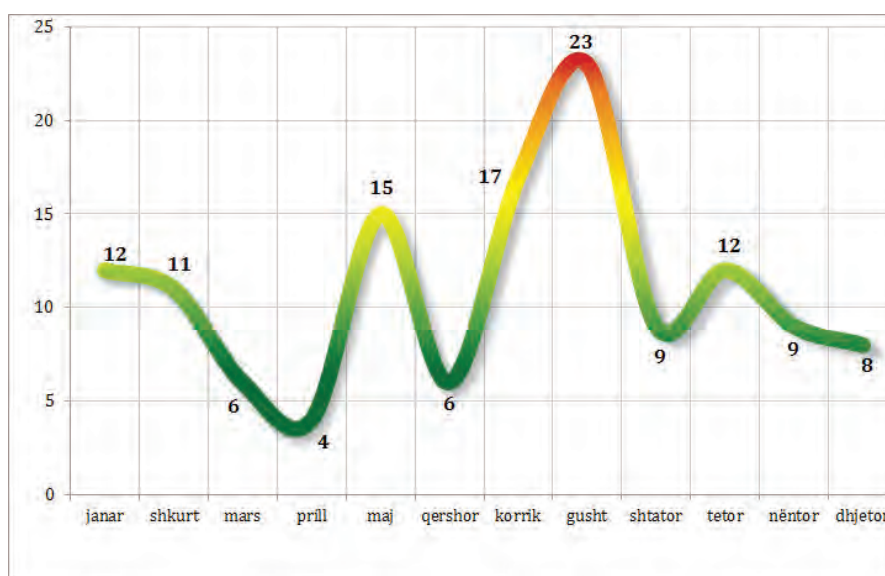
- Publikimi Teknik 23 – Kushtet dhe mënyra e transportimit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit;
- Publikimi Teknik 24 - Matja dhe vlerësimi i karakteristikave të pistës;
- Publikimi Teknik 25 - Mirëmbajtja dhe siguria e ndriçimit tokësor aeronautik.
- Publikimi i pasqyrës mbi ndodhitë e raportuara

Në fillim të vitit 2015, AAC-ja ka publikuar raportin “Pasqyra e ndodhive të raportuara 2014”, në të cilin janë përmbledhur të gjitha ndodhitë e raportuara në AAC gjatë vitit 2014, e që kanë mundur të kenë efekt negativ në sigurinë e aviacionit në vendin tonë.

Në bazë të legjislacionit në fuqi në Republikën e Kosovës, “ndodhia” nënkupton një pengesë operationale, defekt, gabim apo rrethanë tjerë e parregullt që ka ndikuar apo do të mund të ndikonte në sigurinë e fluturimit. Raportimi i ndodhive kontribuon në përmirësimin e sigurisë së aviacionit civil duke mundësuar njohuri më të thellë të ndodhive dhe duke lehtësuar analizimin dhe monitorimin e trendeve për të iniciuar hapa korrektues.

Gjatë vitit 2014 në AAC janë raportuar gjithsej 174 ndodhi, të cilat janë klasifikuar dhe kategorizuar varësisht nga ndikimi në sigurinë e aviacionit si dhe nga natyra e tyre. Këto raportime janë bërë nga personeli i ANP “Adem Jashari”, OSHNA dhe nga kompanitë ajrore. “Pasqyra e Ndodhive të Raportuara” përmban statistikën e këtyre ndodhive, një përshkrim të shkurtër për secilën kategori të ndodhive, si dhe përshkrimin e disa ndodhive të përzgjedhura.

Dokumenti “Pasqyra e Ndodhive të Raportuara 2014” është i publikuar në faqen zyrtare të AAC-së në Internet.

Ndodhitë e raportuara në AAC sipas muajve gjatë vitit 2014

• Publikimi i raportit “Fushat Ajrore në Republikën e Kosovës”

Me qëllim të promovimit dhe stimulimit të zhvillimit të aviacionit të përgjithshëm në Republikën e Kosovës dhe me qëllim të ofrimit të informatave fillestare për aplikantët eventuale për shfrytëzim të fushave ajrore, AAC-ja ka bërë analizën e gjendjes ekzistuese të të gjitha fushave ajrore në vend, si një kategori e veçantë e aerodromeve dhe ka publikuar raportin në muajin mars.

Përgatitja e këtij raporti është bërë duke analizuar gjendjen fizike dhe karakteristikat tjera të të gjitha fushave që janë identifikuar në territorin e Republikës së Kosovës nga inspektorët e AAC-së. Inspektorët e AAC-së kanë vizituar secilën nga këto fusha dhe me atë rast kanë bërë një vlerësim preliminar të gjendjes fizike dhe të infrastrukturës së fushave ajrore.

Në territorin e Republikës së Kosovës janë 12 fusha ajrore, të ndërtuara kryesisht ndërmjet viteve 1970 dhe 1987. Bazuar në vlerësimet e bëra gjatë vizitave si dhe informatave të mbledhura rreth fushave ajrore ekzistuese, mund të konkludohet se në shumicën e fushave ajrore vërehen dëmtime serioze të pistave, ndërsa disa prej tyre janë të mbuluara me mbeturina dhe të uzurpuara nga persona fizikë të paautorizuar.

Megjithatë, sipas vlerësimit të ekipit të inspektorëve të AAC-së, 5 nga 12 fushat ajrore janë në gjendje më të mirë fizike dhe infrastrukturore. Këto fusha mund të ri-funksionalizohen për destinimin primar të tyre, që është aviacioni i përgjithshëm, me një investim dhe mirëmbajtje minimale, përderisa për të tjerat duhen të bëhen investime të mëdha.

7.11 INFORMIMI I PUBLIKUT DHE QASJA NË DOKUMENTE PUBLIKE

a) Buletini i AAC-së “Aviatori”

Autoriteti i Aviacionit Civil publikon Buletinin e përmuajshëm “Aviatori”, me theks në zhvillimet në AAC dhe industrinë e aviacionit në përgjithësi. Gjatë vitit 2015 janë publikuar gjithsej 10 numra të këtij buletini, i cili u është shpërndarë institucioneve të Kosovës, industrisë dhe publikut të gjerë në mënyrë elektronike përmes email-it dhe faqes zyrtare të AAC-së në internet.

b) Qasja në dokumente publike

Përmes Vendimit nr. 19/2012, Drejtori i përgjithshëm ka emëruar zyrtarin për komunikim me publikun, në të njëjtën kohë përgjegjës për pranimin dhe shqyrtimin e kërkesave të personave juridikë dhe fizikë për qasje në dokumentet publike të AAC-së, në përputhje me Ligjin nr. 03/L-215 për Qasje në Dokumente Publike.

Gjatë vitit 2015 janë pranuar 9 kërkesa për qasje në dokumente publike, njëjtë si në vitin 2014. Tetë prej tyre kanë marrë përgjigje pozitive ndërsa njëra, për qasje në dosjet e personelit, është refuzuar duke u bazuar në Nenin 12.1.6 të Ligjit Nr. 03/L-215 për shkak se prek privatësinë dhe interesat tjera legjitime private. Nga kërkesat e qasjes, 6 kanë qenë nga mediet, 2 nga shoqëria civile dhe 1 nga biznesi. Të ndara në kategori, 3 kërkesa kanë qenë për buxhet dhe shpenzime, 1 për vendim, 1 për statistika, 1 për raport, 1 për dosje personeli, 1 për kualifikimet e stafit dhe 1 për pajisjen me GPS.

Pamja e Buletinit të muajit dhjetor 2015

7.12 ADMINISTRATA DHE BURIMET NJERËZORE

Departamenti i Administratës dhe Burimeve Njerëzore, si njësi mbështetëse në AAC, ka mbështetur aktivitetet rregullatore të AAC-së, duke zbatuar procedurat për burimet njerëzore, financat, prokurimin, logjistikën dhe arkivin. Për të siguruar një punë efikase, në vazhdimësi është përcjell nxjerrja e legjislacionit të ri dhe ndryshimet e legjislacionit në fushën e administratës publike në Republikën e Kosovës. Më pas është informuar stafi i AAC-së dhe është përditësuar Manuali i procedurave të brendshme të administratës për t'i reflektuar ndryshimet.

a) Prokurimi gjatë vitit 2015

Aktivitetet e realizuara të prokurimit	Emri i operatorit ekonomik të cilit i është dhënë kontrata	Data e nënshkrimit të kontratës	Vlera e kontratës
Furnizim me letër speciale për lëshim të licencave të paragrafjdistëve	Cetkos L.L.C.	29.01.2015	990.00 €
Furnizim me ujë	Adea Group SH.P.K.	18.05.2015	985.00 €
Sigurimi fizik i ndërtesës	Body Guard	21.05.2015	9,630.72 €
Furnizim me material shpenzues	N.T.G.I. Grafo Loni	04.06.2015	9,877.10 €
Furnizim me material higjienik	N.T.P. A@B Market	15.06.2015	3,912.75 €
Dizajnimi dhe ueb programimi i platformës së faqes zyrtare të AAC-së	Cactus Sh.A.	16.06.2015	4,872.00 €
Furnizim me pajisje (instrumente) për inspektim	N.T.P. Amici	29.06.2015	191.85 €
Sigurimi i veturave zyrtare të AAC-së, (KASKO e plotë, TPL, TPL+)	ILLYRIA SH.A.	30.06.2015	1,679.53 €
Shërbime për dizajnim dhe shtyp	N.SH. Dream Print	30.06.2015	7,684.00 €
Pastrimi i tri (3) veturave zyrtare të AAC-së	N.SH. Prishtina	03.09.2015	615.00 €
Servisim dhe mirëmbajtje të TI-së	N.T.SH. RIKON	30.09.2015	2,302.75 €
Furnizim me derivate të naftës	AL-PETROL SH.P.K.	09.10.2015	9,900.00 € çmimi i premiumit (0.0001)
Servisim dhe mirëmbajtje e veturave	N.T.P. MIRI	14.10.2015	5,684.65 €

7.13 RAPORTI FINANCIAR

a) Raporti i buxhetit me shpenzime

Buxheti i miratuar i AAC-së për vitin 2015 ishte 924,836.00 €. Sipas rishikimit të buxhetit të ndërmarrë në korrik të vitit 2015 si dhe Vendimit nr. 09/65 të datës 23.12.2015 dhe Vendimit nr. 05/67 të datës 30.12.2015 të Qeverisë së Kosovës, janë bërë kursime në ndarjet buxhetore për vitin 2015.

Gjatë vitit fiskal 2015, AAC-ja ka shpenzuar 824,469 €, që do të thotë se realizimi në përqindje është 98% e buxhetit të alokuar/miratuar. Në tabelën 1 paraqitet buxheti i aprovuar dhe shpenzimet e realizuara për secilën kategori në përqindje.

Përshkrimi	Buxheti final në SIMFK	Shpenzimet	Shpenzimet në %
Paga dhe mëditje	622,980	622,980	100 %
Mallra dhe shërbime	208,501	194,478	93 %
Shpenzime komunale	8,468	7,011	83 %
Gjithsej	839,949	824,469	98 %

Tabela 1 - Buxheti dhe shpenzimet të shprehura në %

b) Të hyrat

Të hyrat e AAC-së depozitohen në llogarinë zyrtare bankare të krijuar nga Drejtori i Agjencisë së Thesarit të Ministrisë së Financave. Të hyrat nga tarifa e sigurisë së udhëtarëve për muajt nëntor dhe dhjetor 2015 regjistrohen në fillim të vitit 2016, në përputhje me memorandumun e nënshkruar në mes të AAC-së dhe operatorit të ANP “Adem Jashari”. Këto të hyra transferohen 45 ditë pas përfundimit të muajit.

Të hyrat e AAC-së nga tarifa e sigurisë së udhëtarëve, si dhe nga tarifat e licencimit dhe certifikimit në pajtim me Rregulloren nr. 2/2015 për tarifat e ngarkuara nga AAC-ja, janë treguar në tabelën 2 në vazhdim.

		2015	2014	2013		
Përshkrimi	Shënime	€	€	€	% e totalit 2014	% e ndryshimit
Tatimi në pronë						
Të hyrat nga taksat 1					%	%
Të hyrat nga taksat 2					%	%
Të hyrat nga dënimet-gjobat 1		550			%	%
Të hyrat nga dënimet-gjobat 2					%	%
Të hyrat nga certifikimi dhe licensimi		19,370	9,400	21,835	%	%
Të hyrat nga licencat 1					%	%
Të hyrat nga licencat 2					%	%
Të hyrat nga shitja e pasurisë dhe shërbimeve					%	%
Të hyrat nga Tarifa e sigurisë së pasagjerëve		1,512,842	1,359,146	1,634,706	%	%
Të hyrat nga interesi bankar					%	%
Të hyrat nga ndryshimet e pozicionit të kursit					%	%
Tarifa për akreditim					%	%
Të hyrat nga pasuria					%	%
Pranimet tjera					%	%
Gjithsejt		1,532,762	1,368,546	1,656,541	0%	%

Tabela 2 - Të hyrat vetanake

c) Shpenzimet buxhetore

Financimi i të gjitha aktiviteteve të AAC-së për vitin 2015 sipas klasifikimeve ekonomike është paraqitur në tabelat e mëposhtme. Janë shpenzuar 824,469 €. Nëpunësve të AAC-së u paguhet paga bazë (përfshirë përvojën e punës) dhe nuk marrin shtesa të tjera.

Shpenzimet buxhetore në bazë të kategorive janë pasqyruar në tabelën 3, pagat në tabelën 4, ndërsa në tabelat 5 dhe 6 janë pasqyruar shpenzimet buxhetore në bazë të aktiviteteve (mallra e shërbime dhe shpenzime komunale)

Pasqyra e pranimeve dhe pagesave të parave të gatshme për Autoritetin e Aviacionit Civil të Kosovës									
Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015									
				2015		2014		2013	
				Llogaria e vetme e Thesarit		Llogaria e vetme e Thesarit		Llogaria e vetme e Thesarit	
				BKK	Pagesat nga palët e treta të jashtme	BKK	Pagesat nga palët e treta të jashtme	BKK	Pagesat nga palët e treta të jashtme
		Shën.		€	€	€	€	€	€
BURIMET E FONDEVE									
	Granti qeveritar	2		821,860		822,116		729,460	
	Të hyrat vetanake	3							
	Fondi për qëllime të dedikuara								
	Grantet e përcaktuara të donatorëve	4		2,609					
	Fondi nga huamarrjet	5							
	Pranimet tjera	6							
Gjithsejt				824,469	-	822,116	-	729,460	-
SHFRYTEZIMI I FONDEVE									
	Operacionet								
	Paga dhe roga	7		622,980		594,457		459,035	
	Mallra dhe shërbime	8		194,478		220,039		258,700	
	Shërbime komunale	9		7,011		7,619		11,725	
				824,469	-	822,116	-	729,460	-
	Transferet								
	Transfere dhe subvencione	10							
	Shpenzime kapitale								
	Prona, ndërtesa dhe pajisje	11							
	Pagesa tjera	12							
	Kthimi i huazimeve	13							
Gjithsejt				824,469	-	822,116	-	729,460	-

Tabela 3 - Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme

Përshkrimi	2015					2014 -1	2013 -2
	GQ	THV	GPD	FH	Totali		
	€	€	€	€	€	€	€
Pagesat							
Pagat neto përmes listës së pagave	514,408				514,408	491,393	380,734
Pagesa për sindikatë					-		
Pagesa neto për punë jashtë orarit					-		
Puntëtorët me kontratë (jo në listën e pagave)					-		
Tatimi i ndaluar në të ardhura personale	49,239				49,239	46,448	34,583
Kontributi pensional - punëtori	29,666				29,666	28,308	21,859
Kontributi pensional - punëdhënësi	29,666				29,666	28,308	21,859
Gjithsej Pagesat	622,980	-	-	-	622,980	594,457	459,035

Tabela 4 - Pagat

Përshkrimi	2015				2014	2013
	GQ € '	THV € '	GPD € '	Totali € '	€ '	€ '
Pagesat						
Shpenzime udhëtimi brenda vendit				0		7
Shpenzime udhëtimi zyrtar jasht vendi	13,472			13,472	18,420	17,716
Meditje/ushqime - udhëtime zyrtare jasht vendi	15,192			15,192	23,129	23,370
Akomodim - udhëtime zyrtare jasht vendi	11,680			11,680	20,298	18,445
Shpenzime tjera udhëtimi jasht vendi	2,339			2,339	4,104	3,434
Shpenzime telefoni mobil	9,993			9,993	9,943	9,640
Shpenzime postare	440			440	457	795
Shpenzime për përdorim të kabllos optike	145			145	120	122
Shërbime të ndryshme shëndetësore (sigurim shend. për vizë)				-		
Shërbime arsimimi dhe trajnimi	19,837		2,000	21,837	23,417	29,904
Shpenzime të ndryshme intel. këshilldhënëse	9,862			9,862	11,038	17,357
Shërbime shtypi jo-marketingu	4,474			4,474	4,905	6,314
Shërbime tjera të kontraktuara	2,805			2,805	5,593	9,979
Shërbime teknike	4,348			4,348	1,558	3,161
Telefona				-		280
Kompjuter më pak se 1,000 euro				-		
Pajisje tjera	400			400	550	1,337
Furnizim për zyre	10,093			10,093	8,710	18,088
Furnizim me ushqim dhe pije (jo dreka zyrtre)	1,088		49	1,136	1,750	1,633
Furnizim pastrimi	3,474			3,474	3,496	6,423
Furnizim me veshmbathje				-		1,500
Akomodim				-		330
Naftë për ngrohje qendrore	14,773			14,773	14,106	14,344
Derivate për generator				-	237	
Karburante për vetura	2,796			2,796	3,710	5,691
Regjistrimi i automjeteve	315			315	330	604
Sigurim i automjeteve	1,642			1,642	1,616	1,528
Taksa komunale	30			30	30	30
Sigurimi i ndërtesave tjera	11,674			11,674	11,563	11,563
Mirëmbajtje dhe riparim i automjeteve	5,061			5,061	4,921	7,521
Mirëmbajtje e ndërtesave				-		
Mirëmbajtje e teknologjisë informative	687			687	1,057	2,088
Mirëmbajtje e mobileve dhe pajisjeve	288			288	96	48
Qiraja për ndërtesë	42,000			42,000	42,000	42,000
Reklama dhe konkurse	175			175		478
Botime dhe publikime				-		
Dreka zyrtare	2,789		559.8	3,349	2,884	2,977
Pagesa e tatimit në qira				-		
	191,870	-	2,609	194,478	220,039	258,700
				-		
Gjithsej Pagesat	191,870	-	2,609	194,478	220,039	258,700
				-		

Tabela 5 - Mallrat dhe shërbimet

Përshkrimi	2015					2014	2013
	GQ	THV	GPD	FH	Totali		
	€	€	€	€	€	€	€
Rryma	5,040				5,040	5,325	5,797
Uji	447				447	451	404
Mbeturinat	271				271	283	294
Ngrohja qendrore					-		
Shpenzimet telefonike	1,252				1,252	1,561	5,230
Pagesa - vendimet gjyqësore					-		
Gjithsej Pagesat	7,011	-		-	7,011	7,619	11,725

Tabela 6 - Shërbimet komunale

d) Planifikimi / Realizimi i buxhetit

Në tabelën 7 paraqiten të hyrat e mbledhura, buxheti i aprovuar si dhe realizimi i tij. Siç është shpjeguar në tabelën 1 më lart, AAC-ja ka realizuar 98% të buxhetit përfundimtar të alokuar.

Pasqyra e krahasimit të shumave buxhetore dhe aktuale për Autoritetin e Aviacionit Civil të Kosovës									
Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015									
				2015				2014	2013
				Buxheti fillestar (Ndarja)	Buxheti final (Ndarja)	Realizimi	Varianca	Realizimi	Realizimi
				A	B	C	D=C-B	E	F
Shënime				€	€	€	€	€	€
Hyrja e parasë së gatshme në llogari të Thesarit									
	Tatimet		14						
	Të hyrat vetanake		15			1,532,762	1,532,762	1,368,546	1,656,541
	Donacionet		16		6,738	6,738			
	Pranimet kapitale		17						
	Fondi i Privatizimit		18						
	Huamarrjet		19						
	Tjera		20						
Gjithsejt pranimet e mbledhura në FKK-në				-	6,738	1,539,500	1,532,762	1,368,546	1,656,541
Daljet e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit									
	Paga dhe rroga		21	677,917	622,980	622,980	-	594,457	459,035
	Mallra dhe shërbime		22	233,181	208,501	194,478	(14,023)	220,039	258,700
	Shërbime komunale		23	13,738	8,468	7,011	(1,457)	7,619	11,725
	Transfere dhe subvencione		24				-		
	Shpenzime kapitale		25				-		
	Fondi i privatizimit		26				-		
	Kthimi i huazimeve		27				-		
	Tjerrat		28				-		
Gjithsejt pagesat e bëra nga BRK nëpërmes LIVTh				924,836	839,949	824,469	(15,480)	822,116	729,460

Tabela 7 - Raporti i ekzekutimit të buxhetit

e) Investimet kapitale

AAC-ja në vitin 2015 nuk ka pasur shpenzime kapitale.

f) Tabelë krahasuese e buxhetit për tri vitet e fundit

Përshkrimi	Buxheti			Realizimi		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Paga	622,980	594,457	492,508	622,980	594,457	459,035
Mallra dhe shërbime	208,501	235,856	274,330	194,478	220,039	258,700
Shpenzime komunale	8,468	11,062	16,043	7,011	7,619	11,725
TOTALI	839,949	841,375	782,881	824,469	822,116	729,460

Tabela 8 - Krahasimi i buxhetit për tri vitet e fundit

g) Buxheti i AAC-së për vitin 2016

Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës ka bërë kërkesën buxhetore për vitin 2016, në përputhje me afatet dhe procedurat ligjore të Republikës së Kosovës.

Për funksionimin dhe ushtrimin e aktiviteteve sipas planifikimit, AAC-ja ka kërkuar një buxhet prej 1,171,353.92 €. Kërkesa buxhetore e AAC-së nuk është aprovuar si e tillë dhe buxheti i aprovuar i AAC-së për vitin 2016 është në vlerë prej 925,274 €.

8. AUDITIMET NDAJ AAC-së

a) Auditimi nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) ka kryer auditimin e pasqyrave vjetore financiare të AAC-së për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2014. Ky auditim është fokusuar në pasqyrat vjetore financiare, menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm (duke përfshirë menaxhimin dhe ekzekutimin e buxhetit) dhe sistemin e auditimit të brendshëm. Në raportin e ZAP-it, të pranuar në qershor të vitit 2015, në konkluzionin e përgjithshëm thuhet se AAC-ja ka të dizajnuar sistem të mirë të kontrollit të brendshëm dhe menaxhimit financiar. Edhe këtë vit, si viteve tjera, ZAP-i ka dhënë “Opinion të Pamodifikuar” dhe ka konfirmuar se “pasqyrat financiare të AAC-së për vitin 2014 prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale”. Sipas këtij raporti, menaxhimi i buxhetit është bërë në harmoni të plotë me parimet e mirëfillta të menaxhimit financiar. Në raportin e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm janë dhënë disa rekomandime, të cilat AAC-ja i ka adresuar menjëherë dhe i ka zbatuar sipas dispozitave në fuqi.

9. STATISTIKAT

Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës “Adem Jashari” ka shërbyer gjithsej 1,549,198 udhëtarë në vitin 2015, sipas statistikave që ka mbledhur operatori LKIA. Ky numër udhëtarësh është 10.3% më i lartë se numri i udhëtarëve që janë shërbyer në këtë aeroport në vitin 2014 (1,404,775).

Si zakonisht, në muajin gusht ka pasur numër më të lartë të udhëtarëve, gjithsej 214,496, që pasohet nga korriku me 193,204, ndërsa më i ulëti ishte shkurti me 86,860 udhëtarë. Ngritje ka pasur çdo muaj të vitit, me përjashtim të dhjetorit, i cili u shënuar me mot të pafavorshëm për operate dhe anulime të shumta për shkak të mjegullës.

Gjatë vitit të kaluar në Prishtinë janë realizuar 6,334 fluturime, apo 5.7% më shumë se vitin e kaluar. Në përgjithësi, kompanitë ajrore po operojnë aeroplanë më të mëdhenj si dhe me përqindje më të lartë të ulëseve të mbushura. Janë dalluar me më së shumti fluturime muajt korrik dhe gusht, 788 dhe 813 fluturime respektivisht. Në anën tjetër, shkurti kishte më së paku fluturime, 378.

Prej destinacioneve dallohen Cyrihu me 17.2% të trafikut të përgjithshëm, Bazeli (BSL/MLH) – 14.2%, Stambolli (IST) – 9.2%, Dyseldorfi - 8.78%, Munihi 6.74% dhe Gjeneva 6.15%. Prej shteteve, prin Zvicra me 37.6% të trafikut të përgjithshëm nga Prishtina, e pasuar nga Gjermania me 29.1%, Turqia me 13.6%, Austria me 5.7%, Suedia me 3.7%, Sllovenia me 2.9% e kështu me radhë.

Prej kompanive ajrore, prin Germania me 246,738 udhëtarë të shërbyer gjatë vitit 2014 për në dhe nga Prishtina, e pasuar nga Adria Airways me 217,892, Edelweiss me 147,715 easyJet me 144,278, Germanwings 106,648 e kështu me radhë.

Sa i përket destinacioneve të dyta prej Prishtinës, të operuara përmes një aeroporti tranzit, prin Nju Jorku (JFK) me 10,010 udhëtarë, Helsinki Vantaa 7,615, Londra (Heathrow) 7,405, Kopenhaga 6,091, Oslo Gardermoen 7,010, dhe Frankfurti 5,775.

Si edhe vitet e kaluara, nuk ka ndonjë ngritje në sasinë e mallrave të bartura përmes transportit ajror.

Statistikat më të hollësishme për vitin 2015 gjenden në faqen zyrtare të AAC-së në Internet www.caa-ks.org. Në Shtojcën 4 të këtij raporti janë paraqitur grafikonet lidhur me transportin ajror në vitin 2015.

Aeroporti	Numri i udhëtarëve në 2015
Beogradi	4,776,164
Zagrebi	2,587,798
Tirana	1,977,044
Prishtina	1,579,406
Shkupi	1,456,385
Lubjana	1,438,304
Podgorica	748,892

Aeroporti i Prishtinës në krahasim me aeroportet e kryeqyteteve tjera në rajon

SHTOJCA 1 – LISTA E TRAJNIMEVE

Pozita	Kursi trajnues/seminari	Institucioni trajnues
Drejtor i sigurisë së fluturimeve	EU dhe EASA OPS	TAIEX
Inspektor i vlefshmërisë ajrore 1	Trajnim në vendin e punës (OJT) SAFA	TAIEX – Autoriteti i Aviacionit Civil i Kroacisë
	Rregullimi i mallrave të rrezikshme, kat. 6 (përditësues)	IATA
	Familjarizim i përgjithshëm teorik A318/A319/ A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Trajnimet Teknike Lufthansa
	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)
	Seminar mbi vlefshmërinë ajrore të vazhdueshme	Shkolla Kombëtare e Francës për Aviacion Civil
Inspektor i operimeve ajrore	Trajnim në vendin e punës (OJT) SAFA	TAIEX – Autoriteti i Aviacionit Civil i Kroacisë
	Familjarizim i përgjithshëm teorik A318/A319/ A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Trajnimet Teknike Lufthansa
	EU dhe EASA OPS	TAIEX
Inspektor i vlefshmërisë ajrore 2	Trajnim në vendin e punës (OJT) SAFA	TAIEX – Autoriteti i Aviacionit Civil i Kroacisë
	Familjarizim i përgjithshëm teorik A318/A319/ A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Trajnimet Teknike Lufthansa
Inspektor i aviacionit të përgjithshëm	EASA NCC (operimet ajrore jo-komerciale me mjete ajrore komplekse të fuqizuara me motor)	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
	EU dhe EASA OPS	TAIEX
Zyrtare e vlefshmërisë ajrore	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
Mjek i autorizuar i aviacionit	Kërkesat aero-mjekësore	Organizata Trajnuese e JAA-së
Drejtor i aerodromeve	ICAO dhe EASA SMS: Kërkesat e Sistemit të Menaxhimit - Hyrje	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)

Inspektor i aerodromeve 1	AGL +2: Produktet e ndriçimit të fushave ajrore në tokë	ADB
	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)
Inspektor i aerodromeve 2	Shkrija dhe anti-ngirja në tokë dhe trajnimi i auditorëve për shkrije dhe anti-ngirje	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)
	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
Inspektor i aerodromeve 3	SIMFK – v.7, moduli i shpenzimeve	Thesari i Kosovës, MF
	Hulumtimi i incidenteve	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)
	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
Drejtor i SHNA-së	Evolucioni i kontrollit të trafikut ajror dhe sistemeve për komunikim, navigim dhe survejim në Evropë	TAIEX (Prishtinë)
	Procedurat e aterimit të helikopterëve	Shkolla Kombëtare e Francës për Aviacion Civil
	Modelimi dhe optimizimi i hapësirës ajrore në Kosovë	TAIEX (Prishtinë)
Inspektor i SHNA-së 1	Kursi gjithëpërfshirës për dizajnimin e procedurave instrumentale (moduli 1, 2 dhe 3)	Shkolla Kombëtare e Francës për Aviacion Civil
	Punëtorja EGNOS-i për Ballkanin Perëndimor	Komisioni Evropian
	Evolucioni i kontrollit të trafikut ajror dhe sistemeve për komunikim, navigim dhe survejim në Evropë	TAIEX (Prishtinë)
	Modelimi dhe optimizimi i hapësirës ajrore në Kosovë	TAIEX (Prishtinë)

Zyrtare e SHNA-së	Menaxhimi i Trafikut Ajror - Komunikimi, Navigimi dhe Survejmimi	Shkolla Kombëtare e Francës për Aviacion Civil
	Evolucioni i kontrollit të trafikut ajror dhe sistemeve për komunikim, navigim dhe survejim në Evropë	TAIEX (Prishtinë)
	Lex Audit – (Moduli 1, 2 dhe 3)	EUROCONTROL, IANS
	Mbikëqyrja e Sigurisë së Sistemeve për Menaxhimin e Sigurisë (Lex – SOSM)	EUROCONTROL, IANS
	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)
	Modelimi dhe optimizimi i hapësirës ajrore në Kosovë	TAIEX (Prishtinë)
Zyrtar i lartë për bashkëpunim ndërkombëtar	Shkolla për Aftësitë Fundamentale Diplomatike	Akademia Evropiane e Diplomacisë
Udhëheqës i Zyrës për çështje ligjore të aviacionit	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
Menaxhere e zyrës për siguri dhe cilësi	Punëtori mbi zbatimin e rregullave të reja evropiane mbi sigurinë e aerodromeve (Rregullorja nr. 139/2014)	TAIEX (Prishtinë)
	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
	Pyetësorët vetëvlerësues për menaxhim financiar dhe kontroll	IKAP
	ICAO dhe EASA SMS: Kërkesat e Sistemit të Menaxhimit – Hyrje	Organizata Trajnuese e JAA-së
Zyrtare për financa	Planifikimi i buxhetit, zbatimi dhe monitorimi i kontrollit të buxhetit	Iron Consulting
Zyrtare e prokurimit	Kontrata publike kornize, shërbimet konsulente dhe menaxhimi i kontratave në prokurimin publik dhe ankesat	F.L.S.A.
Zyrtare për administratë dhe BNJ	Zbatimi i legjislacionit nga marrëdhënia e punës, planifikimi dhe ekzekutimi i buxhetit, politikat, e drejta e punës, sistemi i pagave dhe kompensimeve	F.L.S.A.
	Monitorimi dhe vlerësimi i fondeve IPA	IKAP
	Planifikimi i personelit dhe raportimi për menaxherët e burimeve njerëzore të shërbimit civil	UNDP-MAP
	Përafrimi i legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian	IKAP
Zyrtar i logjistikës	Përgatitja e planeve dhe raporteve periodike dhe vjetore të punës si dhe administrimi i punëve në zyrë	F.L.S.A.

Zyrtare ekzekutive	Planifikimi i buxhetit, zbatimi dhe monitorimi i kontrollit të buxhetit	Iron Consulting
	Monitorimi dhe vlerësimi i fondeve IPA	IKAP
	Kontrolli i efikasitetit në administratën publike	IKAP

*me të kaltër janë shenjuar trajnimet e sponsorizuara

KONFERENCAT

Pozita	Konferenca	Organizatori
Udhëheqës i Zyrës për çështje ligjore të aviacionit	Konferenca Ndërkombëtare e Transportit dhe e së Drejtës së Sigurimeve	Akademia Kroate e Shkencave Ligjore
Drejtore bashkëpunimit ndërkombëtar dhe rregullimit ekonomik	Forumi i 5-të për Bashkëpunim Ndërkombëtar	EASA
Drejtore SHNA-së	Punësoria ndërkombëtare për ATM/CNS	Instituti Kërkimor për Navigacion Elektronik (EHNRI)
Inspektor i SHNA-së	Punësoria ndërkombëtare për ATM/CNS	Instituti Kërkimor për Navigacion Elektronik (EHNRI)

SHTOJCA 2 – PLANI I PUNËS I AAC-SË

1. NORMALIZIMI I HAPËSIRËS AJRORE									
VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres		
		K 1	K 2	K 3	K 4		Kompletuar	Pa Përfunduar	
							Jashtë AAC- së ose të varura nga jashtë		
1.1 Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore për avionet të përgjithshëm									
1.1.1 Përgatitja e hartave VFR	OSHNA				X				
1.1.2 Aprovimi i hartave VFR (pas pranimit nga OSHNA)	SHNA/DSF/AGA				X				Nuk është pranuar dokumenti nga OSHNA. Shtyhet për 2016.
1.1.3 Delegimi i hapësirës së ulët ajrore te autoritetet e Kosovës	COMKFOR								
2. ANËTARËSIMI NË ORGANIZATA NDËRKOMBËTARE									
2.1 Anëtarësimi në ICAO									
VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres		
		K 1	K 2	K 3	K 4		Kompletuar	Pa Përfunduar	
							Jashtë AAC- së ose të varura nga jashtë		
2.1.1 Përkrahje teknike MPJ-së në procesin e aplikimit për anëtarësim në ICAO	ZDP/BNRRE/ZCJRR	X	X	X	X				
2.1.2 Anëtarësimi në ICAO	MPJ								
2.2 Anëtarësimi në ECAC									
2.2.1 Përkrahje teknike MPJ-së në procesin e aplikimit për anëtarësim. Hapat e radhës drejt anëtarësimit mund të fillojnë vetëm pas anëtarësimit në ICAO (pika 2.1.2)	BNRRE/ZDP	X	X	X	X				
2.3 Anëtarësimi në EUROCONTROL									
2.3.1 Përkrahje teknike MPJ-së në procesin e aplikimit për anëtarësim. Hapat e radhës drejt anëtarësimit mund të fillojnë vetëm pas anëtarësimit në ICAO (pika 2.1.2)	BNRRE/ZDP	X	X	X	X				
3. LIDHJA E MARRËVESHJEVE TEKNIKE NDËRKOMBËTARE DHE RAJONALE									
3.1 Lidhja e aranzhimeve të punës me EASA-n									
VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres		
		K 1	K 2	K 3	K 4		Kompletuar	Pa Përfunduar	
							Jashtë AAC- së ose të varura nga jashtë		
3.1.1 Nënshkrimi i aranzhimeve të punës midis AAC-së dhe EASA-s për standardizim, SAFA dhe KECAIRS	ZDP				X				Në proces. Me hyrjen në fuqi të MSA-së, AAC-ja do të bashkërendojë veprimet me MIE për vazhdimin e përpjekjeve për nënshkrimin e aranzhimeve të punës.
3.2 Marrëveshja për Shërbime Ajrore me SHBA-në									
3.2.1 Përkrahja MPJ/MI në negociimin e marrëveshjes	ZDP/BNRRE			X	X				Pala tjetër preferon që fillimisht të shqyrtohet anëtarësimi në ICAO.
3.2.2 Nënshkrimi i marrëveshjes	MPJ/MI				X				
3.3 Nënshkrimi i marrëveshjeve dypalëshe për Shërbime Ajrore me vende tjera									
3.3.1 Negocimi i marrëveshjes me Katarin	ZDP/BNRRE				X				

4. ZBATIMI I PLOTË I PËRGJEGJËSIVE RREGULLATORE									
4.1 Plotësimi i legjislacionit sekondar									
4	VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres	
			K 1	K 2	K 3	K 4		Kompletuar	
								Pa Përfunduar	Jashtë AAC- së ose të varura nga jashtë
	4.1.1	Amandamentimi i Rregullores nr. 4/2009 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.2	Amandamentimi i Rregullores nr. 5/2009 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.3	Amandamentimi i Rregullores nr. 6/2009 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.4	Amandamentimi i Rregullores nr. 7/2009 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.5	Amandamentimi i Rregullores nr. 1/2010 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.6	Amandamentimi i Rregullores nr. 3/2010 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.7	Amandamentimi i Rregullores nr. 4/2010 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.8	Amandamentimi i Rregullores nr. 9/2011 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.9	Amandamentimi i Rregullores nr. 2/2012 në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF		X				
	4.1.10	Transponimi i rregullores mbi cilësinë e të dhënave dhe informatave aeronautike Rregullorja (KE) nr. 73/2010	SHNA	X	X				
	4.1.11	Transponimi i Rregullores (KE) 1070/2009 për legjislacionin e SES II, që amandamenton Rregulloret nr. 549/2004, (KE) nr. 550/2004, (KE) nr. 551/2004 dhe (KE) nr. 552/2004	SHNA				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
	4.1.12	Amandamentimi i Rregullores 14/2010 (KE 1794/2006) mbi vendosjen e skemës së	BNRRE				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
		përbashkët të tarifave për shërbime të navigacionit ajror							
	4.1.13	Nxjerrja e Rregullores për transponimin e Aneksit 10 të ICAO-së “Telekomunikimi Aeronautik” Vol. 1 – Vol. 5	SHNA				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
	4.1.14	Nxjerrja e Rregullores për transponimin e Aneksit 19 të ICAO-së “Menaxhimi i Sigurisë”	ZABKC				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
	4.1.15	Nxjerrja e Rregullores për të drejtat dhe beneficionet për nëpunësit e AAC-së (përfshirë edhe Skemën e kompensimit për nëpunësit e AAC-së dhe beneficionet e AAC-së)	ADM				X	Të shtyhet për 2016 për konsultim të mëtutjeshëm në linjë me zhvillimet legjislative në vend në këtë fushë.	
	4.1.16	Amandamentimi i OPS-MAN në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF				X		
	4.1.17	Amandamentimi i AIW-MAN në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
	4.1.18	Amandamentimi i TL-MAN në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
	4.1.19	Amandamentimi i GA-MAN në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF				X		
	4.1.20	Amandamentimi i SAFA-MAN në përputhje me legjislacionin e ri të KE-së	DSF				X	Dokumenti i gatshëm për miratim në K1 2016	
	4.1.21	Amandamentimi i AGA-MAN	AGA	X					
	4.1.22	Nxjerrja e Rregullores për regjistrim të fushave ajrore	AGA		X	X			
	4.1.23	Organizmi i punëtorisë për Rregulloren nr. 1/2014 mbi aftësimin profesional të punonjësve të aerodromit dhe punonjësve tjerë të kontraktuar, ofruesve të shërbimeve në tokë dhe përdoruesve të shërbimeve të aerodromit të cilët vet kryejnë shërbime në tokë	AGA		X				
	4.1.24	Nxjerrja e Publikimit Teknik për vlerësimin e karakteristikave të fërkimit të sipërfaqes së pistës	AGA			X			
	4.1.25	Nxjerrja e Publikimit Teknik për ndihma vizuale (visual aids)	AGA				X		
	4.1.26	Transponimi i Rregullores (EU) nr. 139/2014 mbi aerodrome	AGA				X	Të shtyhet për 2016 për shkak të implikimeve shtesë dhe përgatitjeve të nevojshme në 2015 para transponimit.	

4.2 Certifikimi i OSHNA-së ANP "Adem Jashari"							
4.2.1	Dërgimi i rekomandimit të DP-ja	BNRRE				X	OSHNA nuk ka dërguar dokumentacionin e nevojshëm për të vazhduar me procesin e certifikimit sa i përket kriterëve ekonomike. Procesi pritet të vazhdojë në vitin 2016 meqë OSHNA është shndërruar në agjenci buxhetore dhe kjo pritet t'i krijojë stabilitet financiar të nevojshëm për certifikim.
4.2.2	Lëshimi i certifikatës	ZDP				X	Shih 4.2.1
4.3 Aprovimi i Federatës Aeronautike të Kosovës							
4.3.1	Aprovimi i "FAK"	DSF		X			
4.3.2	Përkrahja e FAK për anëtarësim në Federatën Ndërkombëtare Aeronautike	ZDP/DSF/BNRRE	X	X	X		
4.4 Certifikimi/Aprovimi i organizatave trajnuese							
4.4.1	Certifikimi i ofruesit të trajnimeve për mallra të rrezikshme	DSF		X			
4.4.2	Rishikimi i aplikacionit për certifikim të ANP-KA "Adem Jashari" si organizatë trajnuese	SHNA				X	Ky proces ka mbetur peng si rezultat i moszbatimit të ligjit për themelimin e agjencisë.
4.4.3	Rishikimi dhe vlerësimi i dokumentacionit sipas kërkesave për autorizimin e LKIA-s si organizatë trajnuese	AGA				X	LKIA ka zyrtarizuar synimin e saj që të aplikojë në vitin 2016.
4.5 Certifikimi i entiteteve për Mallra të Rrezikshme (DG)							
4.5.1	Certifikimi i ANP "Adem Jashari" LKIA për ofrues të shërbimeve në tokë për DG	DSF		X			
4.5.2	Certifikimi i Turkish Airlines për transportues për DG	DSF		X			
4.6 Lëshimi dhe ri-validimi i licencave të personelit të operatorëve							
4.6.1	Rivalidimi i pilotëve sportivë, mbajtës të licencave të huaja	DSF	X				
4.6.2	Licencimi i Kontrollorëve (proces i vazhdueshëm)	SHNA	X	X	X	X	
4.7 Përkrahje AACSH-së për certifikimin e Aeroportit Ndërkombëtar të Tiranës " Nënë Tereza " bazuar në marrëveshjen e bashkëpunimit							
4.7.1	Rishikimi dhe vlerësimi i dokumentacionit sipas kërkesave	AGA në bashkëpunim me Drejtorinë e aeroporteve të AACSH-së		X			
4.7.2	Përpilimi i listave kontrolluese dhe planit të auditimit	AGA në bashkëpunim me Drejtorinë e aeroporteve të AACSH-së		X			
4.7.3	Auditimi në TIA	AGA në bashkëpunim me Drejtorinë e aeroporteve të AACSH-së		X			
4.7.4	Përpilimi i raportit të auditimit	AGA në bashkëpunim me Drejtorinë e aeroporteve të AACSH-së			X		
4.8 Mbikëqyrja e vazhdueshme e sigurisë së operatorëve							
4.8.1	Plani i detajuar i aktivitetëve mbikëqyrëse është pjesë e planit për 2015, AACK/ZABKC-PLN 03	AGA/SHNA/DSF/BNRRE/ZABKC					Shih AACK/ZABKC-PLN 03
4.9 Mbikëqyrja ekonomike e OSHNA-s, ANP Adem Jashari LKIA dhe shërbyesve në tokë							
4.9.1	Mbikëqyrja ekonomike e OSHNA-s (polica e sigurimit 2015)	BNRRE	X				

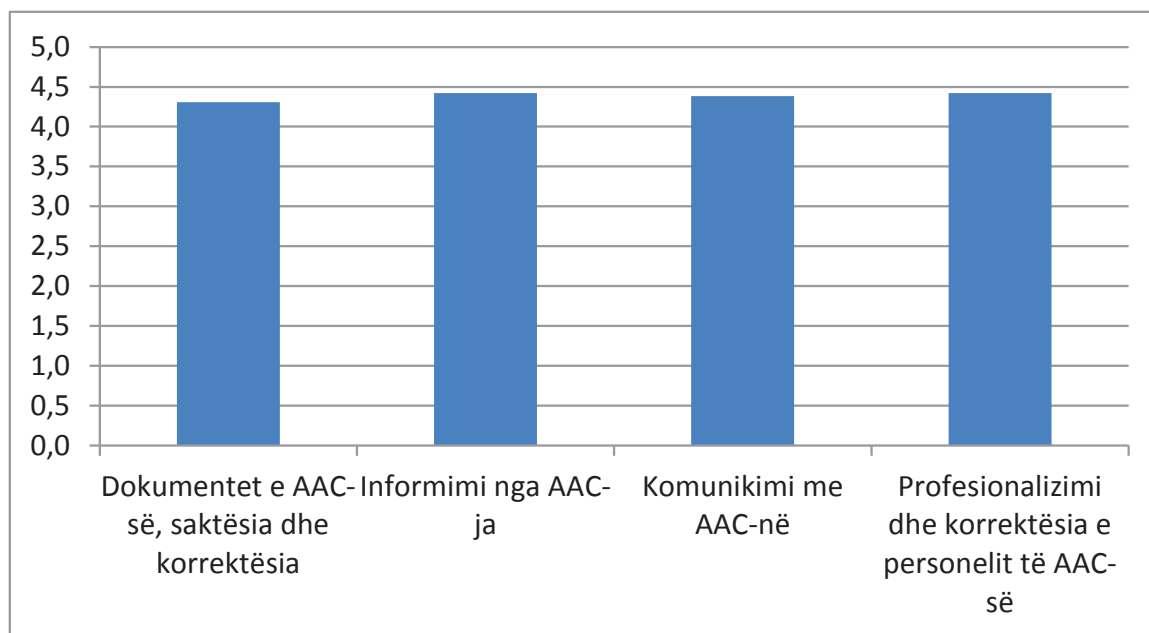
4.9.2	Mbikëqyrja ekonomike e ANP "Adem Jashari" LKIA sh.p.k. (polica e sigurimit, performanca financiare në 2014, raportet e audituara financiare 2014)	BNRRE	X				
4.9.3	Mbikëqyrja ekonomike e OSHNA (vlerësimi i performancës financiare në 2014, pasqyrat e audituara financiare 2014)	BNRRE	X				
4.9.4	Mbikëqyrja ekonomike e "ExFis" sh.p.k. për shërbimet e furnizimit me kerozinë në aeroport (polica e sigurimit 2015 ndaj rrezikut për shërbimet e ofruara në tokë)	BNRRE	X				
4.9.5	Mbikëqyrja ekonomike e "ExFis" sh.p.k. për shërbimet e furnizimit me kerozinë në aeroport (ndarja e llogarive financiare, vlerësimi i performancës financiare në 2014, pasqyrat e audituara financiare 2014)	BNRRE	X				
4.10 Raportimi i brendshëm dhe ndërinstitucional							
4.10.1	Konsolidimi i raportit vjetor të AAC-së	BNRRE	X				
4.10.2	Dorëzimi i raportit vjetor në Kuvendin e Kosovës	ZDP	X				
4.10.3	Konsolidimi i raporteve tremujore të AAC-së	BNRRE	X	X	X	X	
4.10.4	Dorëzimi i raportit tremujor te Bordi Mbikëqyrës	ZDP	X	X	X	X	
4.10.5	Raportimi në MIE	BNRRE	X	X	X	X	
4.10.6	Dërgimi i pasqyrave financiare në MF dhe ZAP	ADM/ZDP	X			X	
4.10.7	Dërgimi i raportit financiar në Komisionin Parlamentar për Buxhet dhe Financa	ADM/ZDP	X				
4.10.8	Dorëzimi i kornizës afatmesme të shpenzimeve 2016-2018	ADM/ZDP		X			
4.10.9	Planifikimi i buxhetit vjetor	ADM/ZDP		X			
4.10.10	Realizimi i të hyrave të planifikuara nga tarifa e sigurisë së udhëtarëve dhe nga Rregullorja nr. 2/2015	ADM/ZDP	X	X	X	X	
4.10.11	Raporti tremujor financiar për MF	ADM/ZDP	X	X	X	X	
4.10.12	Raporti mujor financiar për ZDP	ADM/ZDP	X	X	X	X	
4.10.13	Raporti 9 mujor financiar në ZAP dhe MF	ADM				X	
4.11 Implementimi i Marrëveshjes HPEA							
4.11.1	Përditësimi i matricës dhe njoftimi i personelit për transponim të legjislacionit të mbetur nga Aneksi 1 HPEA	BNRRE	X	X	X	X	
4.11.2	Organizimi i takimit të Komitetit të Përbashkët të HPEA-së	BNRRE/ZDP				X	
4.12 Riorganizimi i AAC-së							
4.12.1	Ndryshimi i Rregullores së brendshme	ZDP				X	
4.13 Miratimi i tarifave të rregulluara aeronautike në aeroport							
4.13.1	Vlerësimi i Programit Nxitës 2015, rekomandimi dhe publikimi	BNRRE	X				
4.13.2	Lëshimi i i vendimit	ZDP	X				
4.14 Hartimi i strategjisë kombëtare për zhvillimin e Aviacionit Civil							
	Koordinimi me MI për iniciimin e mbështetjes profesionale nga TAIEK për hartimin e strategjisë	ZDP/BNRRE	X				
5. HARTIMI DHE ZBATIMI I PROGRAMIT SHITETËROR TË SIGURISË- SSP							
5.1 Zbatimi i kërkesave të SSP-së të ndërlidhura vetëm me AAC-në							
VEPRIMET (e planifikuara)		Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër
			K 1	K 2	K 3	K 4	
5.1.1	Hartim i shkresës për Ministrin e Infrastrukturës për emërimin e institucionit dhe personit përgjegjës për SSP	ZABKC/ZDP	X				

5	5.1.2	Hartimi i TOR për Personin Përgjegjës për SSP	ZABKC/Grupi punues	X						
	5.1.3	Hartim i draft Vendimit për emërimin e institucionit dhe personit përgjegjës për SSP	ZABKC/ZDP					X		
	5.1.4	Dërgimi i tre dokumenteve më lart në MI	ZABKC/ZDP					X	Veprimi të shtyhet për 2016 pas koordinimit të nevojshëm shtesë me Ministrin e Infrastrukturës dhe institucionet tjera publike me përgjegjësi në fushën e aviacionit civil	
	5.1.5	Organizmi i një punëtorie në AAC nga një ekspert i fushës së menaxhimit të sigurisë. Mbështetur nga TAIEK	ZABKC/ZDP	X						
	Pas emërimit të institucionit dhe personit përgjegjës për SSP									
	5.1.6	Hartimi i TOR për Këshillin e sigurisë brenda AAC-së	ZABKC/ZDP		X					
	5.1.7	Emërimi i një Këshilli të sigurisë brenda AAC-së	ZDP		X					
	5.1.8	Aprovimi i politikës së sigurisë	ZDP					X		
	5.1.9	Politika për detyrim të zbatimit (Enforcement Policy)	ZABKC/Dep. Teknike/ZDP					X	Dokumenti i gatshëm për miratim në 2016	
	5.1.10	Aprovim i procesit për trajtimin e MOR-ve në AAC (AACK/DSF-PC 55)	ZABKC/ZDP/DSF/AGA/SHNA		X	X				
5.2 Zbatimi i kërkesave të SSP-së në nivel shtetëror										
5.2.1	Emërimi i komitetit (grupit) për SSP	ZDP					X	Të shtyhet për 2016 pasi që kjo mund të realizohet vetëm pas emërimit të institucionit dhe personit përgjegjës për SSP (pika 5.1.4).		
5.2.2	Takim formal me grupin e SSP-së						X	Si pika më lart		
5.3 Inicimi dhe monitorimi i zbatimit të objektivave strategjike të ICAO-s (që nuk janë kompetencë e AAC-së)										
6	5.3.1	Shkresë për MPB-në në lidhje me obligimet që i ka kjo Ministri ndaj Aneksit 12 të ICAO-s dhe LAC	ZDP/ZABKC					X	Të shtyhet për 2016 pasi që kjo mund të realizohet vetëm pas emërimit të institucionit dhe personit përgjegjës për SSP (pika 5.1.4).	
	6. ZBATIMI DHE PËRMIRËSIMI I VAZHDUESHËM I SMC-SË									
	6.1 Zbatimi dhe përmirësimi i vazhdueshëm i SMC-së									
	VEPRIMET (e planifikuara)		Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres	
									Kompletuar	
									Pa Përfunduar	
					K 1	K 2	K 3	K 4		Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë
	5.1.1	Digjitalizimi i proceseve dhe ngritja e TI-së	ADM			X				Shtyhet për 2016 për shkak të pamundësisë, nga niveli qendror, për të planifikuar prokurim në fushën e TI-së
	5.1.2	Hartimi i një fjalori të aviacionit	ZABKC dhe dep. Teknike			X	X			
	5.1.3	Ndryshimi i proceseve për certifikim, licencim, aprovim të cilat ndërlidhen me aplikimin e një tarife nga operatorë. Për të reflektuar Rregulloren nr. 7/2011 për tarifën e ngarkuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës	AGA/DSF/SHNA/ZABKC	X	X	X	X			
	5.1.4	Ndryshimi i proceseve për certifikim, licencim, aprovim të cilat ndërlidhen me afate kohore për marrje të vendimeve. Për të reflektuar kërkesat nga Ligji 02/L-028 për Procedurën Administrative	ZÇJRR/AGA/DSF/SHNA/BNRRE/ZABKC/ADM	X	X	X	X			
	5.1.5	Plotësimi i UA 01/2011 dhe AACK/ZDP-PC09	ZÇJRR		X					
	5.1.6	Evidentimi i rishikimit të legjislacionit sekondar në AAC	ZABKC/të gjitha departamentet		X	X	X			
	5.1.7	Kërkesë në komunën e Prishtinës për ta përmirësuar qasjen në AAC, të paktën të vihen barrierat.	ADM	X						
	5.1.8	Plotësimi i procesit AACK/ZDP-PC 09, (për hapin e përkthimit të dokumentit para konsultimit publik)	ZABKC/ZDP	X						
	5.1.9	Plotësimi i procesit AACK/ADM/BNJ-PC 04, Vlerësimi i përbushjes së detyrave në punë	ZABKC/ADM	X						

6.2 Realizimi i shpenzimit të buxhetit sipas planifikimit të rrjedhës së parasë (në %)						
6.2.1	Totali i realizimit (shpenzimet e buxhetit të alokuar)		X	X	X	X
						85% K1 85% (K1+ K2) 98% (K1+K2+K3) 96% (K1+K2+K3+K4)
6.2.2	Paga dhe mëditje		X	X	X	X
						89% K1 89% (K1+K2) 107% (K1+K2+K3) 100% (K1+K2+K3+K4)
6.2.3	Mallra dhe shërbime		X	X	X	X
						74% K1 77% (K1+K2) 76% (K1+K2+K3) 86% (K1+K2+K3+K4)
6.2.4	Shpenzime komunale		X	X	X	X
						40% K1 52% (K1+K2) 54% (K1+K2+K3) 51% (K1+K2+K3+K4)
6.3 Realizimi i planit të prokurimit sipas aprovimit nga ana e menaxhmentit të AAC-së						
6.3.1	Realizimi i 6 kontratave për furnizim	ADM	X	X	X	X
6.3.2	Sigurimi fizik i ndërtesës	ADM	X	X		
6.3.3	Shërbimet e sigurimit të tri veturave zyrtare të AAC-së	ADM		X		
6.3.4	Dizajnimi dhe ueb programimi i platformës i faqes zyrtare të AAC-së	ADM	X	X		
6.3.5	Shërbime për dizajnim dhe shtyp	ADM		X		
6.3.6	Servisim dhe mirëmbajtje të teknologjisë informative	ADM			X	
6.3.7	Servisim dhe mirëmbajtje të automjeteve zyrtare të AAC-së	ADM			X	
6.3.8	Pastrimi i automjeteve	ADM			X	
6.4 Realizimi i planit të trajnimeve për nëpunësit e AAC-së						
6.4.1	Trajnimet e planifikuara në AACK/ZABKC-PLN 03		X	X	X	X

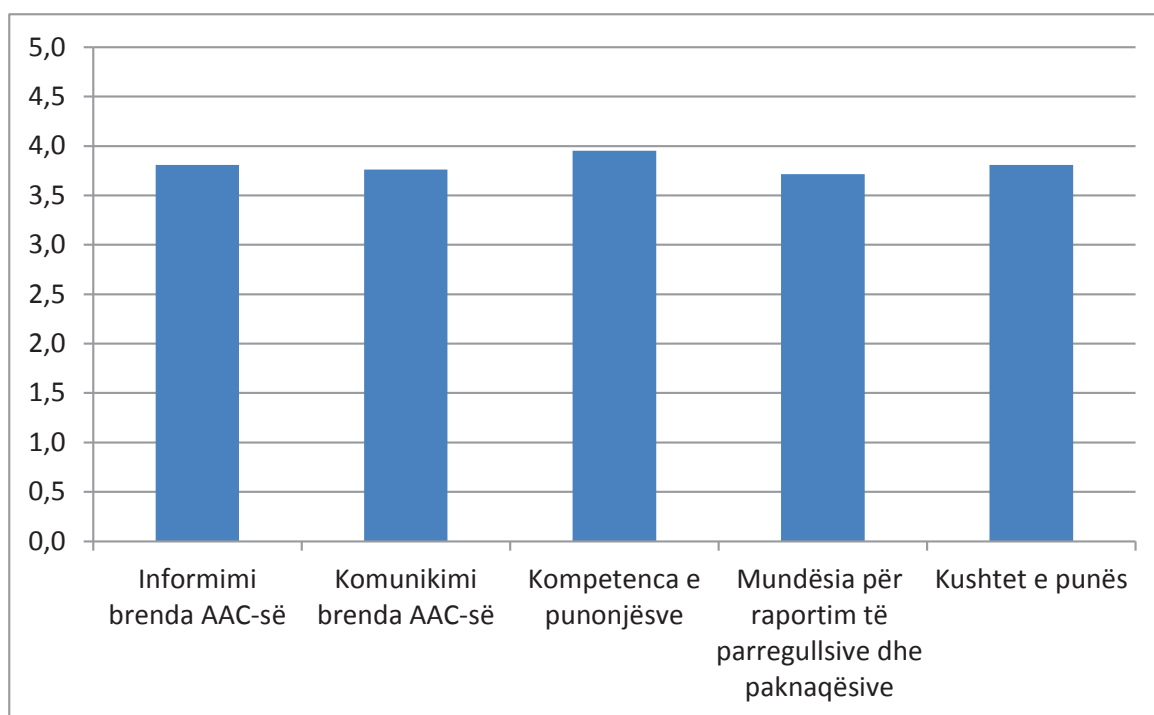
SHTOJCA 3 – REZULTATET E MATJES SË KËNAQSHMËRISË

Matja e jashtme 2015

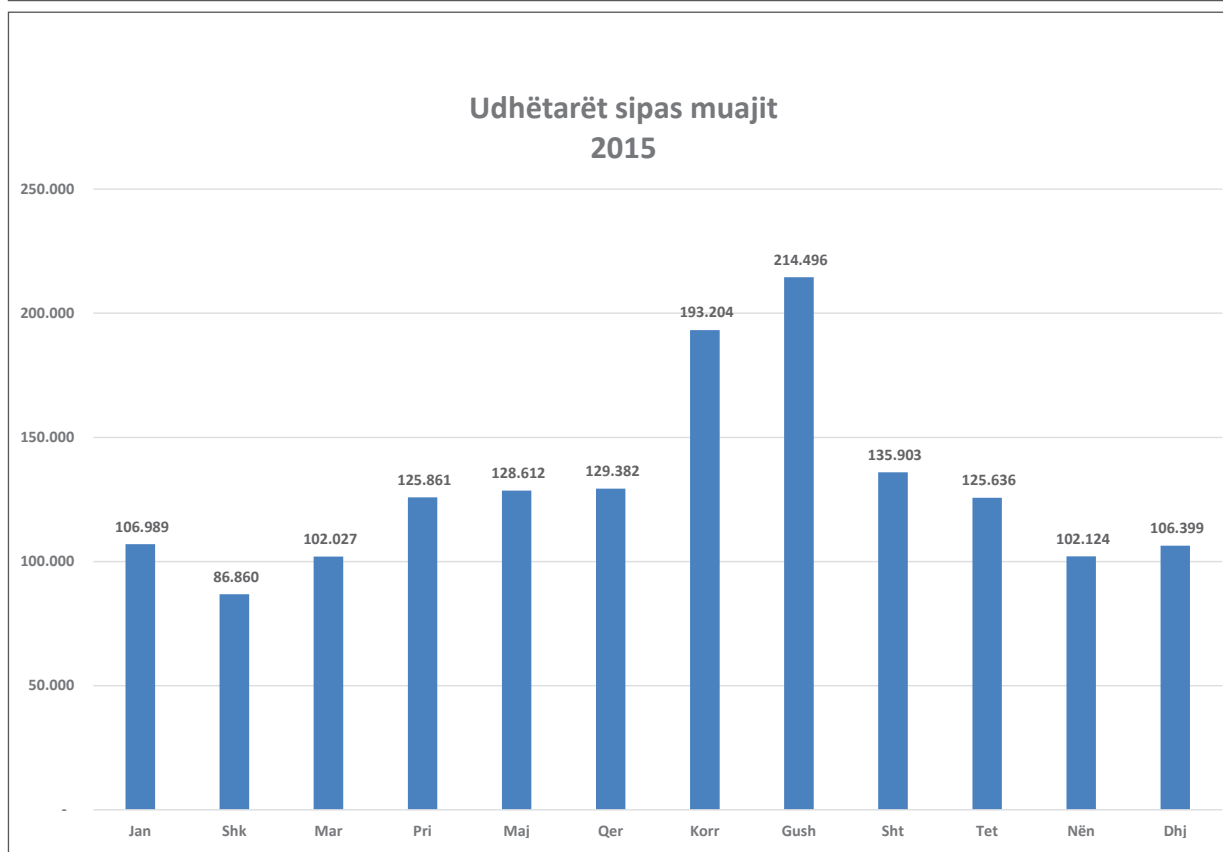
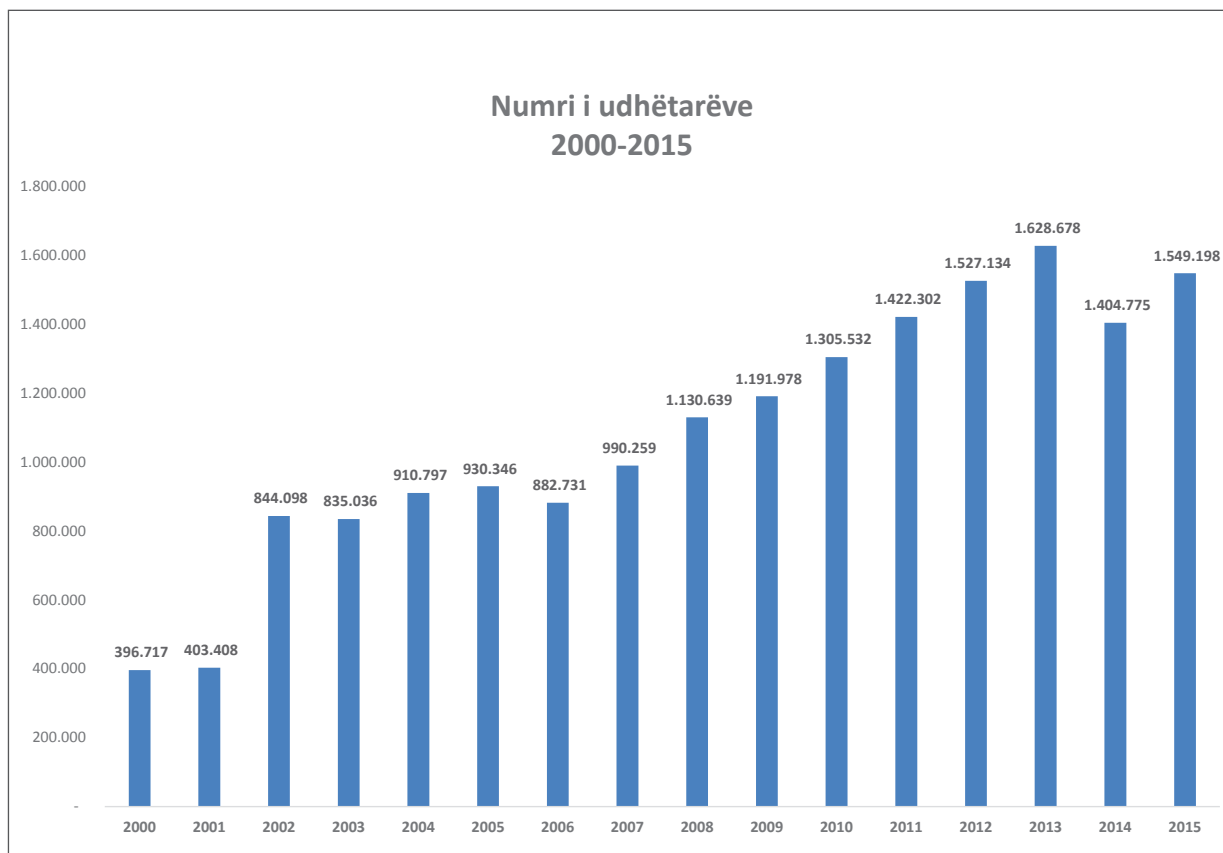
Rezultatet e vlerësimit (nota 1-5)

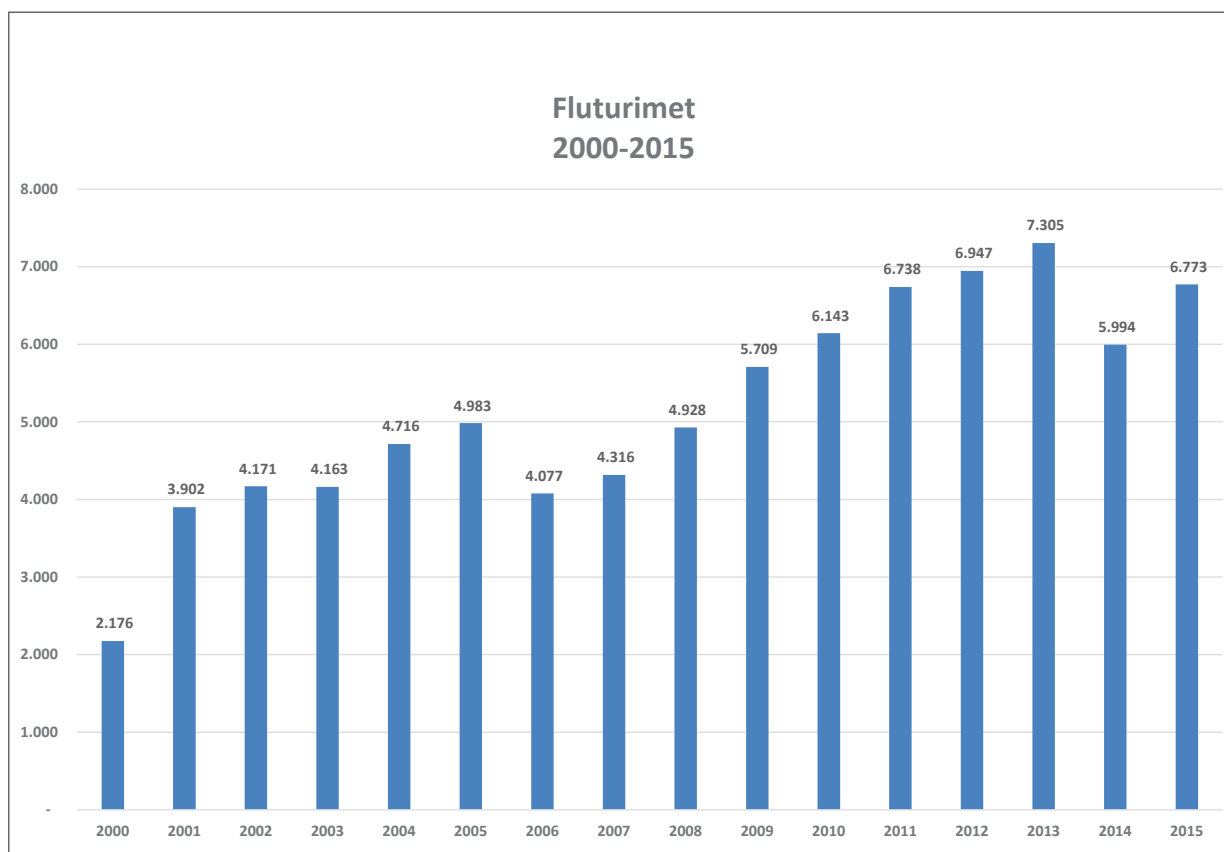
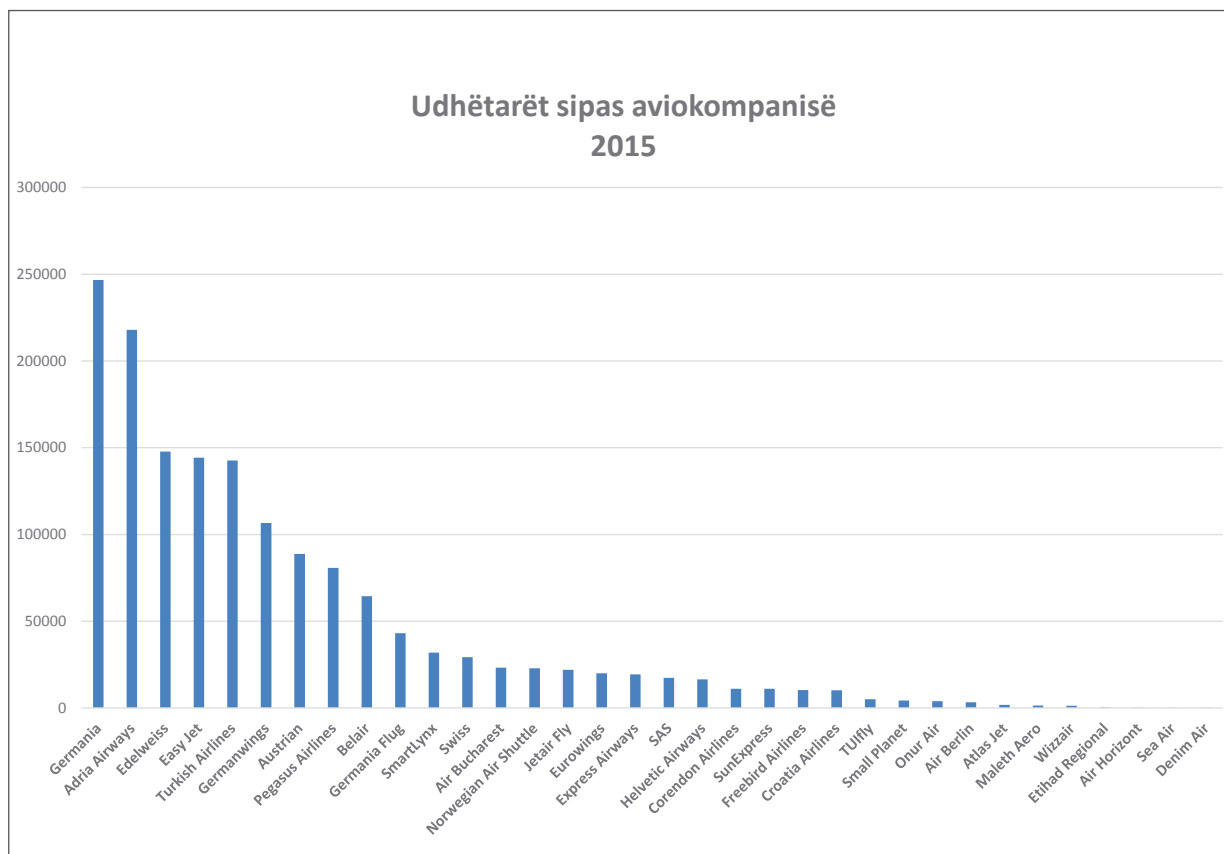
Matja e brendshme 2015

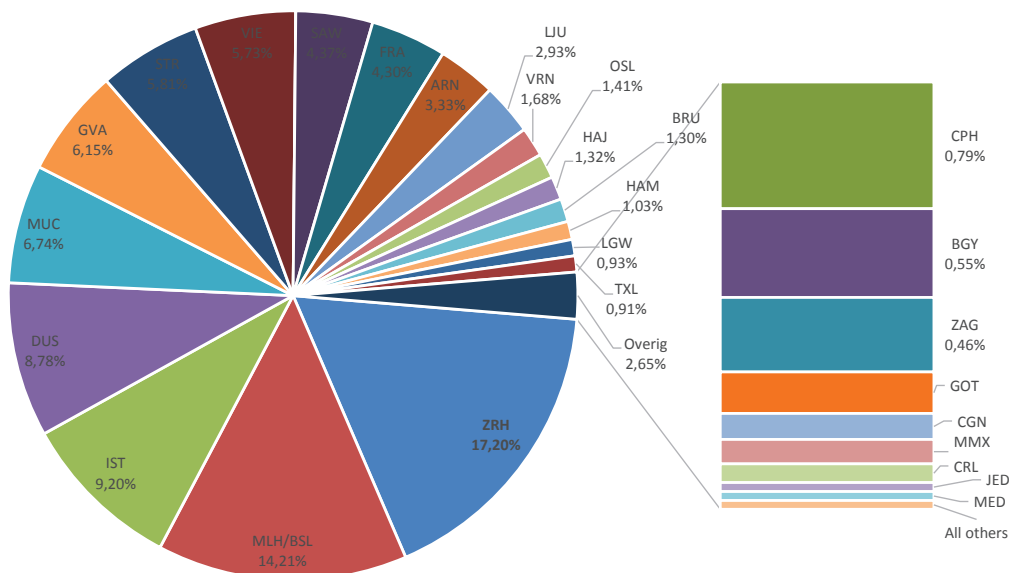
Rezultatet e vlerësimit (nota 1-5)

SHTOJCA 4 – STATISTIKAT

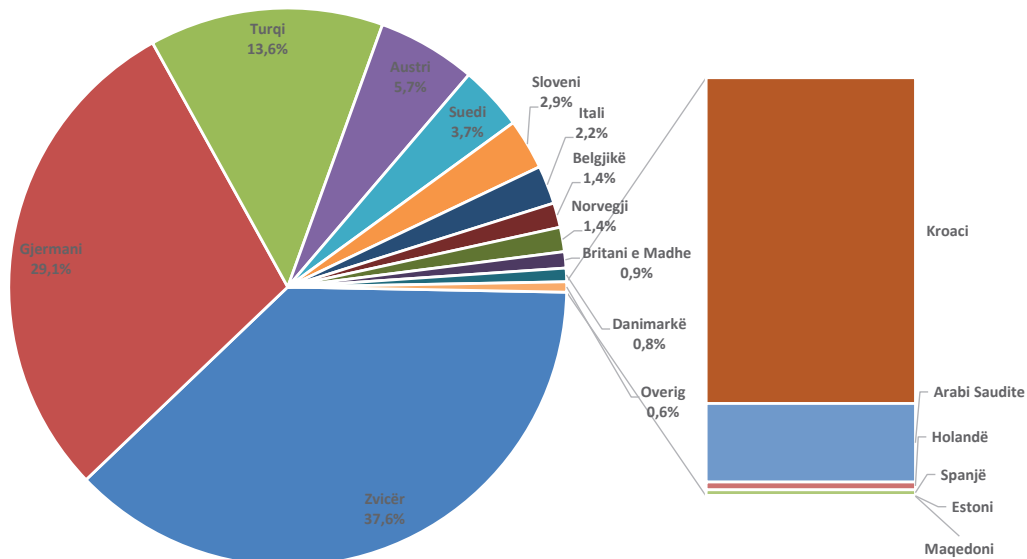

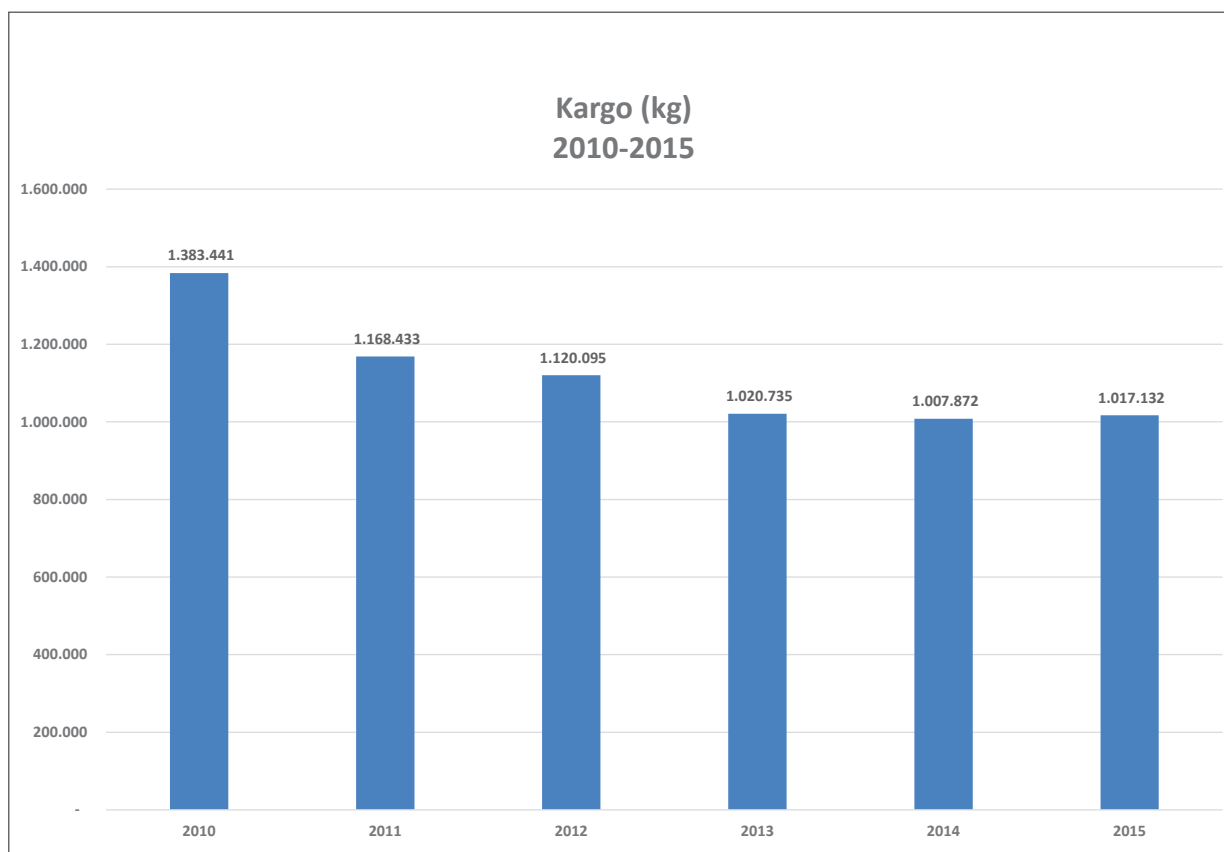
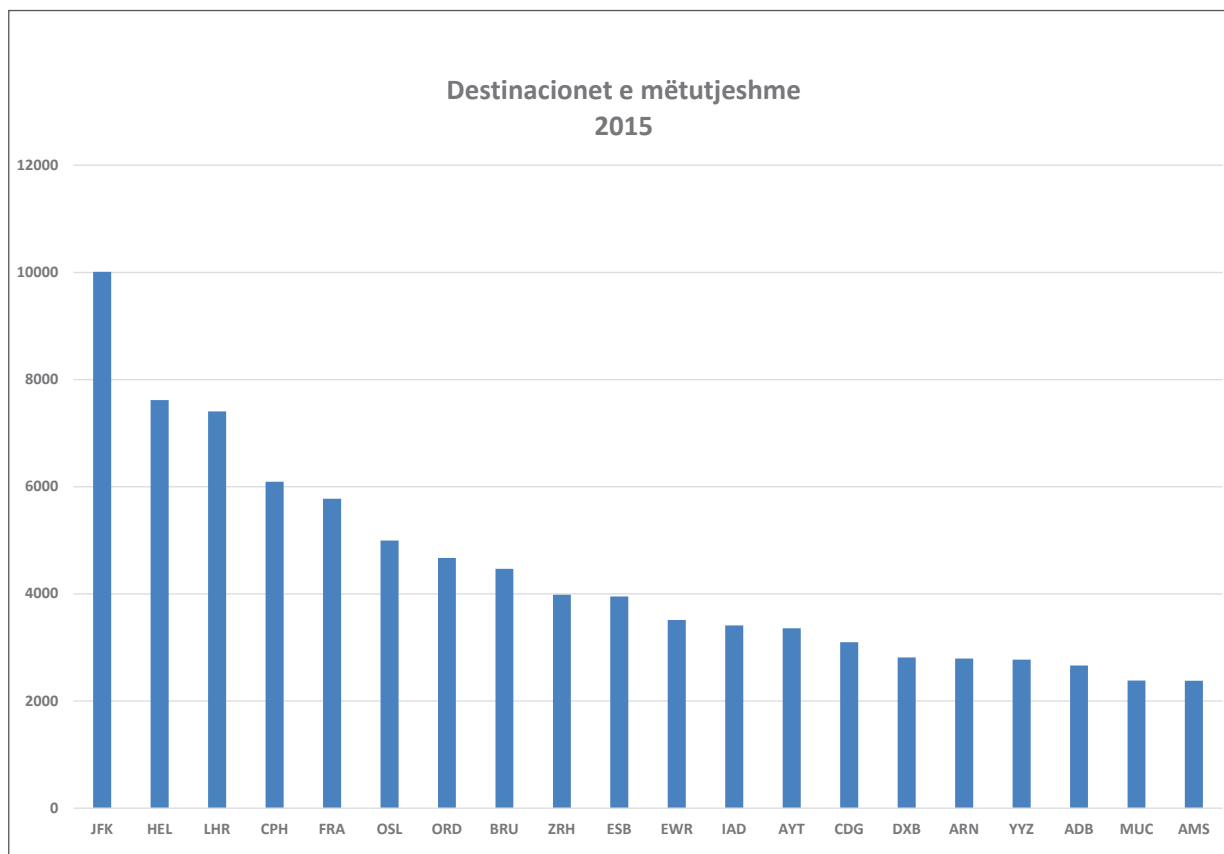

Udhëtarët sipas destinacionit
2015

Udhëtarët sipas shtetit
2015

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

GODIŠNJI IZVEŠTAJ **2015**

Vizija

“Da budemo kredibilni i priznati u svetu kao regulativno telo za civilno vazduhoplovstvo na visokom nivou, rangirani ispred drugih iz regiona i šire u pogledu vazduhoplovne bezbednosti.”

Misija

“Da stvorimo okruženje civilnog vazduhoplovstva u skladu sa međunarodnim standardima, kroz kontinuirani nadzor, partnerstvo sa industrijom i visok nivo stručnosti osoblja.”

SADRŽAJ

SPISAK SKRAĆENICA

1. IZVRŠNI REZIME	6	d) Podrška Vazduhoplovnom Savezu Kosova za prijem u Međunarodni Vazduhoplovni Savez	23
2. ZAKONODAVNA OSNOVA	8	e) Saradnja sa Kosovskom policijom	23
2.1 Poboljšanje zakonodavne osnove	9	7.7 AKTIVNOSTI ACV-a NA MEĐUNARODNOM PLANU	24
2.2 Zakonske poteškoće	9	a) Bilateralna saradnja u oblasti civilnog vazduhoplovstva	24
3. OPIS ACV-A	9	b) Regionalna multilateralna saradnja	26
4. INSTITUCIONALNA ORGANIZACIJA	10	c) Koordinacija tehničke pomoći u oblasti avijacije	27
4.1 NADZORNI ODBOR ACV-a	12	7.8 REGULATORNA AKTIVNOST	29
4.2 IZVRŠNI ODBOR	12	a) Bezbednost letova	29
a) Generalni Direktor ACV	12	b) Vazdušno navigacijske usluge	35
b) Zamenik generalnog direktora ACV	12	c) Aerodromi	37
c) Srednji menadžment	13	d) Ekonomska regulacija	39
4.3 LJUDSKI RESURSI	13	7.9 ZAKONODAVNA AKTIVNOST	41
a) Obuke	13	a) Podzakonski akti	41
4.4 SREDSTVA	13	b) Izvršne odluke	43
5. PLANIRANJE I REALIZACIJA RADA	14	c) Kažnjavanje/žalbe/sporovi	44
6. SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM	14	d) Poteškoće u objavljivanju podzakonskih akata	44
a) Revizija za održavanje Sertifikata prema ISO 9001:2008	14	7.10 TEHNIČKE PUBLIKACIJE O INDUSTRIJI	44
7. POSLOVI TOKOM PRETHODNE GODINE	15	7.11 INFORMISANJE JAVNOSTI I PRISTUP JAVNIM DOKUMENTIMA	46
7.1 NAPORI ZA UČLANJENJE REPUBLIKE KOSOVO U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA VAZDUHOPLOVSTVA	15	a) Bilten ACV –a “Aviatori”	46
a) Međunarodna Organizacija Civilnog Vazduhoplovstva (ICAO)	15	b) Pristup javnim dokumentima	46
b) ECAC i EUROCONTROL	15	7.12 ADMINISTRACIJA I LJUDSKI RESURSI	46
c) EASA	16	a) Javna nabavka tokom 2015. godine	47
7.2 NORMALIZACIJA VAZDUŠNOG PROSTORA KOSOVA	16	7.13 FINANCIJSKI IZVEŠTAJ	47
a) Opis vazdušnog prostora Kosova	16	a) Izveštaj budžeta sa troškovima	47
b) Normalizacija niskog vazdušnog prostora u Republici Kosovo	19	b) Prihodi	48
7.3 SPORAZUM O ZAJEDNIČKOM EVROPSKOM VAZDUHOPLOVNOM PODRUČJU (SPORAZUM ZEVP/ECAA)	20	c) Budžetska potrošnja	48
7.4 DRŽAVNI PROGRAM BEZBEDNOSTI (DPB)	20	d) Planiranje/ Realizacija budžeta	51
7.5 PITANJA VAZDUHOPLOVSTVA POVEZANA SA EVROPSKOM INTEGRACIJOM	21	e) Kapitalne investicije	51
a) Nacionalni Program za Sprovođenje SSP-a	21	f) Uporedna tabela sa budžetima iz poslednje tri godine	52
b) Sporazum SSP	21	g) Budžet ACV-a za 2016. godinu	52
c) Državni Izveštaj Evropske Komisije za Kosovo	21	8. REVIZIJE PREMA ACV-u	52
d) Sektorski i plenarni sastanak u okviru DPSP-a	22	a) Revizija od strane Kancelarije Generalnog Revizora Kosova	52
7.6 MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA	22	9. STATISTIKE	52
a) Saradnja sa Ministarstvom za infrastrukturu	22	ANEKS 1 – SPISAK OBUKA	54
b) Saradnja sa Ministarkom za dijalog	23	ANEKS 2 – PLAN RADA ACV ZA 2015. GODINU I NJEGOVA REALIZACIJA	57
c) Saradnja sa KFOR-om	23	ANEKS 3 – REZULTATI MERENJA ZADOVOLJSTVA KORISNIKA USLUGA I ZAPOSLENIH	63
		ANEKS 4 – STATISTIKE	64

SPISAK SKRAĆENICA

ACV	Autoritet civilnog vazduhoplovstva Republike Kosovo
AMC	Vazduhoplovni Medicinski Centar
AME	Ovlašćeni lekari vazduhoplovne medicine
MAP	Međunarodni Aerodrom u Prištini "Adem Jashari"
AOC	Certifikat Vazduhoplovnog Operatora
EU	Evropska Unija
EULEX	Misija Evropske Unije za Vladavinu Prava
EASA	Evropska Agencija za Vazduhoplovnu Bezbednost
ECAC	Evropska Konferencija za Civilno Vazduhoplovstvo
EUROCONTROL	Evropska Organizacija za bezbednost vazdušne navigacije
FTO	Organizacija za letačku obuku
ZEVP	Zajedničko evropsko vazduhoplovno područje
IATA	Međunarodna asocijacija za vazdušni saobraćaj
ICAN	ICAO Air Services Negotiation
ICAO	Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo
KIJU	Kosovski institut za javnu upravu
IPA	Instrument za pred-pristupnu pomoć
ISIS	Implementacija jedinstvenog evropskog neba u Jugoistočnoj Evropi
ISO	Međunarodna organizacija za standardizaciju
VK	Vazдушna kontrola
EK	Evropska Komisija
KFOR	Kosovske Snage
KIVNI	Komisija za istraživanje vazduhoplovnih nesreća i incidenata
NNO	Nezavisni nadzorni odbor
KVS	Kontrola vazdušnog saobraćaja
ZCV	Zakon o civilnom vazduhoplovstvu
MF	Ministarstvo Financija
MI	Ministarstvo Infrastrukture
MEI	Ministarstvo za Evropske Integracije
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MIP	Ministarstvo inostranih poslova
MRSZ	Ministarstvo rada i socijalne zaštite
NATO	Organizacija severno-atlantskog sporazuma
PUVP	Pružaoци usluga vazdušne plovidbe u MAP– kontrola vazdušnog saobraćaja "ADEM JASHARI"
NPSSSP	Nacionalni Program za Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)
ISUFK	Informacioni Sistem za Upravljanje Financija Kosovski
SUK	Sistem Upravljanja Kvalitetom
SPR	Standardi i Prakse Preporučene od strane ONAC-a
DPB	Državni Program Bezbednosti
KGRK	Kancelarija Generalnog revizora Kosova
KBK	Kancelarija za Bezbednost i Kvalitet pri ACV
KPPAV	Kancelarija za Pravna Pitanja Vazduhoplovstva pri ACV

1. IZVRŠNI REZIME

ACV je nezavisna regulatorna agencija zadužena za regulisanje pitanja bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i ekonomsko regulisanje aerodroma i pružalaca vazdušno navigacijskih usluga. ACV ima punu pravnu sposobnost; Ona je budžetska samofinansirajuća organizacija i javni autoritet, a podleže odgovarajućim odredbama o budžetskim organizacijama i javnim autoritetima u važećim zakonima i drugim podzakonski aktima.

ACV se samo-finansira namenskim prihodima, kao što je definisano u Zakonu br. 03/ L - 048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (dopunjenom i izmnenjenom). Prema članu 25. Zakona br. 03/L - 051 o civilnom vazduhoplovstvu, namenski prihodi ACV-a čine:

- Takse koji se odnose na vazduhoplovstvo, naknade i tarife;
- procenti od usluga u vazdušnoj navigaciji koje se pružaju u vazdušnom prostoru Republike Kosovo;
- tarife za bezbednost putnika i takse za sertifikaciju i licenciranje; i
- donacije, grantovi i druga finansijska ili tehnička pomoć (podrška) određena za ACV.

ACV predvodi generalni direktor. Generalni direktor ACV je preimenovan od strane Vlade Republike Kosovo Odlukom br. 8/157 od 22. novembra 2013. godine za period od pet godina sa mogućnošću produženja. Rad ACV-a nadgleda Nadzorni odbor kojeg čine pet članova. Međutim, Nadzorni odbor ACV-a nije funkcionalan od septembra 2013. godine, kada je svim članovima istekao mandat.

Početkom januara 2015. godine, nakon sveobuhvatne konsultacije, konsolidovan je i odobren kompletan Plan rada ACV-a za 2015. godinu. Ovaj plan sadržava: Akcioni plan, plan nadzornih aktivnosti, plan regrutacije i plan obuke osoblja i potpuno je u skladu sa strateškim ciljevima ACV-a. Tromesečni i godišnji pregled su pokazali da se plan rada za 2015. godinu ostvario u iznosu od 88%, akcioni plan 70%, plan obuke 94%, a plan nadzornih aktivnosti 100%. Aneks 2. ovog izveštaja sadrži plan rada za 2015. godinu i realizacija istog.

Da bi se održao sertifikat kvaliteta dobijen 2013. godine, ACV kontinuirano prati i ispunjava veliki broj zahteva izvedenih iz standarda ISO 9001:2008. Pored eksterne revizije koju je obavila sertifikaciona kuća «Bureau Veritas» u aprilu, kako bi garantovao održivost sertifikovanog sistema, ACV je tokom godine izvršio unutrašnju reviziju svog sistema, izmerio je zadovoljstvo onih koji primaju usluge od strane ovog autoriteta, pregledao realizaciju poslova po tromesečjima/kvartalima i pregledaoupravljanje poslova u organizaciji uopšte. Aneks 3. ovog izveštaja ilustruje rezultate merenja internog i eksternog zadovoljstva.

Nakon ponovnog otvaranja visokog vazdušnog prostora Kosova za prelete u aprilu 2014. godine, NATO je intenzivirala razgovore tokom 2015. godine sa državnim vlastima Kosova i susednim zemljama kako bi normalizovali i niski vazdušni prostor Kosova. Potpuna normalizacija niskog vazdušnog prostora Kosova, između ostalog, obuhvatiće otvaranje novih vazdušnih koridora između Republike Kosovo, Albanije, Crne Gore i Srbije, koji bi služili za sve avione koji lete u MAP-u "Adem Jashari". Trenutno, svi letovi u Prištini se vrše kroz jedan vazdušni put koji povezuje Republiku Kosovo sa Makedonijom. Novi koridori bi skratili vreme leta za oko 15-20 minuta, smanjili bi operativni trošak vazdušnih kompanija, koje bi kao posledica, trebalo da se odrazi na jeftinije avio karte za naše putnike.

Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Kosovo i EU-a u oktobru 2015. godine i ratifikacija od strane dotičnih parlamenta stavlja dosta jaku zakonsku osnovu za potpisivanje Radnih Odnosa između Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva i Evropske Agencije za Vazduhoplovnu Bezbednost (EASA) tokom 2016. godine. Potpisivanje Radnih Odnosa među ACV-a i EASA bi omogućilo, između ostalog, revizije performanse ACV-a od strane EASA, a pozitivna ocena bi garantovala priznanja vazduhoplovnih licenci i sertifikata izdate od strane Republike Kosovo na pan-evropskom nivou.

ACV je nastavio da koordinira aktivnosti sa MIP-om i MI-om o aktivnostima koje treba preduzeti za članstvo u Međunarodnoj Organizaciji Civilnog Vazduhoplovstva (ICAO), kao i nastavio je sa naporima da učestvuje kao posmatrač tokom radova bitnih pan-evropskih organizacija vazduhoplovstva ECAC i EUROCONTROL. Više o tome možete naći u tački 7.1 ovog izveštaja.

Na zakonodavnom planu, ACV je nastavio da donosi podzakonske akte za sprovođenje Zakona o Civilnom Vazduhoplovstvu, sa kojima se vrši sticanje međunarodnih standarda civilnog vazduhoplovstva objavljenih od strane ICAO-a, i onih za sprovođenje EU zakonodavstva u oblasti civilnog vazduhoplovstva, kao i one unutar sporazuma ZEVP, kao i ostale koje vrede za EU zemlje, ali koje još nisu postale zvanično deo ovog Sporazuma. Izdano je četrnaest posebnih podzakonskih akata za transponiranje zakonodavstva EU-a u različitim oblastima unutar odgovornosti ACV-a. Izuzev 14 pravilnika i 3 tehničkih publikacija, ACV je tokom godine objavio i dva bitna izveštaja za javnost: prvi, godišnji redovan, o događajima prijavljenim u ACV-u i drugi o letelištima u Republici Kosovo. Zadnjim je dokumentovano postojanje 12 letelišta na teritoriji Kosova, koje su se izgrađene uglavnom između 1970 i 1987 godine. Na osnovu procene ekipe inspektora ACV-a, 5 od 12 letelišta su u dobrom fizičkom i infrastrukturnom stanju, i sa minimalnom investicijom i održavanjem mogu da se ponovno funkcionališu za njihovu primarnu svrhu, koja je opšte vazduhoplovstvo, dok za ostale trebaju velike investicije.

Inspektori ACV-a su obavili inspekcije i revizije prema odobrenom planu nadzornih aktivnosti za 2015. godinu, kako bi se osigurali da se operacije civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo vrše u saglasnosti sa važećim standardima. Ove inspekcije i revizije su obavljene na Međunarodnom Aerodromu u Prištini "Adem Jashari", pružaocu Usluga Vazdušne Plovidbe, u stranim vazduhoplovnim kompanijama koje posluju u Prištini, odobrenom operatoru za snabdevanje vazduhoplova gorivom na Aerodromu Prištine kao i na helidromu "Vali Ranch". Inspekcije su pokazale da se operacije obavljaju u skladu sa standardima za bezbednost.

Nakon odobrenja prvog helidroma u Republici Kosovo avgusta 2014. godine, ACV je odobrio i operacije helikoptera operatora "Kosovo Air Service" d.o.o. na ovom helidromu, koji se nalazi u selu Prilepnica kod Gnjilana, unutar poslovnog kompleksa "Vali Ranch". Tokom godine je došlo do rasta aktivnosti opšteg vazduhoplovstva, operacijama sa dronom, paraglajdera, itd., koji su na osnovu Zakona o Civilnom Vazduhoplovstvu i relevantnim propisima, prešli kroz proces odobrenja od strane ACV-a.

U 2015. godini, Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva je po prvi put izdao sertifikate za organizacije za stručno osposobljavanje u oblasti civilnog vazduhoplovstva, odnosno, u oblasti prevoza opasne robe/tereta putem vazduha. To su operatori LKIA i MAP "Adem Jashari" i Koledž Primenjenih Tehničkih Nauka "Tempulli" koji su sertifikovani kao organizacije za stručno osposobljavanje za opasnu robu/teret. Ova odobrenja su se izdala na osnovu Uredbe ACV-a br. 8/2014 za uslove i način prevoza opasne robe/tereta putem vazduha.

U ispunjavanju obaveza licenciranja osoblja sa osetljivim odgovornostima u civilnom vazduhoplovstvu, CAA je izdao dozvole, uključujući i licenciranje kontrolora letenja u skladu sa zahtevima EU. Nastavljeno je i licenciranje pilota deltaplana i paraglajda.

ACV je podržao druge institucije nadležne za civilno vazduhoplovstvo na Kosovu, kako bi ceo regulatorni i nadzorni sistem vazduhoplovstva funkcionisao koordinirano i u skladu sa standardima i najboljim međunarodnim praksama. Važno je napomenuti podršku datu Ministarstvu za infrastrukturu u sklapanju sporazuma vazdušnih usluga sa Katarom i proširenje sporazuma za vazdušne usluge sa Turskom. ACV je takođe pomogao Vazduhoplovni Savez Kosova u studiji strategije, a zatim u pripremi dokumentacije za lobiranje i članstvo u Međunarodnom vazduhoplovnom savezu. Kao rezultat zajedničkih aktivnosti na sastanku Generalne konferencije Međunarodnog vazduhoplovnog saveza (FAI), koja je održana 25. septembra u Roterdamu u Holandiji, nakon preporuke Izvršnog saveta, Vazduhoplovni Savez Kosova je apsolutnom većinom glasova primljena u FAI kao punopravni član.

Tehnička saradnja sa homolognim vlastima u regiji i šire, pogotovo sa Albanijom, se nastavila i tokom 2015. godine. Štaviše, ove godine su se potpisala i dva sporazuma za tehničku saradnju, prva sa homolognim vlastima Crne Gore dok je druga bila sa Turskom. Generalni Direktor ACV-a uzeo je položaj Predsedavajućeg u Inicijativi za stvaranje Zajedničkog Prostora za Pružanje Usluga (JSPA), koji je regionalni projekat započet u 2013 godini. Mnoge aktivnosti ove inicijative su opisane u tački 7.7 (b) ovog izveštaja.

ACV investira na neprekidnom profesionalnom usavršavanju svog osoblja, u saglasnosti sa međunarodnim preporučenim standardima i praksama. Na osnovu prethodno odobrenog plana obuke, tokom 2015. godine osoblje ACV-a je pohađalo obuke finansirane od strane donatora kao i obuke koje je finansirao ACV. Detaljna lista obuka se nalazi u Aneksu 1. izveštaja.

U izveštaju Kancelarije Generalnog Revizora, dostavljen juna 2015. godine, u opštem zaključku se navodi da je ACV izradio dobar sistem unutrašnje kontrole i finansijskog upravljanja i da je dobio Ne-modifikovano Mišljenje. Prema ovom izveštaju, upravljanje budžeta se vršilo u potpunoj harmoniji sa pravim principima finansijskog upravljanja. Nekoliko preporuka koje proističu iz ovog izveštaja ACV je odmah sprovedeno i implementirano prema pravnosnažnim odredbama.

Budžet ACV-a za 2015. godinu je bio 839,949.00 €. Tokom fiskalne 2015. godine, ACV je potrošilo 824,469 €, što znači da je u procentu ostvaren 98% odobrenog/dodeljenog budžeta. Međutim, prihodi ACV-a su dostigli vrednost od 1,532,762 €.

Međunarodni Aerodrom u Prištini «Adem Jashari» uslužio je ukupno 1,549,198 putnika u 2015. godini, prema statistikama koje je sakupio LKIA. Ovaj broj putnika je 10.3% veći nego broj putnika koje je uslužen tokom 2014 godine (1,404,775). Aerodrom nastavlja da se suočava sa nelojalnom konkurencijom Aerodroma Skoplja, koji se podstiče velikim subvencijama koje Vlada Makedonije nastavlja pružati vazдушnim kompanijama koje posluju u Skoplju. U međuvremenu, ACV je odobrio u aprilu 2015. godine jednu podsticajnu šemu predloženu od strane operatora MAP-a koja se smatra da je imala uticaja za ulazak novih operatora na tržište i na povećanje saobraćaja tokom godine. Grafikon statistika vazdušnog saobraćaja ka/iz Kosova detaljno su predstavljeni u Aneksu 4. ovog izveštaja.

2. ZAKONODAVNA OSNOVA

13. marta 2008. godine, Parlament Republike Kosovo je odobrio Zakon br. 3/L-051 o Civilnom Vazduhoplovstvu. Zakon je stupio na snagu 15. juna 2008. godine. Ovaj zakon je odobren od strane Skupštine Kosova u skladu sa članom 130. Ustava Republike Kosovo, koji zahteva uspostavljanje Autoriteta za Civilno Vazduhoplovstvo Republike Kosovo. Zakon o Civilnom vazduhoplovstvu je osnovi zakon funkcionisanja ACV-a i regulisanja civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo. Ovim zakonom ACV-u su date nadležnosti za izdavanje podzakonskih akata u obliku uredbi, administrativnih uputstava i odluka, kojima su konkretno sprovedene odredbe Zakona za Civilno

Vazduhoplovstvo. Funkcionisanje i unutrašnja organizacija je urađena na osnovu internog pravilnika izdatog od strane generalnog Direktora, na osnovu člana 14.2 Zakona o Civilnom Vazduhoplovstvu i prema važećim zakonima, uključujući i Zakon o državnoj upravi, Zakon o državnoj službi i uredbe Vlade Kosova o civilnoj službi.

2.1 Poboljšanje zakonodavne osnove

Zakon o civilnom vazduhoplovstvu je zakon koji pripada prvoj grupi zakona nakon nezavisnosti. Dopune/izmene zakona, ako je potrebno, treba da inicira Ministarstvo za Infrastrukturu, kao resorno ministarstvo, dok su ključni akteri ACV, MUP, MI i KIVNI. Tokom perioda izveštavanja nije bilo zakonodavnih inicijativa u pogledu izmene/dopune zakona, uzimajući u obzir i stalne ocene Evropske Komisije da je Zakon o Civilnom Vazduhoplovstvu Kosova u skladu sa zakonskim kadrom EU-a i može da služi kao model za druge zemlje regije.

2.2 Zakonske poteškoće

Kao što je gore navedeno, Zakon o Civilnom Vazduhoplovstvu i njegovi podzakonski akti omogućili su ACV-u obavljanje međunarodnih zaduženja zemlje, u oblasti bezbednosti bez ikakvih naglašenih poteškoća.

3. OPIS ACV-A

Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo (ACV) je osnovan na osnovu člana 14. Zakona br. 3/L-051 o Civilnom vazduhoplovstvu. Od 1. januara 2009. godine, ACV je primio pune kompetencije u skladu sa Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu. ACV je jedan od državnih organa sa odgovornostima i funkcijama u oblasti civilnog vazduhoplovstva u našoj zemlji. Zakon predviđa da je Ministarstvo za infrastrukturu (MI) odgovorno za ekonomsko regulisanje vazdušnog saobraćaja¹, dok je Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) odgovorno za regulisanje bezbednosnih aspekata avijacije². Na osnovu Zakona, osnovana je komisija za istragu vazduhoplovnih nesreća i incidenata (KIVNI), kao institucija koja posluje u okviru Kancelarije premijera Republike Kosovo.³

ACV je nezavisna regulatorna agencija zadužena za regulisanje pitanja bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i ekonomsko regulisanje aerodroma i pružalaca vazdušno navigacijskih usluga. Ekonomska regulacija aerodroma i pružalaca vazdušno navigacijskih usluga podrazumeva odobravanje naknada za korišćenje usluga koje ovi operatori nude. ACV ima punu pravnu sposobnost i za svoj rad odgovara Skupštini Republike Kosovo. ACV je budžetska samo-finansirajuća organizacija i javni autoritet, a podlaže odgovarajućim odredbama o budžetskim organizacijama i javnim autoritetima u Zakonima i ostalim podzakonskim aktima koje su sprovodljivi u Republici Kosovo.

ACV je odgovoran za:

- sprovođenje vazduhoplovnog zakonodavstva i sprovođenje politika koje je usvojilo MI ili Vlada u oblasti civilnog vazduhoplovstva;
- pružanje saveta i predloga za MI, Vladu i Skupštinu u vezi politika i zakonodavstva u oblasti civilnog vazduhoplovstva;
- donošenje primenljivih uredbi i podzakonskih propisa vazdušne navigacije, u skladu sa Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu i Sporazumom o zajedničkom evropskom vazduhoplovnom području, u cilju sprovođenja politika civilnog vazduhoplovstva, politika MI i relevantnog zakonodavstva u oblasti civilnog vazduhoplovstva;
- izdavanje licenci, sertifikata i dozvola u skladu sa ovlašćenjima i odgovornostima ACV utvrđenim zakonom o civilnom vazduhoplovstvu;
- regulisanje bezbednosti vazdušnog saobraćaja u Republici Kosovo;
- ekonomsku regulaciju aerodroma i vazdušno navigacijskih usluga;
- davanje saveta MI u vezi sa pripremom nacрта politika, od strane Ministra, za korišćenje vazdušnog prostora Kosova, koje zadovoljavaju potrebe korisnika, uzimajući u obzir nacionalnu bezbednost, ekonomske i ekološke

¹ Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, poglavlje 2.

² Na istom mestu, poglavlje 4

³ Na istom mestu, član 5

faktore i potrebu za visokim standardima bezbednosti;

- nadzor i osiguravanje efikasnog sprovođenja zakona, standarda, pravila, procedura i naredbi
- civilnog vazduhoplovstva, osim ako je Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu ili drugim osnovnim normativnim aktom, ova funkcija eksplicitno data MI ili drugom javnom autoritetu;
- širenje informacija javnosti o pitanjima relevantnim za funkcije i aktivnosti ACV;
- preduzimanje mera, sprovođenje istraga i inspekcija i izdavanje naredbi, odredbi, propisa i/ili postupaka koje ACV sa razlogom smatra potrebnim za (i) redovno i zakonito sprovođenje odredbi Zakona o civilnom vazduhoplovstvu ili (ii) pravilno i zakonito sprovođenje ovlašćenja i dužnosti koje su ACV-u date ovim zakonom; i
- vršenje drugih funkcija koje su vezane za civilno vazduhoplovstvo na Kosovu i koje su dodeljene ACV-u Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu ili drugim osnovnim normativnim aktom.

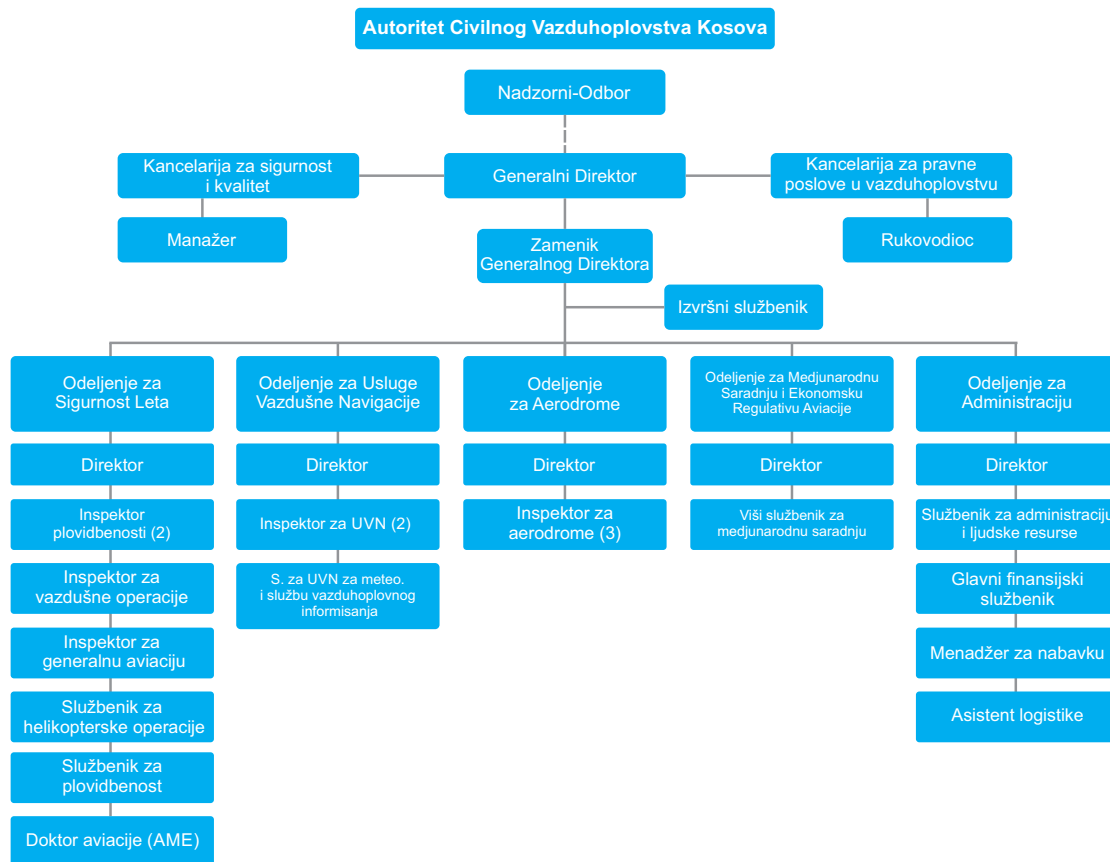
4. INSTITUCIONALNA ORGANIZACIJA

LOKACIJA

Sedište ACV je u Prištini, naselje Arberia, ulica "Ahmet Krasniqi" bb. Kancelarije ACV imaju dovoljno prostora da obezbede zaposlenima dobre radne uslove. Pošto se prostorije ACV nalaze u privatnoj zgradi, za koju se plaća zakup, ACV je neprekidno tražilo od Ministarstva za javnu upravu da pronađu rešenje za razmeštanje ACV u pogodnom državnom objektu ili dodeli zemljište u Prištini za izgradnju administrativnog objekta ACV-a. ACV je nastavio ove napore u prepisima sa MJU-om i tokom 2015. godine.

ORGANIZACIONA STRUKTURA ACV

Prema Uredbi o unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju i sistematizaciji radnih mesta, organizaciona struktura ACV se sastoji od:

- a) Kancelarija generalnog direktora
 - Zamenik generalnog direktora
 - i) Kancelarija za bezbednost i kontrolu kvaliteta
 - ii) Kancelarija za pravna pitanja u vazduhoplovstvu
 - iii) Kancelarija za odnose s javnošću
- b) Odeljenje za bezbednost letova
- c) Odeljenje za vazdušno navigacijske usluge
- d) Odeljenje za aerodrome
- e) Odeljenje za međunarodnu saradnju i ekonomsku regulativu vazduhoplovstva
- f) Odeljenje za administraciju i ljudske resurse

Gore je prikazana organizaciona šema ACV-a, u skladu sa internim pravilima poslovanja i sistematizaciji radnih mesta.

FINANSIJSKI PRIHODI ACV

ACV se samo-finsira namenskim prihodima, kao što je definisano u Zakonu br. 03/L--048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima. Prema članu 25. Zakona br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu, namenski prihodi ACV čine:

- takse koje su povezane sa vazduhoplovstvom, naknade i tarife;
- procenti od vazdušno navigacijskih usluga koje se pružaju u vazdušnom prostoru Republike Kosovo;
- tarife za bezbednost putnika i takse za sertifikaciju i licenciranje; donacije, grantovi i druga finansijska ili tehnička pomoć (podrška) određena za ACV.

Od 1. januara 2009. godine primenjuje se Uredba br. 2008/7 Ministarstva transporta i telekomunikacija za utvrđivanje naknade za bezbednost putnika koji putuju komercijalnim letovima iz Kosova. Ova Uredba uspostavlja bezbednosnu taksu od 2 evra po putniku u odlasku sa Kosova komercijalnim letovima. Sredstva prikupljena ovom bezbednosnom taksom su prihodi namenjeni za ACV kako bi se pokrili troškovi poslovanja u skladu sa Zakonom br. 3/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu.

Počev od polovine 2011. godine, ACV je Uredbom br. 7/2011 obezbedio pravnu osnovu za prikupljanje naknada za usluge koje pruža, kao što su službe za izdavanje licenci, dozvola, raznih sertifikata i vršenje inspekcija i revizija, sve u okviru nadležnosti ACV za regulisanje civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo.

Detaljni podaci o prihodima ACV u 2015. godini dati su u poglavlju 7.13 ovog izveštaja.

PLATE OSOBLJA ACV-A

Sigurnost civilnog vazduhoplovstva je misija i prioritet broj jedan Autoriteta civilnog vazduhoplovstva Republike Kosovo. Kao regulator civilnog vazduhoplovstva, ACV obezbeđuje da se vazdušni promet u Republici Kosovo obavlja u skladu sa važećim zakonom i međunarodnim standardima, uključujući zakonodavstvo i standarde vazduhoplovstva u Evropskoj uniji. Da bi ostvario ovu misiju, regulator civilnog vazduhoplovstva ima potrebu za visoko stručne i iskusne kadrove za dizajniranje standarda, procedura, propisa i osiguravanje njihovog sprovođenje od strane operatera kroz kontinuirani nadzor, inspekcije i revizije.

Prema članu 24.2 Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, plate osoblja ACV određuje ministar finansija, na predlog generalnog direktora ACV. U određivanju nivoa plata, zakon predviđa da, pored profesionalnih kriterijuma za osoblje, treba uzeti u obzir plate u vazduhoplovnoj industriji (aerodromima, kontroli leta, avio-kompanijama), standard koji zahteva Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo (ICAO). Nivo plata osoblja ACV-a je usvojen 20. marta 2009. godine od strane ministra ekonomije i finansija, na predlog generalnog direktora ACV. Plate generalnog direktora i zamenika generalnog direktora ACV određuje Vlada, u skladu sa članom 20.2 Zakona o civilnom vazduhoplovstvu.

4.1 NADZORNI ODBOR ACV-a

Prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu, aktivnosti ACV-a su pod nadzorom Nadzornog odbora, kojeg čine pet članova. Odbor radi nepuno radno vreme i sastaje se najmanje jednom svaka tri meseca. Predsednik predstavlja Odbor u javnosti i upravlja i organizuje rad Odbora. Odbor donosi odluke većinom glasova i ima kvorum za donošenje odluke ukoliko su najmanje tri člana Odbora prisutna.

Generalni direktor ACV-a podnosi Nadzornom odboru sveobuhvatan izveštaj o radu svaka tri meseca i godišnji izveštaj na kraju svake kalendarske godine.

Mandat

Članove Nadzornog odbora imenuje Vlada Republike Kosovo sa Odlukom br. 4/71 od 3. jula 2009. godine, izmenjene i dopunjene Odlukom br. 3/83 od 25. septembra 2009. godine. Prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu, mandat predsednika Odbora i jednog člana Odbora traje dve godine dok mandat tri ostala člana traje četiri godine. Do jula 2013. godine, kada je istekao mandat dva člana, Nadzorni odbor je vršio svoje odgovornosti sa tri člana. U septembru 2013. godine, istekao je mandat i poslednjem članu. Od septembra 2013. godine, ACV je bez Nadzornog odbora.

Ovlašćenja

Nadzorni odbor je odgovoran za nadzor i pregled (i) aktivnosti i odluka ACV o administrativnim, izvršnim, regulatornim i pitanjima licenciranja, i (ii) svih aspekta finansijskog upravljanja, prihoda i rashoda ACV. U skladu sa članom 16.1 Zakona civilnog vazduhoplovstva, ako većina članova Odbora utvrdi da postoje razlozi da se veruje da ACV nije u skladu ili još nije u skladu sa jednim ili više odredbi ovog zakona ili drugog normativnog akta na Kosovu, odbor će identifikovati (odrediti) područje na koje se odnosi neusaglašenosti u pisanom izvještaju, koji potom dostavlja Generalnom revizoru i Skupštini. Odbor nema izvršnu vlast, ovlašćenja za izvršavanje ili regulatorna ovlašćenja.

Funkcionalnost

Nadzorni odbor ACV nije operativan od jula 2013. godine.

4.2. IZVRŠNI ODBOR

ACV-om upravlja generalni direktor civilnog vazduhoplovstva kao najviši organ izvršnog upravljanja i administracije. U svom svakodnevnom radu, on ima podršku vodećih struktura definisanih u nastavku: zamenik generalnog direktora i srednji menadžment.

a) Generalni Direktor ACV

Generalni direktor Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva obavlja dužnosti i funkcije prema članu 21. Zakona civilnog vazduhoplovstva i u skladu sa drugim važećim zakonima, koje regulišu aktivnosti javnih institucija, uključujući redovno upravljanje i finansijsko izveštavanje. On radi puno radno vreme. Generalni direktor je službenik ACV, koji je odgovoran za svakodnevno upravljanje i donošenje odluka u ACV-u. U skladu sa članom 26. Zakona civilnog vazduhoplovstva, generalni direktor izveštava Skupštinu u vezi sa usklađenjem ACV sa politikama civilnog vazduhoplovstva i svim važećim zakonima i standardima u Republici Kosovo.

Gospodin Dritan Gjonbalaj je preimenovan za generalnog direktora ACV od strane Vlade Republike Kosovo 22. novembra 2013. godine Odlukom br. 8/157, na predlog ministra za infrastrukturu. Mandat generalnog direktora traje pet (5) godina. Prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu, generalni direktor može biti preimenovan od strane Vlade za sledeće mandate u istom trajanju.

b) Zamenik generalnog direktora ACV

Zamenik generalnog direktora za civilno vazduhoplovstvo takođe radi puno radno vreme. Zamenik generalnog direktora pomaže generalnom direktoru u izvršnom i administrativnom rukovodstvu ACV i, u odsustvu generalnog

direktora, obavlja njegove funkcije.

Gospodin Kreshnik Gashi je obavljao dužnost zamenika generalnog direktora ACV od 19. februara 2014 do 1. marta 2015. godine, kad je imenovan za Generalnog Sekretara MIP-a od strane Vlade Republike Kosovo.

c) Srednji menadžment

Prema Uredbi o unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju i sistematizaciji radnih mesta, rukovodeća struktura ili srednji menadžment ACV se sastoji od direktora odeljenja i rukovodioca/menadžera kancelarija, koji su odgovorni za svoje aktivnosti u okviru i ovlašćenja propisanih u opisu poslova. Generalni direktor zadužuje upravljačke strukture kompetencijama opisanim u članovima 12.2 do 18. Uredbe, koje proizilaze iz delokruga poslova i odgovornosti ACV-a u skladu sa zakonom. U posebnim slučajevima, generalni direktor može da prenese svoja ovlašćenja ili ovlašćenja ACV pojedinoj strukturi ili zaposlenom van okvira dužnosti ove strukture, ako to smatra potrebnim. Generalni direktor u slučaju privremenog odsustva, u skladu sa članom 23.1 ZCV, u potpunosti ili delimično, prenosi svoja ovlašćenja i ovlašćenja ACV-a zaposlenom koji ima nivo rukovodeće odgovornosti.

Osobe koje čine rukovodeću strukturu ACV drže akte imenovanja sa ACV na neodređeno vreme dok je vrsta imenovanja karijerna.

4.3 LJUDSKI RESURSI

ACV ima 27 zaposlenih. 26 od njih imaju karijerne akte imenovanja, dok je jedan radnik bez karijernog akta imenovanja. U Uredbi o unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju ACV i sistematizaciji radnih mesta predviđaju se 37 radnih mesta u ACV. Zbog nedovoljnog budžeta za nova zapošljavanja, odgovornosti nekih ključnih pozicija, kao što je službenik informacione tehnologije ili službenik za odnose sa javnošću, se privremeno pokrivaju od strane sadašnjih radnika. ACV je u okviru plana zapošljavanja za 2015. godinu predvideo četiri dodatna profesionalna položaja, ali oni se nisu odobrili.

a) Obuke

ACV ulaže u profesionalnu nadogradnju i ažuriranje specijalizovanog znanja svog osoblja, u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama. Prema prethodno usvojenom planu obuke, tokom 2015. godine osoblje ACV je prošlo obuku koju finansiraju donatori kao i obuku finansiranu od budžeta ACV. Osoblje je uglavnom obučeno u centru za obuku Zajedničkih vazduhoplovnih vlasti (JAA) vezano za bezbednost leta i operacije, kao i u centru za obuku EUROCONTROL-a i Međunarodne asocijacije za vazdušni saobraćaj (IATA). Obuke su takođe pružene u okviru projekata Evropske komisije: ISIS, TAIEX, kao što je opisano u poglavlju 7.7.(c) ovog izveštaja. ACV Francuske je omogućila inspektorima ACV-a da besplatno pohađaju stručne obuke održane u Nacionalnoj Školi za Civilno Vazduhoplovstvo u Tuluzu, Francuska.

Tokom 2015. godine osoblje ACV je pohađalo ukupno 60 obuka, uključujući obavezne obuke inspektora stručnih odeljenja u oblasti civilnog vazduhoplovstva. Od njih, 38 su besplatno pružile TAIEX, ACV Francuske, kroz Nacionalnu Školu Civilnog Vazduhoplovstva, Kosovski Institut za Javnu Upravu, Ministarstvo Javne Uprave i Ministarstvo Financija. Vidite tabelu ostvarenih obuka tokom 2015. godine u Aneksu 1. ovog izveštaja.

4.4 SREDSTVA

ACV ima u upotrebi 783 sredstava i njihova nabavna vrednost je 244,897.20 €. Vrednovanje i amortizacija imovine se vrši na kraju svake godine u skladu sa odredbama Uredbe Ministarstva finansija br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom budžetskih organizacija. Ova sredstva su uglavnom kancelarijski nameštaj, tehnološka oprema i slično.

14. jula 2015. godine, na zahtev Vazduhoplovnog Saveza Kosova, ACV je poklonio 2 kompjutera kao podrška nakon učlanjenja u Međunarodnoj Vazduhoplovni Savez.

Prema izveštaju Komisije za procenu sredstava, preostala vrednost nakon amortizacije sredstava u ACV (Prema Uredni br. 02/2013) iznosi 16,318.64 €. Dok, realna vrednost sredstava, procenjena od strane Komisije za Procenu imovine, iznosi 28,087.66 €.

ACV za 2016. godinu planira nabavku određenih sredstava male vrednosti za potrebe inspektora.

5. PLANIRANJE I REALIZACIJA RADA

Kao i prethodnih godina, plan rada je i ove godine zasnovan na strateškom planu ACV-a za 2013-2018. godinu, prateći strateške ciljeve i identifikujući potrebne godišnje ciljeve za njihovo strateško ispunjenje.

Strateški ciljevi ACV-u služe kao dobra i nezamenljiva osnova za godišnja planiranja koje obavlja organizacija. Godišnji planovi se izrađuju na nivou menadžmenta, nakon procesa identifikacije aktivnosti na nivou organizacionih jedinica. ACV postavlja radne ciljeve na godišnjem nivou. Ovi ciljevi treba da budu planirani prema konceptu S.M.A.R.T. (Jednostavni, Merljivi, Dostižni, Razumni, Blagovremeni).

Do 15. januara, ceo plan za 2015. godinu je konsolidovan i odobren od strane Generalnog direktora. Plan rada u sastavu sadrži: akcioni plan, plan nadzornih aktivnosti, plan regrutovanja i plan obučavanja osoblja.

Godišnji planovi rada su razmatrani svakih tri meseca i izveštavano je sprovođenje radnji na tromesečnom nivou od strane menadžmenta ACV-a. Pored tromesečnih razmatranja, u ACV-u se sprovodi i godišnje razmatranje rada. Plan rada za 2015. godinu je ostvaren 88%, akcioni plan 79%, plan obuke 94% i plan nadzornih aktivnosti 100%.

Pošto je menadžment analizirao realizaciju plana rada, konstatovano je da je u većini aktivnosti koje se nisu ostvarile tokom 2015. godine ACV bila institucija koja je podržavala ostale državne institucije, koje su bile nosioci aktivnosti. Neke od ovih akcija, kao na primer učlanjenje u međunarodnim organizacijama vazduhoplovstva i stupanje u ugovornim međunarodnim aranžmanima, zavisile su se od političkih i zakonskih okolnosti koje su van nadležnosti donošenja odluka institucija Republike Kosovo.

Akcioni plan za 2015. godinu i njegovo ostvarenje priloženi su u Aneksu 2.

6. SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM

a) Revizija za održavanje Sertifikata prema ISO 9001:2008

Sertifikaciono telo sistema upravljanja kvalitetom "Bureau Veritas", nakon sertifikacije ACV-a u 2013. godini, prema ISO 9001:2008 sa trogodišnjim rokom, vrši revizije ACV svake godine, u cilju proveravanja uslova za održavanje ovog sertifikata. Ova kompanija je u aprilu izvršila reviziju u ACV-u sa ciljem verifikacije potpunog sprovođenja zahteva ISO 9001:2008 i funkcionisanja sistema za upravljanje kvalitetom. Izveštaj o reviziji nije naveo nikakav nalaz o ACV-u i potvrdio je da ACV ispunjava sve zahteve standarda i u zadnjoj godini sertifikata.

b) Održavanje Sistema za Upravljanje Kvalitetom (SUK-a)

Za održavanje sertifikata, ACV prati niz zahteva koji proističu od strane ISO 9001:2008. Da bi se garantovala održivost jednog sertifikacionog sistema, ACV treba da na godišnjem nivou revidira svoj sistem, da meri zadovoljstvo onih koji primaju usluge od strane ovog organa, da razmotri realizaciju radova kroz tromesečje i da razmotri upravljanje rada organizacije uopšte. Za realizaciju ovih obaveza, ACV je tokom 2015. godine obavljala sledeće aktivnosti:

- Obavljene su dve interne revizije u ACV-u. Jedna revizija je obavljena u septembru u Odeljenju Administracije i Ljudskih Resursa, odnosno u sektoru finansija i nabavke. Druga revizija je obavljena u decembru, trajala je sedam dana, i obuhvatila je čitav ACV. Revizije su obavile dva interna revizora za SUK ACV-a i rezultirale su sa preporukama za poboljšanje procesa i procedura unutrašnjeg rada ACV-a.
- U decembru, četvrti put po redu se obavilo merenje zadovoljstva korisnika usluga koje realizuje ACV. Kroz kratak upitnik, traženo je mišljenje regulisanih operatera da procene nivo i kvalitet dokumenata koje izrađuje ACV, usluge tokom raznih sertifikacija i licenciranja, nadzornih aktivnosti koje ACV obavlja kod operatera civilne avijacije, itd. Pred eksternog merenja, ACV je realizovao i unutrašnje merenje zadovoljstva, koja se sprovodi svake godine sa ciljem dobijanja preporuka za poboljšanje od strane samog osoblja ACV-a. Izveštaj sa ovog merenja je

priložen u Aneksu 3. ovog Izveštaja.

- Takođe, u decembru, menadžment ACV-a je održao godišnji sastanak za razmatranje menadžmenta tokom 2015. godine. Ovaj sastanak je godišnji, planiran i opisan i u priručniku kvaliteta i ima za cilj razmatranje načina kako je upravljana organizacija u završnoj godini i koje su mogućnosti za unapređenje u upravljanju.

7. POSLOVI TOKOM PRETHODNE GODINE

7.1 NAPORI ZA UČLANJENJE REPUBLIKE KOSOVO U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA VAZDUHOPLOVSTVA

a) Međunarodna Organizacija Civilnog Vazduhoplovstva (ICAO)

ICAO je specijalizirana agencija UN, koja se bavi izdavanjem međunarodnih standarda u oblasti civilnog vazduhoplovstva, obavezujuće za sve 193 članice. ACV je nastavila pripremne radove za ulazak u ICAO. Tokom godine, generalni direktor ACV sastao se nekoliko puta sa visokim zvaničnicima Ministarstva inostranih poslova, uključujući i potpredsednika i ministra kabineta, kako bi razgovarali o mogućnosti članstva Republike Kosovo u ICAO. U tom cilju, ACV je pripremio pregled tehničkih prednosti članstva u ICAO pod nazivom “prednosti članstva u ICAO za Kosovo i međunarodno vazduhoplovstvo”, koji je dostavljen Ministarstvu inostranih poslova. Ranije ove godine, ACV je pripremio dokumenat o mogućnosti članstva Republike Kosovo u ICAO, gde su izrađena pravna, tehnička i proceduralna pitanja aplikacije za članstvo.

Kao rezultat koordiniranog procesa sa ACV-om, MIP je u julu sklopilo ugovor sa jednim od najcenjenijih međunarodnih stručnjaka u oblasti prava na civilno vazduhoplovstvo, profesor i bivši dugoročni direktor pravne kancelarije ICAO-a. 16. jula 2015. godine, ekspert je dostavio MIP-u dokument “Mišljenje o članstvu Kosova u ICAO”.

b) ECAC i EUROCONTROL

Članstvo u ICAO je preduslov da se jedna država uzima u obzir za članstvo u pan-evropskim organizacijama avijacije – Evropskoj Konferenciji za Civilno Vazduhoplovstvo (ECAC) i Evropskoj Organizaciji za Bezbednost Vazdušne Navigacije (EUROCONTROL). Iz tog razloga, tokom 2015. godine nije bilo dešavanja što se tiče članstva u ove dve organizacije. ECAC izdaje međuvladine politike na evropskom nivou, dok EUROCONTROL pomaže u upravljanju evropskog vazdušnog prostora uspostavljanjem pravila i usluge isporuka. Međutim, ACV, kao što je opisano u nastavku, je nastavio svoje napore da učestvuje u radu tih organizacija kao posmatrač.

6. januara 2015. godine, Generalni Direktor ACV-a, je u čestitci poslatoj gđi. Ingrid Cherfils pri preuzimanju dužnosti nove Predsednice ECAC, podsetio o zahtevu dostavljenom ECAC-u 21. jula 2014. godine, za učestvovanje vazduhoplovnih vlasti Kosova u aktivnostima ove organizacije kao posmatrači. U pismu se naglašava da učešće Kosova u jednom bitnom vazduhoplovnom forumu kao što je ECAC bi omogućilo vazduhoplovnim vlastima Kosova da budu direktno informisani za najnovije politike i standarde ECAC u oblasti osiguranja, olakšavanja i bezbednosti vazduhoplovstva, u cilju davanja doprinosa za sprovođenje ovih pan-evropskih politika i standarda u Republici Kosovo. Zahtev još nije dobio zvanični odgovor.

Sa pozivnicom g. Frank Brenner, Generalni Direktor EUROCONTROL-a, 13. maja 2015. godine, generalni Direktor ACV zajedno sa predstavnicima iz ACV i PUV, je učestvovao na radionici za regionalnu saradnju u oblasti upravljanja vazdušnog saobraćaja, organizovanog u Skoplju od strane EUROCONTROL-a, u saradnji sa ACV Makedonije. Učešće kosovske delegacije na ovoj radionici bila je u svojstvu posmatrača. U marginama ovog sastanka, Generalni Direktor ACV-a sastao se sa Generalnim Direktorom EUROCONTROL-a.

U pismu 26. maja 2015. godine koji je sledio ovaj sastanak, Generalni Direktor ACV-a zatražio je od Generalnog direktora EUROCONTROL-a da ACV i PUVP Kosova budu pozvani na sve sastanke tehničke saradnje organizovane od strane EUROCONTROL-a. 22. jula 2015. godine, g. Brenner je potvrdio prijem pisma od ACV-a i naglasio je da je zahtev u procesu razmatranja. ACV je saznao od nekoliko susednih zemalja da je Generalni

Direktor EUROCONTROL-a počeo sa procesom konsultacije sa državama članicama za dozvolu učešća članova kosovskih vazduhoplovnih vlasti u radu ove organizacije u svojstvu posmatrača. Zahtev ACV-a još nije dobio konačan odgovor.

c) EASA

ACV je nastavila sa naporima za sklapanje tehničkih sporazuma nazvanih "Radni aranžmani" sa Evropskom agencijom za vazduhoplovnu bezbednost (eng., European Aviation Safety Agency - EASA). EASA je specijalizovana agencija EU-a, odgovorna u oblasti bezbednosti civilnog vazduhoplovstva. U ovim naporima, ACV je imala kontinuiranu podršku Ministarstva infrastrukture i Ministarstva za evropske integracije. Gore pomenuti sporazumi bi omogućili ACV-u pristup evropskoj bazi podataka bezbednosti aviona, koji bi stvorili potreban okvir za inspekciju učinka ACV-a od strane EASA kao i za asistenciju od strane EASA u potpunom sprovođenju relevantnih odredaba Sporazuma ZEVP (ECAA). Do sada, EASA nije stupila u ugovorni aranžman sa ACV-om iz razloga političke prirode, izvan obima i mogućnosti ACV-a ili drugih institucija Republike Kosovo.

Nakon potpisivanja Sporazuma o stabilnosti i pridruživanju između EU-a i Kosova dana 27. oktobra 2015. godine, Generalni Direktor ACV-a prosledio je pismo Ministru za Evropske Integracije 5. novembra 2015. godine, u kojem je tražio uputstva i podršku ovog Ministarstva za sledeće korake u cilju sklapanja radnih aranžmana između ACV i EASA. Dana 9. novembra 2015. godine, generalni Direktor je pozvan na sastanak sa kabinetom Ministra za Evropske Integracije kako bi diskutovali o ovom pitanju. MEI se zalagalo da podrži ACV u ovim naporima kroz zvanične kanale komunikacije sa Evropskom Komisijom i u koordinaciji sa ACV-om. Prema Uredbi EU-a za uspostavljanje EASA, EASA može da potpiše radne aranžmane sa vlastima civilnog vazduhoplovstva trećih zemalja ne-članica, samo nakon odobrenja Evropske Komisije.

Podsećamo da, 21. februara 2014. godine, Generalni direktor ACV-a se u Briselu sastao sa Direktorom jedinice za bezbednost vazduhoplovstva u Evropskoj Komisiji radi diskutovanja o pitanju sklapanja ovih sporazuma između ACV-a i EASA-e. Kao rezultat, 11. marta 2014. godine, g. Matthias Ruete, Generalni direktor DG MOVE-a (Odeljenje za kretanje i transport), je odgovorio Ministru infrastrukture na jedno ranije pismo u vezi ove teme, i potvrdio je da DG MOVE ne vidi prepreku u sklapanju ovih aranžmana između ACV-a i EASA-a. 19. marta 2014. godine, Generalni direktor ACV-a je pisao Izvršnom direktoru EASA-a kako bi isticao zainteresovanje ACV-a da stupi u ugovorne aranžmane sa EASA-om. U njegovom odgovoru od dana 16. aprila 2014. godine, Izvršni direktor EASA-a je pisao Generalnom direktoru ACV-a da je EASA u procesu unutrašnjih konsultacija u vezi sa formalizacijom saradnje između ovih dveju organizacija kroz sklapanja aranžmana rada. Uprkos nekoliko kontakata e-mailom, do kraja godine o kojoj se izveštava, EASA još uvek nije donela pozitivnu odluku za potpisivanje ugovornih aranžmana sa ACV-om.

7.2 NORMALIZACIJA VAZDUŠNOG PROSTORA KOSOVA

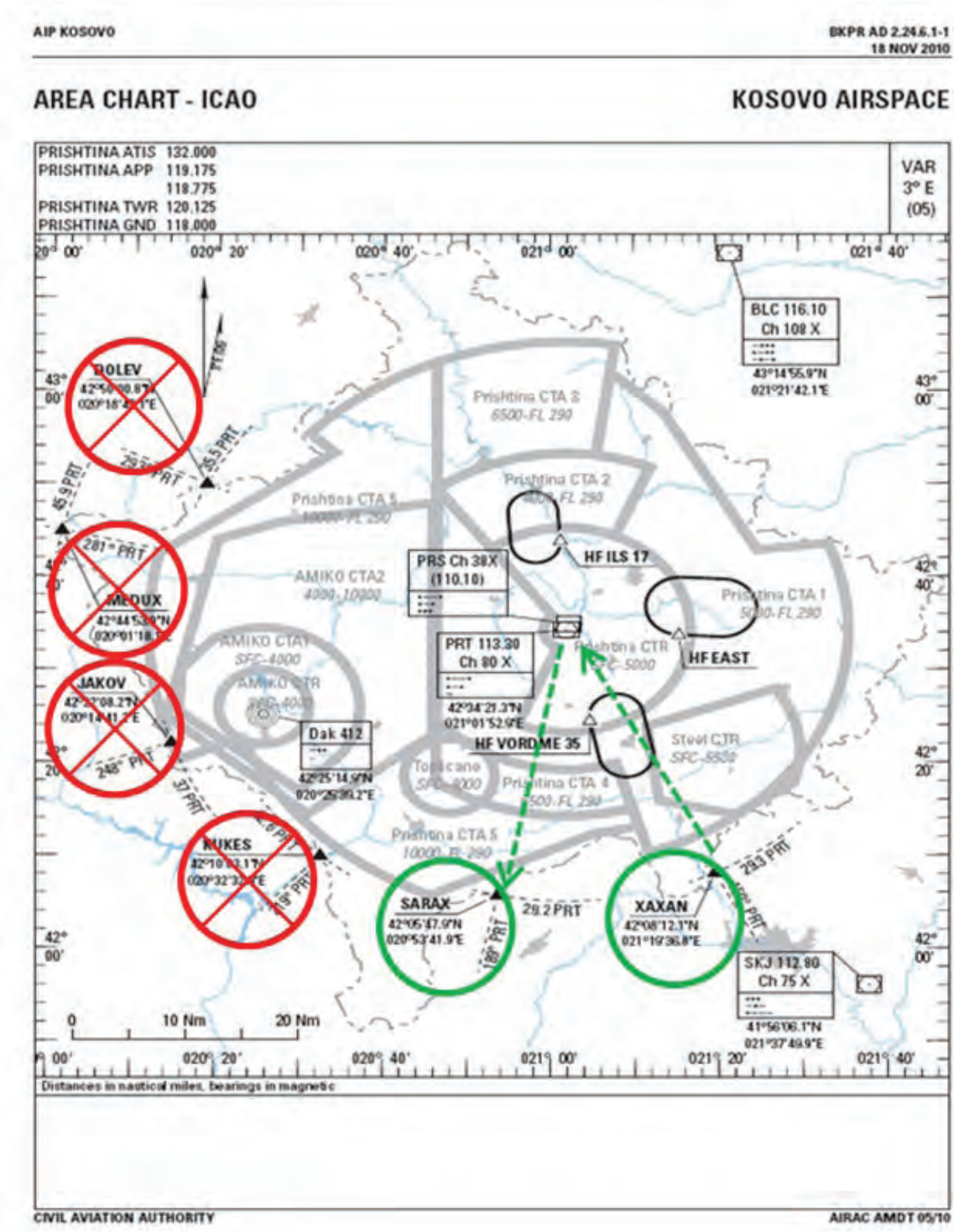
a) Opis vazdušnog prostora Kosova

Vazdušni prostor Kosova od septembra 1999 godine je deo „Zajedničkog Operativnog Prostora Balkana – JOA“ NATO-a, pod operacionalnom kontrolom Centra za Kontrolu Kombinovanih Vazdušnih Operacija 5 (Combined Air Operations Control 5 - CAOC5), koja se 2014. godine transferisala u Torrejon Centar Kombinovanih vazdušnih operacija (Combined Air Operation Centre Torrejon CAOC TJ). Ovaj vazdušni prostor je kontrolisan, u kojem se pružaju usluge za vazdušni saobraćaj.

Na osnovu sporazuma između NATO/KFOR-a i Mađarske, visoki vazdušni prostor Kosova (preko nivoa letanja 205 ili približno 6km) od aprila 2014. godine, upravlja se od strane Pružioca usluge vazdušne plovidbe Mađarske, HungaroControl, koji vrši kontrolu aviona koji prevazilaze ovaj prostor.

Niski vazdušni prostor Kosova (ispod nivoa letanja 205) upravlja / kontroliše Pružioc usluga u vazdušnoj plovidbi MAP-KA "Adem Jashari", koja pruža usluge u vazdušnoj plovidbi za civilne avione u letu u vazdušnom prostoru Kosova u cilju sletanja i poletanja sa aerodroma u Prištini. Takođe, usluge se nude za letove KFOR-a, EULEX-a i

letanja opšteg vazduhoplovstva u nižem vazдушnom prostoru zemlje. Niski vazdušni prostor je klasifikovan kao prostor klase D i F, u skladu sa odredbama o klasifikaciji vazdušnog prostora iz Aneksa 11. ICAO-a.

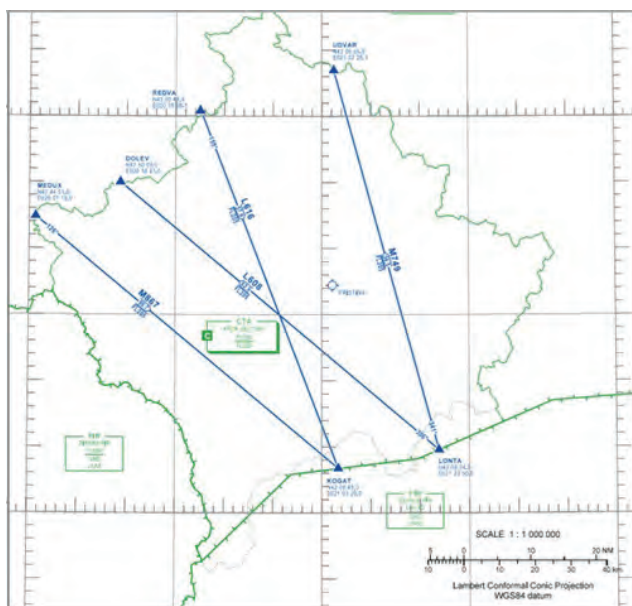

Slika 1. Struktura niskog vazdušnog prostora u Republici Kosovo

U dole navedenim slikama su prikazane trenutne strukture vazdušnog prostora Kosova (niski i visoki vazdušni nivo). U niskom vazdušnom prostoru, trenutno su 2 koridora (vidi figuru 1), koja se koriste za komercijalni saobraćaj za dolazak i odlazak is MAP "Adem Jashari", i to su XAXAN i SARAX, na južnom delu Kosova u smeru Makedonije.

Tokom 2015. godine, na sastanacina za normalizaciju vazdušnog prostora Balkana (BANM) nastavili su se razgovori za normalizaciju niskog vazdušnog prostora i otvaranje vazdušnih koridora sa svim susednim državama Kosova. Očekuje se da se ovakvi sastanci nastave i tokom 2016. godine.

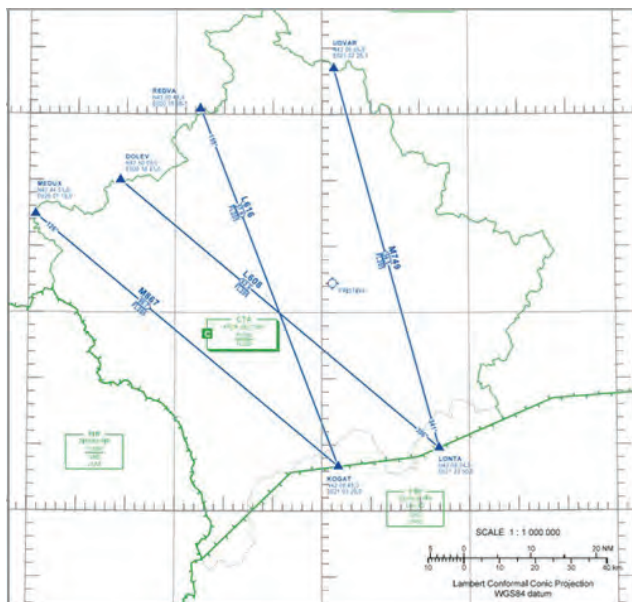
Struktura visokog vazdušnog prostora se sastoji od 2 sektora (vidi figuru 2. i 3) od nivoa letanja FL205 (6 km) do FL285 (9 km) i od nivoa letanja FL285 do nivoa letanja FL660 (20 km)

Sektor 1 (FL205 do FL285) sastoji se od 4 koridora (vazdušnih puteva):

1. Koridor M867, koji počinje od ulazne tačke MEDUX i završava se u izlaznoj tački KOGAT;
2. Koridor L616, koji počinje od ulazne tačke REDVA i završava se u izlaznoj tački KOGAT;
3. Koridor L608, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se u izlaznoj tački DOLEV; i
4. Koridor M749, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se u izlaznoj tački UDVAR.

Slika 2. Struktura visokog vazdušnog prostora u Republici Kosovo - Sektor 1 (FL205 do FL285)

Sektor 2 (FL285 do FL660) sastoji se od 5 koridora (vazdušni putevi):

1. Koridor M867, koji počinje od ulazne tačke MEDUX i završava se u izlaznoj tački KOGAT;
2. Koridor L616, koji počinje od ulazne tačke REDVA i završava se u izlaznoj tački KOGAT;
3. Koridor L608, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se u izlaznoj tački DOLEV;
4. Koridor M749, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se u izlaznoj tački UDVAR; i
5. Koridor UL603, koji počinje od ulazne tačke VABEK i završava se u izlaznoj tački OLOTA

Slika 3. Struktura visokog vazdušnog prostora u Republici Kosovo - Sektor 2 (FL285 do FL660)

b) Normalizacija niskog vazdušnog prostora u Republici Kosovo

Od završetka rata, gornji vazdušni prostor Republike Kosovo je bio zatvoren za prelete civilnih aviona i nalazi se pod autoritetom NATO-a. Ovaj prostor je otvoren za komercijalne letove u 2014. godini, pod upravljanjem HungaroControl-a. Naši kontrolori letenja pružaju usluge u donjem vazdušnom prostoru i upravljaju sletanje na/iz međunarodnog Aerodroma u Prištini, kao i za druge letove unutar Republike Kosovo (uglavnom helikoptera KFOR-a).

Kontrola vazdušnog saobraćaja na niskom vazdušnom prostoru Kosova je pod regulatornim nadzorom Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo. Od proglašenja nezavisnosti Kosova, vlasti su blisko sarađivali sa NATO-m, KFOR-om, EU-om, ICAO-om i drugim akterima u regionu za normalizaciju Balkanskog vazdušnog prostora. Ova aktivnost se razvija u okviru inicijative NATO: Sastanak za normalizaciju balkanskog vazdušnog prostora (eng. Balkan Airspace Normalization Meeting - BANM.). Veliko interesovanje su imale avio-kompanije, jer nad Kosovom prolaze putevi koji su se istorijski dosta korišćeni u međunarodnom vazdušnom saobraćaju.

U okviru pregovora za normalizaciju niskog vazdušnog prostora, u martu 2015. godine, predstavnici Međunarodnog osoblja NATO-a su održali niz sastanaka sa vlastima Kosova, Albanije, Srbije, Crne Gore i Makedonije kako bi razgovarali o inicijativi za normalizaciju niskog vazdušnog prostora Kosova. Ministar za infrastrukturu Republike Kosovo, na sastanku sa predstavnicima NATO-a, 3. marta 2015. godine u Prištini, je dao punu podršku procesu normalizacije našeg niskog vazdušnog prostora pod vodstvom NATO-a i naglasio je potrebu za nalaženje odgovarajućeg pravnog instrumenta za direktno delegiranje odgovornosti nad nižem vazdušnim prostorom od strane komandanta KFOR-a na odgovorne kosovske vlasti.

Na BANM sastanku, održanom 2. juna 2015. godine u Skoplju, Međunarodno osoblje NATO-a je ponovilo značaj normalizacije niskog vazdušnog prostora Kosova za ceo region i avio industriju u celini i najavio niz bilateralnih sastanaka sa zainteresovanim stranama u regiji da se njihovi stavovi o konkretnim koracima za otvaranje novih vazdušnih koridora između Kosova i svim susednim zemljama.

3. decembra 2015. godine, u sedištu KFOR-a u Prištini održan je sastanak između predstavnika institucija Republike Kosovo, uključujući ACV, i predstavnika Međunarodnog osoblja NATO-a. Na tom sastanku, Međunarodno osoblje NATO-a je naglasilo da NATO planira sastanak sa srpskim vlastima u februaru 2016. godine u cilju da im se jasno da do znanja da NATO traži punu saradnju u ovom procesu, koji cilja priznanje kontrole vazdušnog saobraćaja na Kosovu kao sagovornika u regiji i postizanje tehničkog sporazuma o koordinaciji direktnog vazdušnog saobraćaja između kontrole vazdušnog saobraćaja na Kosovu i vazdušnog saobraćaja Srbije u letovima iz jedne zone odgovornosti u drugu.

Puna normalizacija niskog vazdušnog prostora Kosova, između ostalog, uključuje otvaranje novih vazdušnih koridora između Republike Kosovo, Albanije, Crne Gore i Srbije, koja će služiti za sve avione koji lete u MAP «Adem Jashari». Trenutno, svi letovi u Prištini se obavljaju samo kroz vazdušni koridor koji povezuje Republiku Kosovo i Makedoniju. Novi koridori će skratiti vreme leta za oko 15-20 minuta, smanjiti operativne troškove avio-kompanija, što zauzvrat, treba da se odrazi na jeftinije karte za naše putnike.

Ova normalizacija će omogućiti i tranzitno preletanje kroz naš niski vazdušni prostor mnogih aviona koji lete na druge aerodrome u regiji (npr Tirana, Podgorica, Skoplje, Solun, Niš). Od toga će imati značajnu finansijsku korist naša Agencija za usluge vazdušne navigacije. Osim toga, normalizacija će podstaći razvoj opšteg vazduhoplovstva u našoj zemlji i korišćenje bez ograničenja Aerodroma Đakovice, između ostalog, i za škole letenja.

7.3 SPORAZUM O ZAJEDNIČKOM EVROPSKOM VAZDUHOPLOVNOM PODRUČJU (SPORAZUM ZEVP/ECAA)

Sporazum ECAA (European Common Aviation Area – Zajedničko evropsko vazduhoplovno područje) je multilateralni sporazum koji stvara jedno jedinstveno unutrašnje tržište i iste zakone u oblasti avijacije, potpisan između Vlada zemalja Evropske Unije, Islanda, Norveške i zemalja zapadnog Balkana. UNMIK je 10. oktobra 2006. godine potpisao ovaj sporazum u ime Kosova i proglasio ga povremeno primenjivim. Republika Kosovo, kroz Deklaraciju o nezavisnosti, između ostalog, preuzela je sve međunarodne obaveze Kosova, uključujući i one potpisane u naše ime od strane UNMIK-a. Ove obaveze obuhvataju i sprovođenje Sporazuma ECAA. Sprovođenje Sporazuma ECAA u Republici Kosovo je postalo obavezujuće i Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu i Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, odmah nakon što stupi na snagu.

ECAA Sporazum još uvek nije na snazi i sprovodi se na administrativnom nivou. Prema poslednjim neslužbenim izveštajima Evropske komisije, sve članice EU su već ratifikovale sporazum, ali Savet EU još nije završio svoje interne procedure za stupanje na snagu. ACV, kao kontakt tačka za Sporazum, je preneo njegovu implementaciju kosovskim institucijama. Tokom 2015. godine, ACV je transponovao 16 novih uredbi EU-a: 14 iz oblasti bezbednosti letenja i jednu iz oblasti upravljanja vazдушnim saobraćajem i ekonomske regulacije. ACV redovno prati zakone koji se odnose na vazduhoplovstvo izdate od strane EU, obaveštava prema potrebi druge državne vazduhoplovne organe o novim normativnim aktima EU-a i uključuje u svoj akcioni plan svaki akt, osim obaveznih akata, i bilo koji drugi akt koji se smatra potrebnim i važećim. Zakonodavstvo EU-a, koje je planirano da se transpozicije u 2016. Godini, obuhvaćen je u Nacionalnom planu za sprovođenje SSP-a.

Tokom 2015. godine, nije se održao redovni sastanak Zajedničkog Odbora Sporazuma ECAA, ali se planira da se održi u januaru 2016. godine u Prištini.

7.4 DRŽAVNI PROGRAM BEZBEDNOSTI (DPB)

Prema Zakonu br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu (ZCV), Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva (ACV), kao autoritet zadužen za bezbednost civilne avijacije, treba da pokrene i koordinira izradu i sprovođenje Programa državne bezbednosti (PDB) avijacije u Republici Kosovo. Izrada i sprovođenje PDB-a predstavlja jedno od strateških ciljeva ACV-a za razdoblje 2013-2018.

Ovo je jedan zajednički program svih institucija sa ulogom u civilnom vazduhoplovstvu, kao što je određeno ZCV-om, u kome se opisuje državni sistem za regulisanje i upravljanje bezbednošću civilnog vazduhoplovstva. Standardi za izradu ovog programa su određeni od strane Međunarodne Organizacije za Civilno Vazduhoplovstvo (ICAO), kroz dokumenat Aneks 19 "Upravljanje bezbednošću" Čikago Konvencije. Ovaj Aneks je stupio na snagu novembra 2013. godine i države članice ICAO-a imaju obavezu potpunog sprovođenja u srednjoročnim planovima rada. Republika Kosovo još uvek nije članica ICAO-a, međutim Zakon o civilnom vazduhoplovstvu obavezuje Kosovo da sprovodi sve Standarde ICAO-a

Sa ciljem ispunjavanja uslova za DPB u maju u AAC imenovan je Savet za bezbednost vazduhoplovstva. Svrha imenovanja ovog saveta je da se stvori visoki forum unutra ACV za razmatranje, analizu i pronalaženje rešenja za pitanja bezbednosti civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo, u okviru nadležnosti ACV prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu. Savet se sastoji od menadžera bezbednosti i kvaliteta i direktora departmana koji imaju odgovornost za bezbednost vazduhoplovstva, i izveštava generalnom direktoru.

Pored ovog foruma, na najvišem organizacionom nivou, ACV takođe vodi tehničku radnu grupu koja se bavi analizom tehničkih zahteva koji proizlaze iz DPB-a i koordinaciju akcija za implementaciju. Tokom godine obe grupe su imale aktivnosti za direktan doprinos prema ispunjenju akcija koje se nadovezuju sa Aneksom 19 Konvencije.

7.5 PITANJA VAZDUHOPLOVSTVA POVEZANA SA EVROPSKOM INTEGRACIJOM

a) Nacionalni Program za Sprovođenje SSP-a

Od aprila, ACV je učestvovao u velikom broju aktivnosti u pripremi za davanje inputa u Nacionalnom programu za sprovođenje SSP (NPSSSP). Imajući u vidu pripreme za stupanje na snagu Sporazuma SSP, NPSSSP, ima za cilj da odgovori na obaveze preuzete u okviru ovog Sporazuma i u nastavku upravlja procesom evropskih integracija. U dostavljenom inputu, ACV se obavezao da u kratkom roku koji pokriva 2016. godinu transponuje 11 uredbi EU-a. U srednjoročnom periodu 2017-2020, objavljeno je da će ACV nastaviti da sprovodi postepeno zahteve II faze ECAA sporazuma i da će biti transponovani SES II zakonodavni paketi i SES II + kako bi bili deo funkcionalnih blokova vazdušnog prostora počevši od referentne periode 3 u 2020. god., i da ACV planira da sertifikuje aerodrom «Adem Jashari» prema Uredbi (EU) br. 139/2014 do kraja 2017. godine.

Nacrt Nacionalnog programa za sprovođenje SSP-a se ocenjuje prema izazovima koji su identifikovani u Državnom izveštaju Evropske komisije za Kosovo i konsultovan od strane MIE sa civilnim društvom. Očekuje se da program bude odobren od strane Vlade i Skupštine Republike Kosovo početkom 2016. godine.

b) Sporazum SSP

27. oktobra 2015. godine, potpisan je Sporazum o Stabilizaciji i Pridruživanju (SSP) između Kosova i Evropske Unije.

Sporazum takođe predviđa i obaveze za vazdušni saobraćaj, čineći Sporazum ECAA njenim sastavnim delom. Ova činjenica čini Kosovo dosta unapređenim u sektoru civilne avijacije, jer, kako se navodi u nekoliko navrata u ovom izveštaju, vazduhoplovne vlasti Kosova su dosledno usklađivale nacionalne propise sa zakonskim okvirom EU koje proizilaze iz Sporazuma o ECAA i označili su značajan napredak u primeni istih.

c) Državni Izveštaj Evropske Komisije za Kosovo

10. novembra, Evropska Komisija je objavila Izveštaj za Kosovo 2015. U izveštaju se navodi da je “u vazdušnom saobraćaju, uključivanje zahteva prve faze Sporazuma o zajedničkom evropskom vazdušnom prostoru skoro završena, u toku je usklađivanje Zakona o radu sa Acquis-om radno vreme”. Poređenje Izveštaja komisije za Kosovo 2015. god. sa izveštajima drugih zemalja u regionu, dokazuje da je Kosovo najnaprednije u uspešnom prelazu prve faze ECAA sporazuma. U paragrafu 7.3 ovog izveštaja opširnije se govori o sprovođenju odredbe Sporazuma ECAA u Republici Kosovo.

Dalje Izveštaj Evropske komisije za 2015. godinu navodi da “Autoritet civilnog vazduhoplovstva Kosova još uvek nije deo Programa procene bezbednosti stranih aviona pošto članovi odbora nisu imenovani od septembra 2013. godine”. Iako su oba ova zaključaka ostala kao odvojeni, ovde se napravila greška, jer ne postoji veza između ova dva pitanja. Kao što je objašnjeno u tački 7.1.c) ovog izveštaja, ACV nije deo programa procene bezbednosti stranih aviona jer se ovo može postići samo uz potpisivanje radnih aranžmana sa Evropskom agencijom za civilnu avijaciju (EASA) i da EASA, uprkos neprekidnim naporima ACV-a i uz podršku drugih državnih institucija, nije odgovorila pozitivno.

U izveštaju se nastavlja da “nije bilo nikakvog napretka u sprovođenju Zakona o Agenciji za usluge vazdušne plovidbe. Primenjivo zakonodavstvo još uvek mora biti odobreno za obavljanje stručnih usluga vazdušne plovidbe i bezbednosti usluga. Pružilac usluga u vazdušnoj plovidbi ne ispunjava finansijske uslove i bezbednosti, potrebnih za sertifikaciju.” Čak je i ovaj deo imao grešku, jer, kako je izveštavano u Evropskoj komisiji, jedini razlog da se ne dozvoli sertifikacija PUPV-a do sada je finansijska nestabilnost organizacije. PUPV ispunjava standarde bezbednosti, a ta činjenica je uključena u zaključcima DPSP dijaloga između Kosova i EU.

ACV je odgovorila Ministarstvu za evropske integracije u vezi ove dve greške, i Ministarstvo je prosledilo ovu reakciju kancelariji EU na Kosovu. Dok je za prvo pitanje kancelarija EU priznala grešku, za drugo se nije izjasnila u pisanoj formi.

d) Sektorski i plenarni sastanak u okviru DPSP-a

Dana 27-28. maj 2015. godine, u Prištini je održan sektorski sastanak Komisije za zaštitu životne sredine, saobraćaja, energetike i regionalnog razvoja u okviru Dijaloga za Proces Stabilnosti i Pridruživanja (DPSP). ACV je predstavljao generalni direktor, koji se odazvao zvaničnicima Evropske komisije. Od zajedničkih zaključaka izdatih od strane Vlade Kosova i EK sa ovog sastanka, navelo se da će EK pomoći ACV da uđe u aranžmane rade sa EASA, EK mora biti obavešten o transponiranju Uredbe br 1070/2009 EU-a od strane ACV-a, koja je određena za K4 2015 i pružilac usluga plovidbe mora biti sertifikovan, zakazano za K1 2016. ACV je izveštavao MEI vezano za naredne akcije DPSP-a.

U 2015. godini nije se održao redovan plenarni sastanak unutra DPSP-a.

7.6 MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA

ACV je blisko sarađivao sa ostalim institucijama koje su odgovorne za civilno vazduhoplovstvo u Republici Kosovo, kako bi na taj način celokupni državni regulatorni i nadzorni sistem funkcionisao koordinirano i u skladu sa standardima i najboljim međunarodnim praksama. Takođe, drugim državnim institucijama je pružena profesionalna podrška u oblasti civilnog vazduhoplovstva.

a) Saradnja sa ministarstvom za infrastrukturu

Kao što je predviđeno Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu, ACV-a je savetovao Ministarstvo infrastrukture i Odeljenje Civilnog Vazduhoplovstva u ovom Ministarstvu o realizaciji odgovornosti koje proizilaze iz zakona.

• Vazdušne usluge između Kosova i Katara

Dana 29. i 30. novembra 2015. godine, na poziv generalnog direktora ACV-a Katara, g. Abdulla Nasser Al Subaey, delegacija Republike Kosovo koju je predvodio generalni direktor ACV-a je boravila na poseti u Doha, Katar. Cilj ove posete je bio da se pregovara o sporazumu o vazdušnim uslugama dve zemlje. Nakon uspešnog završetka pregovora o uspostavljanju vazdušnih usluga, obe strane su potpisale memorandum o razumevanju koji omogućuje

Potpisivanje memoranduma o razumevanju za vazdušne usluge između Kosova i Katara

privremeno sprovođenje sporazuma pre njegove ratifikacije i na taj način obezbeđuje neophodan pravni okvir za početak direktnih letova između dve zemlje.

U pogodnom protokolarnom trenutku, očekuje se da bude potpisan sporazum od strane nadležnih ministara dveju zemalja.

• Vazdušne usluge između Kosova i Turske

Dana, 20. oktobra 2015. godine, na poziv generalnog direktora civilnog vazduhoplovstva Turske, delegacija u sastavu predstavnika MI-a i ACV-a učestvovala je na međunarodnoj konferenciji o pregovorima za vazdušne usluge između država - ICAN 2015, u organizaciji ICAO-a i generalne uprave civilnog vazduhoplovstva Turske, u Antaliji. U okviru ove konferencije, delegacija Republike Kosova potpisala je memorandum o razumevanju sa vazduhoplovnim vlastima Turske, kojim se produbljuje međudržavna saradnja u oblasti vazdušnog saobraćaja, sa posebnim naglaskom na učestalost letova između Kosova i Turske. Memorandum je potpisan od strane generalnih direktora civilnog vazduhoplovstva Kosova i Turske. Ovaj memorandum zamenjuje Memorandum 2011. godine, koji je potpisan između vazduhoplovnih vlasti Republike Kosovo i Republike Turske, kojim je omogućen pravni okvir vazdušnih usluga između dve države, pre potpisivanja sporazuma o vazdušnim uslugama između Vlade Republike Kosovo i Vlade Republike Turske.

b) Saradnja sa Ministarkom za dijalog

Na zahtev Ministarke za dijalog, ACV-a je pripremila nacrt dokumenta o eventualnim tehničkim pregovorima sa Srbijom u oblasti civilnog vazduhoplovstva, u okviru dijaloga koji je omogućen od strane EU-a. U dokumentu se navode prepreke uzrokovane od strane Srbije i njegove nezakonite intervencije u normalnom razvoju civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo, koje su u suprotnosti sa međunarodnim standardima, predlažu se strategije i opravdani zahtevi za obavezivanje Srbije na uklanjanje ovih prepreka i jačanju međunarodnog subjektiviteta Republike Kosovo u oblasti civilnog vazduhoplovstva. U dokumentu se takođe predviđaju zahtevi koji se mogu postaviti od druge strane i predlaže se opravdani pregovarački stav u skladu sa interesima sektora civilnog vazduhoplovstva Republike Kosovo.

c) Saradnja sa KFOR-om

Veoma bliska saradnja nastavljena je sa vazdušnom jedinicom KFOR-a J3 Air, posebno u vezi sa normalizacijom donjeg vazdušnog prostora Kosova, o kojem KFOR ima značajne odgovornosti, kao i odobrenje letova opšte avijacije.

d) Podrška Vazduhoplovnom Savezu Kosova za prijem u Međunarodni Vazduhoplovni Savez

Na generalnoj konferenciji Međunarodnog Vazduhoplovnog Saveza (FAI), održanog dana 25. septembra 2015. godine u Roterdamu, u Holandiji, nakon preporuke Izvršnog saveta, Vazduhoplovni Savez Kosova je apsolutnom većinom glasova primljen u FAI, kao punopravni član. ACV-a je podržala vazduhoplovni savez Kosova tokom studija pravnih mogućnosti za učlanjenje, strategije primene, kao i pripremanja dokumentacije za članstvo i lobiranje.

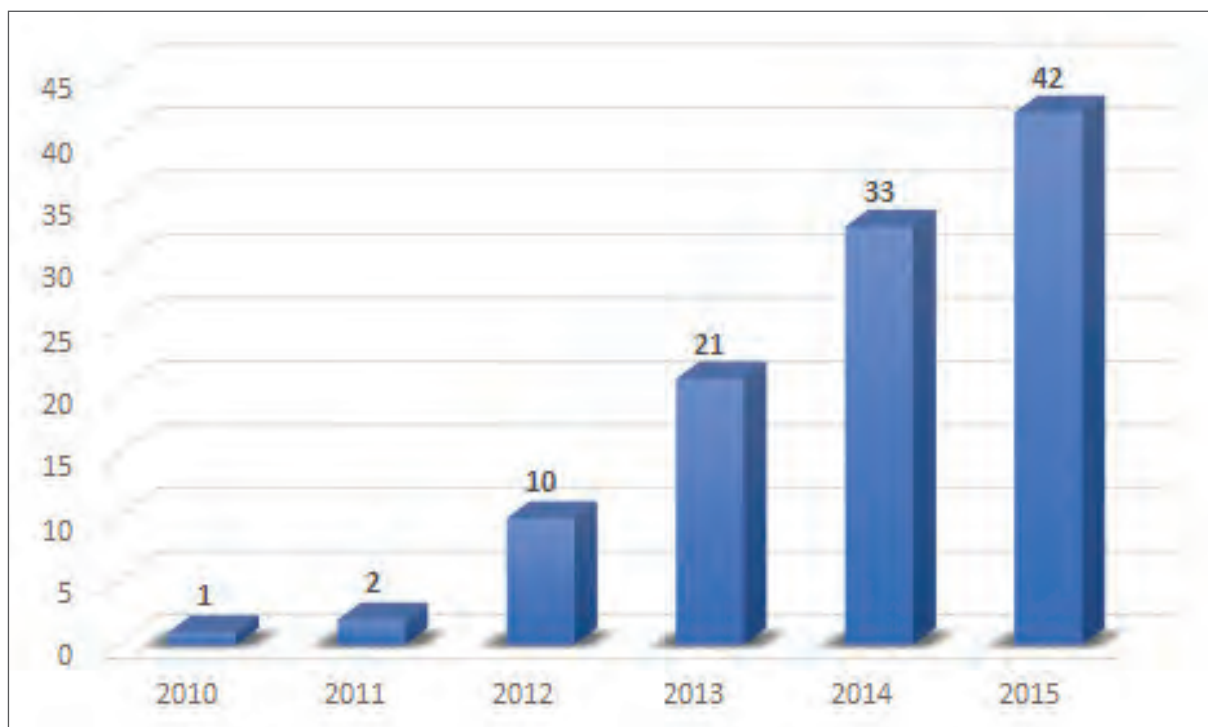
Članstvo Republike Kosovo u FAI omogućava kosovskim sportistima aeronautike da ravnopravno učestvuju na međunarodnim takmičenjima sa sportistima iz više od 100 drugih država.

e) Saradnja sa Kosovskom policijom

Tokom 2015. godine, ACV, Kosovska policija, kao i MAP – Vazdušna kontrola “Adem Jashari” održali su niz sastanaka o strategiji na nivou zemlje što se tiče izveštavanja i procedura reagovanja protiv slučajeva osvetljenja aviona laserskim svetlima na vazdušnom prostoru Republike Kosovo. Na ovim sastancima se radilo na unapređenju “Memoranduma o razumevanju za međusobnu saradnju”, koji su 2013. godine potpisale tri strane, postojećim važećim procedurama, kao i mogućnostima pružanja obuke sa karakterom informisanja svih komandira policijskih

stanica na nivou zemlje u vezi što efikasnijeg reagovanja policijskih jedinica pri otkrivanju i hapšenju lica koja upravljaju laserska svetla prema avionima u letu.

Pored toga, ACV je tokom avgusta 2015. godine putem medija objavio saopštenje u cilju podizanja svesti javnosti o mogućim opasnostima upravljanja laserskim osvetljenjem prema civilnim avionima u letu. Uprkos preduzetim preventivnim merama i kaznama, kao što se može videti na donjem grafikonu, u 2015. godini je prijavljeno 42 slučajeve upravljanja laserskim svetlom iz zemlje u pravcu civilnih aviona u letu.

Slučajevi osvetljenja laserom tokom 2010-2015. godine, kao što su prijavljeni ACV-u

7.7 AKTIVNOSTI ACV-a NA MEĐUNARODNOM PLANU

ACV-a je učestvovao u gotovo svim regionalnim inicijativama civilnog vazduhoplovstva. Ovi forumi imaju poseban značaj za našu zemlju, znajući da Republika Kosovo i dalje nije ravnopravni član međunarodne porodice nacija u oblasti civilnog vazduhoplovstva. Iskoristili smo svaku mogućnost da predstavimo rad naših aktivnosti i da jačamo saradnju sa ACV-ima drugih država. Međutim, pošto naša država i dalje nije imala mogućnosti da uđe u ugovorne odnose sa EU-om u oblasti civilnog vazduhoplovstva, i dalje postoje ozbiljne prepreke u našem tretiranju kao potpuno ravnopravnim partnerom sa drugim ACV-ima iz regiona.

a) Bilateralna saradnja u oblasti civilnog vazduhoplovstva

ACV pridaje veliki značaj saradnji sa partnerskim vlastima regiona, imajući u vidu da sve države Zapadnog Balkana prolaze kroz isti izazov – usklađivanje zakonodavstva, pravila i standarda civilnog vazduhoplovstva sa onima EU-a. Da bi ozvaničili ovu saradnju, potpisano je niz sporazuma o tehničkoj saradnji od osnivanja ACV-a 2009. godine. U 2015. godini potpisana su dva nova tehnička sporazuma: prvi sa ACV-om Turske i drugi sa onim iz Crne Gore.

• Bilateralna saradnja sa Albanijom

Dana 12. mart 2015. godine ACV je posetila delegacija Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva Albanije. Albansku delegaciju je predvodio novoizabrani izvršni direktor ove institucije, g. Aleksandër Lipivani, koji je preuzeo ovu dužnost početkom 2015. godine.

Inspektori ACV-a Albanije i Kosova tokom inspekcije protivpožarnih usluga na aerodromu “Nënë Tereza”, Albanija.

Obojica direktora su visoko ocenili dosadašnju saradnju između dve vlasti i usaglasili su se da se ova saradnja proširi na sve oblasti odgovornosti i kroz zajedničke revizije operatera, licenciranje osoblja, i razmene uputnih materijala i druge tehničke dokumentacije.

I tokom 2015. godine saradnja sa Albanijom je bila najizraženija u oblasti aerodroma. Odeljenje aerodroma ACV Kosova je pozitivno odgovorilo na zvanični poziv ACV-a Albanije da bude deo procesa sertifikacije međunarodnog aerodroma “Nënë Tereza” u Tirani.

Nakon završetka razmatranja dokumentacije predstavljene od aerodroma, inspektori aerodroma

Kosova i Albanije tokom juna meseca su izvršili reviziju aerodroma u Tirani u dve faze. Sveobuhvatni izveštaj o reviziji, pripremljen u punoj saradnji sa svim inspektorima koji su učestvovali na reviziji, je podnet operatoru.

Nakon prijema akcionog plana za korekciju neusklađenosti od strane operatera aerodroma “Nënë Tereza”, 29. oktobra 2015. godine, AVC Republike Albanije je izdalo sertifikat za rad međunarodnom aerodromu u Tirani.

Ova saradnja je pored ostalog omogućila razmenu iskustava i znanja eksperata, koje će pomoći pri kontinuiranom podizanju nivoa bezbednosti i standarda vazduhoplovstva u obim zemljama, kao i procesima integrisanja u međunarodnim organizacijama, kao što su EASA i ICAO.

• Bilateralna saradnja sa Francuskom

Na poziv generalnog sekretara civilnog vazduhoplovstva Francuske, dana 15. i 16. juna 2015. godine, generalni direktor ACV-a, u pratnji ministra-savetnika Ambasade Republike Kosovo u Parizu, prisustvovao je svečanom otvaranju “Paris Air show”, koji se održava svake dve godine. Kosovska delegacija je takođe imala bilateralni sastanak sa francuskim vlastima civilnog vazduhoplovstva. Na sastanku, generalni direktor ACV-a zahvalio se svom francuskom kolegi na neprekidnoj tehničkoj pomoći posvećenoj kosovskim stručnjacima vazduhoplovstva. Takođe se razgovaralo o podršci ACV-a Francuske na potpunom integrisanju ACV-a u međunarodnim i panevropskim organizacijama civilnog vazduhoplovstva, uključujući ICAO, EUROCONTROL, ECAC i EASA-a.

Na osnovu Memoranduma o tehničkoj saradnji, koji je potpisan 20. septembra 2012. godine od ACV-a i Generalne Direkcije Civilnog Vazduhoplovstva Francuske, tokom 2015. godine nastavljena je tehnička saradnja između vlasti dveju država, koji je više imalo karakter izgradnje profesionalnih kapaciteta osoblja AVC-a i PUV-p-s. Inspektorima ACV-a je obezbeđeno besplatno učešće na 7 tehničkih radionica, uglavnom u oblasti vazdušne navigacije, organizovanih od strane nacionalne škole civilnog vazduhoplovstva - ENAC (Ecole Nationale de l'Aviation Civile) u Tuluzu. Takođe, u decembru, stručnjak usluga vazdušne navigacije iz ACV-a Francuske podržao je inspektore ACV-a tokom revizije koju su izvršili za pružaoce usluga vazdušne navigacije Kosova.

Saradnja sa Francuskom je omogućila i predstavljanje kosovskih stručnjaka na međunarodnim konferencijama. Tako, od 17. do 19. novembra 2015. godine, u Japanu je održana prezentacija naučnih radova od strane g. Arianita

Islamija, direktora, i g. Muhamed Luta, inspektora u odeljenju UVP-a u ACV-u Kosova, na 4-toj konferenciji EIWAC 2015 (eng. Electronic Navigation Research Institute (ENRI) International Workshop on ATM/CNS), pod nazivom "Globalna harmonizacija za nebo (vazdušni prostor) budućnosti". Na ovoj konferenciji g. Islami je predstavio njegova istraživanja u vezi sa mogućnostima smanjenja /eliminisanja potencijalnih interakcija (sukoba) između aviona na vazdušnom prostoru Evrope, kao deo istraživačkog tima pri ENAC-u, dok je g. Luta predstavio svoja istraživanja u vezi sa mogućnošću primene sistema ujedinjenja u jednu tačku za avione u vazdušnom prostoru Republike Kosovo.

• Bilateralna saradnja sa Crnom Gorom

28. aprila 2015. godine, generalni direktor ACV-a Kosova i direktor Agencije za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore potpisali su Memorandum o razumevanju.

ACV Kosova i Agencija za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore su se dogovorili u martu o tekstu sporazuma o tehničkoj saradnji. MIP Republike Kosova je dalo saglasnost o tekstu sporazuma u dopisu 30. marta.

Potpisivanje Sporazuma je formalizovalo korektnu i profesionalnu saradnju koja je počela pre nekoliko godina između dva organa. Memorandum u pitanju predviđa saradnju u svim oblastima odgovornosti koje ima regulator avijacije, uključujući i bezbednost avijacije u oblastima aerodroma, vazdušne navigacije i leta kao i ekonomsko regulisanje aerodroma i pružaoca usluga vazdušne navigacije.

• Bilateralna saradnja sa Turskom

Povodom posete u ICAN 2015., u Antaliji, Turskoj, 20. oktobra 2015. godine, generalni direktor ACV-a je potpisao Memorandum o razumevanju za tehničku saradnju sa svojim kolegom iz Generalne direkcije za civilnu avijaciju Turske.

Sporazum između dva organa uključuje oblasti ispitivanja i licenciranja operatera i posade, operacije vazduhoplova, plovidbenost, aerodrome i nadzor upravljanja vazdušnog saobraćaja. ACV Kosova i Generalna direkcija civilne avijacije Turske su se dogovorili u januaru o tekstu sporazuma. MIP Republike Kosovo je dalo saglasnost o tekstu sporazuma u dopisu 16. marta 2015. godine.

b) Regionalna multilateralna saradnja

Regionalne multilateralne saradnje između aeronautičkih vlasti su se dokazale kao dodatna vrednost, zbog raznih koristi od razmene iskustva u svim oblastima civilne avijacije. Takva saradnja, veoma aktivna tokom 2015. godine, bila je inicijativa za stvaranje zajedničke zone za pružanje usluga vazdušne navigacije, čije su aktivnosti opisane u nastavku.

• Inicijativa za stvaranje zajedničke zone u pružanju usluga

Inicijativa za stvaranje zajedničke zone u pružanju usluga (JSPA) je regionalni projekat koji je počeo u 2013. godini. Ova inicijativa ima za cilj stvaranje uslova za dublju saradnju između ACV-a i pružaoca usluga vazdušne navigacije regiona, posebno u sprovođenju zahteva koji proističu iz stvaranja Jedinstvenog evropskog neba.

Tokom 2015. godine je realizovano četiri aktivnosti u okviru pripremne grupe inicijative JSPA:

- Sastanak iz 28. aprila je organizovan u Prištini od strane ACV Kosova i na sastanku su prisustvovali predstavnici Crne Gore, Mađarske i Makedonije. Tokom sastanka su predstavljene akcije preduzete do tog vremena u zajedničkim projektima, uključujući projekat za uspostavljanje ekspertске grupe regionalnih Nacionalnih nadzornih organa (NNO) i učešće pripadnika inicijative u projektu BEYOND i implementacija PBN-a (engleski: performance-based navigation; srpski: navigacija zasnovana na performansima) u aerodromima država članica. Takođe, razgovaralo se o saradnji između inicijative i regionalnog saveta za saradnju (RCC), i Jugoistočno evropskog opservatorija za saobraćaj (SEETO).

Sastanak JSPA održanog u objektu ACV-a u aprilu

- Sastanak 20. maja u Banja Luci, u Bosni i Hercegovini, organizovan od strane RCC-a u vezi sa projektom za regionalnu razmenu stručnjaka CEA. Na sastanku su prisustvovali i predstavnici Sekretarijata programa ISIS II, Albanije, Crne Gore, Makedonije i Kosova. Tokom sastanka razgovaralo se o praktičnoj primeni saradnje i predstavljena je naredna faza planirana u vezi projekata između grupa stručnjaka CEA. Takođe, tokom sastanka razgovaralo se o zajedničkim aktivnostima sa ISIS II i RCC.
- Sastanak od 5. juna 2015. godine, u Budimpešti, visokog vodećeg nivoa, izvršio je na zvaničan način prelaz predsedavanja inicijative na generalnog direktora ACV Kosova. Prelaz predsedavanja vrši se rotacijom između država članica. Takođe, razgovaralo se i o sastanku koji će se održati kasnije sa Generalnom direkcijom za transport i kretanje Evropske komisije (engleski: DG-MOVE) i izvršena je prezentacija strategije inicijative do 2020 godine.
- 16. Septembra 2015. godine, generalni direktor ACV, u svojstvu predsedavajućeg Inicijative JSPA, učestvovao je na sastanku ICAO ATMGE (engleski: Air Traffic Management Group East; srpski: istočna grupa upravljanja vazdušnog saobraćaja) koji je održan u Budimpešti. Na svojoj prezentaciji, generalni direktor je preneo državama koje su učestvovalе dobro iskustvo regionalne saradnje u oblasti upravljanja vazdušnog saobraćaja, koja je neophodna za potpuno sprovođenje zakonodavstva ICAO i BE i zahteva u povećanju industrija avijacije za optimizaciju vazdušnih puteva.
- 17. septembra 2015. godine, u Budimpešti, Mađarska, ACV je potpisao sporazum o saradnji sa homolognim autoritetima Albanije, Crne Gore i Makedonije. Cilj ovog sporazuma je saradnja između zemalja regiona kao i razmena znanja i stručnosti u ovoj oblasti od zajedničkog interesa. Sporazum se zasniva na dva glavna principa: poštovanje nezavisnih interesa CEA i obezbeđivanje efektivne konsultacije i koordinacije od strane CEA, razmenom informacija i stručnjaka.
- 30. septembra 2015. godine, generalni direktor ACV, u svojstvu predsedavajućeg Inicijative JSPA sastao se u Briselu sa direktorom Direkcije za avijaciju i međunarodni sporazum avijacije u Evropskoj komisiji, gđin. Margus Rahuoja. Cilj ovog sastanka bio je zahtev za podršku od Evropske komisije za Inicijativu JSPA.
- 13. sastanak pripremne grupe JSPA-RCC, , održan je u Skoplju 17. novembra 2015. godine, gde se razgovaralo o raznim temama o interesu za regionalnu saradnju u oblasti upravljanja vazdušnog saobraćaja. Učesnici su bili predstavnici CEA i PUVP iz Kosova, Makedonije, Crne Gore i Mađarske.

c) Koordinacija tehničke pomoći u oblasti avijacije

ACV je kontaktna tačka za brojne projekte tehničke pomoći u avijaciji, koja se pruža našoj zemlji od strane EU u okviru instrumenata na raspolaganju za zemlje koje ciljaju članstvo u EU. Tokom 2015. godine, AVC je imao koristi od fondova EU kroz program ISIS II, projekat BEYOND i instrumenata za tehničku pomoć TAIEX.

• Program ISIS

Program ISIS (Implementacija jedinstvenog evropskog neba u jugoistočnoj Evropi) je inicijativa finansirana od strane Evropske komisije za podršku zemalja Jugoistočne Evrope u sprovođenju Jedinstvenog evropskog neba (SES) i sporazuma HPEA. Glavni ciljevi ovog programa su jačanje i razvoj Nadzornih nacionalnih organa (CEA)

u regionu, sprovođenje sigurnosne kulture i stvaranje standarda za obuke. ACV Kosova je deo ovog programa od potpisivanja sporazuma ISIS između zemalja regiona i Evropske komisije u aprilu 2008. godine. Program ISIS II je nastavak uspešnog programa ISIS I, koji je imao u fokusu zakonodavni paket SES I.

• Aktivnosti programa ISIS II

- Prvi sastanak je održan 23. i 24. aprila 2015. godine u Prištini, između predstavnika sekretarijata programa ISIS II, ACV i PUV. Tokom sastanka predstavljena je sledeća faza ovog projekta u vezi sa šemom performanse, a izvršen je i pregled pokrenutih procesa u vezi SES II i dešavanja koje je izvršio ACV u tom pogledu. Sastanak je imao i karakter obuke, gde su predstavnici sekretarijata ISIS II održali prezentacije o nekoliko propisa, koji su od interesa za našu zemlju da se prenesu u srednjoročnom okvirnom roku, a koji se tiču Šeme performanse i tarifa za usluge u vazdušnoj navigaciji.
- Drugi sastanak upravnog tela ISIS održan je 21. maja 2015. godine u Banja Luci, u Bosni i Hercegovini, gde su prisustvovali predstavnici sekretarijata programa ISIS II, predstavnici ACV-a Kosova, Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije. Na sastanku su bili prisutni i predstavnici Evropske komisije. Cilj ovog sastanka je bio da se razmotre aktivnosti sprovedene u vremenskom periodu od maja 2014. god do maja 2015. god, kao i validacija toka programa za aktivnosti koje će se preduzeti u budućnosti u okviru programa ISIS II.
- Treći sastanak je održan 4. i 5. novembra u Prištini, i imao je za cilj da razmotri teme vezane za sprovođenje zajedničke šeme tarifa, okončanje specifičnog nacrt – dokumenta zemlje (roadmap), koji treba poslati Evropskoj komisiji, diskusiju i planiranje radnih sporazuma sa naglaskom na razvoj inicijativnog plana performanse kao i sažetak aktivnosti koje su predviđene za finalnu fazu programa ISIS II.

• Projekat BEYOND

BEYOND je projekat međunarodne saradnje finansiran od strane Evropske komisije za Globalne sisteme satelitske navigacije (engleski: European GNSS Agency - GSA), koji predstavlja važno sredstvo za podršku GSA u sprovođenju EGNSS (engleski: European Global Navigation Satellite System) u celoj Evropi. Kosovo je korisnik ovog projekta, dok su tokom 2015. godine održane dve aktivnosti, opisane u nastavku:

- Radionica “Strategija PBN u GNSS”, održana 22. i 23. jula 2015. godine u Budimpešti, u Mađarskoj. Predmeti ovog sastanka su početno bili razumevanje koncepata o PBN, prelazeći kasnije na detaljnije analize šema i strategija u odnosu na PBN kao i sledeće scenarije i napredne nivoe usluga EGNSS.
- Radionica “Sprovođenje PBN-a”, od 22. do 27. oktobra 2015. godine u Prištini, čiji su učesnici bili službenici ANP-KA “Adem Jashari” i ACV. Tokom radionice, tretirana su razna tehnička pitanja sa budućim sistemom (engleski: European Geostationary Navigation Overlay Service; srpski: Geostacionarna preklopna usluga za navigaciju), na kojoj se zasniva sprovođenje procedura PBN, potrebna za SBAS (ang. satellite-based augmentation system; srpski: sistem za navigaciju zasnovan na satelit) i za praćenje performanse EGNOS-a, kao i za procene potrebne u odnosu na ove sisteme i procedure.

• Tehnička pomoć TAIEX

Tokom 2015. godine, ACV je bio korisnik većeg broja radionica ili obuka finansiranih od strane TAIEX (5) u odnosu na prethodne godine, kao što sledi:

- Od 3. – 5. juna 2015. godine, ACV je organizovao radionicu “Evolucija kontrole vazdušnog saobraćaja i sistema za KNS (Komunikacija, navigacija i istraživanje) u Evropi”. Obuku je pohađalo 20 učesnika – inspektora ACV i kontrolora saobraćaja, inženjera sistema KNS i operativno osoblje pružaoca usluga vazdušne navigacije.
- Od 15 – 19. juna 2015. godine, ACV je organizovao u saradnji sa ACV Hrvatske obuku na radnom mestu za tri inspektora bezbednosti leta za njihove akreditivne inspektora SAFA (ang. Safety assessment of foreign aircraft; srpski: procena bezbednosti stranih aviona) prema zahtevima Evropske agencije za bezbednost avijacije (EASA). Obuka je održana na međunarodnom aerodromu u Splitu, Hrvatska.
- Od 11. – 13. novembra 2015. godine, ACV je organizovao radionicu o sprovođenju Pravilnika br. 139/2014 EU o bezbednosti aerodroma i odgovarajućim specifičnostima o certifikaciji aerodroma, pravilnik koji će do kraja 2016. godine stupiti na snagu i na Kosovu. Predstavljajući pravilnika bila su dva stručnjaka iz oblasti, jedan iz odeljenja

standardizacije u EASA, učesnik u izradi pravilnika, i drugi iz ACV Ujedinjenog Kraljevstva, koji je bio nosilac procesa sprovođenja pravilnika u svojoj zemlji. Osim zaposlenih u ACV, korisnici ove radionice bili su i radnici koji su odgovorni za konverziju sertifikata MAP "Adem Jashari".

- Od 23. – 24. novembra 2015. godine, ACV iz Makedonije je organizovao radionicu "EU OPS i EASA OPS" koja je održana u Skoplju. Na poziv TAIEX-a, radionicu su pohađali tri inspektora Odeljenja za bezbednost leta. Svrha ove radionice je bila detaljni pregled i upoznavanje sa glavnim aspektima pravnih tekovina avijacije u oblasti vazdušnih operacija za vlasti civilne avijacije i u industriji avijacije u cilju podrške i olakšavanja njihovog sprovođenja i dostizanja cilja potpunog usklađivanja sa zahtevima Sporazuma o zajedničkom prostoru evropske avijacije.
- Od 22. – 24. decembra 2015. godine, ACV je organizovao radionicu "Modelovanje i optimizacija vazdušnog prostora Kosova". Učesnici radionice bili su iz ACV-a i PUVP-e. Predavač je bio stručnjak iz Nacionalne škole civilne avijacije Francuske - ENAC (francuski: Ecole Nationale de l'Aviation Civile).

• EASA IPA 3

Putem dopisa 19. avgusta 2015. direktor za upravljanje bezbednosti i strategije u EASA, gđin. Luc Tytgat, obavestio je ACV Kosova o sporazumu potpisanom između EAS i KE o početku sprovođenja tehničke pomoći - EASA IPA 3. Ovaj projekat je odmah započeo i trajeće do 30. juna 2017. godine. Projekat je nastavak dva prethodna projekta, od kojih je Kosovo imalo koristi tokom godina 2009-2014 i ima za cilj razvoj održivog sistema nadzora civilne avijacije u državama koje su strane sporazuma HPEA i u Turskoj. Tokom 2015. godine, održana je prva aktivnost ovog projekta – sastanak Upravnog odbora u Podgorici. Cilj sastanka je bio da se korisnici obaveste o glavnim aktivnostima projekta kao i o njegovoj dinamičnoj realizaciji tokom 2016. i 2017. godine. Aktivnosti projekta su strukturirane oko tri oblasti, koje su od ključnog značaja za održivi sistem civilne avijacije i koje dobro funkcionišu: organizacija, inicijativa menadžmenta i razvoj nadležnosti.

7.8 REGULATORNA AKTIVNOST

Osnova funkcija ACV-a je nadzor i regulacija aktivnosti civilne avijacije u Republici Kosovo, u cilju garantovanja bezbednih operacija u skladu sa standardima na snazi. To se dostiže putem inspekcije, revizije, licenciranja i sertifikacije. ACV ima profesionalno i nadležno osoblje za regulisanje civilne avijacije u zemlji. Republika Kosovo ima Zakon za civilnu avijaciju, koji Evropska komisija smatra kao model zakona za sve zemlje Zapadnog Balkana. Regulatorna aktivnost ACV-a uključuje bezbednost civilne avijacije uopšte i ekonomsku regulaciju aerodroma i pružaoca usluga vazdušne navigacije u Republici Kosovo. U nastavku će biti predstavljen kratak pregled regulatornih aktivnosti ACV-a u oblasti bezbednosti avijacije, podeljenih u sledeće kategorije: bezbednost leta, usluge vazdušne navigacije i aerodromi. Takođe, biće predstavljen pregled za aktivnosti ekonomske regulacije na aerodromima, pružaoca usluga vazdušne navigacije i pružaoca zemaljskih usluga na aerodromu.

a) Bezbednost letova

2015. godine, Autoritet civilnog vazduhoplovstva Kosova po prvi put je izdao sertifikate za organizacije za stručno osposobljavanje u oblasti transporta opasnih materija vazdušnim putem. MAP "Adem Jashari" i Koledž tehničkih primenjenih nauka "Tempulli" su sertifikovani kao organizacije za stručno osposobljavanje za opasne materije. Osim toga, ove godine je odobren i vazdušni komercijalni operator "Kosovo Air Services" koji kroz svoje partnerstvo sa "Fly4Less Kft." realizuje letove vazdušnog saobraćaja sa helikopterima po vizuelnim pravilima leta (VFR) u vazdušnom prostoru Republike Kosovo.

Izrađeno je i stupilo je na snagu deset novih pravilnika u oblasti bezbednosti leta. Devet (9) od njih su primenjivi pravilnici, koji proizlaze iz Sporazuma za zajednički evropski prostor avijacije (HPEA), dok jedan proizlazi neposredno iz Zakona o civilnoj avijaciji.

Takođe, kontinuirano su izvršene inspekcije i revizije operatera civilne avijacije kako bi se obezbedile njihove operacije u potpunom skladu sa međunarodnim standardima i primenjivom zakonodavstvu u Republici Kosovo. Priručnici i procedure odobrene u Odeljenju bezbednosti leta su razmotreni i u celini izmenjeni u cilju

reflektovanja dopune postojeće zakonske osnove. Izmenjeni su: Priručnik inspektora vazdušnih operacija (OPS-MAN), Priručnik inspektora opšte avijacije (GAT-MAN), Medicinski priručnik avijacije (MED-MAN) i Priručnik inspektora opasnih materija (DGI-MAN).

Revidirane i izmenjena su i tehničke publikacije: Tehnička publikacija – TP 07 (Certifikat vazdušnog operatera – početna certifikacija), Tehnička publikacija – TP 22 (Katalog pitanja za kandidate koji podležu teoretskom delu za dobijanje licence pilota paraglajdera) kao i Tehnička publikacija – TP 23 (Uslovi i način transporta opasnih materija vazdušnim putem).

Održani su sastanci sa zainteresovanim stranama za aplikaciju za certifikat vazdušnog operatera (AOC) kao i za organizacije za obuku za let (FTO), kojim povodom su obaveštene o uslovima i mogućnostima aplikacije i o toku procesa sertifikacije.

• Inspekcija stranih aviona na platformi

U skladu sa članom 50 Zakona za civilno vazduhoplovstvo, ACV je izvršio 50 inspekcija aviona stranih operatera (SAFA – Procena bezbednosti stranih aviona), koji posluju u MAP “Adem Jashari”.

Inspektor AVC-a tokom SAFA inspekcije

Izvršena je inspekcija aviona sledećih avio-kompanija: Turkish Airlines, Helvetic Airways AG, Belair Airlines AG, EasyJet Switzerland SA, Edelweiss Air AG, Germania Fluggesellschaft, Pegasus, Jet Executive International, Swiss Air Ambulance, Adria Airways, Hermes Airlines, Corendon Airlines, Freebird Airlines, Swiss International Airlines, Jetairfly, Scandinavian Airlines System, Blue Jet, Bulgaria Air, Norwegian Air Shuttle, Air Bucharest, Germanwings, UAB DOT LT, Fly4Less Kft., Onur Air, Austrian Airlines, Maleth Aero i Air Horizont.

Tokom ovih inspekcija konstatovana su dva (2) nalaza treće kategorije (od velikog uticaja na bezbednost). U prvom slučaju, avionu je dozvoljeno da nastavi rad sa prethodnim rasporedom, nakon preduzimanja korektivnih akcija za eliminisanje ovog nalaza. U drugom slučaju, avionu je dozvoljeno da nastavi rad sa ograničenjima određenim od strane inspektora ACV-a pre leta. ACV je obavestio o ovim nalazim pilota komandira, vazdušnog operatera i Državni autoritet registracije civilnog vazduhoplovstva, u skladu sa pravilnikom na snazi.

Takođe, konstatovana su dva (2) nalaza druge kategorije (od znatnog uticaja na bezbednost) i tim povodom obavešteni su pilot komandir, vazdušni operater kao i Državni autoritet registracije civilnog vazduhoplovstva. Postoje tri (3) ostala nalaza prve kategorije (od malog uticaja na bezbednost) o kojima je obavešten pilot komandir.

• Revizije vazduhoplovnih operatora

Od 6. do 10. marta 2015. godine, inspektori ACV-a su podržali inspektore Irskog autoriteta vazduhoplovstva (IAA) u ispitivanju pilota operatora helikoptera “Starlite Aviation Ltd.”, operator ugovoren od strane misije Evropske unije (EULEX).

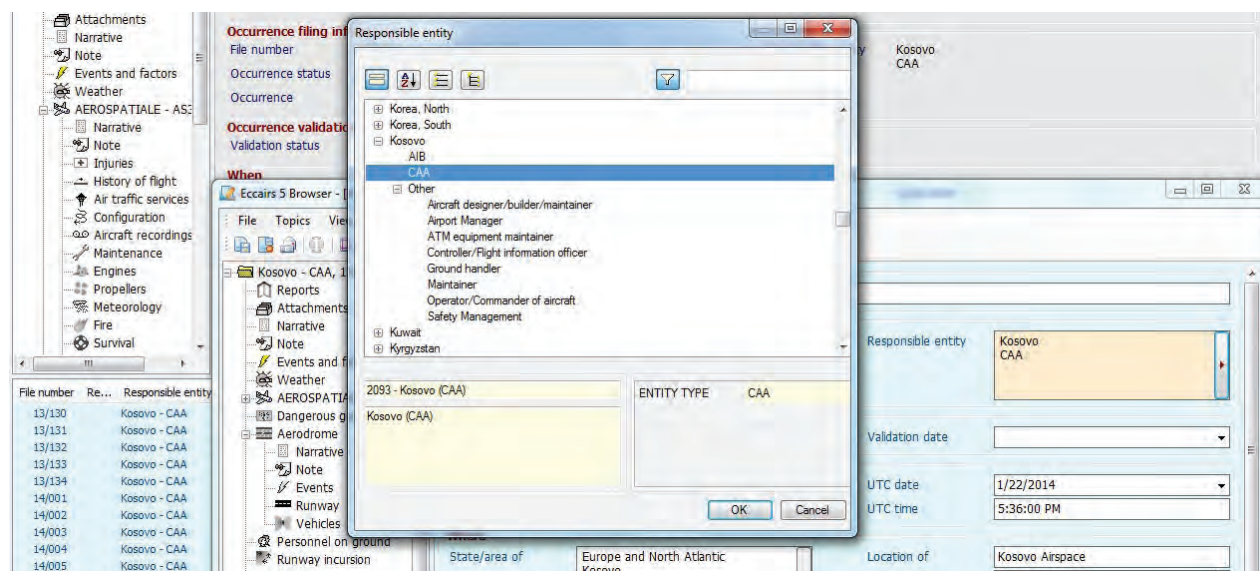
4. avgusta 2015. godine, inspektori ACV-a su izvršili i reviziju “Kosovo Air Service”/“Fly4Less Kft.”, koji je podneo zahtev za letove opšteg vazduhoplovstva unutar teritorije Republike Kosovo od svoje baze “Vali Ranch” u Prelepnici, Gnjilanu. Revizija je imala za cilj proveru standarda koji se primenjuju od operatora i davanje konačne preporuke za odobravanje operacija. Odluka o odobravanju operacija “Kosovo Air Service” izdata je od strane ACV-a 5. avgusta 2015. godine.

• Izveštavanje događaja u avijaciji

ACV, kroz sistem izveštavanja događaja u civilnoj avijaciji prima informacije od značaja za bezbednost avijacije, vrši procenu, procesiranje, istragu, čuvanje i njihovu raspodelu, sa jednim ciljem sprečavanja nesreća i incidenata, isključujući pripisivanje krivice ili odgovornosti. Dakle, ACV identifikuje opasnosti koje mogu ugroziti bezbednost civilne avijacije na Kosovu i nakon istrage i analize događaja i praćenja njihovog trenda, preduzima mere u sprečavanju ponavljanja ovih događaja i na taj način utiče na poboljšanje bezbednosti civilnog vazduhoplovstva.

Za upravljanje izveštenih događaja i njihovo čuvanje u bazi podataka, ACV koristi softver ECAIRS (Koordinacioni evropski centar za sisteme izveštavanja nesreća i incidenata).

Tokom 2015. godine, ACV je primio ukupno 132 izveštaja događaja, uključujući 13 izveštaja udara ptica u avion i 42 izveštaja osvetljenja vazduhoplova laserskom svetlošću. Događaji su prijavljeni od strane osoblja aerodroma, pružaoca usluga vazdušne navigacije, avio-kompanija koje rade na Kosovu i raznih operatera vazduhoplova. Ovi događaji su obrađeni, ubačeni u sistem podataka sistema ECAIRS i istraženi od strane inspektora ACV. Devedeset tri (93) od ovih događaja je već zatvoreno, dok je trideset devet (39) još uvek u procesu istrage i sprovođenja korektivnih mera od strane operatera avijacije.

Prikaz baze podataka za prijavljivanje događaja

• Transport opasne robe vazdušnim putem

Tokom 2015. godine izdato je ukupno 68 dozvola za transport pošiljki sa opasnom robom vazdušnim putem.

Ove dozvole su izdate za razne kompanije, prethodno licencirane od strane MUP za uvoz oružja i municije. Od njih, 55 dozvola je izdato avio-kompaniji «Turkish Airlines», 4 dozvole su izdate za «Austrian Airlines», 3 dozvole su izdate za «Adria Airways», 3 dozvole su izdate za «Pegasus Hava Tasimaciligi A.S.» i 3 dozvole za avio-kompaniju «Croatia Airlines».

Sa posebnim naglaskom ACV je usmeren na sprovođenje zakonskih zahteva koje proizilaze iz Uredbe br. 8/2014 o uslovima i načinu transporta opasnih materija vazdušnim putem, vezano za sertifikaciju vazdušnih operatora koji transportuju opasne materije vazdušnim putem i pružaoca usluga zemaljskih usluga i agenata za obradu opasnih materija.

Tokom marta meseca, posećeni su i održani poslovni sastanci sa MAP «Adem Jashari», Poštom Kosova, vazdušnom kompanijom «Turkish Airlines», uslugama brze isporuke DHL, UPS, FEDEX, kao i špediterima MCM Cargo, Servissped, Intereuropa i ACL.

Sertifikat pružaoca obuke o opasnim materijama

Tokom poseta i sastanka razgovarano je i o zakonskim uslovima koje proizilaze iz Uredbe br. 8/2014 vezano za sertifikaciju ovih organizacija za transport opasnih materija vazdušnim putem. Kao ishod ispunjavanja uslova koje proizilaze iz ove uredbe, dana 30. juna 2015. godine, ACV je sertifikovao operatora LKIA iz MAP «Adem Jashari», kao pružaoc zemaljskih usluga i agent za rukovanje opasnih materija. Takođe, 24 novembra 2015 izvršena je revizija Koledža za primenjenu tehniku nauku «Tempulli», sa ciljem provere ispunjavanja zakonskih uslova za sertifikaciju kao organizacija za stručno osposobljavanje za opasne materije. 4. novembra «Tempulli» je sertifikovan kao organizacija za stručno osposobljavanje za opasne materije.

ACV takođe je odobrio tri početna kurseva o opasnim robama. Prva dva kursa, kurs za osoblje tretiranja putnika (Cat. 9) i osoblje za bezbednosno skeniranje (Cat. 12) i kurs za nadzornike tereta, planeri utovara i članovi posade (Cat. 10) su odobreni operatoru MAK «Adem Jashari». Treći kurs za osoblje imenovanih poštanskih operatora uključeni u prosleđivanje pošte (osim opasnih materija) odobreno je Koledžu za primenjene tehničke nauke «Tempulli».

• Nadzor generalne avijacije

Sektor generalne avijacije u okviru odeljenja za bezbednost letenja je imalo veća potraživanja iz godine u godinu za usvajanje dole navedenih aktivnosti.

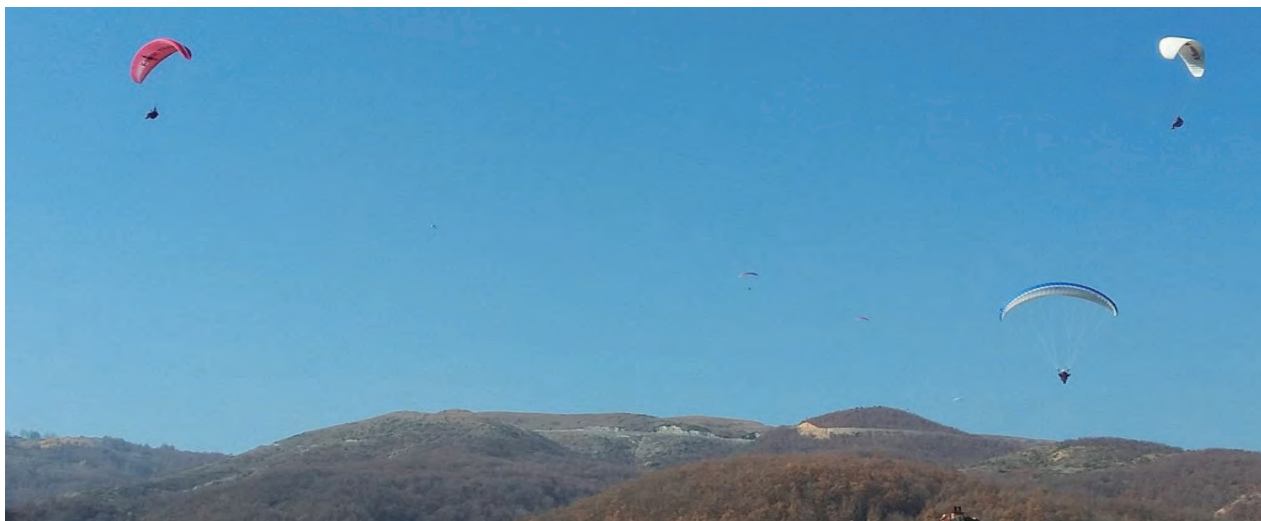
• Licenciranje pilota paraglajdera

Nastavljena je organizacija teorijskog i praktičnog ispita za sve kandidate koji su aplicirali za licencu pilota paraglajdera. Tokom februara i marta je organizovano tri roka teorijskog ispita, dok je praktični ispit organizovan 17 marta 2015. godine. Ukupno 12 kandidata od 15 koliko je apliciralo, je uspešno položilo teorijsku i praktičnu fazu ispita i ishod toga je da su licencirani od strane ACV-a kao piloti paraglajdera.

• Aktivnosti paraglajderom

U 2015. godini odobreno je ukupno sedam (7) aktivnosti letova paraglajderom. Ove aktivnosti su realizovane kao što sledi:

- Skorobište (Prizren), 18-19. april 2015. godine
- Peć, 13-14. jun 2015. godine
- Manastir Dečani, 19. septembar 2015. godine
- Mitrovica, 26-27. septembar 2015. godine
- Priština, 14. oktobar 2015. godine
- Jezero Gazivode, Mitrovica, 11. novembar 2015. godine; i
- Podujevo, 14-15. novembar 2015, međunarodno takmičenje "Podujeva Open", organizovano od Vazduhoplovnog saveza Kosova, kao deo zvaničnog kalendara Međunarodnog vazduhoplovnog saveza.

Peraglajderi u Podujevu

• Aktivnosti sa sistemima bezpilotskih vazduhoplova

Tokom 2015. godine, počelo je odobravanje aktivnosti sa sistemima bezpilotskih vazduhoplova (dronom). Odobravanje ovih aktivnosti je vršeno nakon provere ispunjavanja uslova koji proizilaze od Uredbe br. 6/2014 o sistemima bezpilotskih vazduhoplova težinom manje od 20 kg. Proces je koordiniran sa Kosovskom policijom i KFOR-om.

Ukupno osam (8) odobrenja za rad sa sistemima bespilotnog vazduhoplova (RPAS), je izdato sledećim subjektima:

- Produkciji turske televizije TRT, 3. april 2015. godine
- Produkciji nemačke televizije ZDF, 19-20. april 2015. godine
- Produkciji televizije TV Klan Kosova, 6. oktobra 2015. godine
- Fizičkom licu, g. Isaku Vorgučiću, 1. novembra 2015. godine, kome je izdata dozvola za rad dronom za komercijalne svrhe iynad naselja Gračanica, Dobrotin, Livađa i Gušterica.
- Fizičkom licu, g. Georgios Papastamos, 3. novembar 2015. godine, kome je izdata dozvola za rad dronom za slikanje železničke linije Kosovo Polje- Elez Han-Kosovo Polje.
- Kosovskoj katastarskoj agenciji, 1. decembra 2015. godine, izdata je dozvola za korišćenje vazdušnog prostora nad gradom Uroševac i selom Velika Kruša.
- Fizičkom licu, g. Gazmend Gjonbalaj, 30. decembar 2015. godine, izdata je dozvola za rad dronom nad gradom Prištine.

• Aktivnosti opšteg vazduhoplovstva

U 2015. godini je primljeno dvadeset i osam (28) zahteva za letenje opšteg vazduhoplovstva, koje funkcioniše u uslovima vizualnog letenja (VFR). Osamnaest (18) od ovih zahteva je odobreno uz koordinaciju sa jedinicom KFOR-a J3-Air. Neki od zahteva za letenje VFR su bila letenja za kalibraciju navigacione opreme za MAP «Adem Jashari»- vazдушna kontrola, privatna letenja, letenja za vakcinaciju divljih životinja vazdušnim putem, itd.

• Vazduhoplovna medicina

Sektor vazduhoplovne medicine je u okviru Odeljenja za bezbednost letenja je obnovio ukupno trideset i jednu (31) lekarsku potvrdu 3. klase za kontrolore vazduhoplovnog saobraćaja VK MAK-a «Adem Jashari».

Takođe, izdate su još dve (2) lekarske potvrde 2. klase za članove Vazduhoplovnog Saveza Kosova.

U ovom izveštajnom periodu osnivana je baza ličnih i lekarskih podataka za sve kandidate koji su opremljeni licencom pilota paraglajdera.

• Zabranjeni vazduhoplovi na Kosovu

Prema članu 45. Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, vazduhoplovima avio-kompanija kojima je zabranjeno od strane EU da operišu u vazdušnom prostoru zemalja članica EU, nije dozvoljeno da lete ni u vazdušnom prostoru Republike Kosova. Osim toga, ažurirani spisak EU o zabranjenim avio kompanijama je objavljen na zvaničnoj internet stranici ACV-a. Tokom 2015. godine nije realizovan nijedan let bilo koje kompanije iz ove liste EU u vazdušni prostor Republike Kosovo.

• **Odobrene licence, uverenja i dozvole, uključujući i njihovo privremeno obustavljanje i opoziv**

Licenca/uverenje/dozvole	Pozivanje u ZCV/ na uredbu	Broj
Dozvola za vazdušni prevoz pošiljki sa opasnom robom	Član 57	68
Dozvola za rad opšteg vazduhoplovstva (GAT VFR)	Član 2 i 75	18
Dozvola za rad sistemima bespilotnih vazduhoplova (RPAS)	Uredba 6/2014	8
Licenca za pilote paraglajda	Uredba 1/2012	12
Lekarsko uverenje, 3. klasa	Član 37	31
Lekarsko uverenje, 2. klasa	Član 37	2

Prikaz izdatih uverenja i dozvola od strane ACV za operatere /osoblje

b) Vazdušno navigacijske usluge

• **Pružaoac usluge vazdušne plovidbe**

Pružanje usluge vazdušne plovidbe u Kosovskom vazdušnom prostoru se vrši od strane Vazdušne kontrole MAP “Adem Jashari” (PUVP), koji će od 1. januara 2016. godine, na osnovu Zakona br. 04/L-250, postati Agencija za vazduhoplovne navigacijske usluge Republike Kosova.

MAP “Adem Jashari” VK vrši usluge kontrole vazdušnog saobraćaja (KVS), usluge za komunikaciju, navigaciju i prismotru (KNP), usluge vazduhoplovnih informacija (UVI) i meteorološku službu (METEO), u donjem vazdušnom prostoru Kosova. MAP “Adem Jashari” VK ima ukupno 32 kontrolora vazdušnog saobraćaja, koji su licencirani od strane ACV prema Uredbi br. 5/2012 ACV o licenciranju kontrolora vazdušnog saobraćaja.

Tokom 2015.godine, PUVP je realizovao takozvani proces “operacija pod senkom” (eng. shadow mode) premeštaja tornja i radara u novim objektima a na kraju ove godine je uspešno završio ciklus stavljanja u potpunoj funkciji nove zgrade i tornja. Novi toranj vazdušnog saobraćaja je bio deo kapitalnih investicija koje je koncesionar bio dužan da realizuje.

Novi toranj Vazdušne Kontrole na MAP „Adem Jashari“

Certifikacija PUVP od strane ACV je obaveza koja se predviđa zakonodavstvom koje je na snazi, odnosno Uredbom br. 12/2010 ACV i ima za cilj proveru nivoa bezbednosti pružanih usluga od strane VK MAK “Adem Jashari” kako bi stalno bili na potrebnom nivou i omogućavali da se vazdušni transport na Kosovu bezbedno obavlja. VK MAK “Adem Jashari”, od decembra 2013. godine je ispunio sve zakonske propise koje se odnose na

upravljanje bezbednosti i garancije adekvatnog nivoa pružanih usluga prema Uredbi br. 7/2012 koje su deo uslova za sertifikaciju. Međutim, zakonski propisi koji se odnose na finansijski aspekt prema gore navedenoj uredbi su ostali izazov i za 2015. godinu. Očekuje se da će se formiranjem AVNU i njenim pretvaranjem u budžetsku organizaciju ispuniti finansijski zahtevi za sertifikaciju.

• Stalni nadzor pružaoca usluga vazdušne plovidbe

U okviru stalnog nadzora pružaoca usluga vazdušne plovidbe (PUVP), tokom 2015. godine, ACV je sproveo 2 revizije i 1 inspekciju u MAP "Adem Jashari" VK:

- U periodu 25-29. maja. 2015. godine, realizovana je planirana revizija u cilju provere sprovođenja niza regulatornih zahteva koji proizilaze iz Uredbe br. 7/2012, sa naglaskom na sprovođenje Aneksa I ove uredbe. Ova revizija je takođe imala za cilj praćenje izmena koje u klasifikovan kao velike izmene i praćenje nalaza identifikovanih tokom prošlih revizija. Tokom revizije je posećen i novi toranj kontrole vazdušnog saobraćaja kako bi se izbliza videla realizacija radova u okviru premeštaja operacija sa starog tornja.
- 13. avgusta 2015. godine je obavljena inspekcija za praćenje procesa sprovođenja velike promene "Premeštaj u nove objekte tornja i radara" na osnovu Uredbe br. 6/2012 o nadzoru bezbednosti usluga vazdušnog vazduhoplovstva. Ova inspekcija je izvršena nakon dobijanja jednog novog akcionog plana sa izmenama stare verzije plana, dostavljen ranije.
- U periodu 15-18. avgusta 2015. godine, izvršena je prateća revizija, koja je imala za cilj proveru sprovođenja zahteva Uredbe br. 7/2012 ACV kao i predloženih mera za plan korekcije koji proizilazi iz revizije održane 25-29. maja 2015. godine, kao i nadgledanje velike promene "Premeštaj tornja i radara" u novi objekat. Kao podrška tima ACV-a za reviziju je bio angažovan jedan stručnjak te oblasti iz ACV u Francuskoj, g. Franck Giraud.

Revizorski tim je bio zadovoljan, posebno sa posvećenošću i predanošću uprave i osoblja PUVP-a za celo sprovođenje popravnih koraka, predloženih u prethodnim revizijama, iako se PUVP i dalje suočava sa izazovima za njihovu potpuno i efikasno ostvarivanje. Izveštaj sa zatvorenim nalazima i sa onim koji ostaju otvoreni dostavljen je PUVP-u i očekuje se bliska saradnja u vezi zatvaranja nalaza koji su ostali još otvoreni.

• Promene u sistemima PUVP-a

Pružanje usluga vazdušne plovidbe je veoma osetljivo na rizike koji se mogu pojaviti tokom dnevnog rada. Glavna svrha ovih usluga je sprečavanje sudara vazduhoplova u vazduhu i na zemlji.

Iz tog razloga, sistem za upravljanje bezbednosti zahteva da pre bilo koje promene, bez obzira koliko male mogu biti, u sistemima pružaoca usluga vazdušne plovidbe treba da se preduzmu odgovarajući koraci kako bi se obezbedilo da vršene promene ne uzrokuju nepodnošljiv rizik na sistem. Prema Uredbi ACV br. 6/2012, koja transponuje Uredbu EK br. 1034/2011, pružaoci ovih usluga su dužni da obaveste ACV o bilo kojoj planiranoj promeni koja bi mogla uticati na bezbednost, a takođe, obavezne su da po Uredbi br. 7/2012, koja transponuje Uredbu EK br. 1035/2011, vrše procenu mogućih rizika i preduzmu sve neophodne korake predostrožnosti za njihovo izbegavanje, pre nego što se počne sa sprovođenjem promena.

Tokom 2015. godine, ACV nije obavestena o nekoj planiranoj promeni u sistemima PUVP-a, ali je vršeno neprekidno praćenje ranije najavljenih promena.

• Izdavanje licenci za kontrolore vazdušnog saobraćaja i procena unapređenja

ACV je odgovoran za izdavanje i obnavljanje licenci kontrolora vazdušnog saobraćaja, koji pružaju usluge vazdušne kontrole na teritoriji Republike Kosovo. Obzirom na značaj službi kontrole vazdušnog saobraćaja u bezbednost letenja, kontrolori moraju ispuniti niz zahteva i uslova za održavanje svojih dozvola i njihovih odobrenja, koje proizilaze iz Uredbe br. 5/2012 o licenciranju kontrolora vazdušnog saobraćaja. Zahtevi se uglavnom odnose na nivo profesionalne kompetentnosti, odnosno pohađanje stručnog osposobljavanja i obavljanja dužnosti kontrolora vazdušnog saobraćaja za određeni broj sati godišnje. Kontrolori takođe, jednom godišnje podlegnu stručnoj proceni za proveravanje nivo veština.

Posebna pažnja je posvećena poznavanju engleskog jezika, pošto međunarodna komunikacija u vazduhoplovstvu se vrši na ovom jeziku. Nivo engleskog jezika se periodično procenjuje i uzima se obzir prilikom izdavanja ili obnavljanja licence. ACV ima dužnost da obezbeđuje visok nivo bezbednosti u pružanju usluga vazdušne plovide u vazdušnom prostoru Republike Kosovo, tako da svake godine proverava ispunjenost ovih uslova i na osnovu toga vrši licenciranje kontrolora vazdušnog saobraćaja. Kontrolori takođe moraju imati dobro zdravlje u skladu sa zakonskim propisima i to se redovno proverava od strane ACV kao deo procesa licenciranja.

Tokom 2015. godine, ACV je izvršio re-validaciju 20 unapređenja i obnovio licence za 30 kontrolora vazdušnog saobraćaja kao što je prikazano u ovoj tabeli.

Licenciranje kontrolora vazdušnog saobraćaja (KVS)	Broj licenciranih
Obnova licenci za KVS	30
Re-validacija unapređenja	6+14
Licenciranje studenata KVS	0
Licenciranje KVS	0

Prikaz licenci kontrolora koje je ACV izdalo tokom 2015. godine

• Zbornik vazduhoplovnih informacija

Na osnovu Uredbe br. 5/2013 ACV o sprovođenju Aneksa 15 Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu o uslugama informisanja o vazduhoplovstvu, ACV je odgovoran da objavi dokument "Zbornik vazduhoplovnih informacija" (ZVI), poznat po skraćenici na engleskom jeziku AIP (Aeronautical Information Publication). Ovo državni dokument je od posebnog značaja, gde se objavljuju sve informacije vezane za vazduhoplovstvo jedne države. Dokument po sebi sadrži tri poglavlja: prvo poglavlje sadrži opšte informacije vezane za vazduhoplovstvo, drugi se odnosi na vazdušnom prostor a treće poglavlje se odnosi na detaljne specifikacije za svaki aerodrom/helidrom, obuhvatajući i postupke letenja za avione.

Pošto se ova publikacija koristi u velikoj meri od strane vazdušnih kompanija koje posluju ili nameravaju da posluju na Kosovu, ACV se stara da se AIP Kosova održava ažuriran i svaka promena koja se dešava u vezi civilnog vazduhoplovstva unutar države će se odraziti u ovom dokumentu. Ove promene su redovne i vrše se preko izmena u određenim ciklusima na svaka 28 dana, preko takozvane Kontrole i uređivanja informacija o vazduhoplovstvu (eng. Aeronautical Information Regulation And Control - AIRAC) i stupaju na snagu svakih 56 dana.

Tokom ove godine je usvojen i objavljen u Zborniku vazduhoplovnih informacija Objavljivanju, jedan ciklus AIRAC-a i jedan aneks. Objavljen je AIP AMDT 01/2015, koji je stupio na snagu 8 januara, AIP AMDT 02/2015, koji je stupio na snagu 16 aprila, AIP AMDT 03/2015, koji je stupio na snagu 11 juna i AIP AMDT 04/2015, koji je stupio na snagu 6. avgusta 2015. godine. Takođe je objavljen i ciklus AIP AIRAC AMDT 01/2015, koji je stupio na snagu 23. jula 2015 i Aneks AIP SUP 01/2015, koji je stupio na snagu 12. novembra 2015. godine.

Najnovija izdanja informacija o vazduhoplovstvu su dostupna u bilo koje vreme na internet stranici ACV-a.

c) Aerodromi

Regulatorni nadzor i nadzor bezbednosti aerodroma se postiže kroz sertifikovanje i odobravanje aerodroma, odobravanje pružaoca zemaljskih usluga, obavljanja revizija i inspekcija, kao i kroz praćenje aktivnosti za proveru i osiguravanje usaglašenosti.

MAP "Adem Jashari" je sertifikovan 1. decembra 2008. godine od strane ACV kao međunarodni aerodrom u skladu sa Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu i Uredbom ACV br. 1/2008 o aerodromima. U 2011. godini aerodrom je dat na koncesiju i njegovo upravljanje je prešlo u ruke privatnog operatera, tursko-francuskog konzorcijuma "Limak - Aéroports de Lyon" (Limak Kosovo International Airport a.d.). Dana 8. novembra 2013. godine, na osnovu zakonskih zahteva, povodom prenosa operacija na novi terminal, ACV je izmenio sertifikat operatera "Limak Kosovo International Airport" a.d. (LKIA).

Dana 28. avgusta 2014. godine, ACV je odobrio prvi helidrom u Republici Kosovo. Operator "Kosovo Air Service" d.o.o. je odobren za operisanje helidroma, koji se nalazi u selu Prilepnica kod Gnjilana, u okviru poslovnog kompleksa "Vali Ranch". Odobrenje je izdato u skladu sa Zakonom br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu i Uredbom br. 3/2012 o odobrenim aerodromima, koji definišu kriterijume i uslove za regulisanje bezbednosti aerodroma koji su dostupni za javnu upotrebu, ali koji nisu predmet sertifikovanja.

Na osnovu Uredbe br. 4/2011 o pristupu tržišta zemaljskih usluga, 1 januara 2012. Godine, ACV je odobrio "Ex Fis" d.o.o. kao snabdevača zemaljskih usluga za treće strane za kategoriju usluga snabdevanja gorivom i uljem, dok 1. juna 2012. godine, ACV odobrio je MAK "Adem Jashari" da pruža zemaljske usluge za nekoliko kategorija

• Stalni nadzor bezbednosti aerodroma

Inspektori aerodroma tokom inspekcije helidroma "Vali Ranch"

Prema planu aktivnosti za redovno praćenje MAK "Adem Jashari", pružaocima zemaljskih usluga i helidroma u "Vali Ranch", ACV je obavio ukupno devet inspekcija tokom 2015. godine. Najveći broj inspekcija je usmeren na proveru sprovođenja primenjivih standarda operatera MAK "Adem Jashari", kao što su sistem upravljanja bezbednosti (SMS), vizuelni znakovi i horizontalno obeležavanje na vazdušnom delu aerodroma, usluga za održavanje aerodroma, uključujući zimske aktivnosti, sprovođenje mera kontrole divljih životinja i postupaka vezano za njihovo upravljanje, kao i sistem za održavanje opreme u aerodromu.

Kao deo nadzora pružaoca zemaljskih usluga, u MAK "Adem Jashari" obavljene su inspekcije usluga kontrole tereta i snabdevanja aviona gorivom, kako bi se proverile njihove organizacione kompetencije i sposobnosti.

Pre inauguracionog leta 6 avgusta 2015 sa helidroma "Vali Ranch" u selu Prilepnica kod Gnjilana, inspektori aerodroma su obavili inspekciju nakon koje je utvrđeno da je operator helidroma "Kosovo Air Service" ispunio sve propisane zahteve odgovarajućih uredbi.

Odeljenje Aerodroma je pregledalo i odobrilo nove verzije Plana za vanredne situacije i Plana za upravljanje divljim životinjama na aerodromu u Prishtini, odobrilo je procene bezbednosti, priručnike, procedure, mape, a posebno je obavljena procena procedura za izgradnju helidroma KFOR-a na vojnom delu aerodroma. Procene su izvršene za operacije helidroma, radove na izgradnji linije postojećeg puta za kretanje i novog puta na helidromu, kao i premeštaj stubova za osvetljenje unutar novog helidroma.

• Primena uredbi u oblasti aerodroma

U okviru odgovornosti za regulisanje zaštitnih zona aerodroma, ACV je nastavio sa primenom Uredbe br. 2/2010 za obeležavanje prepreka i Uredbe br. 5/2010 o zaštitnim zonama aerodroma. Takođe, ACV je organizovao jednu radionicu za zainteresovane strane kako bi imali lakše sprovođenje Uredbe br. 1/2014 o stručnom osposobljavanju radnika aerodroma.

• Projekat dalekovoda visokog napona u blizini Aerodroma Đakovice

ACV je nastavio blisku saradnju sa Operatorom sistema prenosa i tržišta (KOSTT) u vezi projekta izgradnje dalekovoda visokog napona od 400 kV Albanija-Kosovo, koji prolazi u zoni pored Aerodroma Đakovice. KOSTT-u je data stručna podrška pri tumačenju zahteva za obeležavanje prepreka u skladu sa Uredbom br. 2/2010 ACV-a o obeležavanju prepreka, izmenjeno i dopunjeno Uredbom br. 2/2013.

Tokom izvođenja radova, inspektori ACV su pregledali i utvrdili obeležavanje i farbanje linije visokog napona i procenili da se obeležavanje 400 kV linija vrši u skladu sa projektom odobrenim od strane ACV-a dana 17. juna 2014, i uslovima opisanim u važećem zakonodavstvu.

U decembru 2015. godine, farbanje stubova je završeno, dok je postavljanje crveno-belih sfera na kablovima je u toku. Po završetku obeležavanja sferama, obaviće se osvetljavanje stubova.

Obeleženi dalekovod

• Nadgledanje izgradnje u zaštitnoj zoni aerodroma

U okviru odgovornosti za regulisanje zaštitne zone aerodroma, ACZ je nastavio sa nadgledanjem sprovođenja Uredbe br. 5/2010 o zaštitnim zonama aerodroma.

Tokom 2015. godine, ACV je primio od MAP-a "Adem Jashari" procene aplikacija za izgradnju objekata (magacin hrane) od kompanija "Kosmonte Foods Kosova", "In-Trade Company" i "B.I. Company" u selu Hrilaće, opština Kosovo Polje, koja se nalazi unutar zaštitne zone MAP-a. ACV je ocenio i detaljno pregledao primljenu dokumentaciju u vezi sa mogućim preprekama koje objekti mogu da predstavljaju na sigurnost funkcionisanja MAP-a.

Na osnovu primljene dokumentacije, procene od MAP "Adem Jashari" i PUVV-a da izgradnja objekata u navedenim lokacijama ne predstavlja prepreku za sigurnost funkcionisanja, u skladu sa odredbama Uredbe br. 5/2010 o zaštitnim zonama aerodroma, ACV je odobrio preporuke operatera MAP-a za izgradnju navedenih objekata.

• Radionica o punoj primeni Uredbe br. 1/2014 od ACV-a

U cilju zajedničkog kordinisanja akcija o punoj primeni Uredbe br. 1/2014 o stručnom usavršavanju zaposlenih na aerodromu i drugih ugovorenih radnika, pružaoca zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju usluge na zemlji, 4. juna, 2015. godine, ACV je organizovao radionicu kako bi predstavio Uredbu i proces njene primene ispred zainteresovanih strana. Tokom predstavljanja Uredbe, bilo je vrednih diskusija i savetovanja o različitim pitanjima vezanim za primenu ove uredbe, a posebno za uslove koji se traže za odobrenje organizacija za stručno osposobljavanje za posao koji se odnosi na bezbednost aerodroma.

d) Ekonomska regulacija

ACV je odgovoran za ekonomsku regulaciju aerodroma i pružioce usluga vazdušne plovidbe u Republici Kosovo. Ekonomsska regulacija ovih operatera podrazumeva mere koje preduzima regulator vazduhoplovstva kako bi se osiguralo da su tarife koje postavlja aerodrom i pružaoc usluga vazdušne plovidbe za avio kompanije postavljene u razumnom, transparentnom i nediskriminisajućom merom. Osim toga, regulator osigurava da su ove tarife postavljene samo posle konsultacija između pružalaca i korisnika, nudeći jedan drugom podatke na transparentan način. ACV reguliše i odobrava samo vazduhoplovne tarife, koje se odnose na usluge koje aerodrom i pružalac

usluga vazdušne plovidbe nude isključivo, bez ikakve konkurencije, kao što su tarife za uluge putnika, tarife sletanja ili terminalna za navigaciju. Isto tako, regulator nadgleda da li je finansijska održivost operatera na odgovarajućem nivou, kako se ne bi oštetila sigurnost operacija.

• Ekonomski nadzor aerodroma

Analiza revidiranih finansijskih izveštaja za finansijsko stanje aerodroma na kraju 2014. godine potvrdilo je pozitivno poslovanje i finansijsku održivost aerodroma. Takođe je utvrđeno da polisa osiguranja sa odgovarajućim pokrićem za bilo kakvu štetu koju može izazvati aerodrom produžena na vreme. Ovo je još jedan važan element ekonomskog nadzora operatera u oblasti civilnog vazduhoplovstva.

Dana 2. aprila, 2015. godine, ACV je odobrio stimulativni program za MAP "Adem Jashari", koji je ponuđen svim avio kompanijama koje posluju na ovom aerodromu. Finansijski podsticaji su ponuđene kompanijama koje razvijaju nove linije, one koje će povećati broj letova na postojećim destinacijama, koje imaju visok obim saobraćaja itd. ACV podstiče svaki predlog operatora aerodroma za podsticanje vazdušnih kompanija kada uslovi za njihovo pružanje nisu diskriminacioni i izdaju se u skladu sa standardima ICAO-a i EU-a. Program podsticaja je validan jednu godinu.

Juna 2015. godine je stupila na snagu Uredba br. 3/2015 ACV-a o tarifama aerodroma, koja stavlja van snage prethodnu Uredbu br. 1/2011. Glavni cilj stavljanja van snage je bio potpuna transpozicija Uredbe br. 2009/12 EK-a o tarifama na aerodromima.

• Ekonomski nadzor PUVP-a

Rutinski ekonomski nadzor Javnog preduzeća MAP "Adem Jashari" – vazdušna kontrola (PUVP) nastavljena je i tokom 2015. godine.

Revizorski finansijski izveštaji za 2014. godinu su pokazali da PUVP je završio 2014. godinu sa finansijskim gubicima, koji se uglavnom odnose sa finansijskim obavezama nasleđenim od razdvajanja od operatora aerodroma, sa amortizacijom i nemogućnošću stvaranja prihoda od usluga za visoko vazduhoplovno područje. S obzirom da je dobro finansijsko stanje operatera uslov prema određenoj uredbi EU-a, koja je na snazi i u Republici Kosovo, ACV još nije izvršila sertifikaciju PUVP-a, uprkos ispunjenim uslovima bezbednosti i osiguranja, potvrđenim od strane odgovornih inspektora ACV-a i MUP-a.

ACV je takođe svestan da je PUVP dobilo donaciju Vlade Kosova tokom 2015. godine kako bi nadoknadio plaćanja koje je PUVP napravilo u ime naknade građanima za eksproprijaciju zemljišta pre nekoliko godina sa ciljem izgradnje aerodromskog puta. Ovo je poboljšalo finansijsku situaciju i omogućilo je PUVP-u pokrivanje troškova iz prihoda dobijenih od pružanja usluga terminala vazdušne navigacije.

Od 1. januara, 2016. godine, PUVP, pod nazivom Agencija usluga vazdušne navigacije, je uključena kao posebna organizacija u državni budžet i očekuje se da će olakšati prevazilaženje finansijskih poteškoća koje ometaju sertifikaciju PUVP-a od ACV-a.

U vezi sa osiguranjem od rizika, PUVP je dokazao da ima odgovarajuću polisu osiguranja koja je važeća za 2015. godinu, za pokrivanje svojih obaveza za naknadu štete koja može nastati avio-kompanijama i trećim stranama, tokom izvršenja usluga.

Tokom 2015. godine, ACV nije primio nikakav predlog za davanje saglasnosti za promenu tarife terminala navigacije, koju PUVP uzima od avio-kompanija za usluge koje pruža.

• Ekonomski nadzor za pružaoca zemaljskih usluga

U MAP-u rade dva pružioca zemaljskih usluga koji su odobreni od ACV-a za ovu svrhu: operator MAP "Adem Jashari", LKIA, kao pružioc širokog spektra usluga (obradu putnika, obradu prtljaga, aviona na zemlji, itd.) kao i kompanija "Exfis" d.o.o., koja čini snabdevanje gorivom aviona. Oba operatora su pod stalnim nadzorom od ACV-a za održavanje bezbednosnih i ekonomskih kriterijuma.

Obe kompanije, preko izveštaja nezavisnog revizora, koje je razmotrio ACV, su pokazali stabilno finansijsko stanje i pored toga pokazali su i ispunjenje člana 4 Uredbe br. 4/2011 ACV-a o uslugama na zemlji, koji zahteva da, ako operatori pružaju i druge usluge, tada finansijski računi od aktivnosti usluga na zemlji moraju biti podeljeni od drugih aktivnosti koje rade.

Takođe, pokazalo se da je "Exfis" d.o.o. opremljen sa polisom osiguranja i ima važeće pokriće za štetu koju može da nanese trećoj strani tokom izvršenja usluga.

7.9 ZAKONODAVNA AKTIVNOST

ACV se razlikuje od niza drugih nezavisnih agencija zbog svojih zakonodavnih ovlašćenja. U skladu sa datim ovlašćenjima u Zakonu br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu, ACV je ovlašćen da donosi podzakonske akte za primenu Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, sa kojima se usvajaju međunarodni standardi civilnog vazduhoplovstva (poznati kao Standardi i preporučene prakse "SPP" kao aneksa međunarodne konvencije civilnog vazduhoplovstva- konvencija Čikaga) i onih za primenu zakonodavstva EU u oblasti civilnog vazduhoplovstva, kako unutar sporazuma ZEVP-a, tako i ostalih, koje važe za zemlje EU-a, ali još uvek nisu zvanično postali deo ovog sporazuma.

Tako je i tokom 2015. godine, kao i prethodnih godina, ACV nastavio sa donošenjem uredaba, sa kojima je omogućeno sticanje nekoliko međunarodnih standarda civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo kao i regulisanje drugih važnih oblasti za civilno vazduhoplovstvo u zemlji. ACV je izradio model usvajanja ovih standarda, koji je nedostajao u praksi zakonodavstva u zemlji i šire. SPP konvencije Čikaga su primenjive na Kosovu kroz zakon o civilnom vazduhoplovstvu, ali imajući u obzir da svaki od ovih standarda sadrži delove koji nisu primenjivi u našoj zemlji (npr, operacije hidroplanova na moru), koje stoga treba isključiti, ACV je projektovao model za usvajanje onih standarda koji se mogu primeniti, istovremeno isključujući one koji su neprimenjivi. Osim toga, sa ciljem povećanja bezbednosnih standarda, kroz primenu uredaba ACV-a, postalo je obavezno sprovođenje velikog broja preporučenih praksi od ZEVP-a, koji nisu obavezujuće za države. Ovaj model je u skladu sa konvencijom Čikaga. Na ovaj način su postale primenjive skoro sve SPP konvencije Čikaga u pravnom poretku Republike Kosova. Sa ovim je značajno zaokružen pravni okvir koji reguliše civilno vazduhoplovstvo u našoj zemlji.

U cilju potpune primene odredba Administrativnog uputstva Vlade Kosova br. 03/2013, od 17.06.2013, o standardima izrade normativnih akata, kao i praktičnih uputstva za približavanje zakonodavstva Republike Kosova sa onim iz EU-a, Kancelarija za pravna pitanja Vazduhoplovstva (KPPV) tokom prošle godine je kontaktirala sa odeljenjem za prava EU u okviru ministarstva za integracije, za neophodne konsultacije u vezi sa načinom primene zakonodavstva EU u oblasti civilnog vazduhoplovstva od strane ACV-a, koja bi bila u saglasnosti sa odredbama zakona 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu i sa AU br. 03/2013.

Nakon nekoliko konsultacija, odlučeno je da ACV počne sa potpunom primenom zahteva AU /03/2013 od 1. januara, 2016. godine. U cilju prilagođavanja zahtevima ovog administrativnog uputstva, promenjen je proces izrade zakonodavstava u ACV-u.

a) Podzakonski akti

• Transparentnost u zakonodavnom-regulatornom procesu

ACV primenjuje transparentnu proceduru tokom donošenja podzakonskih akata u skladu sa administrativnim uputstvom br. 1/2012 o procedurama javnih konsultacija. Svi pozakonski akti ACV-a podležu procesu javnih konsultacija zainteresovanih strana. Ova konsultacija prati procedure i date vremesne rokove, tokom kojih, svaka zainteresovana strana, bilo fizičko ili pravno lice, ima pravo da daje svoje komentare, sugestije ili traženja dodatnih informacija od struktura ACV, koje donose nacrt-akt na javne konsultacije. Način dobijanja ovih predloga/sugestija od zainteresovanih strana može se uraditi organizovanjem okruglih stolova, u zavisnosti od broja zainteresovanih, ili putem elektronske korespondencije.

Po završetju procesa javnih konsultacija, strukture ACV u roku od 15 dana su dužni da pripreme izveštaj, u kojem bi dali svoje odgovore na primljene komentare, i trebalo bi da objasne razloge za prihvatanje ili odbijanje sugestija za promenu odredba podzakonskog akta koji je predmet javne konsultacije.

Tokom prošle godine je izrađeno ukupno tri (3) izveštaja sa javnih konsultacija zainteresovanih strana u vezi četrnaest (14) nacrt-odredbi, koje su bile u procesu javne konsultacije, od 1. januara do 31. decembra 2015. godine. Dobijanje komentara i primedaba zainteresovanih strana tokom ovog perioda je obavljeno primenjivanjem predviđenih procedura u članu 5.3 administrativnog uputstva br. 1/2012 (pisane konsultacije), ali bilo je i organizovanih sastanka, koji su sazvani u cilju pružanja dodatnih objašnjenja u vezi sa nacrt-uredbama na javnim konsultacijama.

U nastavku su podzakonski akti, koji su donošeni tokom 2015. godine, uz poštovanje procedura javnih konsultacija zainteresovanih strana:

- Uredba br. 1/2015 o izmenama i dopunama Uredbe br. 8/2014 za prenos opasnih materija vazduhom. Uredba je stupila na snagu 1. aprila, 2015. godine. Međutim, na zahtev zainteresovanih strana na koje se odnosi primena, odložen je rok njene primene do 30. juna 2015. godine. Tokom ovog perioda svi operatori koju su uključeni u transport opasnih materija vazдушnim putem moraju se sertifikovati u skladu sa Uredbom br. 8/2014.
- Uredba br. 2/2015 o tarifama koje naplaćuje Autoritet za civilno vazduhoplovstvo Kosova. Sa ovom uredbom zamenjuje se Uredba br. 7/2011 o tarifama koje naplaćuje Autoritet civilnog vazduhoplovstva Republike Kosova. Uredba je stupila na snagu 6. maja 2015. godine;
- Uredba br. 3/2015 o aerodromskim tarifama. Sa ovom uredbom se ukida Uredba br. 1/2011 o aerodromskim tarifama. Javna konsultacija o ovoj uredbi je urađena od 16. aprila do 2. maja, 2015. godine, i dobijena je saglasnost od ministarstva finansije, odeljenje JPP-a. Uredba je stupila na snagu 23. juna 2015. godine;
- Uredba br. 4/2015 koja utvrđuje tehničke zahteve i administrativne procedure vezane za vazdušni saobraćaj, stupila je na snagu 24. jula 2015. godine;
- Uredba br. 5/2015, koja utvrđuje tehničke zahteve i administrativne procedure koja se odnosi na vazдушnu posadu civilnog vazduhoplovstva. Uredba je stupila na snagu 24. jula 2015. godine;
- Uredba br. 6/2015 za utvrđivanje pravila sprovođenja za sertifikaciju plovidbenosti vazduhoplovstva i sertifikaciju vazduhoplovnih sredstava u sredini i proizvoda, delova i opreme povezanim sa time, kao i sertifikacija projektnih i proizvodnih organizacija, stupila je na snagu 24. jula 2015. godine;
- Uredba br. 7/2015 o kontinuiranoj plovidbenosti vazduhoplovstva, vazдушnih sredstava i proizvoda, delova i aeronautične opreme, kao i za odobravanje organizacija i osoblja koji su uključeni u ove poslove, stupila je na snagu 24. jula 2015. godine;
- Uredba br. 8/2015 o zahtevima za kvalitet podataka i aeronautičnih informacija zajedničkog evropskog neba, stupila je na snagu 24. jula 2015. godine;
- Uredba br. 9/2015 o registrovanim aerodromima, stupila je na snagu 1. novembra, 2015. godine;
- Uredba br. 10/2015 o osnivanju liste zajednice avio-prevoznika, koji se podležu prestanku operisanja unutar zajednice i u vezi informisanja avio-putnika o identitetu vazdušnog prevoznika, stupila je na snagu 20. novembra 2015 godine;
- Uredba br. 11/2015, koja utvrđuje pravila o sprovođenju liste zajednice avio-prevoznika, koje su predmet operative zabrane unutar zajednice, stupila je na snagu 20. novembra 2015 godine;

- Uredba br. 12/2015 o osnivanju liste zajednice, koja se odnosi na avio-prevoznike koji su predmet operativne zabrane unutar zajednice, stupila je na snagu 20. novembra 2015 godine;
- Uredba br. 13/2015 o prikupljanju i razmeni informacija o bezbednosti vazduhoplova, koje koriste aerodromi zajednica i upravljanje sistemom informacija, stupila je na snagu 20. novembra 2015 godine;
- Uredba br. 14/2015 o prioritetima inspekcija vazduhoplovstva na platformi koje koriste aerodromi zajednica, stupila je na snagu 20. novembra 2015 godine.

Nacrti uredbi

- Nacrt uredbe o primeni Aneksa br. 10 međunarodne konvencije civilnog vazduhoplovstva;
- Nacrt uredbe za potpunjavanje Uredbe br. 8/2009 za uspostavljanje okvira o osnivanju zajedničkog evropskog neba, Uredbe br. 9/2009 o pružanju usluga vazdušne navigacije u zajedničkom evropskom nebu, Uredbe br. 10/2009 o organizaciji i korišćenju vazdušnog prostora u zajedničkom evropskom nebu i Uredbe br. 11/2009 za interakciju mreže upravljanja evropskim vazdušnim saobraćajem.

b) Izvršne odluke

- Odluka br. 01/ZDP/VE/2015, doneta 2. aprila 2015. godine, za odobravanje podsticajnih programa za MAP “Adem Jashari” na predlog operatora aerodroma.
- Odluka br. 02/ZDP/VE/2015, doneta 6. maja 2015. godine, o osnivanju žalbene komisije ACV-a prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu.
- Odluka br. 03/ZDP/VE/2015, doneta 5. avgusta 2015. godine, za odobravanje Kosovo Air Services d.o.o., sa br. biznisa 70950634, za realizaciju letova opšteg avio-saobraćaja.

Odluke i administrativne naredbe

- Odluka br. 1/2015, doneta 2. marta 2015. godine, za imenovanje komisije za rešavanje sporova i žalbi;
- Odluka br. 2/2015 doneta 2. marta 2015. godine, za imenovanje disciplinke komisije;
- Odluka br. 3/2015 doneta 2. marta 2015. godine, za izricanje mere privremene zabrane operisanja u vazdušnom prostoru RKS-a, za g.Michal Margolien, državljanin Republike Slovačke;
- Odluka br. 4/2015 doneta 30. aprila 2015. godine, za odbijanje zahteva g.Xhavit Pepshija za dobijanje lekarske sertifikacije II klase;
- Odluka br. 5/2015 doneta 7. maja 2015. godine, o imenovanju komisije za izbor državnih službenika za rekrutovanje službenika za plovidbenost;
- Odluka br. 5-A/2015 doneta 29. maja 2015. godine, o savetu za vazduhoplovnu bezbednost;
- Odluka br. 6/2015 doneta 1. avgusta 2015. godine, o prestanku radnog odnosa gđa. Diana Pacoli u AVC-u;
- Odluka br. 7/2015 doneta 14. jula 2015. godine, o odobrenju zahteva Vazduhoplovnog saveza Kosova o donaciji opreme za posao;
- Odluka br. 8/2015 doneta 11. decembra 2015. godine, o imenovanju komisije za procenu imovine;
- Odluka br. 9/2015 doneta 11. decembra 2015. godine, o imenovanju komisije za popis nefinansijske imovine;

- Odluka br. 10/2015 doneta 31. decembra 2015. godine, o prestanku radnog odnosa g. Betim Bektešija;
- Odluka br. 11/2015 doneta 31. decembra 2015. godine, o odobravanju zahteva gđa. Zana Limani o prevremenom prestanku porodiljskog odsustva i povratku na radno mesto;
- Naredba br. 01/UA/2015 doneta 2. oktobra 2015. godine, o izmeni i dopuni interne uredbe.

c) Kažnjavanje/žalbe/sporovi

Nakon sprovedene istrage od strane ACV-a prema članu 21.5 zakona o civilnom vazduhoplovstvu, u koji je bio uključen g. Michal Margolien, kao pilot aviona, zbog neovlašćenog sletanja na aerodrom u Đakovici, zaključeno je da je 19. februara 2015. godine, g. Margolien je pilotirao avionom u cilju realizovanja plana leta, sa polaskom od MAP "Adem Jashari" u 8. časova i 45. minuta, ali nije striktno poštovao uslove date dozvole zaobilaženjem putanje i rasporeda leta i pošto je tražio i dobio dozvolu od vazdušne kontrole– MAP "Adem Jashari" za produženje vremena leta za dodatnih 2. sata i 30. minuta, realizovao je neovlašćeno sletanje na aerodrom u Đakovici, koji je zatvoren za vazdušni saobraćaj.

Zbog ovih razloga, generalni direktor je doneo Odluku br. 03/2015, sa kojom je izrekao meru privremene zabrane letenja u vazdušnom prostoru Kosova, za jednu (1) godinu za pilota aviona g. Margolien, državljanina Republike Slovačke. Isti je kažnjen u iznosu od 500,00 evra.

G. Margolien je prihvatio odluku ACV-a i potpuno se povinovao njoj, plaćajući kaznu u previđenom roku. U cilju informisanja nadležnog organa za krivično gonjenje, u skladu sa krivičnom procedurom Republike Kosova, ACV je obavestio i odgovarajućeg tužioca o ovom slučaju.

d) Poteškoće u objavljivanju podzakonskih akata

Objavljivanje podzakonskih akata, koje donosi ACV, nije predviđeno važećim zakonom o službenom glasniku. ACV se suočio sa velikim poteškoćama u komunikaciji sa međunarodnim partnerima i sa zvaničnicima Evropske komisije. Posle niza zahteva za objavljivanje podzakonskih akata u službenom glasniku, postignuto je privremeno rešenje za povezivanje internet stranice ACV-a sa stranicom službenog glasnika.

Sa novim softverskim rešenjima, koje se primenjuju od 2015. godine u elektronskoj platformi službenog glasnika Republike Kosova, omogućeno je objavljivanje podzakonskih akata ACV-a na internet stranici službenog glasnika. U novoj platformi službenog glasnika, sada su već objavljeni svi podzakonski akti ACV-a. Tokom 2016. godine očekuje se usvajanje zakona o normativnim aktima, koji će regulisati način objavljivanja podzakonskih akata u službenom glasniku.

7.10 TEHNIČKE PUBLIKACIJE O INDUSTRIJI

Radi pružanja podrške operatorima u primeni važećeg zakonodavstva, ACV kontinuirano objavljuje tehničke publikacije za industriju civilnog vazduhoplovstva. Tokom ove godine su objavljeni ovi priručnici sa uputstvima:

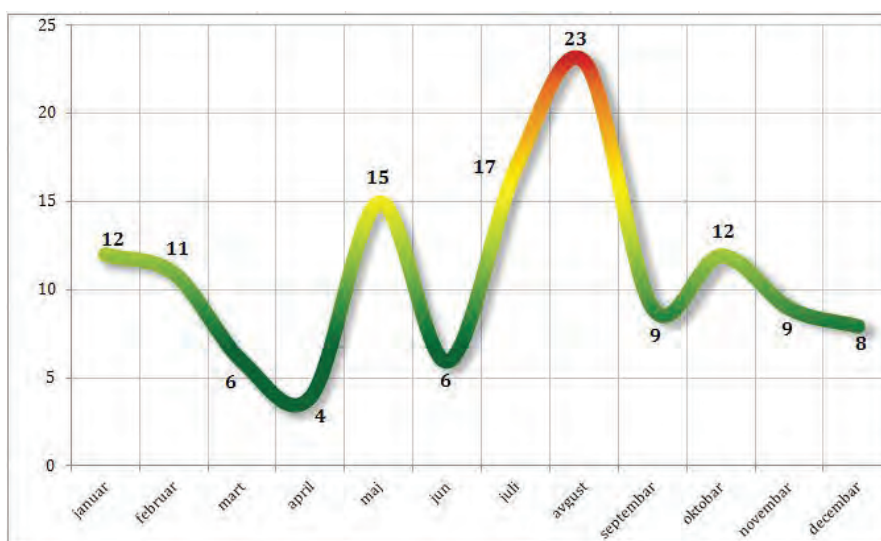
- Tehnička publikacija 23 – Uslovi i način prevoza opasnih materija vazdušnim putem;
- Tehnička publikacija 24 – Merenje i procena karakteristika piste;
- Tehnička publikacija 25 – Održavanje i sigurnost aeronautičnog osvetljenja na zemlji.
- Objavljivanje pregleda o prijavljenim događajima

Početkom 2015. godine, ACV je objavio izveštaj “Pregled prijavljenih događaja u 2014. godini”, u kojem su sažeti svi događaji prijavljeni u ACV-u tokom 2014. godine, a koji su mogli imati negativan efekat na bezbednost vazduhoplovstva u našoj zemlji.

U skladu sa važećim zakonodavstvom u Republici Kosovo, “događaj” označava operativnu prepreku, kvar, grešku ili drugu nepravilnu okolnost koja je uticala ili može da utiče na bezbednost leta. Prijavljivanje događaja doprinosi poboljšanju bezbednosti civilnog vazduhoplovstva omogućivši veća saznanja događaja i olakšavanjem praćenja i analize trendova za pokretanje korektivnih mera.

Tokom 2014. godine u ACV-u je prijavljeno ukupno 174 događaja, koji su klasifikovani i kategorizovani u zavisnosti od uticaja na bezbednost vazduhoplovstva, kao i njihovog karaktera. Ova prijavljivanja su načinjena od osoblja MAP-a “Adem Jashari”, PUVV-a i avio-kompanija. “Pregled prijavljenih događaja ” sadrži statistike ovih događaja, kratak opis za svaku kategoriju događaja, kao i opis odabranih događaja.

Dokument “ Pregled prijavljenih događaja u 2014 ” je objavljen na zvaničnoj internet stranici ACV-a.

Događaji prijavljeni u ACV tokom 2014. godine

• Objavljivanje izveštaja “Letelišta u Republici Kosovo”

U cilju promovisanja i podsticaja razvoja opšteg vazduhoplovstva u Republici Kosova i u cilju pružanja osnovnih informacija eventualne kandidate o korišćenju letelišta, ACV je napravio analizu trenutnog stanja svih letelišta u zemlji, kao posebno kategoriji aerodroma i objavio je izveštaj u martu mesecu.

Priprema ovog izveštaja je urađena analizom fizičkog stanja i drugih karakteristika svih letelišta koje su identifikovane na teritoriji Republike Kosovo od inspektora ACV-a. Inspektori ACV-a su posetili svaku od ovih letelišta i tom prilikom su napravili preliminarnu procenu fizičkog stanja i infrastrukture letelišta.

Na teritoriji Republike Kosova nalaze se 12 letelišta, koji su uglavnom izgrađeni između 1970 i 1987. godine.

Na osnovu procena izvršenih tokom poseta, kao i prikupljenih informacija o postojećim letelištima, može se zaključiti da kod većine letelišta se primećuju ozbiljna oštećenja piste, a neki od njih su prekriveni otpadom i uzurpirani od strane neovlašćenih lica.

Međutim, prema proceni tima inspektora ACV-a, 5 od 12 letelišta su u boljem fizičkom stanju i imaju bolju infrastrukturu. Ova letelišta mogu biti ponovo u funkciji njihove primarne namene, što je opšte vazduhoplovstvo, uz minimalna ulaganja i održavanje, dok za ostale treba da se urade velika ulaganja.

7.11 INFORMISANJE JAVNOSTI I PRISTUP JAVNIM DOKUMENTIMA

a) Bilten ACV –a “Aviatori”

Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva objavljuje mesečni bilten “Aviatori”, sa naglaskom na razvoj ACV-a i industrije vazduhoplovstva u celini. Tokom 2015. godine godine je objavljeno ukupno 10 broja ovog biltena, koji je podeljen institucijama Kosova, industriji i široj javnosti na elektronski način putem email-a i objavljen je na službenoj internet stranici ACV-a.

b) Pristup javnim dokumentima

Odlukom br. 19/2012, Generalni Direktor je imenovao službenika za komunikaciju sa javnošću, koji je istovremeno odgovoran za prijem i razmatranje zahteva pravnih i fizičkih lica za pristup javnim dokumentima ACV-a, u skladu sa Zakonom br. 03/L-215 za Pristup Javnim Dokumentima.

Tokom 2015. godine primljeno je 9 zahteva za pristup javnim dokumentima, isto kao i u 2014. godini. Osam od njih su dobili pozitivne odgovore, dok je jedan za pristup dosijeu osoblja odbijen na osnovu Člana 12.1.6 Zakona br. 03/L-215 jer dotiče privatnost i druge legitimne privatne interese. Od tražilaca pristupa, 6 zahteva je bilo od medija, 2 od civilnog društva, a 1 od biznisa. Podeljeni u kategorije, 3 zahteva je bilo za budžet i troškove, 1 za odluke, 1 za statistike, 1 za izveštaje, 1 za personalni dosije, 1 o kvalifikacijama osoblja i 1 za opremu sa GPS.

7.12 ADMINISTRACIJA I LJUDSKI RESURSI

Odeljenje Administracije i Ljudskih Resursa, kao jedinica podrške u ACV, je podržala regulativne aktivnosti ACV, sprovodeći procedure za ljudske resurse, finansije, nabavke, logistiku i arhivu.

Radi obezbeđenja jednog efikasnog rada, u kontinuitetu je praćeno donošenje novog zakonodavstva i izmene zakonodavstva iz oblasti javne uprave u Republici Kosovo. Kasnije je informisano osoblje ACV i ažuriran je priručnik unutrašnjih procedura uprave kako bi se reflektovale promene.

Izgled Biltena od decembra meseca 2015 godine

a) Javna nabavka tokom 2015. godine

Realizovane aktivnosti nabavke	Naziv ekonomskog operatora kome je dodeljen ugovor	Datum potpisivanja ugovora	Vrednost ugovora
Snabdevanje specijalnim papirom za izdavanje licenci za paraglajdiste	Cetkos L.L.C.	29.01.2015	990.00 €
Snabdevanje vodom	Adea Group SH.P.K.	18.05.2015	985.00 €
Fizičko obezbeđenje zgrade	Body Guard	21.05.2015	9,630.72 €
Snabdevanje potrošnim materijalom	N.T.G.I. Grafo Loni	04.06.2015	9,877.10 €
Snabdevanje higijenskim materijalom	N.T.P. A@B Market	15.06.2015	3,912.75 €
Dizajniranje i web programiranje platforme službene stranice ACV	Cactus Sh.A.	16.06.2015	4,872.00 €
Snabdevanje opremom (instrumenti) za inspekciju	N.T.P. Amici	29.06.2015	191.85 €
Osiguranje službenih vozila ACV, (KASKO puno, TPL, TPL+)	ILLYRIA SH.A.	30.06.2015	1,679.53 €
Usluge dizajniranja i štampanja	N.SH. Dream Print	30.06.2015	7,684.00 €
Čišćenje tri (3) službena vozila ACV-a	N.SH. Prishtina	03.09.2015	615.00 €
Servisiranje i održavanje IT	N.T.SH. RIKON	30.09.2015	2,302.75 €
Snabdevanje naftnim derivatima	AL-PETROL SH.P.K.	09.10.2015	9,900.00 € cena premijuma (0.0001)
Servisiranje i održavanje vozila	N.T.P. MIRI	14.10.2015	5,684.65 €

7.13. FINANCIJSKI IZVEŠTAJ

a) Izveštaj budžeta sa troškovima

Usvojeni budžet ACV za 2015. godinu je bio 924,836.00 €. Prema pregledu budžeta u julu 2015. god, i u skladu sa Odlukom br. 09/65 od dana 23.12.2015. godine i Odlukom br. 05/67 od dana 30.12.2015. godine Vlade Kosova, izvršene su uštede sa dodeljivanjem budžeta za 2015. godinu.

Tokom fiskalne 2015. godine, ACV je potrošilo 824,469 €, što znači da je realizacija u procentima 98% odvojenog/usvojenog budžeta. U tabeli 1 je prikazan usvojeni budžet i realizovana potrošnja za svaku kategoriju u procentima.

Opis	Finalni budžet u ISUFK	Troškovi	Troškovi u %
Plate i dnevnice	622,980	622,980	100 %
Roba i usluge	208,501	194,478	93 %
Opštinski troškovi	8,468	7,011	83 %
Ukupno	839,949	824,469	98 %

Tabela 1 – Budžet i troškovi izraženi u %

b) Prihodi

Prihodi ACV se deponuju na službenom bankarskom računu otvorenom od strane Direktora Agencije Trezora Ministarstva Finansija. Prihodi od tarife sigurnosti putnika za mesece novembar i decembar 2015 se registruju na početku 2016. godine, u skladu sa potpisanim memorandumom između ACV i operatora MAP "Adem Jashari". Ovi prihodi se prenose 45 dana nakon završetka meseca.

Prihodi ACV od tarifa sigurnosti putnika, kao i od tarifa licenciranja i sertifikovanja u skladu sa Uredbom br. 2/2015 za zadužene tarife od ACV, prikazana su na tabeli 2 u nastavku.

Prihodi od kazni-kazne 1		550			%	%
Prihodi od kazni-kazne 2					%	%
Prihodi od sertifikovanja i licenciranja		19,370	9,400	21,835	%	%
Prihodi od licenci 1					%	%
Prihodi od licenci 2					%	%
Prihodi od prodaje imovine i usluga					%	%
Prihodi od Tarife sigurnosti putnika		1,512,842	1,359,146	1,634,706	%	%
Prihodi od bankarskog interesa					%	%
Prihodi od promene položaja kursa					%	%
Tarifa za akreditaciju					%	%
Prihodi od imovine					%	%
Drugi prihodi					%	%
Ukupno		1,532,762	1,368,546	1,656,541	0%	%

Tabela 2 - Sopstveni prihodi

c) Budžetska potrošnja

Finansiranje svih aktivnosti ACV za 2015. prema ekonomskim klasama je prikazano u donjim tabelama. Potrošeno je 824,469 €. Službenicima ACV se plaća osnovna plata (uključujući i radni staž) i ne primaju druge dodatke.

Budžetski troškovi na osnovu kategorije su prikazani na tabeli 3, plate na tabeli 4, dok su na tabelama 5. i 6. prikazani budžetski troškovi na osnovu aktivnosti (robe i usluge i opštinski troškovi)

Pregled prijema i plaćanja u gotovom novcu u Autoritetu Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Za završenu godinu 31 decembar 2015

			2015		2014		2013	
			Jedini račun Trezora		Jedini račun Trezora		Jedini račun Trezora	
			KBK	Plaćanje od stranih trećih stanaka	KBK	Plaćanje od stranih trećih stanaka	KBK	Plaćanje od stranih trećih stanaka
			Beleš.	€	€	€	€	€
IZVOR FONDOVA								
	Vladin Grant	2		821,860		822,116		729,460
	Sopstveni prihodi	3						
	Fond za namenjene ciljeve							
	Utvrđeni Grantovi donatora	4		2,609				
	Fond za pozajmice	5						
	Drugi Prijemi	6						
Ukupno				824,469	-	822,116	-	729,460
KORIŠĆENJE FONDOVA								
	Operacije							
	Plate i dnevnice	7		622,980		594,457		459,035
	Robe i usluge	8		194,478		220,039		258,700
	Opštinske usluge	9		7,011		7,619		11,725
				824,469	-	822,116	-	729,460
	Transferi							
	Transferi i subvencije	10						
	Kapitalni troškovi							
	Imovina, zgrada i oprema	11						
	Druga Plaćanja	12						
	Vraćanje pozajmica	13						
Ukupno				824,469	-	822,116	-	729,460

Tabela 3 - Pregled prijema i plaćanja u gotovom novcu

Opis	2015					2014 -1	2013 -2
	CG	PSP	BDP	SF	Ukupno	€	€
	€	€	€	€	€		
Plaćanje							
Plate neto preko platne liste	514,408				514,408	491,393	380,734
Plaćanje za sindikat					-		
Plaćanje neto za rada van radnog vremena					-		
Radnici pod ugovorom (ne na platnoj listi)					-		
Zadržani porez na lični dohodak	49,239				49,239	46,448	34,583
Penzijfski doprinos - radnika	29,666				29,666	28,308	21,859
Penzijfski doprinos - poslodavac	29,666				29,666	28,308	21,859
Ukupno plaćanja	622,980	-	-	-	622,980	594,457	459,035

Tabela 4 – Plate

Opis	2015				2014	2013
	CG € '	PSP € '	BDP € '	Ukupno € '	€ '	€ '
Plaćanje						
Troškovi putovanje unutar zemlje				0		7
Troškovi službeno putovanje van zemlje	13,472			13,472	18,420	17,716
Dnevnice/hrana - službeno putovanja van zemlje	15,192			15,192	23,129	23,370
Smeštaj - službeno putovanja van zemlje	11,680			11,680	20,298	18,445
Drugi troškovi putovanja van zemlje	2,339			2,339	4,104	3,434
Troškovi telefoni mobilni	9,993			9,993	9,943	9,640
Poštanske usluge	440			440	457	795
Troškovi za korišćenje optičkog kabla	145			145	120	122
Razna zdravstvena osiguranja (zdravstveno osiguranje za posetu)				-		
Usluge obrazovanja i obuke	19,837		2,000	21,837	23,417	29,904
Razni intel. Troškovi savetodavni	9,862			9,862	11,038	17,357
Usluge štampe ne-marketinga	4,474			4,474	4,905	6,314
Druge ugovorene usluge	2,805			2,805	5,593	9,979
Tehničke usluge	4,348			4,348	1,558	3,161
Telefoni				-		280
Komputeri manje od 1,000 evra				-		
Druga oprema	400			400	550	1,337
Snabdevanje za kancelarije	10,093			10,093	8,710	18,088
Snabdevanje sa hranom i pićem (ne službeni ručkovi)	1,088		49	1,136	1,750	1,633
Snabdevanje za čišćenje	3,474			3,474	3,496	6,423
Snabdevanje sa odećom obućom				-		1,500
Smeštaj - službeno putovanja van zemlje				-		330
Nafta za centralno grejanje	14,773			14,773	14,106	14,344
Derivat za generator				-	237	
Karburanti za vozila	2,796			2,796	3,710	5,691
Registracija vozila	315			315	330	604
Osiguranje vozila	1,642			1,642	1,616	1,528
Opštinska Taksa	30			30	30	30
Osiguranje drugih zgrada	11,674			11,674	11,563	11,563
Održavanje i popravka vozila	5,061			5,061	4,921	7,521
Održavanje zgrada				-		
Održavanje informativne tehnologije	687			687	1,057	2,088
Održavanje nameštaja i opreme	288			288	96	48
Kirija za zgradu	42,000			42,000	42,000	42,000
Reklama i konkursi	175			175		478
Izdanja i publikacije				-		
Službeni ručkovi	2,789		559.8	3,349	2,884	2,977
Plaćanje poreza na kiriju				-		
	191,870	-	2,609	194,478	220,039	258,700
				-		
Ukupno Plaćanja	191,870	-	2,609	194,478	220,039	258,700
				-		

Tabela 5 - Robe i usluge

Opis	2015					2014	2013
	CG	PSP	BDP	SF	Ukupno		
	€	€	€	€	€	€	€
Struja	5,040				5,040	5,325	5,797
Voda	447				447	451	404
Otpaci	271				271	283	294
Centralno grejanje					-		
Telefonski troškovi	1,252				1,252	1,561	5,230
PLAĆANJE - sudske odluke					-		
Ukupno Plaćanje	7,011	-		-	7,011	7,619	11,725

Tabela 6 – Komunalne usluge

d) Planiranje/ Realizacija budžeta

U tabeli 7 su prikazani prikupljeni prihodi, usvojeni budžet i njegova realizacija. Kako je objašnjeno u gore navedenoj tabeli 1, ACV je realizovalo 98% dodeljenog završnog budžeta.

Usporedeni pregeled budžetskih i aktuelnih iznosa Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva Kosova									
Za završenu godinu 31 decembar 2015									
				2015				2014	2013
				Početni budžet (Podela)	Finalni budžet (Podela)	Realizacija	Varianta	Realizimi	Realizimi
				A	B	C	D=C-B	E	F
Beleške				€	€	€	€	€	€
Priliv gozovine na račun Trezora									
	Porezi		14						
	Sopstveni prihodi		15			1,532,762	1,532,762	1,368,546	1,656,541
	Donacije		16		6,738	6,738			
	Kapitalni prijemi		17						
	Fond Privatizacije		18						
	Pozajmice		19						
	Ostalo		20						
Ukupno prikupljeni prihodi u FKK-				-	6,738	1,539,500	1,532,762	1,368,546	1,656,541
Odlivi gotovog novca iz računa Trezora									
	Plate i dnevnice		21	677,917	622,980	622,980	-	594,457	459,035
	Robe i usluge		22	233,181	208,501	194,478	(14,023)	220,039	258,700
	Opštinske usluge		23	13,738	8,468	7,011	(1,457)	7,619	11,725
	Transferi i subvencije		24				-		
	Kapitalni troškovi		25				-		
	Fond privatizacije		26				-		
	Vraćanje pozajmica		27				-		
	Ostalo		28				-		
Ukupno izvršena plaćanja BRK preko LIVT				924,836	839,949	824,469	(15,480)	822,116	729,460

Tabela 7 - Izveštaj o izvršenju budžeta

e) Kapitalne investicije

ACV u 2015. godini nije imalo kapitalne troškove.

f) Uporedna tabela sa budžetima iz poslednje tri godine

Opis	Budžet			Realizacija		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Plate	622,980	594,457	492,508	622,980	594,457	459,035
Robe i usluge	208,501	235,856	274,330	194,478	220,039	258,700
Komunalni troškovi	8,468	11,062	16,043	7,011	7,619	11,725
UKUPNO	839,949	841,375	782,881	824,469	822,116	729,460

Tabela 8 – Upoređivanje budžeta za poslednje tri godine

g) Budžet ACV-a za 2016. godinu

Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo je obavilo budžetski zahtev za 2016. godinu, u skladu sa rokovima i zakonskim procedurama Republike Kosovo.

Za funkcionisanje i obavljanje aktivnosti prema planiranju, ACV je tražio budžet u iznosu od 1,171,353.92 €. Budžetski zahtev ACV-a nije usvojen kao takav, a usvojeni budžet ACV za 2016 godinu je u visini od 925,274 €.

8. REVIZIJE PREMA ACV-U

a) Revizija od strane Kancelarije Generalnog Revizora Kosova

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) je izvršila reviziju godišnjih finansijskih pregleda ACV-a za godinu završnu 31. decembra 2014. godine. Ova revizija je bila fokusirana na godišnjim finansijskim pregledima, finansijskim upravljanjem i unutrašnjoj kontroli (uključujući upravljanje i izvršenje budžeta) i sistemu unutrašnje revizije. U izveštaju KGR, primljena u junu 2015. godine, na opštem zaključku se navodi da je ACV dizajniralo dobar sistem unutrašnje kontrole i finansijskog upravljanja. I ove godine, kao i drugih godina, KGR je dalo “Nemodifikovano mišljenje” i potvrdilo da “financijski pregledi ACV za 2014. godinu predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima”. Prema ovom izveštaju, upravljanje budžetom je u potpunom skladu sa dobrim načelima finansijskog upravljanja. U izveštaju Kancelarije Generalnog Revizora date su i preporuke, koje je ACV je adresirala odmah i sprovela prema odredbama na snazi.

9. STATISTIKE

Međunarodni Aerodrom u Prištini “Adem Jashari” je uslužio ukupno 1,549,198 putnika u 2015. godini, prema statistikama koje je prikupio operator LKIA. Ovaj broj putnika je 10.3% veći od broja putnika koje je uslužio ovaj aerodrom u 2014. godini (1,404,775).

Kao i obično, u avgustu je bilo najveći broj putnika, ukupno 214,496, zatim sledi jul sa 193,204 dok je najslabiji mesec februar sa 86,860 putnika. Bilo je rasta svakog meseca u godini, osim decembra, kada je vladala nepogodna klima za operisanje i mnogo odlaganja letova zbog magle.

Tokom prošle godine u Prištini je realizovano 6,334 letova ili 5.7% više u odnosu na prošlu godinu. U celini, vazdušne kompanije operišu sa većim avionima i većim procentom popunjenih sedišta. Ističu se jul i avgust sa najviše realizovanih letova, 788 i 813. Sa druge strane, februar je imao najmanji broj letova, 378.

Od destinacija se ističu Cirihi sa 17.2% ukupnog saobraćaja, Bazel (BSL/MLH) – 14.2%, Istambul (IST) – 9.2%, Dizeldorf - 8.78%, Münih 6.74% i Ženeva 6.15%. Od država na prvom mestu je Švajcarska sa 37.6% ukupnog saobraćaja iz Prištine, sledi Nemačka sa 29.1%, Turska sa 13.6%, Austrija sa 5.7%, Švedska 3.7%, Slovenija sa 2.9% i tako redom.

Od vazdušnih kompanija, vodi Nemačka sa 246,738 usluženih putnika u toku 2015 za u i iz Prištine, dalje sledi Adria Airways sa 217,892, Edelweiss sa 147,715 easyJet sa 144,278, Germanwings 106,648 i tako redom.

Što se tiče drugih destinacija iz Prištine, operisane preko tranzitnog aerodroma, vodi Nju Jorku (JFK) sa 10,010 putnika, Helsinki Vantaa 7,615, London (Heathrow) 7,405, Kopenhagen 6,091, Oslo Gardermoen 7,010, i Frankfurt 5,775.

Kao i prošlih godina, nema povećanja u količini prenošene robe putem vazdušnog transporta.

Detaljnije Statistike za 2015 godinu se nalaze na službenoj internet stranici ACV'a na www.caa-ks.org. U Aneksu 4. ovog izveštaja su prikazani grafikoni u vezi sa vazdušnim transportom u 2015 godini.

Aerodrom	Broj putnika u 2015. godini
Beograd	4,776,164
Zagreb	2,587,798
Tirana	1,977,044
Priština	1,579,406
Skoplje	1,456,385
Lubljana	1,438,304
Podgorica	748,892

Aerodrom u Prištini u poređenju sa aerodromima drugih prestonica u regionu

ANEKS 1 – SPISAK OBUKA

Pozicija	Kurs obučavanja/seminar	Institucija koja pruža obuku
Direktor bezbednosti letova	EU i EASA OPS	TAIEX
Inspektor za plovidbenost aviona 1	Obuka na radnom mestu (OJT) SAFA	TAIEX – Autoritet civilnog vazduhoplovstva Hrvatske
	Regulisanje opasnih roba, kat. 6 (ažuriranje)	IATA
	Opšte teorijsko poznavanje A318/A319/A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Tehnička obuka Lufthanse
	Radionica o primeni novih evropskih propisa na bezbednost aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)
	Seminar o kontinuiranoj plovidbenosti	Francuska nacionalna škola za civilno vazduhoplovstvo
Inspektor vazdušnih operacija	Obuka na radnom mestu (OJT) SAFA	TAIEX – Autoritet civilnog vazduhoplovstva Hrvatske
	Opšte teorijsko poznavanje A318/A319/A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Tehnička obuka Lufthansa
	EU i EASA OPS	TAIEX
Inspektor za plovidbenost aviona 2	Obuka na radnom mestu (OJT) SAFA	TAIEX – Autoritet civilnog vazduhoplovstva Hrvatske
	Opšte teorijsko poznavanje A318/A319/A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Tehnička obuka Lufthanse
Inspektor opšte avijacije	EASA NCC (nekomercijalne vazdušne operacije sa kompleksnim vazdušnim sredstvima ojačanim motorima)	Organizacija za obuku JAA
	Usklađenost domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP
	EU i EASA OPS	TAIEX
Službenik za plovidbenost aviona	Usklađenost domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP
Ovlašćeni doktor avijacije	Aero - medicinski uslovi	Organizacija za obuku JAA
Direktor aerodroma	ICAO i EASA SMS: Zahtevi sistema upravljanja-Uvod	Organizacija za obuku JAA
	Radionica o primeni novih evropskih propisa na bezbednost aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)
Inspektor aerodroma 1	AGL +2: Proizvodi zemaljskog osvetljenja aerodroma	ADB
	Radionica o primeni novih evropskih propisa na bezbednost aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)

Inspektor aerodroma 2	Otaživanje i protiv-smrzavanje aviona na plaformi i obuka revizora za otaživanje i protiv-smrzavanje	Organizacija za obuku JAA
	Radionica o primeni novih evropskih propisa na bezbednost aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)
	Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP
Inspektor aerodroma 3	SIMFK – v. 7, modul troškova	Treznor kosova, MF
	Istraga incidenata	Organizacija za obuku JAA
	Radionice o primeni novih evropskih propisa o bezbednosti aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)
	Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP
Direktor UVP-a	Razvoj kontrole vazdušnog saobraćaja i sistema za komunikaciju, navigaciju i nadzor u Evropi	TAIEX (Priština)
	Procedure sletanja helikoptera	Francuska nacionalna škola za civilno vazduhoplovstvo
	Modelovanje i optimizacija vazdušnog prostora na Kosovu	TAIEX (Priština)
Inspektor UVP -a 1	Sveobuhvatni kurs za projektovanje instrumentalnih procedura (modul 1, 2 i 3)	Francuska nacionalna škola za civilno vazduhoplovstvo
	Radionica EGNOS-a za zapadni Balkan	Evropska Komisija
	Razvoj kontrole vazdušnog saobraćaja i sistema za komunikaciju, navigaciju i nadzor u Evropi	TAIEX (Priština)
	Modelovanje i optimizacija vazdušnog prostora na Kosovu	TAIEX (Priština)
Službenik UVP -a	Upravljanje vazdušnim saobraćajem - Komunikacija, navigacija i nadzor	Francuska nacionalna škola za civilno vazduhoplovstvo
	Razvoj kontrole vazdušnog saobraćaja i sistema za komunikaciju, navigaciju i nadzor u Evropi	TAIEX (Priština)
	Lex Revizija – (Modul 1, 2 i 3)	EUROCONTROL, IANS
	Nadzor bezbednosti sistema upravljanja bezbednošću (Lex – SOSM)	EUROCONTROL, IANS
	Radionice o primeni novih evropskih propisa o bezbednosti aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)
	Modelovanje i optimizacija vazdušnog prostora na Kosovu	TAIEX (Priština)
Visoki zvaničnik za međunarodnu saradnju	Škola fundamentalnih diplomatskih sposobnosti	Evropska Akademija za diplomatiju
Šef kancelarije za pravna pitanja avijacije	Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP

Menadžer kancelarije za bezbednost i kvalitet	Radionica o primeni novih evropskih propisa na bezbednost aerodroma (Uredba br. 139/2014)	TAIEX (Priština)
	Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP
	Upitnici samoocenjivanja za finansijsko upravljanje i kontrolu	IKAP
	ICAO i EASA SMS: Zahtevi sistema upravljanja–Uvod	Organizacijaza obuku JAA
Finansijski službenik	Planiranje budžeta, primena i praćenje kontrole budžeta	Iron Consulting
Službenik za nabavke	Okvirni javni ugovor, konsultantske usluge i upravljanje ugovorima o javnim nabavkama i žalbama	F.L.S.A.
Službenik za administraciju i LjR	Sprovođenje zakona iz radnog odnosa, planiranje i izvršenje budžeta, politika, zakona o radu, sistemu plata i naknada	F.L.S.A.
	Praćenje i procena sredstava IPA	IKAP
	Planiranje osoblja i izveštavanje za menadžere ljudskih resursa u državnoj službi	UNDP-MAP
	Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije	IKAP
Službenik za logistiku	Priprema planova i periodičnih i godišnjih izveštaja o radu, kao i upravljanje poslovima u kancelariji	F.L.S.A.
Izvršni službenik	Planiranje budžeta, sprovođenje i praćenje kontrole budžeta	Iron Consulting
	Praćenje i procena sredstava IPA	IKAP
	Kontrola efikasnosti u javnoj upravi	IKAP

* Plavom bojom su obeležene sponzorisane obuke

KONFERENCIJE

Pozicija	Konferencija	Organizatori
Vođa kancelarije za pravna pitanja u vazduhoplovstvu	Međunarodna konferencija o transportu i pravu osiguranja	Hrvatska akademija pravnih nauka
Direktor za međunarodnu saradnju i ekonomsku regulativu	5. Forum za međunarodnu saradnju	EASA
Direktor UVP -a	Međunarodna radionica o ATM/CNS	Istraživački institut za elektronsku navigaciju(EHNRI)
Inspektor UVP -a	Međunarodna radionica o ATM/CNS	Istraživački institut za elektronsku navigaciju (EHNRI)

ANEKS 2 – PLAN RADA ACV ZA 2015. GODINU I NJEGOVA REALIZACIJA

1. NORMALIZACIJA VAZDUŠNOG PROSTORA										
RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku			
		K 1	K 2	K 3	K 4		Završeno	Nije završeno		
							Izvan ACV-a ili zavisi od drugih			
1.1 Puna normalizacija donjeg vazdušnog prostora za opštu avijaciju										
1.1.1 Priprema mapa VFR	PVUP				X					
1.1.2 Usvajanje mapa VFR (nakon prijema od PUPV)	UVP/OSL/OA				X	Nije primljen dokument od PUPV. Odlaže se za 2016.				
1.1.3 Delegiranje donjeg vazdušnog prostora kosovskim autoritetima	COMKFOR									
2. ČLANSTVO U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA										
2.1 Članstvo u ICAO										
RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku			
		K 1	K 2	K 3	K 4		Završeno	Nije završeno		
							Izvan ACV-a ili zavisi od drugih			
2.1.1 Tehnička podrška MIP-a u procesu apliciranja za članstvo u ICAO	KGD/MSER/KPRP	X	X	X	X					
2.1.2 Članstvo u ICAO	MIP									
2.2 Članstvo u ECAC										
2.2.1 Tehnička podrška MIP-a u procesu apliciranja za članstvo. Naredni koraci ka članstvu mogu započeti samo nakon članstva u ICAO (tačka 2.1.2)	MSER/KGD	X	X	X	X					
2.3 Članstvo u EUROCONTROL										
2.3.1 Tehnička podrška MIP-a u procesu apliciranja za članstvo. Naredni koraci ka članstvu mogu započeti samo nakon članstva u ICAO (tačka 2.1.2)	MSER/KGD	X	X	X	X					
3. POTPISIVANJE MEĐUNARODNIH I REGIONALNIH TEHNIČKIH SPORAZUMA										
3.1 Sklapanje radnih aranžmana sa EASA-om										
RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku			
		K 1	K 2	K 3	K 4		Završeno	Nije završeno		
	Izvan ACV-a ili zavisi od drugih									
3.1.1 Potpisivanje radnih aranžmana između ACV-a i EASA-a o standardizaciji, SAFA i KECAIRS	KGD				X	U toku. Stupanjem na snagu SSP-a, ACV-a će koordinirati svoje aktivnosti sa MEI o nastavku napora za potpisivanje radnih sporazuma.				
3.2 Sporazum o vazдушnim uslugama sa SAD										
3.2.1 Podrška MIP/MI o pregovorima oko sporazuma	KGD/MSER			X	X	Druga strana prvobitno želi razmatranje članstva u ICAO.				
3.2.2 Potpisivanje sporazuma	MIP/MI				X					
3.3 Potpisivanje bilateralnog sporazuma o vazдушnim uslugama sa drugim zemljama										
3.3.1 Pregovori o sporazumu sa Katarom	KGD/MSER				X					
4. POTPUNO SPROVOĐENJE REGULATORNIH ODGOVORNOSTI										
4.1 Dopuna sekundarnog zakonodavstva										
RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku			
		K 1	K 2	K 3	K 4		Završeno	Nije završeno		
							Izvan ACV-a ili zavisi od drugih			

		1	2	3	4	drugi
4.1.1	Izmena i dopuna Uredbe br. 4/2009 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.2	Izmena i dopuna Uredbe br. 5/2009 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.3	Izmena i dopuna Uredbe br. 6/2009 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.4	Izmena i dopuna Uredbe br. 7/2009 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.5	Izmena i dopuna Uredbe br. 1/2010 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.6	Izmena i dopuna Uredbe br. 3/2010 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.7	Izmena i dopuna Uredbe br. 4/2010 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.8	Izmena Uredbe br. 9/2011 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.9	Izmena i dopuna Uredbe br. 2/2012 u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL	X			
4.1.10	Transpozicija uredbe o kvalitetu podataka i aeronautičkih informacija Uredba (EK) br. 73/2010	UVP	X	X		
4.1.11	Transpozicija Uredbe (EK) 1070/2009 o zakonodavstvu SES II, koja izmenjuje Uredbe br. 549/2004, (EK) br. 550/2004, (EK) br. 551/2004 i (EK) br. 552/2004	UVP			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.12	Izmena i dopuna Uredbe 14/2010 (KE 1794/2006) o postavljanju zajedničke tarife šeme za usluge vazdušne navigacije	MSER			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.13	Izdavanje Uredbe o transpoziciji Aneksa 10 ICAO-a "Aeronautička telekomunikacija" Vol. 1 – Vol. 5	UVP			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.14	Izdavanje Uredbe o transpoziciji Aneksa 19 ICAO-a "Upravljanje bezbednošću"	KIRPK			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.15	Izdavanje Uredbe o pravima i beneficijama službenika ACV-a (uključujući i šemu kompenzacije za službenike ACV-a i beneficije ACV-a)	ADM			X	Odložiti za 2016 za dalje konsultacije u skladu sa zakonskim dešavanjima u zemlji u ovoj oblasti.
4.1.16	Izmena OPS-MAN u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL			X	
4.1.17	Izmena AIW-MAN u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.18	Izmena TL-MAN u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.19	Izmena GA-MAN u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL			X	
4.1.20	Izmena SAFA-MAN u skladu sa novim zakonodavstvom EK-a	OSL			X	Dokument spreman za usvajanje u K1 2016
4.1.21	Izmena AGA-MAN	OA	X			
4.1.22	Izdavanje uredbe o registraciji aerodroma	OA		X	X	
4.1.23	Organizacija radionice o Uredbi br. 1/2014 o stručnom osposobljavanju osoblja aerodroma i drugih ugovornih radnika, pružaoca usluga na zemlji i korisnika usluga aerodroma koji sami vrše usluge na zemlji	OA		X		
4.1.24	Izdavanje Tehničke publikacije o proceni karakteristika trenja površine piste	OA		X		
4.1.25	Izdavanje Tehničke publikacije o vizuelnoj pomoći (visual aids)	OA			X	
4.1.26	Transpozicija Uredbe (EU) br. 139/2014 o aerodromima	OA			X	Odložiti za 2016. godinu zbog dodatnih implikacija i neophodnih priprema za 2015. godinu, pre transpozicije.
4.2 Izdavanje sertifikata za PUV MAP "Adem Jashari"						
4.2.1	Dostavljanje preporuke kod GD-a	MSER			X	Što se tiče ekonomskih kriterijuma, PUV nije podnela potrebnu dokumentaciju za nastavak procesa resertifikacije. Očekuje se da će se proces

						nastaviti u 2016. godini, pošto je PUVV postala budžetska agencija i očekuje se da će to stvoriti finansijsku stabilnost neophodnu za sertifikaciju.
4.2.2	Izdavanje sertifikata	KGD			X	Vidi 4.2.1
4.3 Odobrenje Vazduhoplovnog Saveza Kosova						
4.3.1	Odobrenje "VSK"	OSL		X		
4.3.2	Podrška za članstvo VSK u Međunarodni vazduoplovni savez	KGD/OSL/MSER	X	X	X	
4.4 Sertifikacija/Odobrenje organizacija za stručno osposobljavanje						
4.4.1	Sertifikacija pružaoca obuka za opasne robe	OSL		X		
4.4.2	Razmatranje aplikacije o sertifikaciji MAP-VK "Adem Jashari" kao organizacije za stručno osposobljavanje	UVP			X	Ovaj proces je ostao nerešen kao rezultat nesprovođenja zakona za osnivanje agencije
4.4.3	Razmatranje i procena dokumentacije prema zahtevima za ovlašćenje LKIA-a kao organizacije za stručno osposobljavanje	OA			X	LKIA je ozvaničilo svoj cilj za apliciranje u 2016. godini
4.5 Sertifikacija subjekata za opasnu robu (DG)						
4.5.1	Sertifikacija MAP "Adem Jashari" LKIA za pružaoca usluga na kopnu za DG	OSL		X		
4.5.2	Sertifikacija Turkish Airlines kao prevoznika DG	OSL		X		
4.6 Izdavanje i re-validacija licenci osoblja operatera						
4.6.1	Re- validacija sportskih pilota, nosioca stranih licenci	OSL	X			
4.6.2	Licenciranje kontrolora (kontinuirani proces)	UVP	X	X	X	X
4.7 Podrška ACVA-a na sertifikaciji Međunarodnog aerodroma "Nene Tereza" u Tirani na osnovu sporazuma saradnje						
4.7.1	Razmatranje i procena dokumentacije prema zahtevima	OA u saradnji sa direkcijom aerodromima ACVA		X		
4.7.2	Izrada kontrolnih lista i plana revizije	OA u saradnji sa direkcijom aerodromima ACVA		X		
4.7.3	Revizija u MAT-u	OA u saradnji sa direkcijom aerodromima ACVA		X		
4.7.4	Izrada izveštaja o reviziji	OA u saradnji sa direkcijom aerodroma ACVA			X	
4.8 Stalni nadzor bezbednosti operatera						
4.8.1	Detaljan plan nadzornih aktivnosti je deo plana za 2015. godinu, ACVK/KIRPK-PLN 03	OA/UVP/OSL/MSRE/KIRPK				Vidi ACVK /KIRPK-PLN 03
4.9 Ekonomski nadzor PUVV-a, MAP Adem Jashari LKIA i službenika na zemlji						
4.9.1	Ekonomski nadzor PUVV-a (polisa osiguranja 2015)	MSRE	X			
4.9.2	Ekonomski nadzor MAP "Adem Jashari" LKIA D.O.O. (polisa osiguranja, finansijski učinak u 2014. godini, revidirani finansijski izveštaji 2014. godine)	MSRE		X		
4.9.3	Ekonomski nadzor PUVV-a (procena finansijskog učinka 2014. godine, revidirani finansijski izveštaji 2014. godine)	MSRE		X		
4.9.4	Ekonomski nadzor "ExFis" d.o.o. o uslugama snabdevanja aerodroma kerozinom (polisa osiguranja 2015 o opasnosti ma pružanja usluga na zemlji)	MSRE		X		
4.9.5	Ekonomski nadzor "ExFis" d.o.o. o uslugama snabdevanja aerodroma kerozinom (podela finansijskih računa, procena finansijskog učinka 2014. godine, revidirani finansijski izveštaji 2014. godine)	MSRE		X		
4.10 Interno i među institucionalno izveštavanje						
4.10.1	Konsolidacija godišnjeg izveštaja ACV	MSRE	X			

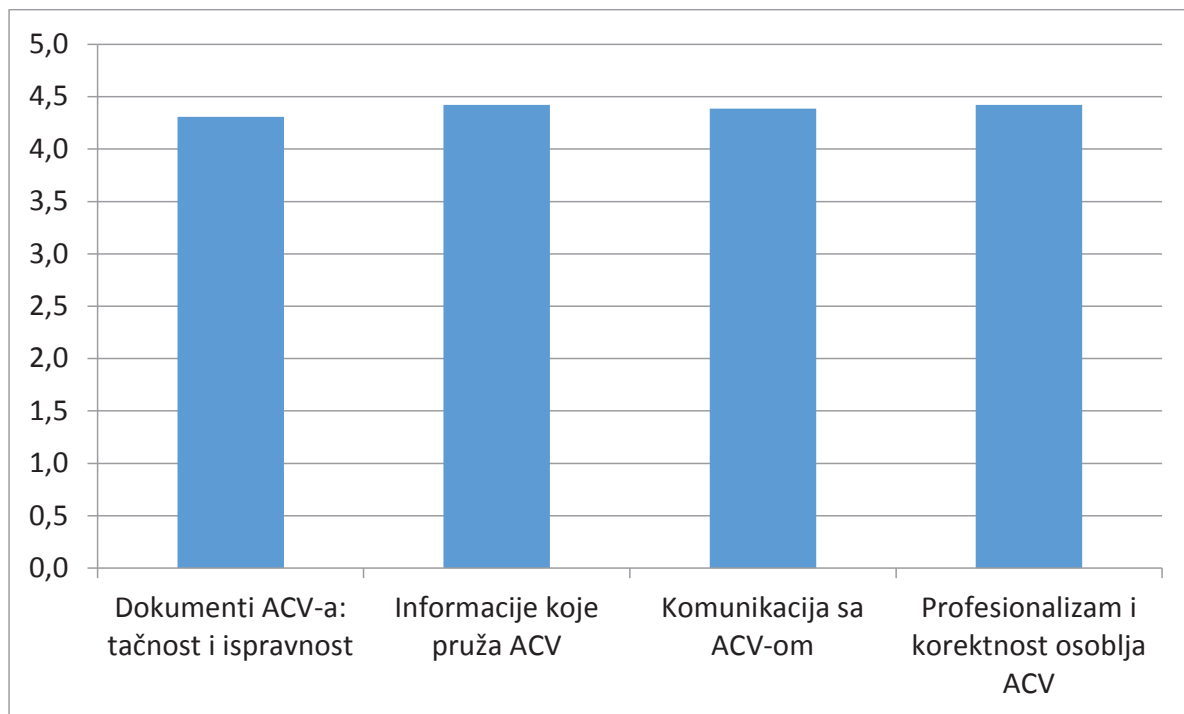
4.10.2	Podnošenje godišnjeg izveštaja Skupštini Kosova	KGD	X					
4.10.3	Konsolidacija tromesečnih izveštaja ACV	MSRE	X	X	X	X		
4.10.4	Podnošenje kvartalnog izveštaja Nadzornom odboru	KGD	X	X	X	X		
4.10.5	Izveštavanje u MEI	MSRE	X	X	X	X		
4.10.6	Dostavljanje finansijskih izveštaja MF i KGD	ADM/KGD	X				X	
4.10.7	Dostavljanje finansijskog izveštaja Parlamentarnoj komisiji za budžet i finansije	ADM/KGD	X					
4.10.8	Dostavljanje srednjoročnog okvira troškova 2016-2018. godine	ADM/KGD		X				
4.10.9	Planiranje godišnjeg budžeta	ADM/KGD		X				
4.10.10	Realizacija planiranih prihoda od tarifa bezbednosti putnika i od Uredbe br. 2/2015	ADM/KGD	X	X	X	X		
4.10.11	Kvartalni finansijski izveštaj za MF	ADM/KGD	X	X	X	X		
4.10.12	Mesečni finansijski izveštaj za KGD	ADM/KGD	X	X	X	X		
4.10.13	Devetomesečni finansijski izveštaj u ZAP i MF	ADM					X	
4.11 Sprovođenje Sporazuma ECAA								
4.11.1	Ažuriranje matrice i obaveštenje osoblja o transpoziciji preostalog zakonodavstva iz Aneksa 1 ECAA	MSRE	X	X	X	X		
4.11.2	Organizacija sastanka zajedničkog odbora ECAA-a	MSRE/KGD					X	
4.12 Reorganizacija ACV-a								
4.12.1	Izmena interne Uredbe	KGD					X	
4.13 Usvajanje regulisanih vazduhoplovnih tarifa na aerodromu								
4.13.1	Procena podsticajnog programa 2015. godine, preporuka i publikacija	MSRE	X					
4.13.2	Izdavanje odluke	KGD	X					
4.14 Izrada nacionalne strategije za razvoj civilne avijacije								
Kordinacija sa MI o pokretanju profesionalne podrške od TAIEK za izradu strategije		KGD/MSRE	X					
5. IZRADA I SPROVOĐENJE DRŽAVNOG PROGRAMA BEZBEDNOSTI- DPB								
5.1 Sprovođenje zahteva DPB koje se odnose samo na ACV								
	RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku
			K 1	K 2	K 3	K 4		Završeno
5.1.1	Izrada pisma za Ministra infrastrukture o imenovanju institucije i odgovornog lica za DPB	KIRPK/KGD	X					Nije završeno
5.1.2	Izrada TOR o odgovornom licu za DPB	KIRPK/Radna grupa	X					Izvan ACV-a ili zavisi od drugih
5.1.3	Izrada nacrt odluke o imenovanju institucije i odgovornog lica za DPB	KIRPK/KGD					X	
5.1.4	Dostavljanje tri gore navedenih dokumenata u MI	KIRPK/KGD					X	Radnja će se odlažati u 2016. godini nakon dodatne potrebne koordinacija sa Ministrom za infrastrukturu i drugim javnim institucijama sa odgovornostima u oblasti civilne avijacije
5.1.5	Organizacija radionice u ACV od stručnjaka iz oblasti upravljanja bezbednošću. Podržano od TAIEK	KIRPK/KGD	X					
Nakon imenovanja institucije i odgovornog lica za DPB								
5.1.6	Izrada TOR za odbor bezbednosti u okviru ACV-a	KIRPK/KGD		X				
5.1.7	Imenovanje odbora bezbednosti u okviru ACV-a	KGD		X				
5.1.8	Usvajanje politike bezbednosti	KGD					X	

5.1.9	Politike za odgovornost sprovođenja (Sprovođenje politika)	KIRPK/Tehnička odeljenja/ KGD					X	Dokumenat je spreman za usvajanje 2016. godine
	5.1.10 Usvajanje procesa za tretiranje MOR-a u ACV (ACVK/OSL-PC 55)	KIRPK/KGD/OSL/OA/UVP		X	X			
	5.2 Sprovođenje zahteva DPB na državnom nivou							
	5.2.1 Imenovanje odbora (grupe) za DPB	KGD					X	Treba da se odlaži za 2016. godinu, jer ovo može da se realizuje samo nakon imenovanja institucije i odgovornog lica za DPB (tačka 5.1.4).
5.2.2	Formalni sastanak sa grupom DPB -a						X	Kao gore navedena tačka
5.3 Iniciranje i praćenje sprovođenja strateških ciljeva ICAO-a (koje ne spadaju u nadležnosti ACV)								
5.3.1	Pismo za MUP u vezi sa obavezama koje ima ovo ministarstvo prema Aneksu 12 ICAO-a i LAC	KGD /KIRPK					X	Treba da se odlaži za 2016. godinu, jer ovo može da se realizuje samo nakon imenovanja institucije i odgovornog lica za DPB (tačka 5.1.4).
6. SPROVOĐENJE I STALNO USAVRŠAVANJE SUK								
6	6.1 Sprovođenje i stalno usavršavanje SUK							
	RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku
								Završeno
			K 1	K 2	K 3	K 4		Nije završeno
6.1.1	Digitalizacija procesa i modernizacija TI-a	ADM			X			Treba da se odlaži za 2016. godinu zbog nemogućnosti od centralnog nivo, za planiranje nabavke u oblasti e TI-a
6.1.2	Izrada i rečnika o avijaciji	KIRPK i Tehnička odeljenja		X	X			
6.1.3	Izmena procesa za sertifikaciju, licenciranje, i odobravanje koje se odnose na primenu tarife od strane operatera. Radi odražavanja Uredbe br. 7/2011 o tarifama koje se naplaćuju od strane Autoriteta za civilno Republike Kosovo	OA/OSL/UVP/KIRPK	X	X	X	X		
6.1.4	Izmena procesa za sertifikaciju, licenciranje, i usvajanje koji se odnose na zakonske rokove donošenja odluka. Za odražavanje zahteva iz Zakona 02/L-028 o Administrativnoj proceduri	MSER/OA/OSL/UVP/MSRE/KIRPK/ADM	X	X	X	X		
6.1.5	Dopuna AU 01/2011 i ACVK/KGD-PC09	MSER		X				
6.1.6	Evidencija pregleda sekundarnog zakonodavstva u ACV	KIRPK/sva odeljenja		X	X	X		
6.1.7	Zahtev opštini Priština za poboljšanje pristupa objektu ACV-A, barem na postavljanju barijera na ulici.	ADM	X					
6.1.8	Dopuna procesa ACVK/KGD-PC 09, (o postupku prevođenja dokumenta pre jave rasprave)	KIRPK/KGD	X					
6.1.9	Dopuna procesa ACVK /ADM/LJR-PC 04, Evaluacija ispunjenja radnih zadataka	KIRPK /ADM	X					
6.1.10	Prikupljanje podataka u bazi podataka o nalazima iz izveštaja revizije operatera i internim revizija u ACV	KIRPK /OSL/UVP/OA		X				
6.2 Realizacije potrošnje budžeta prema planiranju prometa novca (u %)								
6.2.1	Ukupna realizacija (troškovi izdvojenog budžeta)		X	X	X	X		85% K1 85% (K1+ K2) 98% (K1+K2+K3) 96% (K1+K2+K3+K4)
6.2.2	Plate i dnevnice		X	X	X	X		89% K1 89% (K1+K2) 107% (K1+K2+K3) 100% (K1+K2+K3+K4)
6.2.3	Robe i usluge		X	X	X	X		74% K1 77% (K1+K2) 76% (K1+K2+K3) 86% (K1+K2+K3+K4)

6.2.4	Komunalni troškovi		X	X	X	X	40% K1 52% (K1+K2) 54% (K1+K2+K3) 51% (K1+K2+K3+K4)
6.3 Realizacija plana nabavke prema odobrenju od strane uprave ACV-a							
6.3.1	Realizacija 6 ugovora za nabavku	ADM	X	X	X	X	
6.3.2	Fizičko osiguranje objekta	ADM	X	X			
6.3.3	Usluge osiguranja tri službena vozila ACV-a	ADM		X			
6.3.4	Projektovanje i programiranje na internetu platforme službenog veb sajta ACV-a	ADM	X	X			
6.3.5	Usluge za dizajniranje i štampu	ADM		X			
6.3.6	Servisiranje i održavanje informativne tehnologije	ADM			X		
6.3.7	Servisiranje i održavanje službenih vozila ACV	ADM			X		
6.3.8	Pranje vozila	ADM			X		
6.4 Realizacija plana obuke za službenike ACV-a							
6.4.1	Planirane obuke u ACVK/KIRPK-PLN 03		X	X	X	X	

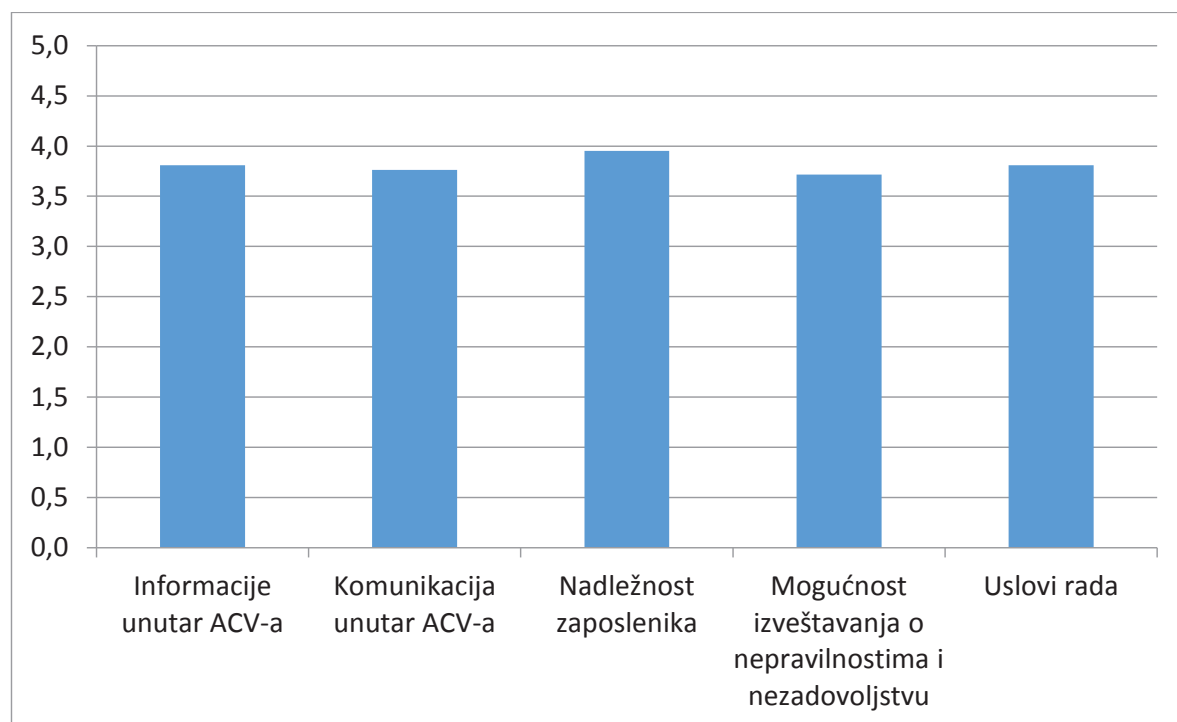
ANEKS 3 – REZULTATI MERENJA ZADOVOLJSTVA KORISNIKA USLUGA I ZAPOSLENIH

Spoljno merenje 2015

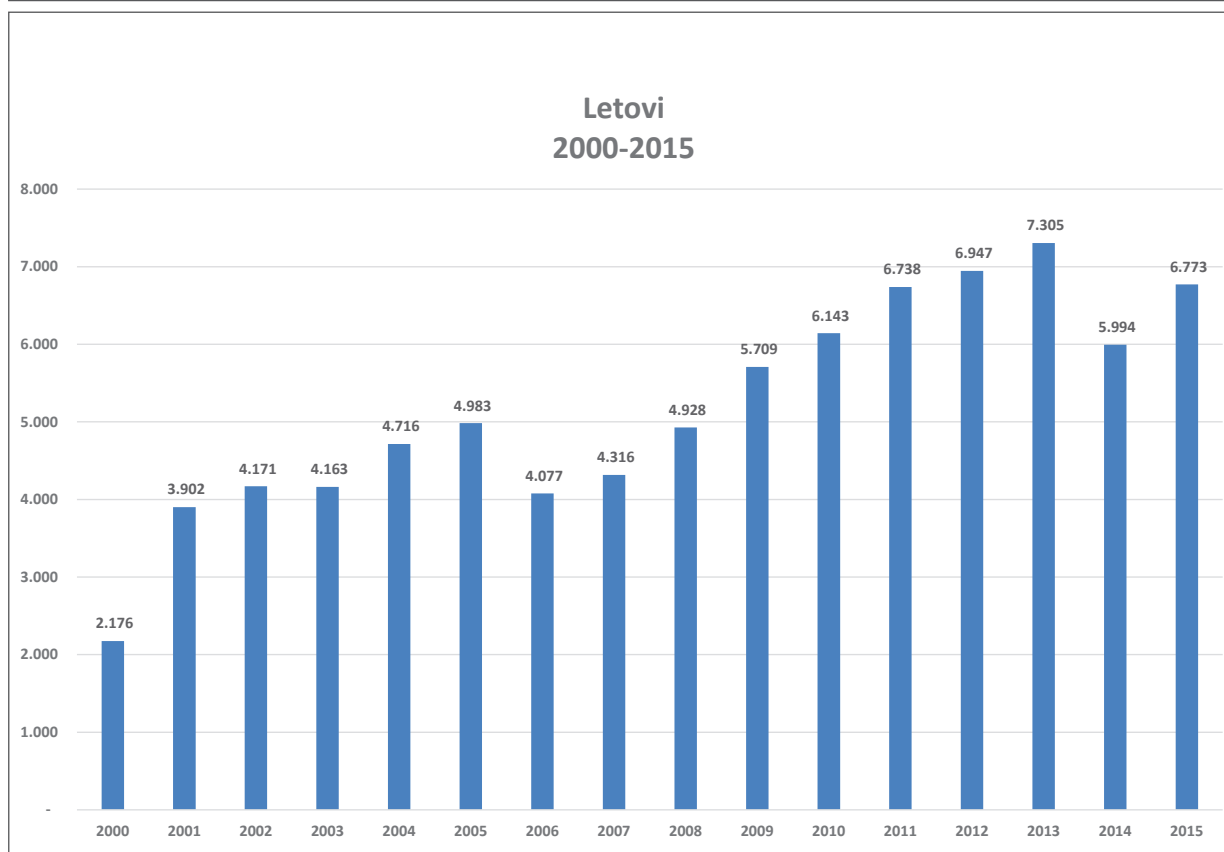
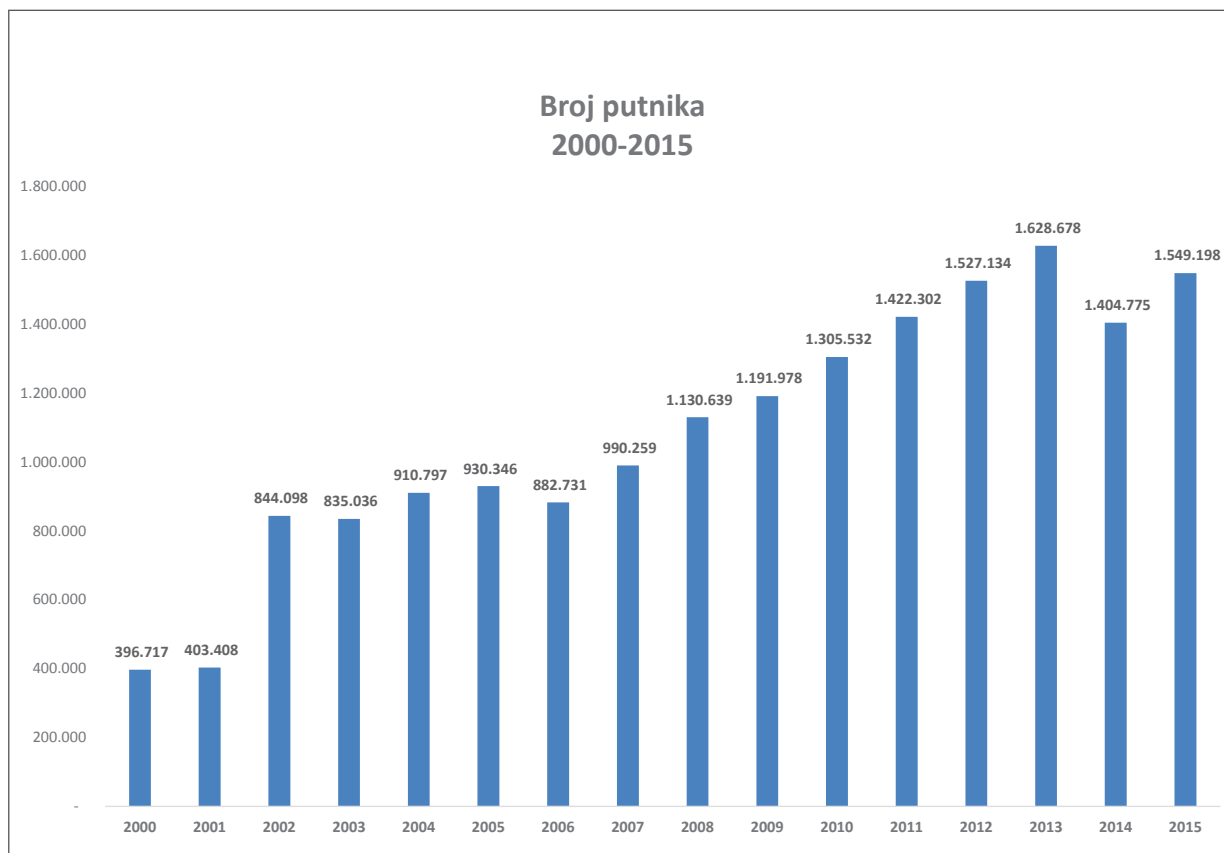
Rezultati ocenjivanja (ocena 1-5)

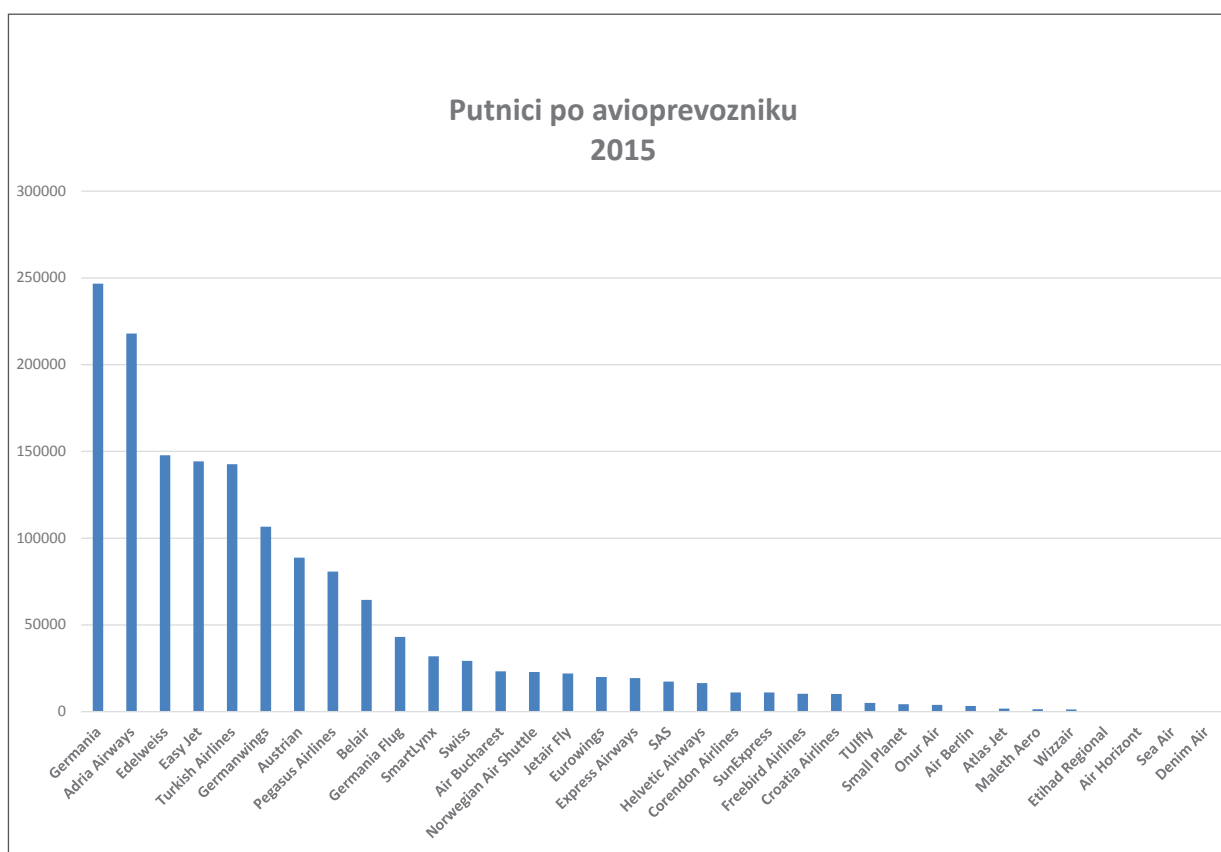
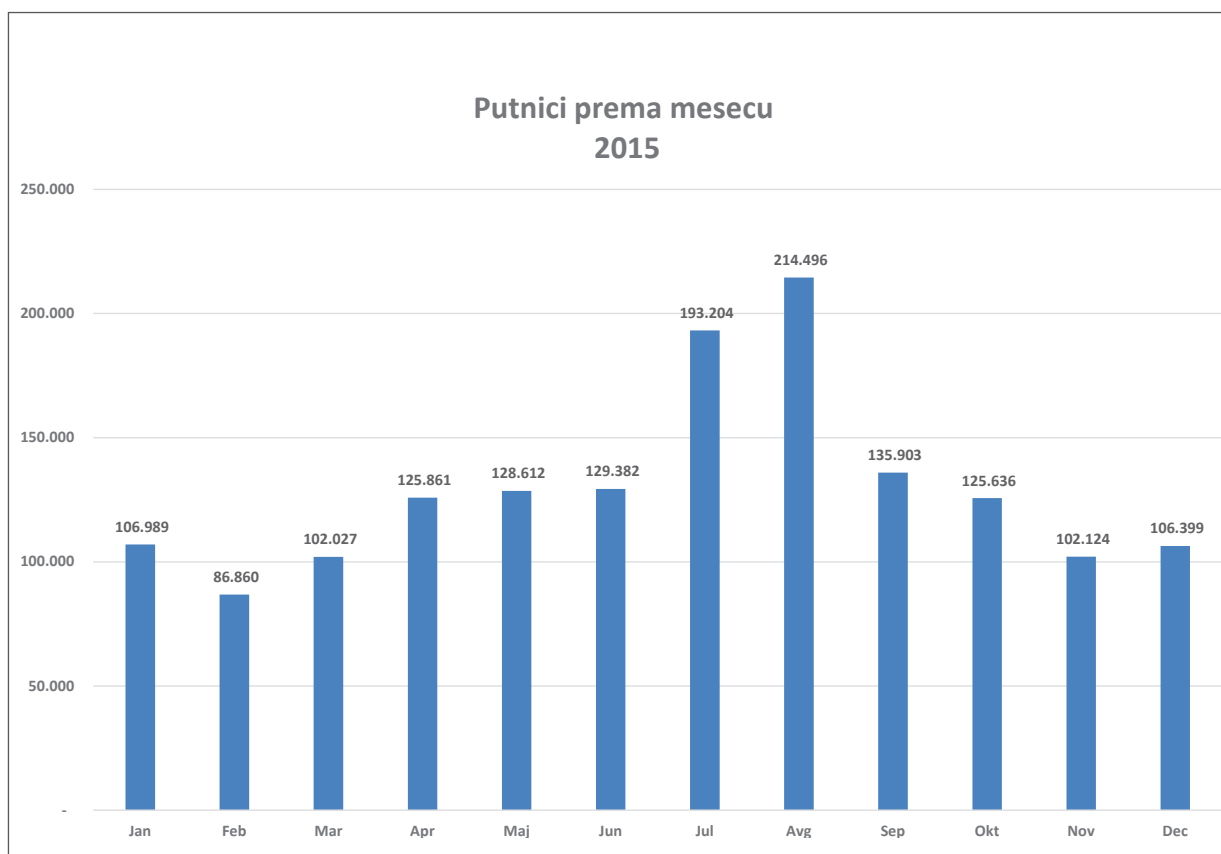
Unutrašnje merenje 2015

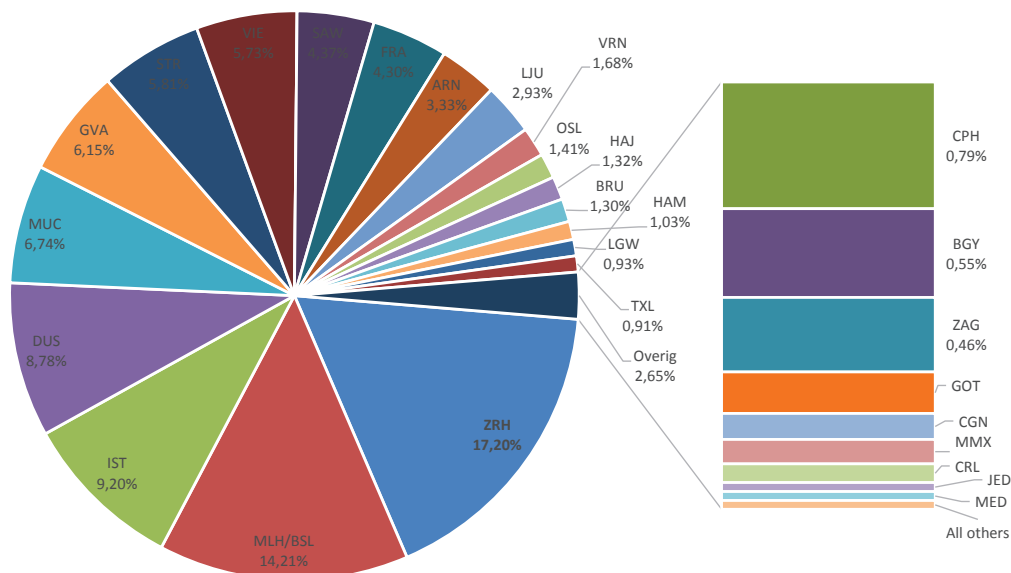
Rezultati ocenjivanja (ocena 1-5)

ANEKS 4 – STATISTIKE

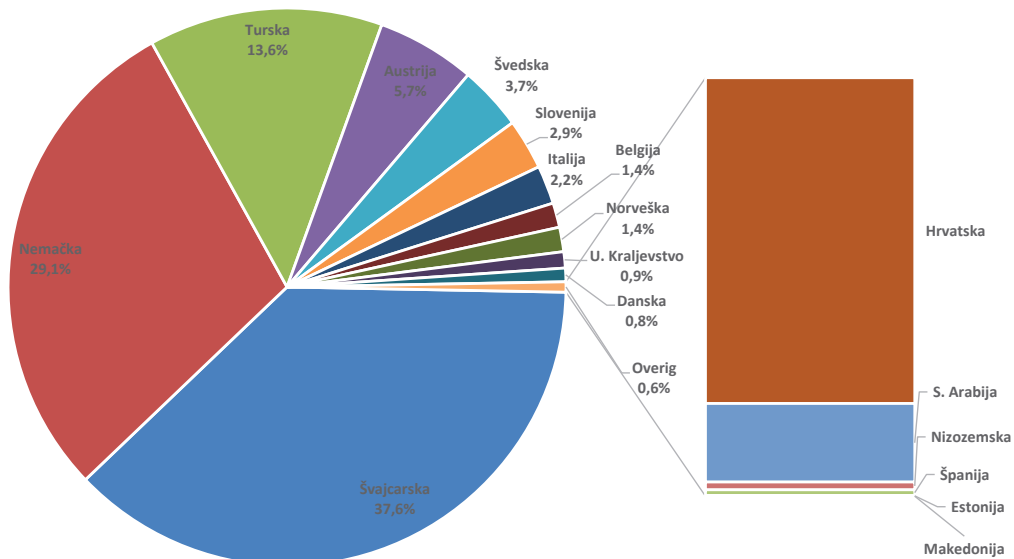

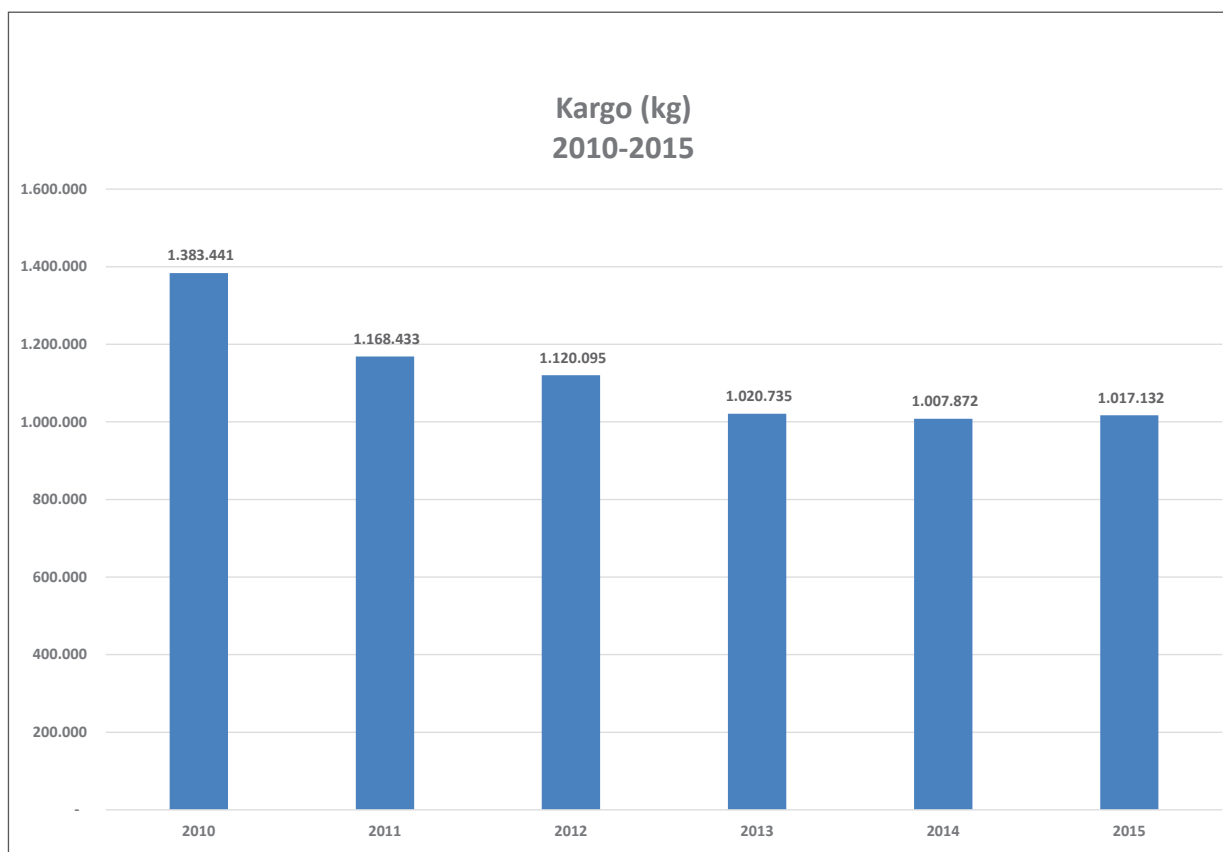
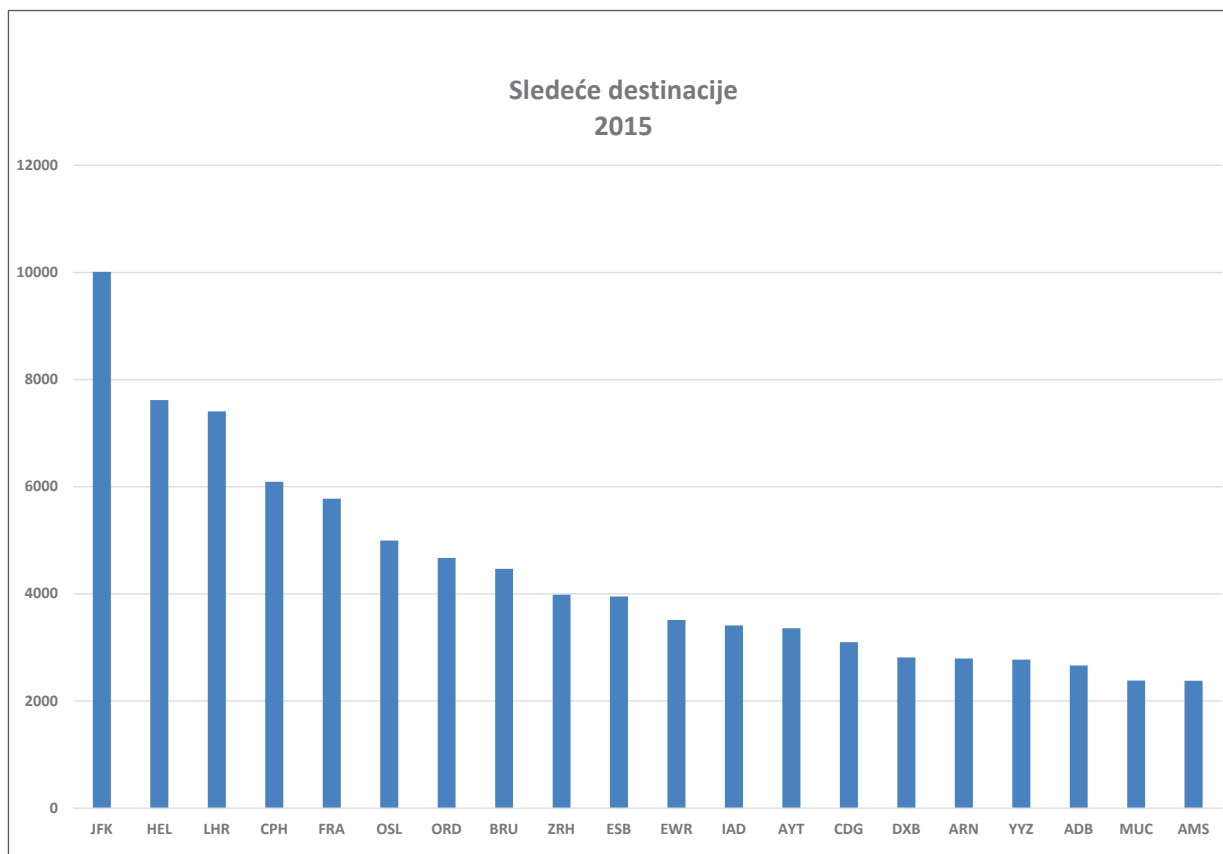

Putnici prema odredištu
2015

Putnici prema državi
2015

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

ANNUAL REPORT **2015**

Vision

“To be credible and accepted globally as a civil aviation regulator and oversight authority of a high level, ranking ahead of others in the region and beyond with regards to aviation safety.”

Mission

“To create a civil aviation environment in accordance with international standards, through continuous monitoring, partnership with the industry and a high level of professional staff competence.”

TABLE OF CONTENTS

1. EXECUTIVE SUMMARY	6	d) Support to Kosovo Aeronautical Federation for admission to the International Aeronautical Federation.....	23
2. LEGAL BASIS.....	8	e) Cooperation with the Kosovo Police.....	23
2.1 Improvement of legal basis	9	7.7 CAA ACTIVITY AT THE INTERNATIONAL LEVEL.....	24
2.2 Legal difficulties.....	9	a) Bilateral cooperation in the field of civil aviation.....	24
3. DESCRIPTION OF THE CAA	9	b) Regional Multilateral Cooperation.....	26
4. INSTITUTIONAL ORGANIZATION.....	10	c) Coordination of technical assistance in the field of aviation.....	27
4.1 CAA's SUPERVISORY BOARD	11	7.8 REGULATORY ACTIVITY	29
4.2 THE EXECUTIVE.....	12	a) Flight safety.....	30
a) Director General of CAA.....	12	b) Air navigation services.....	35
b) Deputy Director General of CAA.....	12	c) Aerodromes	37
c) Middle management.....	13	d) Economic Regulation.....	39
4.3 HUMAN RESOURCES.....	13	7.9 LEGISLATIVE ACTIVITY.....	41
a) Training	13	a) Bylaws.....	41
4.4 ASSETS.....	13	b) Executive Decisions.....	43
5. PLANNING AND REALIZATION OF WORK.....	14	c) Penalties/Complaints/Dispute.....	44
6. QUALITY MANAGEMENT SYSTEM.....	14	d) Difficulties in publishing bylaws.....	44
a) Audit for maintaining the ISO 9001:2008 certificate ...	14	7.10 TECHNICAL PUBLICATIONS FOR THE INDUSTRY	44
b) Maintenance of the Quality Management System(QMS).....	14	7.11 PUBLIC INFORMATION AND ACCESS TO PUBLIC DOCUMENTS	46
7. WORK DURING THE PRECEDING YEAR.....	15	a) CAA Bulletin "The Aviator"	46
7.1 EFFORTS FOR MEMBERSHIP OF THE REPUBLIC OF KOSOVO IN INTERNATIONAL AVIATION ORGANIZATIONS	15	b) Access to public documents	46
a) International Civil Aviation Organization (ICAO)	15	7.12 ADMINISTRATION AND HUMAN RESOURCES.....	46
b) ECAC and EUROCONTROL.....	15	a) Procurement during 2015.....	47
b) EASA	16	7.13 FINANCIAL REPORT	47
7.2 NORMALIZATION OF KOSOVO AIRSPACE	16	a) The ratio of budget and expenses.....	47
a) Description of the Kosovo Airspace.....	16	b) Revenues	48
b) Normalization of the lower airspace of the Republic of Kosovo	19	c) Budget expenditures	48
7.3 EUROPEAN COMMON AVIATION AREA AGREEMENT (ECAA AGREEMENT).....	19	d) Planning / Budget execution	51
7.4 STATE SAFETY PROGRAM (SSP).....	20	e) Capital investments.....	51
7.5 AVIATION MATTERS RELATED TO EUROPEAN INTEGRATION	20	f) Comparison table of the budget of the preceding three years.....	52
a) Action Plan for the SAA Agreement	20	g) CAA's budget for 2016.....	52
b) SAA Agreement	21	8. AUDITING OF THE CAA	52
c) Country Report for Kosovo of the European Commission	21	a) Auditing by the Office of the Auditor General of Kosovo	52
d) Sectorial and Plenary Meetings on Transport within the SAPD	21	9. STATISTICS.....	52
7.6 INTER-INSTITUTIONAL COOPERATION.....	22	ANNEX 1 – LIST OF TRAININGS.....	54
a) Cooperation with the Ministry of Infrastructure	22	ANNEX 2 – CAA WORKPLAN FOR 2015 AND ITS IMPLEMENTATION	58
b) Cooperation with the Minister for Dialogue	23	ANNEX 3 – SATISFACTION MEASUREMENT RESULTS	63
c) Cooperation with KFOR.....	23	ANNEX 4 – STATISTICS.....	64

LIST OF ABBREVIATIONS

CAA	Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo
AMC	Aviation Medical Centre
AME	Aviation Medical Examiner
PIA	Prishtina International Airport Adem Jashari
AOC	Air Operator's Certificate
EU	European Union
EULEX	European Union Rule of Law Mission in Kosovo
EASA	European Aviation Safety Agency
ECAC	European Civil Aviation Conference
EUROCONTROL	European Organisation for the Safety of Air Navigation
FTO	Flight Training Organization
ECAA	European Common Aviation Area
IATA	International Air Transport Association
ICAN	ICAO Air Services Negotiation
ICAO	International Civil Aviation Organization
KIPA	Kosovo Institute for Public Administration
IPA	Instrument for Pre-accession
ISIS	Implementation of Single European Sky in South East Europe
ISO	International Organization for Standardization
AC	Airspace control
EC	European Commission
KFOR	Kosovo Force
KHAIA	Aeronautical Accident and Incident Investigations Commission
ISC	Independent Supervisory Committee
ATC	Air Traffic Control
LCA	Law on Civil Aviation
MF	Ministry of Finance
MI	Ministry of Infrastructure
MEI	Ministry of European Integration
MIA	Ministry of Internal Affairs
MFA	Ministry of Foreign Affairs
MLSW	Ministry of Labour and Social Welfare
NATO	North Atlantic Treaty Organization
ANSP	Air Navigation Service Providers, PIA Air Control (AC) Adem Jashari
NPISAA	National Programme for the Implementation of the SAA
KFMIS	Kosovo Financial Management Information System
QMS	Quality Management System
SRP	ICAO Standards and Recommended Practices
SSP	State Safety Programme
OAGK	Office of the Auditor General of Kosovo
OSQ	Safety and Quality Office in CAA
OALA	Office for Aviation Legal Affairs CAA

1. EXECUTIVE SUMMARY

The CAA is an independent regulatory agency in charge of regulating civil aviation safety aspects and economic regulation of airports and air navigation service providers. CAA has full legal capacity; it is a self-financed budget organization and a public authority that is subject to relevant provisions of laws and other bylaws applicable in the Republic of Kosovo on budgetary organizations and public authorities.

The CAA is self-financed from dedicated revenues, as defined in the Law no. 03/L-048 on Public Financial Management and Accountability (amended and supplemented). According to Article 25 of Law no. 03/L-051 on Civil Aviation,

CAA dedicated revenues consist of:

- aviation-related taxes, charges and fees;
- a percentage of air navigation services provided within the Republic of Kosovo's airspace;
- passenger safety charges, and certificate and licensing charges; and
- donations, grants and any other financial or technical support designated for the CAA.

The CAA is led by the Director General. The Director General of the CAA was re-appointed by the Government of the Republic of Kosovo, by Decision No. 8/157 of 22 November 2013 for a five-year mandate with the possibility of extension. CAA's work is supervised by the Supervisory Board that consists of five members. However, the Supervisory Board of the CAA has not been functional since September 2013 when the mandate of all Board members expired.

In early January 2015, following a comprehensive consultation, the entire CAA Work Plan 2015 was consolidated and approved. This plan includes: Action Plan, Oversight Activities Plan, Recruitment Plan and Staff Training Plan, and is in full compliance with CAA strategic objectives. Quarterly and annual reviews showed that the Work Plan for 2015 was implemented at 88%, Action Plan at 70%, Training Plan at 94% and Oversight Activities Plan at 100%. Annex 2 of this report contains the Work Plan for 2015 and its realization.

In order to maintain the quality certificate awarded in 2013, the CAA continuously fulfils and verifies the implementation of requirements deriving from the ISO 9001:2008 standard. In addition to the external audit for ensuring the sustainability of the certified system that was conducted in April by the certification body Bureau Veritas, the CAA during the year audited its system, measured the satisfaction of persons who receive services from this authority, reviewed the realisation of works in quarterly basis and reviewed the management of work on the organization in general. Annex 3 of this report illustrates the outcomes of internal and external satisfaction measurement.

Following the re-opening of the upper airspace of Kosovo for over-flights in April 2014, during 2015 NATO intensified discussions with Kosovo state authorities and neighbouring countries to normalize the Kosovo lower airspace. The complete normalization of the lower airspace of Kosovo, among other things, will include the opening of new airways between the Republic of Kosovo, Albania, Montenegro and Serbia, which would serve to all aircraft flying in PIA Adem Jashari. For now, all flights in Prishtina are carried out through an airway linking the Republic of Kosovo with Macedonia. New airways would shorten the flight time for around 15-20 minutes, and would reduce the operation cost for air companies, which consequently should have been reflected in cheaper tickets for our passengers.

The signing of the Stabilization and Association Agreement between the Republic of Kosovo and EU in October 2015 and ratification by respective parliaments is considered to have established a strong legal basis for signing the Working Arrangements between Civil Aviation Authority and European Aviation Safety Agency (EASA) during 2016. Signing of working arrangements between CAA and EASA would enable, among other things, auditing of CAA by EASA and a positive assessment would guarantee recognition on a pan-European level of aviation licenses and certificates issued by the Republic of Kosovo.

CAA continued to coordinate its activities with the MFA and MI on actions to be taken for membership in the International Civil Aviation Organization (ICAO), and continued its efforts to participate as an observer in the works of important pan-European organizations of aviation such as ECAC and EUROCONTROL. More on this issue can be read in the section 7.1 of this report.

In the field of legislation, CAA continued to issue bylaws for implementing the Law on Civil Aviation, in order to adopt international standards of the civil aviation published by ICAO and those for implementation of EU legislation in the field of civil aviation, both those within the ECAA Agreement and others applicable to EU countries, but which officially are not part of this Agreement. Fourteen specific bylaws have been issued for the transposition of EU legislation in various fields within the CAA responsibility. In addition to 14 regulations and 3 technical publications, CAA has published two other reports that are important to the public: the first is a regular annual report on occurrences reported to CAA and the second on the airfields in the Republic of Kosovo. The latter report documented the existence of 12 airfields in the territory of Kosovo, constructed mainly between 1970 and 1987. Based on the assessment of the CAA team of inspectors, 5 out of 12 airfields are in good physical and infrastructural condition and may be re-functionalised for their primary destination, which is general aviation, with a minimum investment and maintenance, while large investments are required for other airfields.

CAA inspectors have conducted inspections and audits based on the approved plan of supervisory activities to guarantee that civil aviation operations in the Republic of Kosovo are carried out in accordance with the standards in force. These inspections and audits are carried out at Prishtina International Airport Adem Jashari, Air Navigation Services Provider, foreign airlines operating in Prishtina, in the approved fuel supplier at Prishtina Airport, as well as Vali Ranch heliport. Inspections have shown that the operations are carried out in accordance with safety standards.

Following the approval of the first heliport in the Republic of Kosovo in August 2014, CAA approved helicopter operations by the Kosovo Air Service L.L.C. operator in this heliport located in the village of Përlepnica, Gjilan, within the business complex Vali Ranch. During the year there was an increase of general aviation activities, such as operations with drone, paraglide, etc., which, based on the Law on Civil Aviation and respective regulations, are subject to CAA's approval process.

In 2015, Kosovo Civil Aviation Authority has issued for the first time certificates for training organizations in the field of civil aviation, namely in the field of dangerous goods transportation by air. LKIA operator of PIA Adem Jashari and the College of Applied Technical Sciences Tempulli have been certified as training organizations for dangerous goods. These approvals have been made based on CAA Regulation no. 8/2014 on the Conditions and Method of Transporting Dangerous Goods by Air.

In fulfilling its responsibility of licensing the personnel that hold sensitive responsibility in the safety of civil aviation, CAA has issued a large number of licenses, including the licensing of air traffic controllers based on the EU requirements. Also, the licensing of hang-glider and paraglider pilots has continued.

CAA has supported other institutions responsible for civil aviation in the Republic of Kosovo, so that the entire aviation regulatory and supervisory system functions in a coordinated manner and in accordance with standards and best international practices. It is worth mentioning the support given to the Ministry of Infrastructure in reaching the agreement with Qatar on air services, as well as expanding the agreement on air services with Turkey. CAA also assisted Kosovo Aeronautical Federation in studying the strategy and then preparing documentation for lobbying and membership in the International Aeronautical Federation. As a result of common actions, in the meeting of the General Conference of the International Aeronautical Federation held on 25 September in Rotterdam of the Netherlands, after the recommendation of Executive Council, Kosovo Aeronautical Federation was accepted in FAI with the absolute majority of votes as a full member.

Technical cooperation with counterpart authorities in the region and beyond, especially with Albania, continued during 2015. Furthermore, two additional agreements for technical cooperation were signed during this year: the first agreement was signed with the counterpart authority of Montenegro, whereas the second with Turkey. Director General of CAA has taken the position of the Chairman of the Initiative for creating the Joint Service

Provision Area (JSPA), which is a regional project that started in 2013. Numerous activities of this initiative are presented in the section 7.7(b) of this report.

CAA invests in the continuous capacity-building and maintenance of its personnel capacities, in accordance with recommended international standards and practices. Based on a previously approved training plan, during 2015, CAA personnel attended training sessions funded by donors and by the CAA budget. The detailed list of training sessions is presented in Annex 1 of the Report.

The Report of the Office of the Auditor General of Kosovo, submitted in June 2015, states in its general conclusion that CAA has designed a good internal control and financial management system and has obtained an Unmodified Opinion. According to this report, the budget was managed in full harmony with proper financial management principles. CAA has immediately addressed several recommendations deriving from this report and has implemented them in compliance with applicable provisions.

CAA budget for 2015 was €839,949.00. During the 2015 fiscal year, CAA spent €824,469, which means that 98% of the allocated/approved budget was executed. Meanwhile, CAA revenues amounted to €1,532,762.

Based on statistics collected by the operator LKIA, Prishtina International Airport Adem Jashari served a total of 1,549,198 passengers during 2015. This number of passengers is 10.3% higher than the number of passengers served in this airport in 2014 (1,404,775). The airport continues to face unfair competition from the Airport of Skopje, fostered by larger subsidies that the Government of Macedonia is providing to an airline company operating in Skopje. Meanwhile, CAA approved in April 2015 an incentive scheme proposed by the PIA operator that is considered to have had an impact in the entering of new operators into the market and increasing the traffic during the year. Graphs of air transport data to/from Kosovo are presented in detail in Annex 4 of the report.

2. LEGAL BASIS

On 13 March 2008, the Parliament of the Republic of Kosovo adopted the Law no. 03/L-051 on Civil Aviation. The Law entered into force on 15 June 2008. This law was approved by the Assembly of Kosovo pursuant to the Article 130 of the Constitution of the Republic of Kosovo, which requires the establishment of the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. The Law on Civil Aviation is a base law for the functioning of the CAA, and the regulation of civil aviation in the Republic of Kosovo. Under this law, CAA is given the competencies to issue bylaws in the form of Regulations, Administrative Instructions and Decisions, whereby the provisions of the Law on Civil Aviation have been implemented more specifically. Internal functioning and organization is regulated with the internal regulation issued by the Director General, pursuant to Article 14.2 of the Law on Civil Aviation and according to the legislation in force, including the Law on State Administration, Law on Civil Service and Regulations of the Government of Kosovo for the Civil Service.

2.1 IMPROVEMENT OF LEGAL BASIS

Law on Civil Aviation falls under the first group of laws issued after the independence. The Ministry of Infrastructure, as the line ministry should, if necessary, initiate the supplement/amendment of the law, whereas CAA, MIA, MI and AAIIC should be part of this process. During the reporting period, there was no legislative initiative for amending/supplementing the law, taking into account the continuous assessments of the European Commission that the Law on Civil Aviation of Kosovo is in compliance with the legal framework of EU and may serve as a model for other states in the region.

2.2 LEGAL DIFFICULTIES

As mentioned above, the Law on Civil Aviation and its bylaws enabled CAA to exercise its responsibilities and fulfil the country's international obligations in the field of safety, without any difficulty to be mentioned.

3. DESCRIPTION OF THE CAA

Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo (CAA) was established based on Article 14 of the Law no. 03/L-051 on Civil Aviation. As of 1 January 2009, the CAA acquired complete competencies in accordance with this law. The CAA is one of the public authorities with responsibilities and functions in the field of civil aviation in our country. The law stipulates that the Ministry of Infrastructure (MI) is responsible for the economic regulation of air transport¹, while the Ministry of Internal Affairs (MIA) is responsible for regulating aviation security aspects.² The law also establishes the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission (AAIIC), as an institution that operates under the Office of the Prime Minister of the Republic of Kosovo.³

The CAA is an independent regulatory agency in charge of regulating civil aviation safety aspects and economic regulation of airports and air navigation service providers. Economic regulation of airports and air navigation service providers implies approval of tariffs on the use of services provided by these operators. The CAA has full legal capacity and reports on its work to the Assembly of the Republic of Kosovo. The CAA is a self-financed budgetary organization and public authority that is subject to the provisions for budgetary organizations and public authorities in laws and other legal acts applicable in the Republic of Kosovo.

The CAA is responsible for:

- implementation of civil aviation legislation and giving effect to policies adopted by the MI or the Government in the field of civil aviation;
- providing advice and proposals to the MI, the Government and the Assembly regarding policies and legislation for the civil aviation field;
- issuing implementing Regulations and air navigation orders, in accordance with the Law on Civil Aviation and the Agreement on the European Common Aviation Area, to implement the MI's civil aviation policies and relevant legislation related to civil aviation;
- issuing licenses, certificates and permits in accordance with the CAA's competencies and responsibilities defined by the Law on Civil Aviation;
- regulating the safety of air transportation in the Republic of Kosovo;
- regulating the economics of airports and air navigation services;
- providing advice to the MI in connection with the Minister's development of proposed policies for the use of Kosovo airspace that meet the needs of users, taking into account national security, economic and environmental factors, and the need for a high standard of safety;
- supervising and ensuring effective implementation of civil aviation legislation, standards, rules, procedures and orders, except where the Law on Civil Aviation or another primary normative act exclusively assigns such a function to the MI or another public authority;

¹ Law on Civil Aviation, Chapter 2

² Ibid, Chapter 4

³ Ibid, Article 5

- disseminating information to the public about matters relevant to the functions and activities of the CAA;
- performing such acts, conducting such investigations and inspections, and issuing such orders, rules, regulations, and/or procedures as the CAA may deem reasonably necessary to properly and lawfully (i) implement the applicable provisions of the Law on Civil Aviation or (ii) discharge the powers and duties assigned to the CAA by the present law; and
- performing any other functions pertaining to civil aviation in Kosovo assigned to CAA by the Law on Civil Aviation or another primary legal act.

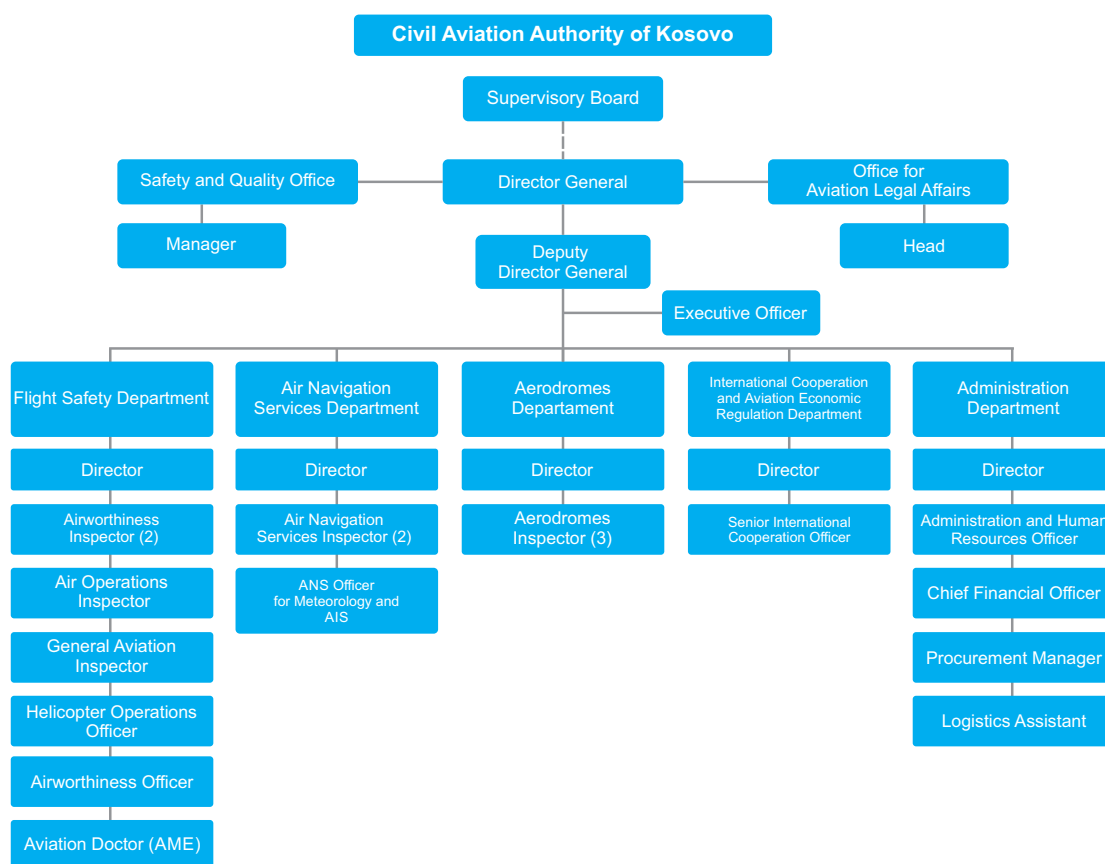
4. INSTITUTIONAL ORGANIZATION

The headquarters of CAA is located at Ahmet Krasniqi st., n.n., Arbëria District, Prishtina. The CAA offices have sufficient space to provide good working conditions for the employees. Since the CAA offices are located in a private building, for which rent is paid, the CAA has formally requested from the Ministry of Public Administration to find a solution to move the CAA into suitable state premises or allocation of a parcel in Prishtina for the construction of the administrative building of CAA. CAA continued these efforts in correspondence with Ministry of Public Administration also during 2015.

ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE CAA

According to the Regulation on Internal Organization, Functioning and Systematization of Working Positions, the organizational structure of CAA consists of:

- a) Office of the Director General
 Office of the Deputy Director General
 i) Quality and Safety Office
 ii) Office for Aviation Legal Affairs
 iii) Public Relations Office

- b) Flight Safety Department
- c) Air Navigation Services Department
- d) Aerodromes Department
- e) International Cooperation and Economic Regulation Department
- f) Administration and Human Resources Department

Above is the organizational chart of the CAA, in accordance with the Regulation on the internal organization and functioning and systematization of working positions.

CAA FINANCIAL REVENUES

The CAA is self-financed by dedicated revenues, as defined by Law no. 03/L-048 on Public Financial Management and Accountability. According to Article 25 of Law no. 03/L-051 on Civil Aviation, dedicated revenues of CAA consist of:

- Aviation-related taxes, charges and fees;
- A percentage of air navigation services provided within the Republic of Kosovo's airspace;
- Passenger safety charges, and certificate and licensing charges; and
- Donations, grants and any other financial or technical support designated for the CAA.

Since 1 January 2009, the Regulation No. 2008/7 of Ministry of Infrastructure and Telecommunication on the determination of the safety charge levied on passengers departing on commercial flights from Kosovo has been applied. This Regulation determines a safety charge of 2 Euros for each passenger departing from Kosovo by means of commercial flights. Funds raised from this safety charge are dedicated to the CAA in order to cover its operating costs in accordance with Law no. 3/L-051 on Civil Aviation.

As of mid-2011, the CAA by the Regulation No. 7/2011, as amended by Regulation No. 2/2015, has provided the legal basis for the collection of fees for the services it provides, such as issuance of licenses, permits, various certificates and performance of inspections and audits, all within CAA's competences to regulate civil aviation in the Republic of Kosovo.

Detailed information on CAA's revenues in 2015 can be found in section 7.13 of this report.

SALARIES OF CAA STAFF

Civil aviation safety is the mission and number one priority of the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. As the civil aviation regulator, we ensure that aerial operations in the Republic of Kosovo are conducted in accordance with applicable laws and international standards, including European Union aviation legislation and standards. To achieve this mission, a civil aviation regulator needs highly qualified and experienced personnel to design standards, procedures, regulations, and ensure their implementation by the operators through continuous supervision, inspections and audits.

According to Article 24.2 of the Law on Civil Aviation, CAA staff salaries are determined by the Minister of Finance, with the proposal of the Director General of CAA. In determining the level of salaries, the law stipulates that, in addition to professional staff criteria, salaries of the aviation industry staff (airport, air traffic control, airlines) should be taken into account, a standard which is also required by the International Civil Aviation Organization (ICAO). The level of CAA staff salaries was adopted on 20 March 2009 by the Minister of Economy and Finance, after the proposal of the Director General of the CAA. The salary of the Director General and the Deputy Director General of the CAA was later set by the Government in accordance with Article 20.2 of the Law on Civil Aviation.

4.1 CAA SUPERVISORY BOARD

In accordance with the Law on Civil Aviation, CAA activities are supervised by the Supervisory Board which is comprised of five members. The Board works part-time and meets at least once every calendar quarter. The Chairperson represents the Board in public and manages and organizes Board's work. The Board takes decisions with the majority of votes and has the required quorum for taking decisions if at least three Board members are present.

The Director General of CAA submits a comprehensive work report to the Supervisory Board every three months and the annual report at the end of each calendar year.

Mandate

Members of the Supervisory Board are appointed by the Government of the Republic of Kosovo by Decision no. 4/71 dated 3 July 2009, as amended by Decision no. 3/83 dated 25 September 2009. According to the Law on Civil Aviation, the mandate of the Chairman of the Board and a Board member is two years, whereas the mandate of the other three members is four years. Until July 2013, when the term of the other two members expired, the Supervisory Board exercised its responsibilities with three members. In September 2013, the mandate of the last member also expired. Since September 2013, the CAA is without a Supervisory Board.

Competencies

The Supervisory Board is responsible for the supervision and review of (i) CAA's activities and decisions on administrative, executive, regulatory and licensing matters and (ii) all aspects of CAA's financial management, revenues and expenses. According to Article 16.1 of the Law on Civil Aviation, if the majority of Board members ascertain that there is a reason to believe that CAA did not comply or is no longer complying with one or more provisions of this Law or any other legal act applicable in Kosovo, the Board shall identify the area of the suspected failure to comply in a written report, to be submitted to the Auditor General and the Assembly. The Supervisory Board has no executive competences, enforcement competences or regulatory competences.

Functioning

Supervisory Board of the CAA has not been functional since July 2013.

4.2 THE EXECUTIVE

The CAA is led by the Director General of Civil Aviation, as the highest executive and administrative leadership body. He performs his duties and functions defined by Article 21 of the Law on Civil Aviation and in accordance with other applicable laws, which regulate the activity of public institutions, including management and regular financial reporting. In his daily work, he is supported by the management structures defined below: Deputy Director General and middle management.

a) Director General of CAA

The Director General of the Civil Aviation Authority exercises his or her duties and functions as set out in Article 21 of the Law on Civil Aviation and in accordance with other applicable laws that regulate the activity of public institutions, including management and regular financial reporting. The Director General of Civil Aviation works on a full-time basis. The Director General is a CAA official who is responsible for the daily management and decision-making in the CAA. The Director General reports to the Assembly regarding CAA's compliance with civil aviation policies and all applicable laws and standards in the Republic of Kosovo.

On 22 November 2013 by Decision no. 8/157, Mr. Dritan Gjonbalaj was re-appointed as the Director General of the CAA by the Government of the Republic of Kosovo, following the proposal by the Minister of Infrastructure. The term of the Director General lasts for five (5) years. According to the Law on Civil Aviation, the Director General may be reappointed by the Government for successive terms with the same duration.

b) Deputy Director General of CAA

Deputy Director General of Civil Aviation also works on a full-time basis. Deputy Director General assists the Director General on the executive and administrative management of the CAA and in absence of the Director General, performs his functions.

Mr. Kreshnik Gashi acted as Deputy Director General of CAA from 19 February 2014 until 1 March 2015, when he was appointed Secretary General of the Ministry of External Affairs by the Government of the Republic of Kosovo.

c) Middle management

Pursuant to the Regulation on Internal Organization, Functioning and Systematization of Working Posts, the management structure or middle management of the CAA is comprised of Directors of Departments and Office Heads/Managers, who are responsible for their activity within the scope and competencies assigned under their job descriptions. The Director General assigns the management structures with competencies described in sections 12.2 to 18 of this Regulation, which derive from the scope of duties and competences of the CAA under the law. Exceptionally, the Director General may delegate his competences or the competences of the CAA to a structure or employee outside the scope of the duties of this structure herein, if needed. The Director General during the temporary absence, in accordance with Article 23.1 of the LCA, fully or partially delegates his competences and the competences of the CAA to an employee with leadership responsibilities.

Persons in the management structure of the CAA hold career appointment acts with CAA.

4.3 HUMAN RESOURCES

The CAA has 27 employees, 26 of which hold career Appointment Acts with the CAA, while one has a non-career Appointment Act. The General Director and Deputy General Director are appointed by the Government of the Republic of Kosovo. In the Regulation for internal organization, functioning and systematization of working posts, are foreseen 37 positions in the CAA. Due to insufficient budget for new recruitments, the responsibilities of some key positions, such as information technology officer or public relations officer, are temporarily covered by the current employees. In the 2015 Recruitment Plan, the CAA has planned four additional professional positions, which were not approved.

a) Training

The CAA invests in professional development and refreshment of specialized knowledge of its personnel, in accordance with international standards and recommended practices. During 2015, the CAA personnel attended trainings funded by the donors and by the CAA budget, based on a pre-approved training plan. The personnel are trained mainly in the Joint Aviation Authorities (JAA) training centre regarding flight safety and operations, as well as in the EUROCONTROL and the International Air Transport Association (IATA) training centres. Training is also offered within the framework of the European Commission projects: ISIS, TAIEX and EASA IPA II, as described in section 7.7(c) of this report.

During 2015, a total of 60 training sessions were attended by the CAA personnel, including the mandatory training of inspectors of professional departments in the field of civil aviation. 38 of these trainings were offered for free by the EASA IPA II project, ISIS II program, French CAA as well as the Kosovo Institute for Public Administration. See the table of trainings conducted in 2015 in Annex 1 of this report.

4.4 ASSETS

The CAA has in use 783 assets with purchase value of €244,897.20. Depreciation and asset valuation is carried out each year-end according to the provisions of the Ministry of Finance Regulation No. 02/2013 on the management of non-financial assets in budgetary organizations. These assets are mainly office furniture, technology equipment and similar.

According to the Commission's report for the assessment of assets, the value of assets in the CAA, after depreciation, (according to the Regulation No. 02/2013) is €16,318.64. Whereas, the real value of these assets, valued by the Commission for the assessment of assets is €28,087.66.

The CAA, for 2016, has planned on buying some low-value assets for inspectors' needs.

5. PLANNING AND REALIZATION OF WORK

As in previous years, the work plan for this year is based on the CAA's strategic plan 2013-2018, following strategic objectives and identifying annual objectives necessary for the fulfilment of strategic ones.

Strategic objectives serve CAA as a good and irreplaceable basis for annual planning carried out by the organization. Annual plans are drafted at management level, after a process of identification of actions at the level of organizational units. The CAA sets work objectives annually. These objectives should be planned according to the S.M.A.R.T concept (Simple, Measurable, Achievable, Reasonable, and Time bound).

By 15 January, the entire plan for 2015 has been consolidated and approved by the Director General. The work plan includes the following in its content: action plan, supervisory activities plan, recruitment plan and staff training plan.

Annual work plans are reviewed every three months and implementation of tasks is reported quarterly by CAA management. In addition to the quarterly reviews, the CAA also carries out annual review of work. The work plan for 2015 has been achieved at a rate of 88%, the action plan at 70%, the training plan at 94% and the supervision activities plan at 100%.

The analysis of the realization of the work plan conducted by the management showed that in the majority of actions that were not executed during 2015, the CAA was a supporting institution assisting other state institutions that were competent for such actions. Some of these actions, such as membership in international aviation organization and entering into international contractual arrangements, depend on political and legal circumstances outside the decision-making competences of the institutions of the Republic of Kosovo.

Annual Work Plan for 2015 and its realization are attached to this report as Annex 2.

6. QUALITY MANAGEMENT SYSTEM

a) Audit for maintaining the ISO 9001:2008 certificate

The Certification Body for Quality Management System Bureau Veritas, following the CAA's certification in 2013 under ISO 9001:2008, with three years validity, has audited the CAA annually to verify the maintenance of this certificate. This company, in March audited the CAA in order to verify the full implementation of ISO 9001:2008 requirements within CAA, and functioning of the quality management system. The audit report has not registered any findings for the CAA and confirmed that the CAA meets all basic standard requirements, based on which it is certified.

b) Maintenance of the Quality Management System (QMS)

To maintain the certificate, the CAA follows a number of requirements deriving from the ISO 9001:2008 standard. To ensure the sustainability of a certified system, the CAA must annually audit its system; measure the satisfaction of those who receive services from this authority, quarterly review the work and review the organization's work management. In order to accomplish these tasks, the CAA during 2015 has conducted the following actions:

- Two internal audits were conducted at the CAA. One audit was conducted in September in the Department of Administration and Human Resources, namely in the finance and procurement sector. The second audit was conducted in December, lasting a week, and it included the entire CAA. Audits were conducted by the two CAA QMS internal auditors and resulted in recommendations for improvement of work processes and procedures within the CAA.
- In December the customer satisfaction survey for the services provided by the CAA was carried out for the fourth time in a row. Through a brief questionnaire, the opinion of respective operators was requested in order to assess the level and quality of documents drafted by the CAA, certification and various licensing services,

supervisory activities that CAA provides to civil aviation operators, etc. In addition to external measurement, CAA also performed the internal satisfaction assessment, which is conducted annually with the aim of making recommendations for improvement by the CAA staff itself. The Report from this measurement is attached as Annex 3 to this report.

- Also, in December, the management of the CAA held the annual management review meeting for 2015. This is an annual meeting, which is planned and described in the Quality Manual and it is intended to review the manner that the organization was managed throughout the year and the possibilities for improvement in management.

7. WORK DURING THE PRECEDING YEAR

7.1 EFFORTS FOR MEMBERSHIP OF THE REPUBLIC OF KOSOVO IN INTERNATIONAL AVIATION ORGANIZATIONS

a) International Civil Aviation Organization (ICAO)

ICAO is a specialized UN agency, which issues international standards in the field of civil aviation, which are binding to all 193 member states. CAA continued the preparatory work for accession to the ICAO. During the year, the Director General of CAA has met several times with senior officials of MFA, including the Deputy Minister and the Minister's Cabinet, to discuss the possibility of membership of the Republic of Kosovo in ICAO. For this purpose, the CAA has prepared a technical overview of the benefits of membership in the ICAO called "The benefits of membership in ICAO for Kosovo and international aviation", which was submitted to the Ministry of Foreign Affairs. Earlier in the year, CAA prepared a document about the possibility of membership of the Republic of Kosovo in ICAO, where the legal, technical and procedural issues of the application for membership were elaborated.

As a result of a coordinated process with CAA, in July, the MFA contracted one of the most esteemed international experts in the field of civil aviation law, professor and former long-term director of ICAO's legal office. On 16 July, 2015 the expert submitted to MFA the document "Opinion on the membership of Kosovo in ICAO".

b) ECAC and EUROCONTROL

Membership in ICAO is a prerequisite for a state to be considered for membership in pan-European aviation organizations - the European Civil Aviation Conference (ECAC) and the European Organization for the Safety of Air Navigation (EUROCONTROL). Therefore, during 2015 there were no developments in relation to membership in these two organisations. ECAC issues intergovernmental policies in the European level, and (EUROCONTROL), assists in the management of European airspace through establishment of rules and provision of services. However, CAA, as described below, has continued its efforts to participate in the work of such organizations in the capacity of observer.

On 6 January 2015, the Director General of CAA, in the congratulatory letter sent on the occasion of assuming office by the new President of ECAC, Mrs. Ingrid Cherfils, reminded her of the request of the CAA addressed to ECAC on 21st of July 2014 requesting that the aeronautical authorities of Kosovo participate in the activities of this organization in the capacity of observers. The letter stated that Kosovo's participation in an important aviation forum such as ECAC will enable the aeronautical authorities of Kosovo to be directly informed about ECAC's latest policies and standards in the field of aviation security, facilitation and safety, aiming to contribute in the implementation of these policies and pan-European standards in Kosovo. There was no official reply in response to the request.

At the invitation of Mr. Frank Brenner, Director General of EUROCONTROL, on 13th of May 2015, the Director General of CAA, along with members of the CAA and ANSP participated in a workshop on regional cooperation in the field of air traffic management, organized in Skopje by EUROCONTROL in cooperation with the CAA of Macedonia. The participation of Kosovo delegation in this workshop was in the capacity of an observer. On the sidelines of the meeting, Director General of CAA met the Director General of EUROCONTROL.

In a letter dated 26 of May 2015, following this meeting, Director General of CAA requested from the Director General of EUROCONTROL that the CAA and ANSP Kosovo participate in all meetings of technical cooperation organized by EUROCONTROL. On 22 July 2015, Mr. Brenner confirmed the receipt of a letter of the CAA and stressed that the request is being processed. CAA was informed by some neighbouring countries that the Director General of EUROCONTROL has commenced the process of consultation with Member States for allowing the participation of Kosovo aviation authorities in the work of this organization as an observer. The request of CAA has not yet received a final response.

c) EASA

The CAA continued its efforts to establish technical agreements called “Working Arrangements” with the European Aviation Safety Agency (EASA). EASA is a specialized agency of the EU, with responsibilities in the field of civil aviation safety. In these efforts, CAA had continuous support from the Ministry of Infrastructure and the Ministry of European Integration. The aforementioned agreements would enable CAA’s access to the European aircraft safety database, and would establish the necessary framework for EASA’s inspection of CAA performance and EASA assistance in full implementation of relevant provisions of the ECAA Agreement. So far, EASA has not entered into contractual agreements with the CAA due to political reasons outside the scope and reach of the CAA or other institutions of the Republic of Kosovo.

After signing the Stabilization and Association Agreement between the EU and Kosovo on 27 October 2015, the Director General of CAA addressed a letter to the Minister for European Integration on 5 November 2015, in which he requested guidance and support by this Ministry regarding the steps to be followed in order to conclude the Working Arrangements between CAA and EASA. On 9 November 2015, the Director General was invited to the meeting with the cabinet of the Minister for European Integration to discuss this issue. MEI is committed to support CAA in this endeavour through official channels of communication with European Commission and in coordination with the CAA. According to EU Regulation on the establishment of EASA, EASA can sign working arrangements with civil aviation authorities of third non-member countries, only after the approval of the European Commission.

Just as a reminder, on 21 February 2014, the Director General of the CAA met in Brussels with the Director of Aviation Safety Unit at the European Commission to discuss the issue of concluding these agreements between the CAA and EASA. As a result, on 11 March 2014, Mr. Matthias Ruete, Director General of DG MOVE (Directorate General for Mobility and Transport), responded to the Minister of Infrastructure in an earlier letter of his regarding this subject, and confirmed that DG MOVE sees no impediment in concluding these agreements between CAA and EASA. On 19 March 2014, the CAA Director General wrote to the Executive Director of EASA to reiterate CAA’s interest to enter in contractual arrangements with EASA. In his reply dated 16 April 2014, the Executive Director of EASA wrote to the Director General of the CAA that EASA is in the process of internal consultation regarding the formalization of cooperation between the two organizations through conclusion of working arrangements. Despite several contacts via e-mail until the end of the reporting year, EASA has not taken yet a positive decision to sign contractual arrangements with the CAA.

7.2 NORMALIZATION OF KOSOVO AIRSPACE

a) Description of the Kosovo Airspace

The Airspace of the Republic of Kosovo since September 1999 is part of the “Balkans Joint Operations Area - JOA” of NATO, under the operational control of the Combined Air Operations Control 5 CAOC5), which in 2014 is transferred to Combined Air Operation Centre Torrejon (CAOC TJ). This airspace is a controlled space in which air traffic services are provided.

Based on the agreement between NATO/KFOR and Hungary, the upper air space of Kosovo (above flight level 205 or approximately over 6 km) since April 2014, is managed by the air navigation services provider of Hungary, Hungarocontrol, which controls the aircraft that overfly this space.

AREA CHART - ICAO **KOSOVO AIRSPACE**

PRISHTINA ATIS 132.000
PRISHTINA APP 119.175
119.775
PRISHTINA TWR 120.125
PRISHTINA GND 119.000

VAR 3° E (05)

0 10 Nm 20 Nm

Distances in nautical miles, bearings in magnetic

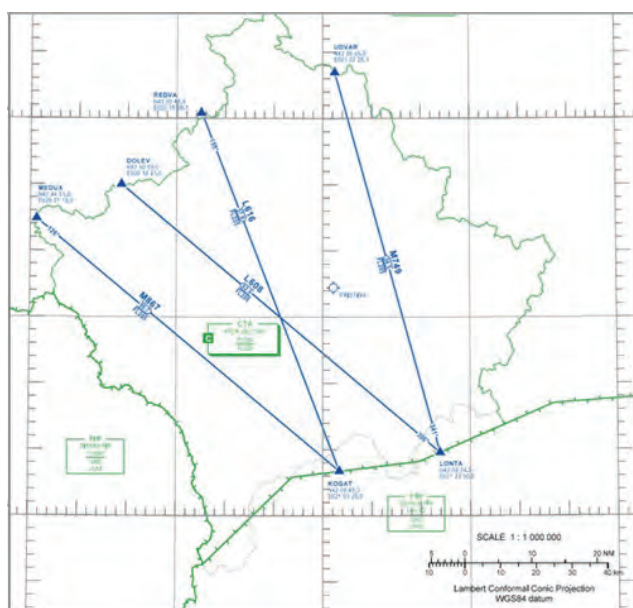
CIVIL AVIATION AUTHORITY **AIRAC AMDT 05/10**

ANNUAL REPORT 2015

In the lower airspace, there are currently only two air routes (see figure 1) that are being used for commercial traffic on arrivals and departures in PIA Adem Jashari, and these are XAXAN and SARAX, in southern part of Kosovo, bordering with Macedonia.

During 2015, in meetings for normalization of Balkans Airspace (BANM) discussions are initiated for the normalization of lower airspace and opening of new air routes with all neighbouring countries of Kosovo. These meetings are expected to continue during 2016.

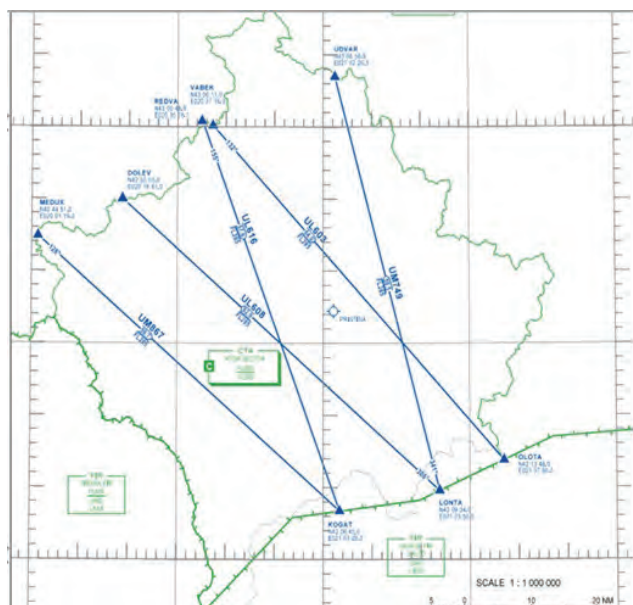
The structure of the upper airspace is comprised of 2 sectors (see figures 2 and 3) from the flight level FL205 (6km) to FL285 (9km) and from the flight level FL285 to the flight level FL660 (20 km).

Sector 1 (FL205 up to FL285) consists of 4 air routes:

1. Corridor M867, which starts from the entry point MEDUX and ends at the exit point KOGAT;
2. Corridor L616, which starts from the entry point REDVA and ends at the exit point KOGAT;
3. Corridor L608, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point DOLEV; and
4. Corridor M749, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point UDVAR.

Figure 2. The upper airspace structure in the Republic of Kosovo - Sector 1 (FL205 to FL285)

Sector 2 (FL285 up to FL660) consists of 5 corridors (air routes):

1. Corridor M867, which starts from the entry point MEDUX and ends at the exit point KOGAT;
2. Corridor L616, which starts from the entry point REDVA and ends at the exit point KOGAT;
3. Corridor L608, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point DOLEV;
4. Corridor M749, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point UDVAR; and
5. Corridor UL603, which starts from the entry point VABEK and ends at the exit point OLOTA.

Figure 3. The upper airspace structure in the Republic of Kosovo - Sector 2 (FL285 to FL660)

b) Normalization of the lower airspace of the Republic of Kosovo

Since the end of the war, the upper airspace of the Republic of Kosovo has been closed for overflights of civilian aircraft and is under NATO authority. This space was opened to commercial flights in 2014, under the management of Hungarocontrol. Our air traffic controllers provide services for arrivals and departures from Prishtina, as well as other flights within the territory of the Republic of Kosovo (mostly KFOR helicopters).

Air traffic control in the lower airspace of Kosovo is under the regulatory supervision of the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. Since the declaration of independence, authorities of the Republic of Kosovo worked closely with NATO, KFOR, EU, ICAO and other stakeholders in the region to normalize the Balkan airspace. This activity was developed under NATO's initiative: Balkans Airspace Normalization Meeting - BANM. Airlines showed great interest, since some corridors that have been historically used in the international air traffic pass over Kosovo.

In the light of discussions for normalizing the lower airspace, in March 2015, representatives of the International Staff of NATO held a series of meetings with the authorities of Kosovo, Albania, Serbia, Montenegro and Macedonia to discuss the initiative for normalization of lower airspace of Kosovo. The Minister of Infrastructure of the Republic of Kosovo, in the meeting with the representatives of NATO, on 3 March 2015 in Prishtina, gave his full support to the process of normalization of our lower airspace under the NATO leadership and emphasised the need of finding an appropriate legal instrument that would directly delegate the responsibilities on the lower airspace from the KFOR Commander to the Kosovo authorities.

At the BANM meeting, held on 2 June 2015 in Skopje, the International Staff of NATO reiterated the importance of normalization of Kosovo's lower airspace for the entire region and the aviation industry in general, and announced a series of bilateral meetings with stakeholders in the region in order to get their views about the specific steps that should be taken to open new airways between Kosovo and all neighbouring countries.

On 3 December 2015, a meeting at the KFOR Headquarters in Prishtina was held between representatives of the institutions of the Republic of Kosovo, including CAA, and representatives of the International Staff of NATO. At this meeting, the International Staff of NATO stated that NATO is planning a meeting with the Serbian authorities in February 2016 in order to make it clear to them that NATO requires their full cooperation in this process, which requires the recognition of Kosovo's air traffic control as interlocutor in the region, and reaching a technical agreement on the direct coordination of air traffic between the Kosovo's air traffic control and Serbia's air traffic control for aircraft passing from one area of responsibility to another.

Full normalization of Kosovo's lower airspace, among other things, will include the opening of new air routes between the Republic of Kosovo, Albania, Montenegro and Serbia, which would serve all aircraft flying to PIA Adem Jashari. Currently, all flights to Prishtina are done through only one air route linking the Republic of Kosovo and Macedonia. New routes will shorten the flight time for about 15-20 minutes, would reduce operating costs of airlines, which in turn, should be reflected in cheaper tickets for our passengers.

This normalization will enable transit overflight through our lower airspace for many aircraft flying in other regional airports (e.g. Tirana, Podgorica, Skopje, Thessaloniki, and Nis. This will financially benefit our Air Navigation Services Agency. In addition, normalization will stimulate the development of general aviation in our country and unlimited utilization of Gjakova Airport, among other things, for flight schools.

7.3 EUROPEAN COMMON AVIATION AREA AGREEMENT (ECAA AGREEMENT)

The ECAA Agreement (European Common Aviation Area) is a multilateral agreement that establishes a single internal market and common laws in the field of aviation, signed between the governments of the EU Member States, Iceland, Norway and the Western Balkan states. UNMIK signed this agreement on behalf of Kosovo and declared it provisionally applicable on 10 October, 2006. The Republic of Kosovo, through the Declaration of Independence, among other things, has accepted all Kosovo's international obligations, including those concluded on its behalf by UNMIK. These obligations include the implementation of the ECAA Agreement. The implementation of the

ECAA Agreement in the Republic of Kosovo has become mandatory through the Law on Civil Aviation and the Stabilization and Association Agreement as soon as it enters into force.

ECAA Agreement is not yet in force and is being implemented at the administrative level. According to the latest unofficial announcement of the European Commission, all EU member states have already ratified the agreement, but the EU Council has not yet completed the internal procedures for its entry into force. CAA, as a contact point for the Agreement has followed its implementation by Kosovo institutions. During 2015, CAA transposed 16 new EU regulations: 14 in the field of flight safety and one from the field of air traffic management and economic regulation. CAA regularly monitors aviation related legislation issued by the EU, informs other aeronautical authorities in the country about the new EU normative acts, as needed, and includes in its action plan, in addition to mandatory acts, each new legislative act which is deemed necessary and applicable. The EU legislation, planned to be transposed during 2016, has been included in the National Plan for the Implementation of the SAA.

In 2015, the regular annual meeting of the Joint Committee of the ECAA Agreement was not held, however it is scheduled to take place in January 2016 in Prishtina.

7.4 STATE SAFETY PROGRAM (SSP)

According to the Law Nr. 03/L-051 on Civil Aviation (LCA), the Civil Aviation Authority (CAA), as the authority responsible for the safety of civil aviation, shall initiate and coordinate drafting and implementation of the State Safety Program (SSP) of aviation in the Republic of Kosovo. Drafting and implementation of the SSP is one of the CAA's strategic objectives for 2013-2018.

This is a joint program of all institutions with a role in civil aviation, as determined by LCA, describing the country's system for the regulation and management of safety in the civil aviation. Standards for drafting this program are set by the International Civil Aviation Organization (ICAO), through Annex 19 Safety Management of Chicago Convention. This Annex has entered into force in November 2013 and the states ratifying the Convention have an obligation to fully implement in their medium-term work plans. The Republic of Kosovo has not yet ratified this Convention; however under the Law on Civil Aviation, Kosovo is obliged to implement all ICAO standards.

With a view to implementing the SSP requirements, in March at CAA was appointed the Aviation Safety Council. The aim of appointing this council is to establish a high forum within the CAA to review, analyze and find solutions for civil aviation safety issues in the Republic of Kosovo, within the competences of the CAA set out in the Law on Civil Aviation. The Council is comprised of the Safety and Quality Manager and Department Directors that are in charge of aviation safety, and report to the Director General.

In addition to this high organizational level forum, within the CAA also operates a technical working group, which analyses the technical requirements of SSP and coordinates the actions for their implementation.

During the year, both groups have carried out activities to contribute in fulfilling the activities stipulated under Annex 19 of the Convention.

7.5 AVIATION MATTERS RELATED TO EUROPEAN INTEGRATION

a) Action Plan for the SAA Agreement

As of April, the CAA has participated in a number of activities in preparation of providing input to the National Programme for the Implementation of the SAA (NPISAA). Taking into consideration the preparations for the entry into force of the SAA Agreement, NPISAA aims to respond to the obligations deriving from this Agreement and manage the European integration process.

In the input submitted, CAA committed that in the short term, which covers 2016, to transpose 11 EU regulations. In the medium-term, covering the period 2017-2020, it has reported that it will continue to progressively implement the requirements deriving from Phase II of the ECAA Agreement, it will transpose the legislative packages SES II and SES II+ in preparation to become part of a functional airspace block starting from the reference period 3 in

2020 and that is planning to certify the airport Adem Jashari in accordance with the Regulation (EU) no. 139/2014 by the end of 2017.

The draft of the National Programme for the Implementation of the SAA is evaluated based on the challenges identified in the Kosovo Country Report of the European Commission and is consulted with MEI and the civil society. The program is expected to be approved by the Government and the Assembly of the Republic of Kosovo in the beginning of 2016.

b) SAA Agreement

On 27 October 2015, the Stabilisation and Association Agreement (SAA) between Kosovo and the European Union was signed.

The agreement also foresees obligations for air transport, making the ECAA Agreement an integral part of the SAA. This fact advances Kosovo in the civil aviation sector because, as stated on several occasions in this report, the aeronautical authorities of Kosovo have consistently aligned the national legislation with the EU legal framework arising from the ECAA Agreement, and marked significant progress in its implementation.

c) Country Report for Kosovo of the European Commission

On 10th of November, the European Commission published the Kosovo Report 2015. The report stated that “on air transport, the incorporation of the first-phase requirements for the European Common Aviation Area Agreement into domestic legislation is nearly complete, pending alignment of the labour law with the *acquis* on working time.” Comparison of the Kosovo Report 2015 with reports of other countries in the region proves that Kosovo is more advanced in successfully passing the first phase of the ECAA Agreement. This report, namely point 7.3 thereto, elaborates more broadly the implementation of ECAA Agreement provisions in the Republic of Kosovo.

Furthermore, the European Commission Report 2015 states that “Kosovo Civil Aviation Authority is still not part of the Safety Assessment of Foreign Aircraft programme as no board members have been appointed since September 2013”. While both of these conclusions stand when separate, an omission has occurred since there is no relation between these two matters. As explained in point 7.1.c) of this report, the CAA is not yet part of the Safety Assessment of Foreign Aircraft Programme since that can be achieved only through the signing of Working Arrangements with the European Aviation Safety Agency (EASA), and despite the CAA’s ongoing efforts and the support of other state institutions, EASA has not yet given a positive response.

The report continues “There was no progress on implementing the law on the air navigation services agency. Implementing legislation still needs to be adopted to ensure professional air navigation and safety services. The air navigation service provider does not meet the safety and financial criteria required for certification.” This was another omission made, since as it was reported to the European Commission, the only reason preventing ANS certification until now was the lack of organization’s financial sustainability. ANSP meets the safety and security standards, and this fact is included in the conclusions of SAPD dialogue between Kosovo and the EU.

CAA notified the Ministry of European Integration regarding the omissions, whereas the Ministry addressed the same to the EU office in Kosovo. With regard to the first case, the EU Office recognized the mistake, whereas for the second issue nothing was declared in writing.

d) Sectorial and Plenary Meetings on Transport within the SAPD

On 27-28 May 2015, in Prishtina, the Committee on Environment, Transport, Energy and Regional Development held the sectorial meeting within the Stabilization and Association Process Dialogue (SAPD). CAA was represented by the Director General, who responded to the questions of the European Commission officials. In the joint conclusions of the Government of Kosovo and the EC deriving from this meeting, it is stated that the EC will assist the CAA to enter into working arrangements with EASA, the EC must be notified for the transposition by CAA of the Regulation no. EU 1070/2009, which is scheduled for K4 2015, and that the navigation service provider must be

certified, scheduled for K1 2016. The CAA reported to the MEI regarding the implementation of these subsequent actions deriving from the SAPD meeting.

No SAPD Plenary Meeting was held in 2015.

7.6 INTER-INSTITUTIONAL COOPERATION

The CAA has cooperated closely with other institutions responsible for civil aviation in Kosovo so that the entire state regulatory and supervisory system functions in a coordinated manner and in accordance with standards and international best practices. Moreover, professional support has also been provided in the field of civil aviation for other state institutions.

a) Cooperation with the Ministry of Infrastructure

As provided by the Law on Civil Aviation, the CAA has advised the Minister of Infrastructure and the Civil Aviation Department in the Ministry on performing the responsibilities deriving from the law.

• Air services between Kosovo and Qatar

On 29 and 30 November 2015, on the invitation of the Director General of the CAA of Qatar, Mr. Abdulla Nasser Al Subaey, a delegation of the Republic of Kosovo, led by the Director General of CAA, visited Doha, Qatar. The purpose of this visit was to negotiate an agreement on air services between the two countries. Upon successful completion of negotiations for the establishment of air services, the parties signed a Memorandum of Understanding which allows temporary implementation of the agreement prior to its ratification, thus establishing the necessary legal framework for initiation of direct flights between the two countries.

The agreement is expected to be signed by the respective ministers of the two countries at an appropriate protocol moment.

The signing ceremony of the Memorandum of Understanding for air services between Kosovo and Qatar

• Air services between Kosovo and Turkey

On 20th of October 2015, on the invitation of the Director General of Civil Aviation of Turkey, a delegation consisting of representatives of MI and the CAA attended the International Conference for Air Service Negotiations between states - ICAN 2015, organized by ICAO and the Directorate General of Civil Aviation of Turkey, which was held in Antalya. In the sidelines of this conference, the delegation of the Republic of Kosovo signed a memorandum of understanding with Turkish aviation authorities, which deepens international cooperation in the field of air transport, with emphasis on the frequency of flights between Kosovo and Turkey. The memorandum was signed by the directors general of Civil Aviation of Kosovo and Turkey. This memorandum supersedes the memorandum concluded in 2011 between the aeronautical authorities of the Republic of Kosovo and the Republic of Turkey, which established the legal framework for air services between the two countries, prior to signing the agreement for air services between the Government of the Republic of Kosovo and the Government of the Republic of Turkey.

a) Cooperation with the Minister for Dialogue

Upon request of the Minister for Dialogue, the CAA has developed a draft concept paper regarding possible technical discussions with Serbia in the field of civil aviation within the EU facilitated dialogue. The document contains the list of obstacles caused by Serbia and its illegal interferences in the normal development of civil aviation in the Republic of Kosovo in violation of international standards, it proposes strategies and reasoned requests in order to obligate Serbia to remove these barriers and strengthen the international subjectivity of the Republic of Kosovo in the field of civil aviation. The document also foresees the requirements that may be raised by the other party and proposes a negotiating position in accordance with the interests of the civil aviation sector in the Republic of Kosovo.

b) Cooperation with KFOR

Very close cooperation with the KFOR J3 air unit has continued, particularly with regard to the normalization of Kosovo's lower airspace over which KFOR has significant responsibilities, as well as in approving the general aviation flights.

c) Support to Kosovo Aeronautical Federation for admission to the International Aeronautical Federation

During the General Conference of the International Aeronautical Federation (FAI) held on 25 September in Rotterdam, Netherlands, after the recommendation of Executive Council, Kosovo Aeronautical Federation was accepted in FAI with the absolute majority of votes as a full-fledged member. CAA has helped the Kosovo Aeronautical Federation in studying legal possibilities for membership, preparing the application strategy and documentation for membership and lobbying.

Republic of Kosovo's membership in FAI enables Kosovo aeronautical athletes to equally participate in international competitions with athletes from more than 100 other countries.

d) Cooperation with the Kosovo Police

During 2015, the CAA, Kosovo Police and PIA - Traffic Control Adem Jashari held a number of meetings regarding the strategy at the state level in terms of reporting and reaction procedures for cases of illuminated aircraft with laser light in the airspace of the Republic of Kosovo. At these meetings, they worked in advancing the Memorandum of Understanding on mutual cooperation, signed between the three parties in 2013, the existing procedures in force and the possibility of providing training with an informational character to all police station commanders at state level regarding a more efficient police response in the detection and prevention of persons that attack flying aircraft with laser illumination.

Furthermore, in August 2015 the CAA has published an announcement through the media in order to raise the public's awareness about the potential risk posed by laser illumination of civilian aircraft during flight. Regardless of all preventive and sanctioning measures undertaken, as can be seen in the graph below, in 2015 were reported 42 cases of laser illumination of civil aircraft during flight.

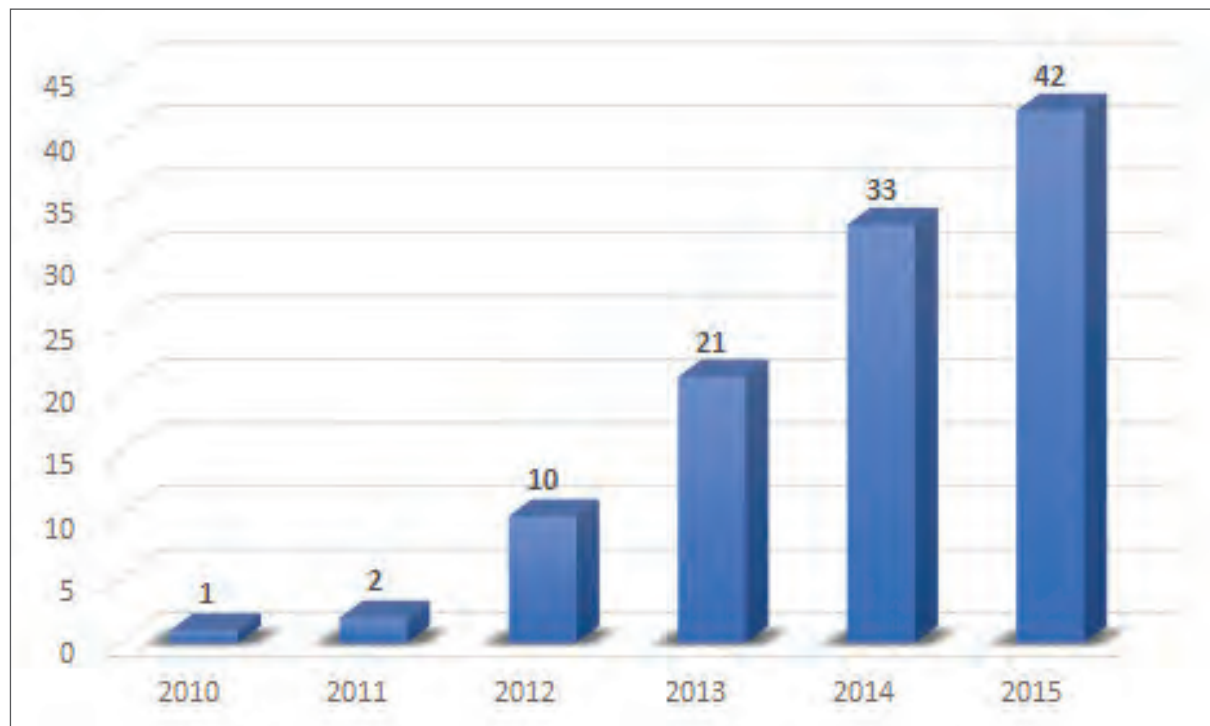

Fig. 4 – Laser illumination cases during 2010-2015 as reported to the CAA

7.7 CAA ACTIVITY AT THE INTERNATIONAL LEVEL

The CAA has participated in almost all regional civil aviation initiatives. These forums have a special significance for our country, aware that Kosovo is not an equal member of the international family of nations in the field of civil aviation. We have taken every opportunity to present the work of our authorities and strengthen cooperation with CAAs of other states. However, since our country did not have the opportunity to enter in contractual relations with the EU, there are still serious obstacles in our treatment as an equal partner with the other regional CAAs.

a) Bilateral cooperation in the field of civil aviation

CAA pays great importance to cooperation with counterpart authorities in the region, taking into account that all Western Balkan countries are going through the same challenge - that of harmonization of legislation, regulations and standards in the civil aviation with those of the EU. To formalize this collaboration, several cooperation agreements have been signed since the establishment of the CAA in 2009. In 2015 were signed two technical agreements: one with CAA of Turkey and another with CAA of Montenegro.

• Bilateral Cooperation with Albania

On 12 March 2015, a delegation of the Civil Aviation Authority of Albania paid a visit to the CAA. The Albanian delegation was led by the new executive director of the institution, Mr. Aleksandër Lipivani, who's been appointed in this position since the beginning of 2015.

Both directors highly praised the cooperation between the two authorities so far and agreed to deepen this cooperation in all areas of responsibility through joint operators' audits, licensing of personnel and exchange of guidance materials and other technical documentation.

Albania and Kosovo CAA inspectors while inspecting the fire fighting services at Tirana International Airport

Also during 2015, the cooperation with Albania in the field of aerodromes continued to be more evident. Aerodromes Department of the CAA of Kosovo responded positively to an official invitation by the CAA of Albania to participate in the certification process of the International Airport Nënë Tereza in Tirana.

After completing the review of the documentation presented by the airport, aerodrome inspectors from Kosovo and Albania audited Tirana International Airport in two phases during June. The comprehensive audit report, compiled in complete cooperation with all inspectors who have participated in the audit, was sent to the operator.

Upon receiving the action plan for correcting inconsistencies by the operator of the Airport Nënë Tereza, on 29 October, 2015, the CAA of the Republic of Albania issued the operating certificate to Tirana International Airport.

This cooperation has enabled, among other things, exchange of experiences and knowledge of experts that will contribute to the continued rise of safety levels and aviation standards in the two countries, as well as integration processes in international bodies such as EASA and ICAO.

• **Bilateral Cooperation with France**

With the invitation of the Director General of Civil Aviation of France, on 15 and 16 June 2015, the Director General of CAA, accompanied by the Minister – Adviser of the Embassy of the Republic of Kosovo in Paris, attended the opening ceremony of Paris Air Show which is organized every two years. The delegation from Kosovo also had a bilateral meeting with the French civil aviation authorities. At the meeting, the Director General of CAA thanked his French counterpart for the continuous technical assistance dedicated to Kosovo aviation professionals. Moreover, they also discussed the support of the CAA of France in the full integration of the CAA in international and pan-European organisations of civil aviation, including ICAO, EUROCONTROL, ECAC and EASA.

Based on the Memorandum of Technical Cooperation signed on 20 September 2012 by the CAA and the General Directorate of Civil Aviation of France, during 2015 the technical cooperation between the authorities of the two countries continued concentrating in the professional capacity-building of the staff of the CAA and the ANSP.

CAA inspectors have benefited from free participation in 7 technical workshops, mainly in the field of air navigation, organized by the National School of Civil Aviation – ENAC (Ecole Nationale de l'Aviation Civile) in Toulouse. Also in December, an expert of air navigation services by the CAA of France has supported the CAA inspectors during the audit they undertook at the air navigation service provider in Kosovo.

Cooperation with France has enabled the presentation of Kosovo experts in international conferences. Thus, from 17 to 19 November 2015, in Japan were presented scientific works of Mr. Arianit Islami, Director, and Mr. Muhamed Luta, inspector in the Department of Air Navigation Services in CAA of Kosovo at the 4th EIWAC 2015 (Electronic Navigation Research Institute (ENRI) International Workshop on ATM/CNS), titled "Harmonized Approach to the Future Global Airspace". At this conference, Mr. Islami presented his research regarding the possibility of reducing/eliminating potential interactions (conflicts) between aircraft in the Europe's airspace, as

part of the research team at ENAC, while Mr. Luta presented his study about the possibility of implementing the system of joining aircraft into a waypoint in the airspace of the Republic of Kosovo.

• **Bilateral cooperation with Montenegro**

On 28 April 2015, the General Director of the CAA of Kosovo and the Director of Civil Aviation Agency of Montenegro, signed a Memorandum of Understanding.

The CAA of Kosovo and Civil Aviation Agency of Montenegro agreed during March on the text of a technical cooperation agreement. The MFA of the Republic of Kosovo agreed on the text of the agreement through a letter dated 30 March.

The signing of the Agreement formalized the correct and professional cooperation which had started years ago between the two authorities. The memorandum in question foresees cooperation in all areas of responsibility of an aviation regulator, including aviation safety in the airports, air navigation and operations and economic regulation of airports and air navigation service providers.

• **Bilateral cooperation with Turkey**

On 20 October 2015, during ICAN 2015 conference in Antalya, Turkey, the Director General of CAA signed a Memorandum of Understanding on technical cooperation with his counterpart from the Directorate General of Civil Aviation of Turkey.

The agreement between the two authorities includes the areas of examination and licensing of operators and crew, flight operations, airworthiness, airports and supervision of air traffic management. In January, the CAA of Kosovo and the General Directorate of Civil Aviation of Turkey agreed on the text of the agreement. MFA of the Republic of Kosovo agreed on the text of the agreement through a letter dated 16 March 2015.

b) **Regional Multilateral Cooperation**

Regional and multilateral cooperation between the aeronautical authorities proved to be an added value due to the various benefits from the exchange of experience and expertise in all fields of civil aviation. A similar cooperation, that was very active during 2015, was the initiative for establishing a joint air navigation services provision area; its activities are described below.

• **Initiative to establish a Joint Service Provision Area**

The initiative for the establishment of the Joint Service Provision Area (JSPA) is a regional project that started in 2013 and aims to create conditions for deeper cooperation between CAAs and Air Navigation Service Providers of the region, especially in the implementation of the requirements deriving from creation of the Single European Sky.

During 2015, four activities within the preparatory group for the JSPA Initiative were organized:

- On 28 April, the CAA of Kosovo organized a meeting in Prishtina; whereby this meeting was attended by representatives of Montenegro, Hungary and Macedonia. At this meeting were presented actions taken until that time in joint projects, including the project for establishing an expert group of regional National Supervisory Authorities (NSA) and participation of members of the Initiative in the BEYOND project and implementation of PBN (performance-based navigation) in member states airports. The cooperation between the Initiative and the Regional Cooperation Council (RCC) and South East Europe Transport Observatory (SEETO) was also discussed at this meeting.
- On 20 May, a meeting organized by RCC was held in Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, in relation to the project for regional exchange of NSA experts. This meeting was attended by representatives of the ISIS II Programme Secretariat, Albania, Montenegro, Macedonia and Kosovo. The practical implementation of the cooperation

JSPA meeting held in Prishtina in April 2015

agreement was discussed during this meeting and the upcoming planned phase in relation to projects between groups of NSA experts was introduced. Joint activities of ISIS II and RCC were also discussed during this meeting.

- In the meeting of the senior management held on 5 June 2015 in Budapest, the chairmanship of the initiative was officially passed to the Director General of CAA of Kosovo. Chairmanship rotates among the participating states. Moreover, during the meeting was also discussed regarding the subsequent meeting with the Directorate General for Mobility and Transport of the EC (DG-MOVE) and the strategy of the Initiative until 2020 was introduced.

- On 16 September 2015, the Director General of CAA, in the capacity of the JSPA's Initiative Chairman, attended the meeting of ICAO ATMGE (Air Traffic Management Group East) that took place in Budapest. In his presentation, the Director General conveyed to participating countries the best experience of regional cooperation in the field of air traffic management, which is essential for full implementation of ICAO and the EU legislation and increasing demands of the aviation industry for optimization of air routes.

- On 17 September 2015, in Budapest, Hungary, the CAA signed a cooperation agreement with counterpart authorities from Albania, Montenegro and Macedonia. The goal of this agreement is cooperation among countries and the exchange of knowledge and expertise in this field of common interest. The agreement is based in two key principles: respect for the independent interests of the NSAs and ensuring effective consultation and coordination by NSA while exchanging information and experts.

- On 30 September 2015, the Director General of CAA, in the capacity of JSPA's Initiative Chairman met in Brussels with the Director of the Directorate for Aviation and International Aviation Agreements of the European Commission, Mr. Margus Rahuoja. The goal of this meeting was to request support from the European Commission for the JSPA Initiative.

- At the 13th meeting of the Preparatory Team of JSPA-RCC, held on 17 November 2015 in Skopje, various topics of interest to regional cooperation in the field of air traffic management were discussed. This meeting was attended by representatives of CAAs and ANSPs from Kosovo, Macedonia, Montenegro and Hungary.

c) Coordination of technical assistance in the field of aviation

The CAA is the focal point for a number of aviation technical assistance projects provided to our country by the EU, within the instruments available to states that aim EU membership. During 2015, the CAA has benefited from EU funds through ISIS II programme, BEYOND project and the technical assistance instrument TAIEX.

• ISIS Program

The ISIS program (Implementation of the Single European Sky in South East Europe) is an initiative funded by the European Commission to support the South-East European countries in the implementation of the Single European Sky (SES) and the ECAA Agreement. Main objectives of the programme are to strengthen and develop

the National Supervisory Authorities (NSA) in the region, transpose SES legislation into the legal framework of the countries of the region, implementation of a just culture and establishing training standards. Kosovo CAA is part of this project since the signing of the ISIS agreement between the countries of the region and the European Commission in April 2008. ISIS II program is a continuation of the successful ISIS I program, which focused on the SES I legal package.

• **ISIS II program activities**

- First meeting was held on 23 and 24 April 2015, in Prishtina, between representatives of the Secretariat of ISIS II program, CAA and those from ANSP.

In the meeting was presented the upcoming phase of the project in relation to the performance scheme, were reviewed the processes initiated by SES II, and the developments at Kosovo CAA in this regard. This meeting had the nature of a training as well, whereby the representative of ISIS II Secretariat delivered a presentation in reference to some regulations, which are in the interest of our country to be transposed in the mid-term period, related to Performance Scheme and the charges for air navigation services.

- Second meeting was the ISIS Governing Body meeting held on 21 May 2015 in Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, and was attended by representatives of ISIS II programme secretariat, representatives of the CAA of Kosovo, Albania, Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Macedonia. Representatives of the European Commission were present at the meeting as well. The goal of this meeting was to review activities carried out during the period May 2014 - May 2015 and validation of the program's course regarding activities to be undertaken in the future within the ISIS II program.

- Third meeting was held on 4 and 5 November 2015, in Prishtina, and aimed to review the topics related to the implementation of the common charging scheme, finalization of the draft country-specific roadmap, to be sent to the European Commission, planning of the development of an initial performance plan and summarized the activities foreseen for the final phase of ISIS II Programme.

• **BEYOND project**

BEYOND is a international cooperation project funded by the European Commission through the European Agency for Global Navigation Satellite System (European GNSS Agency - GSA), which represents an important asset to the support of GSA in the implementation of EGNSS (European Global Navigation Satellite System) in Europe. Kosovo is a beneficiary of this project; during 2015 were held two activities as described below:

- The workshop "PBN strategy on GNSS", was held on 22 and 23 July 2015, in Budapest, Hungary. The topics of this meeting initially were related to the understanding of PBN concepts, then going into a more detailed analysis regarding the plan and strategies in relation to PBN and future scenarios as well as advanced levels of EGNSS services.

- The workshop on "Implementation of PBN", held from 22 to 27 October 2015 in Prishtina, was attended by PIA - Traffic Control Adem Jashari and CAA officials. During this workshop were discussed technical issues related to the future EGNOS system (European Geostationary Navigation Overlay Service), in which the implementation of PBN procedures is based, the need for SBAS (Satellite-based augmentation system) and monitoring the EGNOS performance, as well as necessary safety assessments related to these systems and procedures.

• **TAIEX Technical Assistance**

During 2015, CAA has been the beneficiary of more workshops and/or trainings funded by TAIEX (5) in comparison to previous years, as follows:

- From 3 to 5 June 2015, CAA organized a workshop on "The Evolution of Air Traffic Control and CNS Systems (Communication, Navigation and Surveillance) in Europe". This training was attended by 20 participants - inspectors from CAA and air traffic controllers, system engineers and operational staff of air navigation service provider.

- From 15 to 19 June 2015, CAA of Kosovo in cooperation with CAA of Croatia organized an on-the-job training for three Kosovo CAA flight safety inspectors related to their SAFA (Safety assessment of foreign aircraft) inspector credentials, in accordance with the requirements of the European Aviation Safety Agency (EASA). This training was held at the Split international airport in Croatia.
- From 11 to 13 November 2015, CAA organized a workshop related to the implementation of the EU Regulation no. 139/2014 on airport safety and relevant specifications for the certification of airports. This regulation will enter into force in Kosovo by the end of 2016. This Regulation was presented by two aviation experts, one from the EASA standardization department, who participated in drafting of the regulation, and the other from the UK CAA who is in charge of the implementation process of the regulation in his country. In addition to CAA staff, officials responsible for the conversion of the certificate in PIA Adem Jashari also benefited from this workshop.
- From 23 to 24 November 2015, the CAA of Macedonia organized the “EU OPS and EASA OPS” workshop that was held in Skopje. At the invitation of TAIEX, three inspectors of the Flight Safety Department attended this workshop. The purpose of this workshop was for the authorities of civil aviation and the aviation industry to review in detail and become familiar with key aspects of the aviation Acquis in the field of air operations in order to support and facilitate their implementation and achieve the objective of complete harmonization with the requirements of the Agreement on the European Common Aviation Area.
- From 22 to 24 December 2015, the CAA organized a workshop on “Modelling and Optimization of Kosovo’s Airspace”. This training was attended by representatives of CAA and ANSP. The lecturer at this training was an expert from the National School of Civil Aviation of France - ENAC (fr. Ecole Nationale de l’Aviation Civil).

• EASA IPA 3

Through a letter dated 19 August 2015, the Director for strategy and safety management in EASA, Mr. Luc Tytgat, notified the CAA of Kosovo on the agreement signed between EASA and EC to initiate the implementation of the technical assistance project - EASA IPA 3. The project started immediately and shall last until 30 June 2017.

Project is a continuation of two previous projects from which Kosovo has benefited during the period from 2009 to 2014 and aims to develop a sustainable system of civil aviation oversight for countries that are parties to the ECAA Agreement and Turkey. The first activity of this project was held during 201 - Steering Committee meeting in Podgorica. The purpose of the meeting was to inform the beneficiaries about the project’s objectives and main activities and the dynamic plan for its implementation during 2016 and 2017. Project activities are structured around three areas, which are crucial to a sustainable and well-functioning civil aviation system such as: organization, management’s initiatives and development of competence.

7.8 REGULATORY ACTIVITY

The basic function of CAA is the supervision and regulation of civil aviation activities in the Republic of Kosovo in order to guarantee safe operations in accordance with applicable standards. This is achieved through inspection, auditing, licensing and certification. The CAA has professional and competent personnel for the regulation of civil aviation in the country. The Republic of Kosovo has a Law on Civil Aviation, which is considered by the European Commission as a model law for all Western Balkan countries. The CAA regulatory activity involves the safety of civil aviation in general and the economic regulation of airports and air navigation services providers in the Republic of Kosovo. Below, we will provide a brief overview of the regulatory activities of the CAA in the field of aviation safety, divided into the following categories: flight safety, air navigation services and aerodromes. Also, an overview of activities in the economic regulation of the airport, the air navigation service provider and ground handling providers will be provided.

a) Flight safety

During 2015, the Civil Aviation Authority for the first time issued certificates for training organizations in the field of transportation of dangerous goods by air. PIA Adem Jashari and the College of Technical Applied Sciences Tempulli are certified as Training Organizations on dangerous goods.

Moreover, during this year was also approved the commercial air operator Kosovo Air Services which through its partner Fly4Less Kft. will carry out general air traffic flights by helicopter under the visual flight rules (VFR) in the airspace of the Republic of Kosovo.

CAA inspector during SAFA inspection

Ten new regulations on the safety of flights have been drafted and entered into force. Nine (9) of these are Implementing Regulations, which derive from the Agreement on the European Common Aviation Area (ECAA), whereas the other one derives directly from the Law on Civil Aviation.

Moreover, inspections and audits of civil aviation operators are being conducted continuously in order to ensure that their operations are in full compliance with the international standards and applicable legislation in the Republic of Kosovo.

The manuals and procedures adopted by the Flight Safety Department are reviewed and amended entirely in order to reflect the supplements of the current legal basis. The Air Operations Inspector Manual (OPS-MAN), General Aviation Inspector Manual (GAT-MAN), Aviation Medicine Manual (MED-MAN) and Dangerous Goods Inspector Manual (DGI-MAN) have been amended.

The following technical publications have also been reviewed and amended: Technical Publication – TP 07 (Air Operator Certificate – basic certification), Technical Publication– TP 22 (The catalogue of questions for the candidates who undergo the theoretical part to obtain paragliding pilot's license) and the Technical Publication – TP 23 (Conditions and methods of transporting dangerous goods by air).

A number of meetings were held with interested parties to apply for air operator certificate (AOC) as well as flight training organization (FTO), whereby they were informed regarding the conditions and opportunities to apply and the certification process.

• Inspection of foreign aircraft on the apron

In accordance with Article 50 of the Law on Civil Aviation, the CAA conducted 50 safety inspections of foreign operator aircraft (SAFA - Safety Assessment of Foreign Aircraft), who operate at PIA Adem Jashari.

The aircraft of following airlines were inspected: Turkish Airlines, Helvetic Airways AG, Belair Airlines AG, EasyJet Switzerland SA, Edelweiss Air AG, Germania Fluggesellschaft, Pegasus, Jet Executive International, Swiss Air Ambulance, Adria Airways, Hermes Airlines, Corendon Airlines, Freebird Airlines, Swiss International Airlines, Jetairfly, Scandinavian Airlines System, Blue Jet, Bulgaria Air, Norwegian Air Shuttle, Air Bucharest, Germanwings, UAB DOT LT, Fly4Less Kft., Onur Air, Austrian Airlines, Maleth Aero and Air Horizont.

During these inspections were identified two (2) findings of the third category (with major impact on safety). In the first case the aircraft was allowed to continue operation according to the previous schedule, after undertaking corrective actions to eliminate this finding. In the second case the aircraft was allowed to continue the operation with restrictions set by the CAA inspectors before the flight. The CAA informed the pilot-in-command of the findings, the air operator and Civil Aviation Authority of the state of registration, in compliance with the regulation in force.

Additionally, two (2) findings of the second category were also identified (with considerable impact on safety), whereby the pilot-in-command, air operator as well as the Civil Aviation Authority of the state of registration were informed. There have also been three (3) other findings of the first category (with small impact on safety) and the pilot-in-command was informed of these findings.

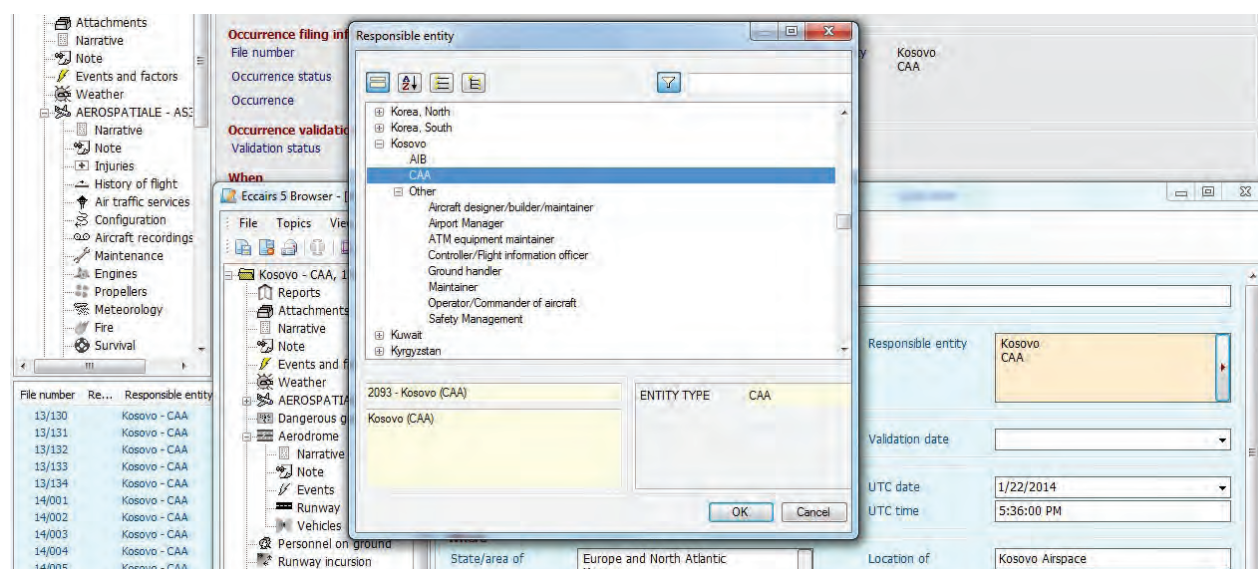
• Audit of aviation operators

From 6 to 10 March 2015, the CAA inspectors supported the Irish Aviation Authority (IAA) Inspectors in examining the pilots of helicopter operator Starlite Aviation Ltd., contracted by the European Union mission (EULEX).

On 4 August 2015, the CAA inspectors audited Kosovo Air Service/Fly4Less Kft., which applied for general aviation flights within the territory of the Republic of Kosovo from its Vali Ranch base in Përlepnicë, Gjiçan. The audit aimed to verify the standards applied by the operator and grant the final recommendation for approval of operations. The decision to approve the operations of Kosovo Air Service was issued by the CAA on 5 August 2015.

• Occurrence reporting in aviation

Through the civil aviation occurrence reporting system, the CAA receives information relevant to aviation safety, conducts assessment, processing, investigation, storing and dissemination, with the sole objective of preventing accidents and incidents, excluding attribution of guilt or responsibility. Therefore, the CAA identifies risks that may affect the safety of civil aviation in Kosovo and following investigation and analysis of occurrences and monitoring their trends, takes measures to prevent the recurrence of such occurrences and thus helps improvement of aviation safety.

View of the database of reported occurrences

In order to manage reported occurrences and store them in a database, the CAA uses the ECCAIRS (European Coordination Centre for Systems of Accident and Incident Reporting) software.

During 2015, the CAA received a total of 132 occurrence reports, including 13 reports of aircraft bird strikes and 42 reports of aircraft laser light illumination. Occurrences were reported by the airport staff, air navigation services provider, airlines operating in Kosovo and different aircraft operators. These occurrences were processed, stored into the ECCAIRS database system and investigated by the CAA inspectors. Ninety-three (93) of these occurrences are already closed, whereas thirty nine (39) are in the process of investigation and implementation of corrective measures by the aviation operators.

• Transport of dangerous goods by air

During 2015, 68 permits were issued for transport of dangerous goods by air.

These permits were issued to various companies, previously licensed by the MIA for import of arms and ammunition. 55 of them were issued to Turkish Airlines, 4 permits to Austrian Airlines, 3 permits to Adria Airways, 3 permits to Pegasus Hava Tasimaciligi A.S. and 3 permits were issued to Croatia Airlines.

Certificate of the dangerous goods training provider

The CAA is focused with particular emphasis on implementing the legal requirements deriving from the Regulation no. 8/2014 on conditions and methods of transporting dangerous goods by air, regarding the certification of air operators transporting dangerous goods by air as well as groundhandling providers and dangerous goods handling agents.

During March were organized several work meetings and visits to PIA Adem Jashari, Post of Kosovo, Turkish Airlines, express delivery services DHL, UPS, FEDEX, and the freight forwarders MCM Cargo, Servisshped, Intereuropa and ACL.

In these meetings were discussed the legal requirements deriving from the Regulation No. 8/2014 regarding the certification of organizations for transport of dangerous goods by air. On 30 June 2015, as a result of fulfilling the requirements deriving from this Regulation, the CAA certified the operator LKIA of PIA Adem Jashari as the groundhandling service provider and agent for handling dangerous goods. Moreover, on 24 November 2015, College of Technical Applied Sciences Tempulli was audited, in order to verify the compliance of legal requirements

for certification as a dangerous goods training organization. On 4 November, Tempulli was certified as a dangerous goods training organization.

The CAA approved three elementary courses for dangerous goods. The first two courses, namely the passenger handling staff course (Cat. 9) and the security screening staff course (Cat. 12) and the course for cargo supervisors, cargo planners and members of flight crew (Cat. 10) were approved for the operator of PIA Adem Jashari. Whereas, the third course, namely the course for the personnel of appointed postal operators included in the processing of mail (except for dangerous goods) was approved for College of Technical Applied Sciences Tempulli.

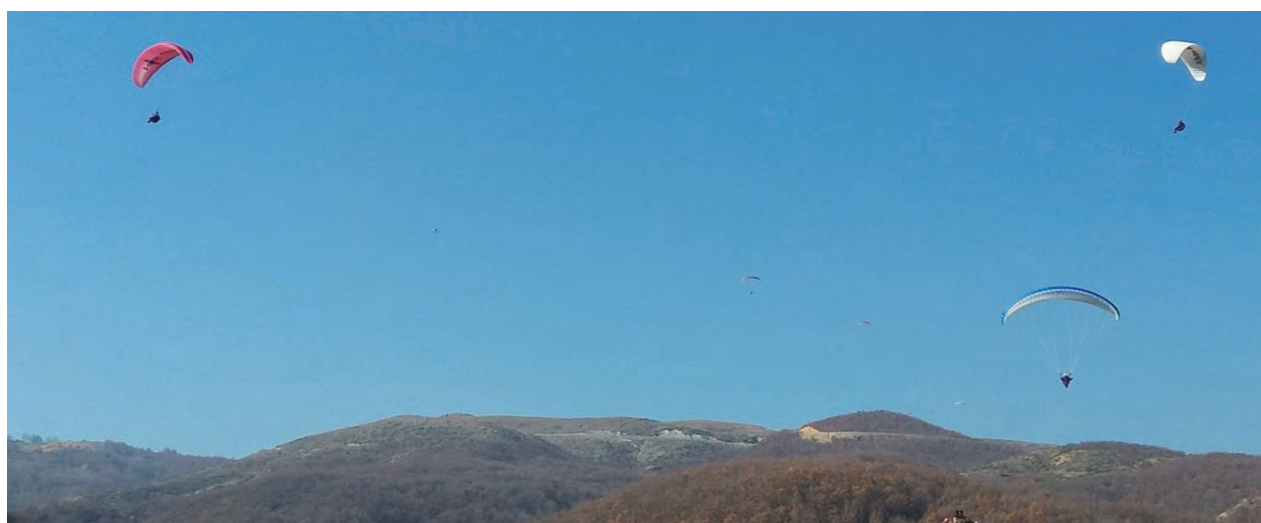
• Oversight of General Aviation

The number of requests for approval of various activities (listed below) received by the general aviation sector within the Flight Safety department have increased year by year.

• Licensing of paragliding pilots

The theoretical and practical exam for all candidates who applied for paragliding pilot's license has continued. During February and March were held three theoretical exams, whereas the practical exam was held on 17 March 2015. Out of 15 candidates that had applied, 12 of them have successfully passed the theoretical and practical exam, and as a result they were licensed by CAA as paragliding pilots.

• Paragliding activities

Paragliding activity in Podujevë

Seven (7) paragliding flight activities were approved during 2015. These activities were carried out as follows:

- Skorobishta (Prizren), 18-19 April 2015
- Peja, 13-14 June 2015
- Decan Monastery, 19 September 2015
- Mitrovica, 26-27 September 2015
- Prishtina, 14 October 2015
- Ujmani Lake, Mitrovica, 11 November 2015; and
- Podujeva, 14-15 November 2015, the international competition Podujeva Open, organized by the Aeronautical Federation of Kosovo, as part of the official agenda of the Aeronautical Federation of Kosovo (AFK).

• Activities with remotely piloted aircraft systems

During 2015 commenced the approval of activities with remotely piloted aircraft systems (drones). The approval of these activities was done upon verifying the compliance of requirements deriving from the Regulation no. 6/2014 on remotely piloted aircraft systems weighing less than 20 kilograms. The process was coordinated with the Kosovo Police and KFOR.

There are eight (8) permits for activities with remotely piloted aircraft systems (RPAS), which are issued to the following entities/persons:

- Turkish television TRT, 3 April 2015
- German television ZDF, 19-20 April 2015
- TV Klan Kosova, 6 October 2015
- Mr. Isak Vorguçiq on 1 November 2015, to operate with drone for commercial purposes on the settlements of Gracanica, Dobrotin, Livagja and Gushterica
- Mr. Georgios Papastamos on 3 November 2015, to operate with drone to take pictures of the railway line Fushë Kosovë – Hani i Elezit to rehabilitate the southern part of Kosovo of railway route Fushë Kosova – Hani i Elezit
- Kosovo Cadastral Agency, on 1 December 2015, to use the airspace of the city of Ferizaj and village Krusha e Madhe in the Municipality of Prizren
- Mr. Gazmend Gjonbalaj, on 30 December 2015, to operate with drone in the city of Prishtina.

• General aviation activities

In 2015 were received twenty-eight (28) requests for general aviation flights, which operate under visual flight rules (VFR). Eighteen (18) of these requests were approved in coordination with KFOR's J3-Air unit. Some of the requests for VFR flights were for the calibration of navigational equipment for PIA - AC Adem Jashari, private flights, flights to vaccinate wild animals by air, etc.

• Aviation medicine

The aviation medicine sector within the Flight Safety Department renewed a total of thirty-one (31) medical certificates of class 3 for PIA-AC Adem Jashari" air traffic controllers.

Furthermore, two (2) medical certificates of class 2 were issued for the members of the Aeronautical Federation of Kosovo.

During the reporting period, personal and medical database for all candidates who are issued a paragliding pilot's license was established.

• Banned aircraft in Kosovo

According to Article 45 of the Law on Civil Aviation, aircraft of airlines which were banned by the EU to operate within the EU airspace are not allowed to fly in the airspace of the Republic of Kosovo. Moreover, the updated EU banned airlines list is posted online in the official website of the CAA. During 2015, no flight has been carried out by any airline from this EU list within the airspace of the Republic of Kosovo.

• **Approved licences, certificates and permits, including their suspension and revocation**

License/certificate/permit	LCA Reference / Regulation	Number
Permit for transport of dangerous goods by air	Article 57	68
Permit for general aviation operations (GAT VFR)	Article 2 and 75	18
Permit for remotely piloted aircraft systems (RPAS)	Regulation 6/2014	8
Paragliding pilot license	Regulation 1/2012	12
Medical certificate, class 3	Article 37	31
Medical certificate, class 2	Article 37	2

Presentation of certificates and permits issued by the CAA for operators/crew

b) Air navigation services

• **Air Navigation Services Provider**

The air navigation services in the airspace of Kosovo are provided by the Air Traffic Control - PIA Adem Jashari (ANSP), which from 1 January 2016, pursuant to the Law no. 04/L-250, will be transformed into the Air Navigation Services Agency (ANSA) of the Republic of Kosovo.

The ANSP provides Air Traffic Control (ATC) services for communication, navigation and surveillance (CNS), aeronautical information services (AIS) and meteorological services (METEO) in Kosovo's lower airspace. The ANSP has a total of 32 air traffic controllers licensed by the CAA under the Regulation no. 5/2012 of CAA on licensing of air traffic controllers.

During 2015, the ANSP carried out the so-called "shadow mode" process to relocate the tower and radar into the new facilities and at the end of this year has successfully completed the cycle of putting into full function the new building and tower. The new air traffic tower was part of capital investment that the airport concessionaire was obliged to carry out.

New air traffic control tower at PIA Adem Jashari

Certification of ANSP by the CAA is an obligation required by the applicable legislation, respectively by Regulation no. 12/2010 of the CAA and is intended to verify that the safety level of services provided by PIA - AC Adem Jashari constantly remains at the appropriate level, thus enabling air transport in Kosovo to be safe. Since December 2013, PIA-AC Adem Jashari, fulfilled all regulatory requirements relating to safety management and ensuring

an adequate level of services provided under Regulation no. 7/2012 which are part of certification conditions. However, regulatory requirements relating to financial aspects under the abovementioned Regulation remained a challenge in 2015. It is expected that with the establishment of ANSA and its transformation into a budgetary organization in 2016, the financial requirements for certification will be fulfilled.

• Continuous oversight of Air Navigation Service Provider

In the light of continuous oversight of Air Navigation Service Provider (ANSP), during 2015 CAA has conducted 2 audits and 1 inspection at PIA-AC Adem Jashari , as follows:

- During 25-29 May 2015, a safety audit was conducted aiming to verify the implementation of a number of regulatory requirements deriving from Regulation no. 7/2012, with particular emphasis on the implementation of Annex 1 of this Regulation. This audit also aimed to monitor the changes classified as major and follow-up the findings identified in the previous audits. During the audit, the new air traffic control tower was also visited in order to closely monitor the implementation of works within the relocation of operations from the old tower.
- On 13 August 2015, an inspection was conducted to monitor the process of implementing the major change “Relocation of the radar and air traffic tower to the new facilities” pursuant to Regulation no. 6/2012 on safety oversight of air navigation services. This inspection was conducted since a new action plan was submitted with several changes from the old version of the plan, submitted earlier.
- During 15-18 December 2015, a follow-up audit was conducted aiming to verify the implementation of requirements deriving from CAA Regulation no. 7/2012, and implementation of measures proposed in the corrective plan deriving from the audit held on 25-29 May 2015, as well as oversee the major change “Relocation of the radar and air traffic tower to the new facility”. Furthermore, Mr. Franck Giraud, an expert on this field from the French CAA was engaged to support the Kosovo audit team.

The audit team was particularly satisfied with the dedication and commitment of the ANSP management and staff in the full implementation of corrective actions proposed by previous audits, although ANSP still faces challenges in their full and effective implementation. A report with closed findings and those that remain open has been submitted to ANSP, while close cooperation with the ANSP is expected in order to close the findings that remained open.

• Changes to ANSP systems

Provision of air navigation services is very sensitive to the risks that may occur during daily work. The main purpose of these services is to prevent collision of aircraft in the air and on the ground.

For this reason, the safety management system requires that prior to any change taking place, no matter its size, on the systems of air navigation service providers, to undertake appropriate steps to ensure that the change will not cause intolerable risks to the system. According to CAA Regulation no. 6/2012, which transposes Regulation No. 1034/2011 of the EC, providers of these services are obliged to notify the CAA of any planned change that could affect safety, and also are required by Regulation no. 7/2012, which transposes Regulation No.1035/2011 of the EC, to assess the potential risks and take all the necessary precautionary steps to avoid them, before they start implementing the changes.

During 2015, the CAA was not notified of any change planned in ANSP systems, but has conducted continuous monitoring of changes announced earlier.

• Issuance of licenses to air traffic controllers and assessment of ratings

The CAA is responsible for the issuance and renewal of licenses to air traffic controllers providing air traffic control services in territory of Republic of Kosovo. Considering the importance of traffic control service in flight safety, the controllers should fulfil a range of requirements and conditions to maintain their licenses and approvals, arising from Regulation no. 5/2012 on licensing of air traffic controllers. The requirements are mainly related to the level of professional competency, respectively to attendance of professional refreshing trainings and exercise of duties of air traffic controller for a certain number of hours within a year. The controllers are

also subject to professional evaluation on annual basis, in order to verify the skill level.

Particular attention is paid to English language skills, as the communication in international aviation is done in this language. English language skills are evaluated periodically and are taken into account when issuing or renewing the license. CAA is obliged to ensure a high level of safety in providing air navigation services in the Republic of Kosovo airspace, therefore it verifies the fulfilment of these requirements on a yearly basis and licenses air traffic controllers accordingly. Controllers should also have good health, in accordance with legal requirements, and this is verified on a regular basis by the CAA, as part of the licensing process.

During 2015, CAA revalidated 20 ratings and renewed licenses for 30 air traffic controllers, as shown in the table.

Licensing of Air Traffic Controllers (ATC)	Number of licensees
Renewal of licenses for ATC	30
Revalidation of ratings	6+14
Licensing of ATC students	0
Licensing of ATCs	0

Presentation of air traffic controllers' licences issued by the CAA

• Aeronautical Information Publication

Pursuant to Regulation No. 5/2013 of the CAA for the implementation of Annex 15 of the International Convention on Civil Aviation for aeronautical information services, the CAA is responsible for publishing the document Aeronautical Information Publication, known by its English acronym as AIP. This is a state document of great importance in which all information regarding a country's aviation is published. The document contains three chapters: the first chapter contains general information about aviation; the second deals with the airspace; whereas the third chapter consists of detailed specifications for each airport/heliport, including aircraft flight procedures.

Since this publication is used to a great extent by the airline companies operating or intending to operate in Kosovo, the CAA ensures that Kosovo AIP is kept updated and each change that occurs in relation to civil aviation within the state is reflected in the document. These are regular changes and are carried out through amendments in certain cycles every 28 days, through the so-called Aeronautical Information Regulation and Control - AIRAC, and become effective every 56 days.

During this year, four amendments were approved and published, namely an AIRAC cycle and a supplement within the Aeronautical Information Publication. The following were published: AIP AMDT 01/2015, which entered into force on 8 January, AIP AMDT 02/2015 which entered into force on 16 April, AIP AMDT 03/2015 which entered into force on 11 June, and AIP AMDT 04/2015 which entered into force on 6 August. Also published was AIP AIRAC AMDT 01/2015 cycle, which became effective on 23 July, and AIP SUP 01/2015 supplement, which became effective on 12 November 2015.

The current publication of aeronautical information is accessible at any time on the official website of the CAA.

c) Aerodromes

Regulatory and safety airport supervision is achieved through certification and approval of aerodromes, approval of groundhandling providers, conduction of audits and inspections, as well as through the monitoring of activities to verify and ensure compliance with relevant legislation and standards.

PIA Adem Jashari was certified on 1 December 2008 by the CAA as an international airport in accordance with the Law on Civil Aviation and CAA Regulation No. 1/2008 on aerodromes. In 2011, the airport was given under concession and its management was transferred into the hands of the private operator, Turkish-French consortium Limak - Aéroports de Lyon (International Airport Limak Kosovo JSC). On 8 November 2013, based on legal requirements, on the occasion of transfer of operations at the new terminal, the CAA amended the operator certificate of Limak Kosovo International Airport JSC (LKIA).

On 28 August 2014, CAA approved the first heliport in Republic of Kosovo. The operator Kosovo Air Service LLC was authorized to operate the heliport located in the village of Përlepnica, Gjilan, within the business complex Vali Ranch. The approval was issued in accordance with Law No. 03/L-051 on Civil Aviation and Regulation no. 3/2012 on Approved Aerodromes, which sets the terms and conditions for regulating the safety of aerodromes that are available for public use, but are not subject to certification.

Pursuant to Regulation no. 4/2011 on access to the groundhandling market, on 1 January 2012, CAA approved Ex Fis LLC as a fuel supplier at Prishtina Airport, while on 1 June 2012, the CAA approved operator LKIA of PIA Adem Jashari for provision of groundhandling services in several categories.

- **Continuous safety oversight of aerodromes**

Aerodromes inspectors during inspection of heliport at Vali Ranch

According to the plan of activities for regular oversight of PIA Adem Jashari, groundhandling providers and Heliport Vali Ranch, CAA conducted nine inspections in 2015. The largest number of inspection was focused on the implementation of applicable standards for the PIA Adem Jashari operator, such as Safety Management System (SMS), visual signs and horizontal markings in the apron, aerodrome maintenance service, including winter operations, implementation of wildlife control measures and procedures related to its management, as well as the aerodrome equipment maintenance system.

As part of the regular oversight of groundhandling providers, PIA Adem Jashari was subject to inspection of cargo control and aircraft fuel supply services, in order to verify organizational competence and their capacity.

Prior to the inaugural flight carried out on 6 August 2015 from Vali Ranch heliport, in the village of Përlepnica, Gjilan, aerodromes inspectors carried out an inspection whereby was concluded that the heliport operator Kosovo Air Service has met all requirements prescribed in the relevant regulations.

Department of Aerodromes has reviewed and approved new versions of Emergency Plan and Wildlife Management Program in the Prishtina airport, has issued approvals of safety assessments, manuals, procedures, maps, and in particular has evaluated the procedures for building the heliport by KFOR in the military part of the airport. Assessments were conducted for heliport's operations, construction works on linking the main road for movement with the new heliport road, as well for relocation of lighting poles inside the new heliport.

- **Implementation of regulations in the field of aerodromes**

Within the framework of responsibilities for regulating protective areas of the airport, the CAA has continued with the implementation of Regulation no. 2/2010 on marking of obstacles and Regulation no. 5/2010 on airport protection area. In addition, CAA has organized a workshop for stakeholders in order to facilitate the implementation of the Regulation no. 1/2014 for professional training of airports workers.

• High-voltage line project near Gjakova Airport

CAA continued to closely cooperate with the Transmission System Operator and Electricity Market Operator (KOSTT) regarding the high-voltage line project 400 kV between Albania and Kosovo that passes nearby Gjakova Airport. KOSTT was given professional support in the interpretation of the requirements for marking obstacles in accordance with Regulation no. 2/2010 of the CAA for marking obstacles, amended and supplemented by Regulation no. 2/2013.

During the execution of works, CAA inspectors controlled and verified the marking and painting of the high voltage line and noted that marking of the 400kV line is being conducted in accordance with the project approved by the CAA on 17 June 2014, and requirements described in the applicable legislation.

High-voltage transmission line markings

Painting of poles was completed in December 2015, whereas the placement of red-white spheres in solder wires of poles is currently under process. After the marking with spheres is completed, the lighting of poles will be carried out.

• Supervision of constructions in the airport protective zone

Within its responsibilities to regulate the airport protective zones, the CAA continued to monitor the implementation of Regulation No. 5/2010 on airport protective zones.

During 2015, the CAA received from PIA Adem Jashari the evaluation of applications for construction of facilities (food warehouse) by the companies Kosmonte Foods Kosova, In-Trade Company and B.I. Company in Harilaq village, Municipality of Fushë Kosovë, situated within the protective zone of PIA. The CAA has evaluated and reviewed in detail the documentation received with respect to possible obstacles that these facilities may pose to the safety of PIA operations.

Based on the documentation received, the evaluation by PIA Adem Jashari and ANSP stating that construction of facilities in the aforementioned locations poses no obstacle to the safety of operations, the CAA has approved the recommendations of the PIA operator for construction of relevant facilities, in accordance with the provisions of Regulation No. 5/2010 on airport protective zones.

• Workshop on full implementation of Regulation No. 1/2014 of the CAA

For the purpose of joint coordination of actions to fully implement the Regulation No. 1/2014 on professional training of aerodrome employees and other contracted workers, groundhandling providers, and users of aerodrome services who conduct the groundhandling themselves, on 4 June 2015, the CAA organized a workshop to present the Regulation and its implementation process to the stakeholders. During the presentation, there were discussions and consultations on various issues related to the implementation of this Regulation, particularly with regard to conditions required for granting authorization to organizations on professional trainings on duties relevant to aerodrome safety.

d) Economic Regulation

The CAA is responsible for the economic regulation of airports and providers of air navigation services in the Republic of Kosovo. Economic regulation of these operators means the measures that are undertaken by an aviation

regulator to ensure that the fees that are set by the airport and the air navigation services provider to airlines are set in a reasonable, transparent manner and applicable to all without discrimination. Moreover, the regulator ensures that these fees are set only after providers and service users consult each other by offering information to each other in a transparent manner. The CAA only regulates and approves aeronautical charges related to the services which an airport or an air navigation service provider offer exclusively without competition, such as passenger service charge, landing charge and terminal air navigation charge. Also, the regulator ensures that the financial viability of operators is at an appropriate level in order not to affect the safety of operations.

• Economic oversight of the airport

The analysis of audited financial statements on the financial state of the airport at the end of 2014 showed the positive business and financial viability of the airport. It has also been checked that the insurance policy, with adequate coverage on damages that the airport may cause, was extended in time. This is another important element of economic oversight of operators in the field of civil aviation.

On 2 April 2015, the CAA approved the Incentive Program for PIA Adem Jashari, which was offered to all airlines operating in this airport. Financial incentives were provided to companies that develop new routes, those that increase the number of flights to existing destinations that have high traffic volume, etc. CAA encourages every airport operator proposal for providing incentives to airlines when the conditions for their provision are not discriminatory and are provided in accordance with ICAO and EU standards. The incentive program is valid for one year.

In June 2015, the Regulation No. 3/2015 on airport charges entered into force, repealing the previous Regulation No. 1/2011. The main goal of repealing the aforementioned regulation was the transposition in its entirety of Directive No. 2009/12/EC on airport charges.

• Economic oversight of the ANSP

Routine economic oversight of Publicly Owned Enterprise PIA-AC Adem Jashari (ANSP) has also continued during 2015.

Audited financial statements for 2014 have shown that ANSP completed 2014 with financial loss, which relates mainly to financial obligations inherited from the separation from the airport operator, due to depreciation costs, and inability to generate revenues from provision of services for aircrafts flying in the upper airspace of Kosovo. Since the sound financial state of operator is required by the respective regulation of the EU, which is applicable in the Republic of Kosovo, CAA has hesitated to certify the ANSP although it has fulfilled the safety and security conditions, confirmed by respective CAA and MIA inspectors.

The CAA is also aware that during 2015 the ANSP acquired a grant by the Government of the Republic of Kosovo, to off-set payments that ANSP made for the purpose of compensating citizens for expropriated property years ago in order to construct the access road to the airport. This has improved the financial situation and enabled ANSP to cover the costs with revenues generated from the provision of terminal air navigation services.

Since 1 January 2016, the ANSP, named Air Navigation Services Agency, is included as a separate organization in the state budget and this is expected to facilitate overcoming the financial difficulties that hampered ANSP's certification by the CAA.

Regarding risk insurance, the ANSP demonstrated that it has an adequate insurance policy, valid for 2015, to cover its responsibility towards damages that may be caused to airlines and third parties during the performance of service.

During 2015, the CAA has not received any proposal for approving the changes to the terminal navigation charge, which the ANSP collects from the airlines for the services provided.

• Economic oversight of groundhandling providers

There are two groundhandling providers at PIA, which are approved by the CAA for this purpose: the operator

of PIA Adem Jashari, LKIA as provider of a wide range of services (passenger handling service, baggage handling service, aircraft handling on the ground etc.) as well as Exfis LLC which supplies aircraft with fuel. Both operators are in constant supervision by the CAA on the maintenance of safety and economic criteria.

Both of these companies, through independent auditor's reports, reviewed by CAA have demonstrated a stable financial situation, and moreover have demonstrated fulfilment of Article 4 of the CAA Regulation No. 4/2011 on groundhandling market, which stipulates that in the cases when the operators provide other services as well, the financial accounts for groundhandling should be separated from other activities they provide.

Also, it has been ensured that Exfis LLC is equipped with an insurance policy and has valid coverage on damages that it may cause to third parties during service performance.

7.9 LEGISLATIVE ACTIVITY

CAA differs from other independent agencies due to its legislative competencies. Based on the competencies vested by Law No. 03/L-051 on Civil Aviation, the CAA is authorized to issue bylaws for implementation of the Law on Civil Aviation transposing international civil aviation standards (known as Standards and Recommended Practices "SARP" as Annexes to the International Convention on Civil Aviation – Chicago Convention) and for the implementation of EU legislation in the field of civil aviation, both in terms of ECAA Agreement and others, which are applicable to EU countries, but that have not yet become part of this Agreement.

Consequently, during 2015, as in previous years, the CAA continued with the issuance of regulations, which have made possible adoption of several international standards of civil aviation in the Republic of Kosovo as well as regulation of some important areas for the civil aviation in the country. The CAA has designed a model of adopting these standards, which has been lacking in the practice of law in the country and beyond. The Chicago Convention SARPs are applicable in the Republic of Kosovo by the Law on Civil Aviation, but considering that each of these standards contains parts that may not be applicable in our country (e.g. hydroplanes operations), which therefore should be excluded, the CAA has designed a model of adopting all standards that can be applied, excluding those that are not applicable. Moreover in order to increase safety standards, through CAA implementing procedures, implementation of a number of recommended practices by ICAO has become mandatory, which are not binding to the states. This model is in compliance with Chicago Convention. Hence nearly all SARPs of Chicago Convention have become applicable in the Republic of Kosovo legal order. Through this, the legal framework for civil aviation regulation in our country is considerably closer to completion.

In order to fully implement the provisions of Administrative Instruction No. 03/2013, dated 17/06/2013 of the Government of Kosovo on standards for the drafting of normative acts, and practical guidelines for legal approximation of the legislation of the Republic of Kosovo with the EU legislation, the Aviation Legal Affairs Office (ALAO) during the previous year contacted the Department of EU Law of the Ministry of European Integration, on necessary consultations regarding the implementation of EU law in the field of civil aviation by the CAA, which would be in compliance with the provisions of Law No. 03/L-051 on Civil Aviation and AI No. 03/2013.

After several consultations, it was decided that the CAA shall commence to fully implement the requirements of AI/03/2013 as of 1 January 2016. In order to adapt to the requirements of this administrative instruction, the process for drafting the CAA legislation was changed.

a) Bylaws

• Transparency in the legislative regulatory process

The CAA applies transparent procedures during the issuance of bylaws in compliance with Administrative Instruction No. 1/2012 on public consultation procedures. All CAA bylaws are subject to public consultation by the stakeholders. This consultation follows the procedures and time limits provided, during which each stakeholder, whether natural or legal person has the right to give comments, suggestions or require additional information from CAA structures that place a draft-act in public consultation. The form of receiving these comments/suggestions from

stakeholders can be organized in the form of roundtables, depending on the number of the interested persons, or through electronic correspondence.

After completion of the public consultation process, the CAA structures are required to prepare within 15 days a report which provides answers on the comments received, and explains the reasons for accepting or rejecting suggestions to change the provisions of sub-legal act that is the subject of public consultation.

During the previous year, three (3) reports have been drafted on public consultation of stakeholders in relation to fourteen (14) draft-regulations, which were under public consultation procedure, from 1 January until 31 December 2015.

Receiving of comments and remarks from stakeholders during this time was done by applying the envisaged procedure under article 5.3 of Administrative Instruction No. 1/2012 (written consultation), but meetings were also organized, aiming to provide additional clarifications regarding the draft-regulations undergoing public consultation.

Below are the bylaws that were issued during 2015, following the stakeholders' public consultation procedures:

- Regulation No. 1/2015 amending Regulation No. 8/2014 on conditions and methods of transporting dangerous goods by air. This Regulation entered into force on 1 April 2015. However, at the request of affected stakeholders by the implementation of this regulation, its implementation was postponed until 30 June 2015. During this period, all operators involved in transportation of dangerous goods by air shall be certified under the Regulation No. 8/2014.
- Regulation No. 2/2015 on the fees levied by the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. This regulation replaces the Regulation No. 7/2011 on the fees levied by the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. The regulation entered into force on 6 May 2015;
- Regulation No. 3/2015 on airport charges. This Regulation repeals Regulation No. 1/2011 on airport charges. Public consultation relating to this regulation was held from 16 April to 2 May 2015, and received the consent from the Ministry of Finance, Department of PPP. Regulation entered into force on 23 June 2015;
- Regulation No. 4/2015 laying down technical requirements and administrative procedures related to air operations, entered into force on 24 July 2015;
- Regulation No. 5/2015, laying down technical requirements and administrative procedures related to civil aviation aircrew. Regulation entered into force on 24 July 2015;
- Regulation No. 6/2015 laying down implementing rules for the airworthiness and environmental certification of aircraft and related products, parts and appliances, as well as for the certification of design and production organisations, entered into force on 24 July 2015;
- Regulation No. 7/2015 on the continuing airworthiness of aircraft and aeronautical products, parts and appliances, and on the approval of organisations and personnel involved in these tasks, entered into force on 24 July 2015;
- Regulation No. 8/2015 laying down requirements on the quality of aeronautical data and information for the Single European Sky, entered into force on 25 July 2015;
- Regulation No. 9/2015 on registered aerodromes, entered into force on 1 November;
- Regulation No. 10/2015 on the establishment of a community list of air carriers subject to an operating ban within the community and on informing air transport passengers of the identity of the operating air carrier, entered into force on 20 November 2015;
- Regulation No. 11/2015, laying down implementing rules for the community list of air carriers which are subject to an operating ban within the community, entered into force on 20 November 2015;

- Regulation No. 12/2015 establishing the community list of air carriers which are subject to an operating ban within the community, entered into force on 20 November 2015;
- Regulation No. 13/2015 on the collection and exchange of information on the safety of aircraft using community airports and the management of the information system, entered into force on 20 November 2015;
- Regulation No. 14/2015 on prioritisation of ramp inspections on aircraft using community airports, entered into force on 20 November 2015.

Draft-regulations

- Draft-regulation for implementation of Annex no. 10 of the Convention on International Civil Aviation;
- Draft-regulation for supplementing Regulation no. 8/2009 on the provision of air navigation services in the Single European Sky, Regulation no. 9/2009 on the provision of air navigation services in the Single European Sky, Regulation no. 10/2009 on the organisation and use of the airspace in the Single European Sky and Regulation no. 11/2009 on the interoperability of the European air traffic management network.

b) Executive Decisions

- Decision no. 01/ZDP/VE/2015, issued on 2 April 2015, for approval of Incentive Program for PIA Adem Jashari, pursuant to the proposal of the airport operator.
- Decision no. 02/ZDP/VE/2015, issued on 6 May 2015, for establishing the CAA's Appeal Committee under the Law on Civil Aviation.
- Decision no. 03/ZDP/VE/2015, issued on 5 August 2015, for approval of Kosovo Air Services LLC, with business no. 70950634, to carry out general air traffic flights.

Decisions and administrative directions

- Decision no. 1/2015, issued on 2 March 2015, for designation of the Complaints and Dispute Resolution Commission;
- Decision no. 2/2015, issued on 2 March 2015, for designation of Disciplinary Commission;
- Decision no. 3/2015, issued on 7 April 2015, on imposing the temporary operating ban within the RKS's airspace, for Michal Margolien, a citizen of the Republic of Slovakia;
- Decision no. 4/2015, issued on 30 April 2015, on rejecting the application of Xhavit Pepshi to be equipped with a medical certificate of class II;
- Decision no. 5/2015, issued on 7 May, for designation of the selection commission on civil service recruitment of airworthiness officer;
- Decision no. 5-A/2015, issued on 29 May 2015, on Aviation Safety Council;
- Decision no. 6/2015, issued on 1 August 2015, for termination of employment relationship for Ms. Diana Pacolli in CAA;
- Decision no. 7/2015, issued on 14 July 2015, approving the request of Aeronautical Federation of Kosovo on donation of work equipment;

- Decision no. 8/2015, issued on 11 December 2015, for designation of Property Assessment Commission;
- Decision no. 9/2015, issued on 11 December 2015, for designation of Non-finance Assets Inventory Commission;
- Decision no. 10/2015, issued on 31 December 2015, for termination of employment relationship for Betim Bekteshi;
- Decision no. 11/2015, issued on 31 December 2015, on approving the request of Ms. Zana Limani for early termination of maternity leave and return to the workplace;
- Direction no. 01/UA/2015, issued on 2 October 2015, on amending and supplementing Internal Regulation.

c) Penalties/Complaints/Disputes

After the investigation carried out by CAA pursuant to Article 21.5 of the Law on Civil Aviation, which involved Mr. Michal Margolien in the capacity of the aircraft pilot for unauthorized landing at Gjakova airport, was concluded that on 19 February 2015 Mr. Margolien piloted the aircraft aiming to achieve the flight plan, with departure from PIA Adem Jashari at 08:45, but failed to accurately apply the conditions of the permit given, bypassing flight trajectory and itinerary, and after requesting and receiving the permission from Air Control – PIA Adem Jashari for extension of flight permit for 2 additional hours and 30 minutes, conducted an unauthorized landing at Gjakova airport, which is closed to air traffic.

Therefore, the Director General issued Decision no. 03/2015 thereby imposing a temporary operating ban within the airspace of the Republic of Kosovo for one (1) year to the pilot, Mr. Margolien, citizen of the Republic of Slovakia. The same has been fined to the amount of 500,00 Euros.

Mr. Margolien accepted the CAA decision and fully complied with it paying the fine within the provided time limit. In order to inform the competent authority for criminal prosecution pursuant to the Criminal Procedure Code of the Republic of Kosovo, the CAA informed the relevant prosecution office about this case.

d) Difficulties in publishing bylaws

Publication of bylaws issued by the CAA is not envisaged by the applicable Law on the Official Gazette. The CAA encountered great difficulties in relation to international partners and European Commission officials. After constant requests to publish bylaws in the Official Gazette, an interim solution was found, namely to link the CAA website with that of the Official Gazette.

With new software solutions, applied as of 2015 to the electronic platform of the Official Gazette of the Republic of Kosovo, the publication of CAA bylaws in the Official Gazette website was enabled. In the Official Gazette's new platform are published all CAA bylaws. Approval of the law on normative acts is expected in 2016, whereby the method of publishing bylaws in the Official Gazette will be regulated.

7.10 TECHNICAL PUBLICATIONS FOR THE INDUSTRY

In order to support the operators in the implementation of the legislation in force, the CAA continuously publishes technical publication for the civil aviation industry. During this year the following manuals were published:

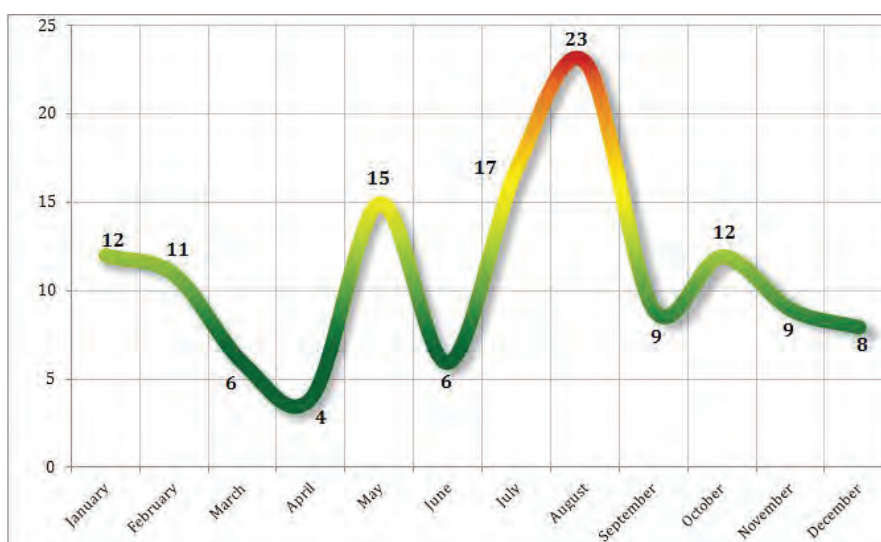
- Technical Publication 23 – Conditions and manner of transporting dangerous goods by air;
- Technical Publication 24 - Measurement and assessment of Runway Surface Friction Characteristics;
- Technical Publication 25 - Aeronautical Ground Lighting and Maintenance.
- Publication of occurrences reporting overview

In early 2015, the CAA published the report “Occurrences Reporting Overview 2014”, which summarized all the occurrences reported to the CAA during 2014, which could have had an adverse effect on aviation safety in our country.

According to applicable legislation in the Republic of Kosovo, “occurrence” means an operational obstacle, defect, error or other irregular circumstance that affected or could affect flight safety. Occurrence reporting contributes to improving the safety of civil aviation by enabling deeper knowledge of occurrences and by facilitating analysis and monitoring trends to initiate corrective steps.

During 2014, a total of 174 occurrences were reported in CAA, which were classified and categorized depending on the impact on aviation safety, as well as their nature. These occurrences were reported by the staff of PIA Adem Jashari, ANSP and the airlines. “Occurrences Reporting Overview” contains statistics of these occurrences, a brief description for each category of occurrences, as well as a description of some selected occurrences.

“Occurrences Reporting Overview 2014” document is available on CAA’s official website.

Occurrences reported to CAA by month in 2014

• Publication of the report “Airfields in the Republic of Kosovo”

In order to promote and encourage development of general aviation in the Republic of Kosovo and aiming to provide initial information to possible applicants on use of airfields, the CAA has analysed the current state of all airfields in the country, as a special category of aerodromes and published a report in March.

Preparation of this report was made by analyzing the physical condition and other characteristics of all airfields that have been identified in the territory of Kosovo by CAA inspectors. CAA inspectors visited each of these airfields, and have thereby made a preliminary assessment of the physical condition and infrastructure of airfields.

There are 12 airfields on the territory of the Republic of Kosovo which have been mainly built between 1970 and 1987. Based on estimates done during the visits and information collected about existing airfields, one can conclude that the runways have been damaged in the majority of airfields, while some of them are covered with waste and occupied by natural unauthorized persons.

However, as assessed by the team of CAA inspectors, 5 out of 12 airfields are in better physical condition and infrastructure. These airfields can be re-functionalized for their primary destination, which is general aviation, with a minimum investment and maintenance, while the rest require significant investments.

7.11 PUBLIC INFORMATION AND ACCESS TO PUBLIC DOCUMENTS

a) CAA Bulletin “The Aviator”

The Civil Aviation Authority publishes a monthly Bulletin “The Aviator” with an emphasis on developments in the CAA and the aviation industry in general. A total of 10 editions of this bulletin were published during 2015, and distributed to institutions, the industry and the general public electronically through email and through the official site of the CAA on the Internet.

b) Access to public documents

By means of Decision no. 19/2012, the Director General appointed an officer in charge for communication with the public, at the same time responsible for receiving and processing requests made by legal and physical persons for access to public documents of the CAA in accordance with Law no. 03/L-215 on Access to Public Documents.

During 2015, 9 requests were received for access to public documents, same as in 2014. Eight of them received positive response whereas one, for access to personnel files was rejected pursuant to Article 12.1.6 of Law no. 03/L-215 because it affects privacy and other legitimate private interests. From the applicants requesting access, 6 were from the media, 2 from civil society and 1 from the business sector. Divided in categories, 3 applications were for budget and expenses, 1 for decisions, 1 for statistics, 1 for report, 1 for personnel files, 1 for staff qualifications and 1 for GPS equipment.

View of the December 2015 Bulletin

7.12 ADMINISTRATION AND HUMAN RESOURCES

Department of Administration and Human Resources, as the supporting unit in CAA, supported the regulatory activities of CAA by enforcing procedures for human resources, finances, procurement, logistics and archive. In order to ensure an effective activity, new legislation and amendments of legislation in the public administration field in Republic of Kosovo was constantly monitored. CAA staff was kept informed on the changes and Internal Administration Procedures Manual was updated to reflect the changes.

a) Procurement during 2015

Conducted procurement activities	Name of economic operator being granted the contract	Contract signed date	Contract Value
Supply of special paper for issuing paraglider licenses	Cetkos L.L.C.	29.01.2015	990.00 €
Water supply	Adea Group SH.P.K.	18.05.2015	985.00 €
Physical security of the building	Body Guard	21.05.2015	9,630.72 €
Supply of expendable material	N.T.G.I. Grafo Loni	04.06.2015	9,877.10 €
Supply of hygienic material	N.T.P. A@B Market	15.06.2015	3,912.75 €
Design and web programming of the platform of CAA official website	Cactus Sh.A.	16.06.2015	4,872.00 €
Supply of equipment (instruments) for inspection	N.T.P. Amici	29.06.2015	191.85 €
Insurance of official CAA vehicles (full CASCO, TPL, TPL +)	ILLYRIA SH.A.	30.06.2015	1,679.53 €
Design and print services	N.SH. Dream Print	30.06.2015	7,684.00 €
Car wash of three (3) CAA official vehicles	N.SH. Prishtina	03.09.2015	615.00 €
IT Service and Maintenance	N.T.SH. RIKON	30.09.2015	2,302.75 €
Oil derivatives supply	AL-PETROL SH.P.K.	09.10.2015	9,900.00 € the premium price (0.0001)
Servicing and maintenance of vehicles	N.T.P. MIRI	14.10.2015	5,684.65 €

7.13 FINANCIAL REPORT

a) The ratio of budget and expenses

CAA's approved budget for 2015 was €924,836.00. Based on the budget review undertaken in July 2015 as well as Decision no. 09/65 dated 23.12.2015 and the Decision no. 05/67 dated 12/30/2015 of the Government of Kosovo, budget cuts were introduced for 2015. After the budgetary cuts, the CAA budget for 2015 was €839,949. CAA received revenues for the BEYOND project funded by the European Commission. These project funds are exclusively for CAA staff to participate in project activities. The project value is €6.738. Until now CAA has spent €2,608.57 from this project.

During fiscal year 2015, CAA spent €824,469.00, meaning that the execution percentage is 98% of the allocated/approved budget. Table 1 represents the approved budget and expenses incurred for each category in percentage.

Description	Final Budget in ISKFM	Expenditures	Expenditures in %
Wages and salaries	622,980	622,980	100 %
Goods and services	208,501	194,478	93 %
Utilities	8,468	7,011	83 %
Total	839,949	824,469	98 %

Table 1 – Budget and expenses expressed in %

b) Revenues

The CAA revenues are deposited in the official bank account established by the Director of the Treasury Department of the Ministry of Finance. Revenues from the passenger safety charge for the months of November and December 2015 are registered at the beginning of 2016, in accordance with the memorandum signed between CAA and PIA Adem Jashari operator. These revenues are transferred 45 days after the end of the month.

Revenues from the CAA passenger safety charge, as well as from the licensing and certification fees in accordance with Regulation no. 2/2015 on the fees levied by the CAA, are shown in Table 2 below.

		2015	2014	2013		
Description	Notes	€	€	€	% of total 2014	% change from
Property tax						
Tax revenue 1					%	%
Revenues from taxes 2					%	%
Revenue from fines and penalties 1		550			%	%
Revenue from fines and penalties 2					%	%
Revenues from certification and licensing		19,370	9,400	21,835	%	%
Revenue from licenses 1					%	%
Revenue from licenses 2					%	%
Revenues from sale of assets and services					%	%
Revenues from the passenger security charge		1,512,842	1,359,146	1,634,706	%	%
Bank interest income					%	%
Revenue from exchange position changes					%	%
Accreditation fees					%	%
Revenues from property					%	%
Other Receipts					%	%
Total		1,532,762	1,368,546	1,656,541	0%	%

Table 2 – Own Revenues

c) Budget expenditures

The financing of all activities of the CAA for 2015 according to economic classifications is represented in the tables below. Expenditures were €824,469.00. CAA employees were paid only the base salaries (including work experience) and no other allowances.

Budget expenditures based on categories are presented in Table 3, salaries in Table 4, whereas Tables 5 and 6 represent the budget expenditures based on activities (goods and services and utilities).

Statement of cash receipts and payments for the Civil Aviation Authority of Kosovo									
For the year ended on 31 December 2015									
			2015		2014		2013		
			Single treasury Account		Single Treasury Account		Single Treasury Account		
			KCB	Payments from External Third	KCB	Payments from External Third	KCB	Payments from External Third	
		Ind.	€	€	€	€	€	€	€
SOURCES OF FUNDS									
	Government grant	2	821,860		822,116		729,460		
	Own revenues	3							
	Fund with dedicated purpose								
	Determined donor funds	4	2,609						
	Borrowing fund	5							
	Other receipts	6							
Total			824,469	-	822,116	-	729,460	-	
USE OF FUNDS									
	Operations								
	Wages and salaries	7	622,980		594,457		459,035		
	Goods and services	8	194,478		220,039		258,700		
	Utilities	9	7,011		7,619		11,725		
			824,469	-	822,116	-	729,460	-	
	Transfers								
	Transfers and subsidies	10							
	Capital expenditures								
	Properties, buildings and equipment	11							
	Other payments	12							
	Return of borrowings	13							
Total			824,469	-	822,116	-	729,460	-	

Table 3 – Statement of cash receipts and payments

Description	2015					2014 -1	2013 -2
	GG	OR	FDP	FH	Total	€	€
	€	€	€	€	€	€	€
Payments							
Net wages through payroll	514,408				514,408	491,393	380,734
Union payment					-		
Net payment for overtime					-		
Contract employees(not on payroll)					-		
Tax withheld on personal income	49,239				49,239	46,448	34,583
Pension Contribution- Employee	29,666				29,666	28,308	21,859
Pension Contribution-Employer	29,666				29,666	28,308	21,859
Total payments	622,980	-	-	-	622,980	594,457	459,035

Table 4 - Salaries

Description	2015				2014	2013
	GG € '	OR € '	FDP € '	Total € '	€ '	€ '
Pagesat						
Travel expenses within the country				0		7
Official travel expenses outside the country	13,472			13,472	18,420	17,716
Per diem/food, for official travels outside the country	15,192			15,192	23,129	23,370
Accommodation on official travels outside the country	11,680			11,680	20,298	18,445
Other expenses on official travels outside the country	2,339			2,339	4,104	3,434
Mobile phone expenses	9,993			9,993	9,943	9,640
Mailing expenses	440			440	457	795
Expenses for use of optical cable	145			145	120	122
Different health services (visa health insurance)				-		
Education and training services	19,837		2,000	21,837	23,417	29,904
Various Intellectual Advisory Expenses	9,862			9,862	11,038	17,357
Printing services, not marketing	4,474			4,474	4,905	6,314
Other Contracting Services	2,805			2,805	5,593	9,979
Technical services	4,348			4,348	1,558	3,161
Telephones				-		280
Computers of less than 1000 Euros				-		
Other equipment	400			400	550	1,337
Office supplies	10,093			10,093	8,710	18,088
Supplies for food and drinks (not official lunches))	1,088		49	1,136	1,750	1,633
Cleaning supplies	3,474			3,474	3,496	6,423
Clothing supplies				-		1,500
Accommodation				-		330
Central heating diesel	14,773			14,773	14,106	14,344
Fuel for generator				-	237	
Fuel for cars	2,796			2,796	3,710	5,691
Vehicle registration	315			315	330	604
Vehicle insurance	1,642			1,642	1,616	1,528
Municipal taxes	30			30	30	30
Security of other buildings	11,674			11,674	11,563	11,563
Maintenance and repair of motor vehicles	5,061			5,061	4,921	7,521
Maintenance of buildings				-		
Maintenance of information technology	687			687	1,057	2,088
Maintenance of furniture and equipment	288			288	96	48
Rent for building	42,000			42,000	42,000	42,000
Promotions and vacancies	175			175		478
Editions and Publications				-		
Official lunches	2,789		559.8	3,349	2,884	2,977
Payment of tax on rent				-		
	191,870	-	2,609	194,478	220,039	258,700
				-		
Total Payments	191,870	-	2,609	194,478	220,039	258,700
				-		

Table 5 – Goods and Services

Description	2015					2014	2013
	GG	OR	FDP	FH	Total		
	€	€	€	€	€	€	€
Electricity	5,040				5,040	5,325	5,797
Water	447				447	451	404
Waste	271				271	283	294
Central Heating					-		
Telephone expenses	1,252				1,252	1,561	5,230
Payment-Court decisions					-		
Total payments	7,011	-		-	7,011	7,619	11,725

Table 6 - Utilities

d) Budget forecast/execution

Table 7 represents the revenues collected, the approved budget and its execution. As explained in Table 1 above, the CAA has executed 98% of the final allocated budget.

Statement of cash receipts and payments for the Civil Aviation Authority of Kosovo											
For the year ended on 31 December 2015											
					2015				2014	2013	
					Initial budget (Allocation)	Final budget (Allocation)	Realization	Variance	Realization	Realization	
					A	B	C	D=C-B	E	F	
					€	€	€	€	€	€	
Notes											
Receipt of cash in the Treasury account											
Taxes					14						
Own revenues					15		1,532,762	1,532,762	1,368,546	1,656,541	
Donations					16	6,738	6,738				
Capital receipts					17						
Privatization fund					18						
Borrowings					19						
Other					20						
Total receipts collected for the KCF						-	6,738	1,539,500	1,532,762	1,368,546	1,656,541
Cash payments from the Treasury accounts											
Wages and salaries					21	677,917	622,980	622,980	-	594,457	459,035
Goods and service					22	233,181	208,501	194,478	(14,023)	220,039	258,700
Utilities					23	13,738	8,468	7,011	(1,457)	7,619	11,725
Transfers and subsidies					24				-		
Capital expenditures					25				-		
Privatization fund					26				-		
Return of borrowings					27				-		
Other					28				-		
Total payments conducted by the BRK						924,836	839,949	824,469	(15,480)	822,116	729,460

Table 7 – Budget Execution Report

e) Capital investments

The CAA did not have any capital expenditures in 2015.

f) Comparison table of the budget of the preceding three years

Description	Budget			Execution		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Salaries	622,980	594,457	492,508	622,980	594,457	459,035
Goods and Services	208,501	235,856	274,330	194,478	220,039	258,700
Utilities	8,468	11,062	16,043	7,011	7,619	11,725
TOTAL	839,949	841,375	782,881	824,469	822,116	729,460

Table 8 – Comparison table of the budget of the preceding three years

g) CAA budget for 2016

The Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo has made its budget request for 2016 in accordance with the terms and legal procedures of the Republic of Kosovo.

For the operation and conduct of activities foreseen in the work plan, the CAA requested a budget of 1,171,353.92 €. The budget request of the CAA was not approved as such, and the CAA approved budget for 2016 is in the amount of 925,274.00 €.

8. AUDITING OF THE CAA

a) Auditing by the Office of the Auditor General of Kosovo

The Office of the Auditor General (OAG) conducted an audit of the annual financial statements of the CAA for the year ended 31 December 2014. This audit focused on the financial statements, financial management and internal control (including management and budget execution) and the internal audit system. The OAG report, submitted in June of 2015, in the overall conclusion, states that CAA has designed a good system for internal control and financial management. This year, as in the previous ones, OAG has given an “Unmodified Opinion” and confirmed that “the financial statements of the CAA for 2014 represent a true and fair view in all material aspects”. According to this report, budget management is performed in compliance with the adequate principles of financial management. The Report of the Office of the Auditor General has given some recommendations, which the CAA has immediately addressed and implemented based on the provisions in force.

9. STATISTICS

Prishtina International Airport Adem Jashari has served a total of 1,549,198 passengers in 2015, according to statistics collected by operator LKIA. This number of passengers is 10.3% higher compared to the number of passengers served by this airport in 2014 (1,404,775).

As usual, August had the highest number of passengers, 241,496, followed by July with 193,204, while the lowest was February with 86,860 passengers. Every month there was an increase in the number of passengers, with the exception of December, which had unfavourable weather for operation, and a significant number of cancellations due to the fog.

During the last year, 6,334 flights were operated at Prishtina. In general, airline companies are operating bigger airplanes, with a higher percentage of seats filled. July and August were distinguished with 788, and 813 flights respectively. On the other hand, February had the lowest number of flights, 378.

Among the destinations, Zurich stands out with 17.2 % of the total traffic, Basel (BSL/MLH) with 14.2%, Istanbul

(IST) with 9.2%, Dusseldorf with 8.78 %, Munich with 6.74 0% and Geneva with 6.15%. Among countries, Switzerland leads with 37.6 % of the total traffic from Prishtina, followed by Germany with 29.1%, Turkey with 13.6%, Austria with 5.7%, Sweden with 3.7%, Slovenia with 2.9% and so on.

Among airlines, Germanair leads with 246,738 passengers served during 2015, from and to Prishtina, followed by Adria Airways with 217,892, Edelweiss with 147,715, easyJet with 144,278, Germanwings 106,648 and so on.

Regarding the second destinations from Prishtina through other airports, New York (JFK) leads with 10,010 passengers, Helsinki (Vantaa) 7,615, London (Heathrow) 7,405, Copenhagen with 6,091, Oslo (Gardermoen) 7,010 and Frankfurt 5,775.

As in previous years, there is no increase in the amount of cargo carried by air transport.

More detailed statistics for 2015 are available on the CAA official website www.caa-ks.org. Annex 4 of this report includes air transport charts for 2015.

Airport	Number of passengers in 2015
Belgrade	4,776,164
Zagreb	2,587,798
Tirana	1,977,044
Prishtina	1,579,406
Skopje	1,456,385
Ljubljana	1,438,304
Podgorica	748,892

Prishtina Airport's position compared to other airports in the region

ANNEX 1 – LIST OF TRAININGS

Position	Training course/seminar	Training institution
Director of Flight Safety	EU and EASA OPS	TAIEX
Airworthiness Inspector 1	On-the-job training (OJT) SAFA	TAIEX – Croatian Civil Aviation Authority
	Regulation of dangerous goods, cat. 6 (recurrent)	IATA
	General familiarization theoretical A318/A319/A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Lufthansa Technical Training
	Workshop on the implementation of new European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)
	Seminar on continuing airworthiness	French National School of Civil Aviation
Air Operations Inspector	SAFA On-the-job training (OJT)	TAIEX – Croatian Civil Aviation Authority
	General familiarization theoretical A318/A319/A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Lufthansa Technical Training
	EU and EASA OPS	TAIEX
Airworthiness Inspector 2	SAFA On-the-job training (OJT)	TAIEX – Croatian Civil Aviation Authority
	General familiarization theoretical A318/A319/A320/A321 (CFM56/IAE V2500)	Lufthansa Technical Training
General Aviation Inspector	EASA NCC (non-commercial air operations with complex motor-powered aircraft)	JAA Training Organization
	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA
	EU and EASA OPS	TAIEX
Airworthiness Officer	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA
Authorized Aviation Doctor	Aero-medical requirements	JAA Training Organization
Director of Aerodromes	ICAO and EASA SMS: Management System Requirements - Introduction	JAA Training Organization
	Workshop on the application of new European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)
Aerodromes Inspector 1	AGL +2: Airfield Ground Lighting Products	ADB
	Workshop on the application of new European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)

Aerodromes Inspector2	De-icing and anti-icing on the ground and training of auditors for de-icing and anti-icing	JAA Training Organization
	Workshop on the application of new European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)
	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA
Aerodromes Inspector3	KFMIS – v.7, expenditures module	Kosovo Treasury, MF
	Incidents Investigation	JAA Training Organization
	Workshop on the application of new European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)
	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA
ANS Director	Evolution of air traffic control and communication, navigation and surveillance systems in Europe	TAIEX (Prishtina)
	Helicopter landing procedures	French National School of Civil Aviation
	Modelling and optimization of Kosovo airspace	TAIEX (Prishtina)
ANS Inspector 1	Comprehensive Instrument Procedure Course Design (modules 1, 2 and 3)	French National School of Civil Aviation
	EGNOS Workshop for Western Balkans	European Commission
	Evolution of air traffic control and communication, navigation and surveillance systems in Europe	TAIEX (Prishtina)
	Modelling and optimization of Kosovo airspace	TAIEX (Prishtina)
ANS Officer	Air Traffic Management–Communication, Navigation and Surveillance	French National School of Civil Aviation
	Evolution of air traffic control and communication, navigation and surveillance systems in Europe	TAIEX (Prishtina)
	LexAudit – (Modules 1, 2 and 3)	EUROCONTROL, IANS
	Safety Supervision for Safety Management Systems (Lex - SOSMA)	EUROCONTROL, IANS
	Workshop on the implementation of European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)
	Modelling and optimization of Kosovo airspace	TAIEX (Prishtina)
Senior International Cooperation Officer	School of Fundamental Diplomatic Skills	European Academy of Diplomacy
Head of Legal Affairs Office	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA

Manager of Safety and Quality Office	Workshop on the application of new European rules on aerodromes safety (Regulation no. 139/2014)	TAIEX (Prishtina)
	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA
	Self-assessment questionnaires for financial management and control	KIPA
	ICAO and EASA SMS: Management System Requirements – Introduction	JAA Training Organization
Finance Officer	Budget planning, implementation and monitoring of budget control	IronConsulting
Procurement Officer	Public framework agreements, consultancy services and public procurement contract management, and appeals	F.L.S.A.
Administration and HR Officer	Implementation of the legislation on labour, budget planning and execution, policies, labour law, wages and compensations system	F.L.S.A.
	Monitoring and assessment of IPA funds	KIPA
	Personnel planning and reporting to human resource managers of civil service	UNDP-MPA
	Approximation of national legislation with European Union legislation	KIPA
Logistics Officer	Preparation of periodic and annual work plans and reports, as well as administration of works in office	F.L.S.A.
Executive Officer	Budget planning, implementation and monitoring of budget control	Iron Consulting
	Monitoring and assessment of IPA funds	KIPA
	Control of efficiency in public administration	KIPA

* Sponsored trainings are marked in blue

CONFERENCES

Position	Conference	Organizer
Head of Legal Affairs Office	International Transport and Insurance Law Conference	Croatian Academy of Legal Sciences
Director of International Cooperation and Economic Regulation	5th Forum for International Cooperation	EASA
ANS Director	International Workshop on ATM/CNS	Electronic Navigation Research Institute (EHNRI)
ANS Inspector	International Workshop on ATM/CNS	Electronic Navigation Research Institute (EHNRI)

ANNEX 2 – CAA WORKPLAN

1. NORMALIZATION OF AIRSPACE										
ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
							Completed			
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 4		Not completed			
Outside CAA or externally dependent										
1.1 Complete normalization of the lower airspace for general aviation										
1.1.1 Preparation of VFR maps	ANSP					X	ANSP has not submitted document. Postponed to 2016.			
1.1.2 Approval of VFR maps (following receipt by ANSP)	ANS/DSF/AGA					X				
1.1.3 Delegation of lower airspace to Kosovo authorities	COMKFOR									
2. MEMBERSHIP IN INTERNATIONAL ORGANIZATIONS										
2.1. ICAO Membership										
ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
							Completed			
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 4		Not completed			
Outside CAA or externally dependent										
2.1.1 Technical support to MFA in the process of applying for membership in ICAO	ODG/ICERD/OLRA	X	X	X	X					
2.1.2 ICAO Membership	MFA									
2.2. Membership in ECAC										
2.2.1 Technical support to MFA in the process of applying for membership. Next steps toward membership can only commence after membership in ICAO (item 2.1.2)	ICERD/ ODG	X	X	X	X					
2.3 Membership in EUROCONTROL										
2.3.1 Technical support to the MFA in the process of applying for membership. Next steps toward membership can only commence after membership in ICAO (item 2.1.2)	ICERD/ ODG	X	X	X	X					
3 ENTRY INTO INTERNATIONAL AND REGIONAL TECHNICAL AGREEMENTS										
3.1 Entry into Working Arrangements with EASA										
ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
							Completed			
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 4		Not completed			
Outside CAA or externally dependent										
3.1.1 Signature of Working Arrangements between CAA and EASA on standardization, SAFA and ECCAIRS	ODG				X	In process. Upon the entry into force of SAA, CAA will coordinate actions with MEI for continuing efforts to sign Working Arrangements.				
3.2 Air Services Agreement with the US										
3.2.1 Support of MFA/MI in negotiating the agreement	ODG/ICERD			X	X	The other party prefers to initially review the membership in ICAO.				
3.2.2 Signing of the agreement	MFA/MI				X					
3.3 Signature of bilateral air services agreements with other countries										
3.3.1 Negotiating the agreement with Qatar	ODG/ICERD				X					
4. COMPLETE IMPLEMENTATION OF REGULATORY RESPONSIBILITIES										
4.1 Supplementing secondary legislation										
ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
							Completed			
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 4		Not completed			
Outside CAA or externally dependent										
4.1.1 Amendment of the Regulation no. 4/2009 in compliance with the new EC legislation	DFS		X							
4.1.2 Amendment of the Regulation no. 5/2009 in compliance with the new EC legislation	DFS		X							

4	4.1.3	Amendment of the Regulation no. 6/2009 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.4	Amendment of the Regulation no. 7/2009 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.5	Amendment of the Regulation no. 1/2010 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.6	Amendment of the Regulation no. 3/2010 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.7	Amendment of the Regulation no. 4/2010 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.8	Amendment of the Regulation no. 9/2011 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.9	Amendment of the Regulation no. 2/2012 in compliance with the new EC legislation	DFS		X			
	4.1.10	Transposition of the Regulation on quality of aeronautical data and aeronautical information, Regulation (EC)no. 73/2010	ANS	X	X			
	4.1.11	Transposition of the Regulation (EC)1070/2009for legislation of SES II, amending Regulationsno.549/2004, (EC) no. 550/2004, (EC) no. 551/2004 and (EC) no. 552/2004	ANS				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.12	Amendment of Regulation 14/2010 (EC 1794/2006) on establishing a common charging scheme for air navigation services	ICERD				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.13	Issuance of the Regulation for transposition of Annex 10 of ICAO "Aeronautical Telecommunication" Vol.1 – Vol. 5	ANS				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.14	Issuance of Regulation for transposition of Annex 19 of ICAO "Safety Management"	IAQCO				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.15	Issuance of the Regulation on rights and benefits for CAA employees (including compensation scheme for CAA employees and CAA benefits)	ADM				X	To be postponed for 2016 for further consultation in line with legislative developments in the country in this field.
	4.1.16	Amendment of OPS-MAN in compliance with the new EC legislation	DFS				X	
	4.1.17	Amendment of AIW-MAN in compliance with the new EC legislation	DFS				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.18	Amendment of TL-MAN in compliance with the new EC legislation	DFS				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.19	Amendment of GA-MAN in compliance with the new EC legislation	DFS				X	
	4.1.20	Amendment of SAFA-MAN in compliance with the new EC legislation	DFS				X	The document is available for approval in Q1 2016
	4.1.21	Amendment of AGA-MAN	AGA	X				
	4.1.22	Issuance of Regulation on the registration of airfields	AGA		X	X		
	4.1.23	Organization of workshop on Regulation no. 1/2014 on professional training of aerodrome employees and other aerodrome contracted workers, providers of ground handling services, and users of aerodrome services providing self-handling of ground handling services	AGA		X			
	4.1.1	Issuance of Technical Publication for the assessment of runway surface friction characteristics	AGA			X		
	4.1.2	Issuance of Technical Publication for visualaids	AGA				X	
	4.1.3	Transposition of Regulation (EU) no. 139/2014 on Aerodromes	AGA				X	To be postponed for 2016 due to additional implications and necessary preparations in 2015 before transposition.
	4.2 Certification of ANSP PIA Adem Jashari							
	4.2.1	Submission of recommendations to DG	ICERD				X	ANSP did not submit the necessary documentation to proceed with the certification process in terms of economic criteria. The process is expected to continue in 2016 since the ANSP was transformed to a budgetary agency and it is expected to create the financial stability necessary for certification.
	4.2.2	Issuance of certificate	ODG				X	See 4.2.1

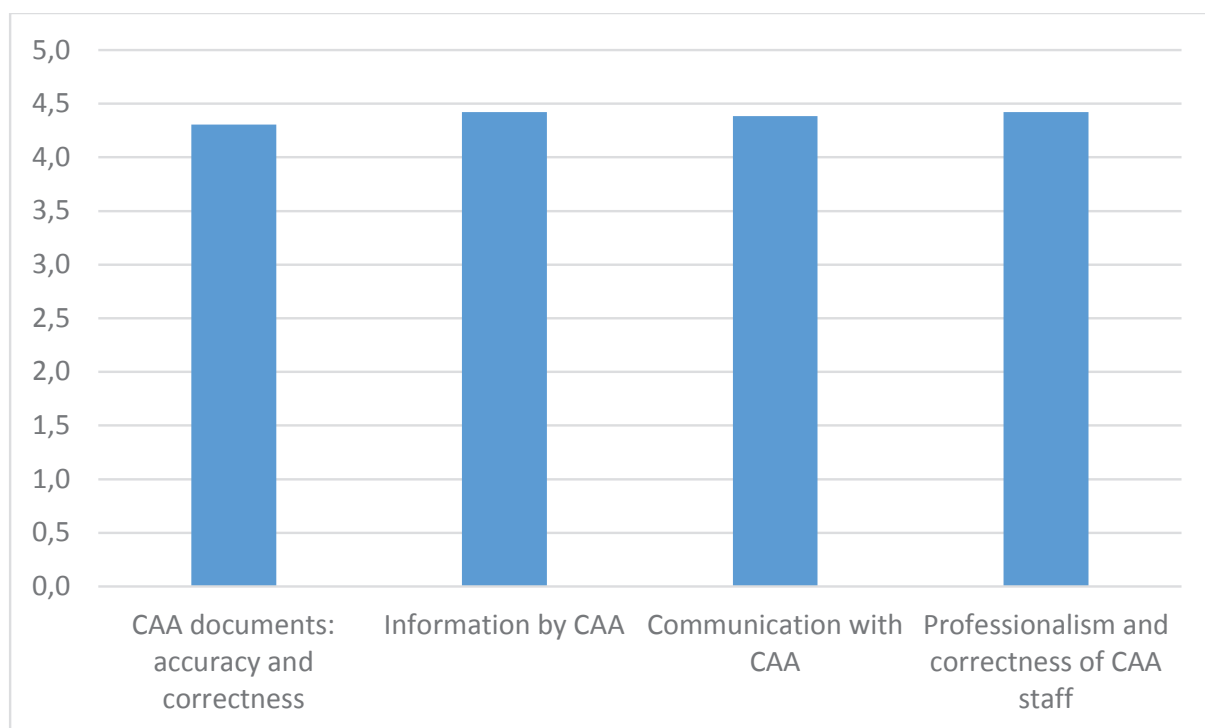
4.3 Approval of Aeronautical Federation of Kosovo						
4.3.1	Approval of AFK	DFS	X			
4.3.2	Support provided to AFK for membership in the International Aeronautical Federation	ODG/DFS/ICERD	X	X	X	
4.4 Certification / Approval of training organizations						
4.4.1	Certification of training providers for dangerous goods	DFS	X			
4.4.2	Review of the application for certification of the PIA-AC Adem Jashari as a training organization	ANS			X	This process remained incomplete as a result of not implementing the law on establishing the agency.
4.4.3	Review and evaluation of documents according to requests for authorization of LKIA as a training organization	AGA			X	LKIA made official its intention to apply in 2016
4.5 Certification of entities for Dangerous Goods (DG)						
4.5.1	Certification of PIA Adem Jashari LKIA as groundhandling provider of DG	DFS	X			
4.5.2	Certification of Turkish Airlines for transporting of DG	DFS	X			
4.6 Issuance and re-validation of licenses of operator personnel						
4.6.1	Re-validation of sport pilots holders of foreign licenses	DFS	X			
4.6.2	Licensing of controllers (continuous process)	ANS	X	X	X	X
4.7 Support to CAAA for the certification of Tirana International Airport Nënë Tereza based on the cooperation agreement						
4.7.1	Review and evaluation of documentation as required	AGA in cooperation with the CAAA Airports Directorate	X			
4.7.2	Drafting of checklists and audit plans	AGA in cooperation with the CAAA Airports Directorate	X			
4.7.3	Audit in TIA	AGA in cooperation with the CAAA Airports Directorate	X			
4.7.4	Drafting of the audit report	AGA in cooperation with the CAAA Airports Directorate		X		
4.8 Continuous supervision of operators safety						
4.8.1	A detailed plan for oversight activities is part of 2015 plan, CAACK/OIAQC-PLN 03	AGA/ANS/DFS/ICERD/OIAQC				See CAACK/OIAQC-PLN 03
4.9 Economic oversight of ANSP, PIA Adem Jashari LKIA and groundhandlers						
4.9.1	Economic oversight of ANSP (insurance policy 2015)	ICERD	X			
4.9.2	Economic oversight of PIA Adem Jashari LKIA (Insurance policy, financial performance in 2014, audited financial reports 2014)	ICERD	X			
4.9.3	Economic oversight of ANSP (assessment of financial performance in 2014, audited financial statements 2014)	ICERD	X			
4.9.4	Economic oversight of "ExFis" LLC for services of supply with kerosene at the airport (insurance policy 2015 against the risk of services provided on the ground)	ICERD	X			
4.9.5	Economic oversight of "ExFis" LLC for services of supply with kerosene at the airport (division of financial accounts, evaluation of financial performance in 2014, audited financial statements 2014)	ICERD	X			
4.10 Internal and inter-institutional reporting						
4.10.1	Consolidation of CAA Annual Report	ICERD	X			
4.10.2	Submission of Annual Report to Kosovo Assembly	ODG	X			
4.10.3	Consolidation of CAA Quarterly Reports	ICERD	X	X	X	X
4.10.4	Submission of the Quarterly Report to the Supervisory Board	ODG	X	X	X	X
4.10.5	Reporting to MEI	ICERD	X	X	X	X
4.10.6	Submission of financial statements to MF and OAG	ADM/ODG	X			X
4.10.7	Submission of the financial report to the Parliamentary Committee on Budget and Finance	ADM/ODG	X			

4.10.8	Submission of the Medium Term Expenditure Framework 2016-2018	ADM/ODG		X				
4.10.9	Planning of the annual budget	ADM/ODG		X				
4.10.10	Implementation of forecasted revenues from passenger safety charge and Regulation no. 2/2015	ADM/ODG	X	X	X	X		
4.10.11	MF quarterly financial report	ADM/ODG	X	X	X	X		
4.10.12	ODG monthly financial report	ADM/ODG	X	X	X	X		
4.10.13	9 month financial report to the OAG and MF	ADM					X	
4.11 Implementation of ECAA Agreement								
4.11.1	Update of matrix and notification of personnel for transposition of remaining legislation from Annex 1 of ECAA agreement	ICERD	X	X	X	X		
4.11.2	Organization official Joint Committee Meeting	ICERD/ODG					X	
4.12 CAA Reorganization								
4.12.1	Amendment of Internal Regulation	ODG					X	
4.13 Approval of regulated aeronautical tariffs in the airport								
4.13.1	Assessment of the Incentive Program 2015, recommendation and publication	ICERD	X					
4.13.2	Issuance of decision	ODG	X					
4.14 Compilation of the national strategy for the development of Civil Aviation								
	Coordination with the MI to initiate TAIEX professional support in developing the strategy	ODG/ICERD	X					
5. COMPILATION AND IMPLEMENTATION OF STATE SAFETY PROGRAM - SSP								
5.1 Implementation of SSP requests related only to CAA								
	ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE	STATUS Brief Report				In Progress
								Completed
				Q 1	Q 2	Q 3	Q 4	Not completed
								Outside CAA or externally dependent
	5.1.1 Drafting of the document for the Minister of Infrastructure to appoint the institution and the person responsible for SSP	OIAQC/ODG	X					
	5.1.2 Drafting of ToR for the Person Responsible for SSP	OIAQC/Working Group	X					
	5.1.3 Preparation of the draft decision on the appointment of the institution and the person responsible for SSP	OIAQC/ODG					X	
	5.1.4 Submission of three documents mentioned above to MI	OIAQC/ODG					X	Action postponed to 2016 after the additional necessary coordination with the Ministry of Infrastructure and other public institutions that have responsibility in the field of civil aviation
5	5.1.5 Organization of a workshop at CAA by an expert in the field of safety management. Supported by TAIEX.	OIAQC/ODG	X					
Following the appointment of the institution and the person responsible for SSP								
	5.1.6 Preparation of ToR for the Safety Council in the CAA	OIAQC/ODG		X				
	5.1.7 Appointment of a CAA Safety Council	ODG		X				
	5.1.8 Approval of safety policy	ODG					X	
	5.1.9 Enforcement Policy	OIAQC/Technical Dep./ODG					X	Document ready for adoption in 2016
	5.1.10 Approval of the process for treatment of MOR in CAA (KCAA/DFS-PC 55)	OIAQC/ODG/DFS/AGA/ANS		X	X			
5.2 Implementation of SSP's requirements at the state level								
	5.2.1 Appointment of the Committee (group) for SSP	ODG					X	Postponed to 2016 as it can be implemented only after the appointment of the institution and the person responsible for SSP (paragraph 5.1.4).
	5.2.2 Formal meeting with the SSP group						X	As above

5.2.3	Goods and Services		X	X	X	X	74% Q1 77% (Q1+Q2) 76% (Q1+Q2+Q3) 86% (Q1+Q2+Q3+Q4)
5.2.4	Utilities		X	X	X	X	40% Q1 52% (Q1+Q2) 54% (Q1+Q2+Q3) 51% (Q1+Q2+Q3+K4)
6.3 Implementation of procurement plan as approved by CAA management							
6.3.1	Realization of 6 supply contracts	ADM	X	X	X	X	
6.3.2	Physical security of the building	ADM	X	X			
6.3.3	Insurance for CAA official vehicles	ADM		X			
6.3.4	Web design and programming of the CAA official website	ADM	X	X			
6.3.5	Printing and design services	ADM		X			
6.3.6	Servicing and maintenance of information technology	ADM			X		
6.3.7	Servicing and maintenance of CAA official vehicles	ADM			X		
6.3.8	Cleaning of vehicles	ADM			X		
6.4 Realization of training plan for CAA employees							
6.4.1	Trainings planned In KCAA/OIAQC-PLN 03		X	X	X	X	

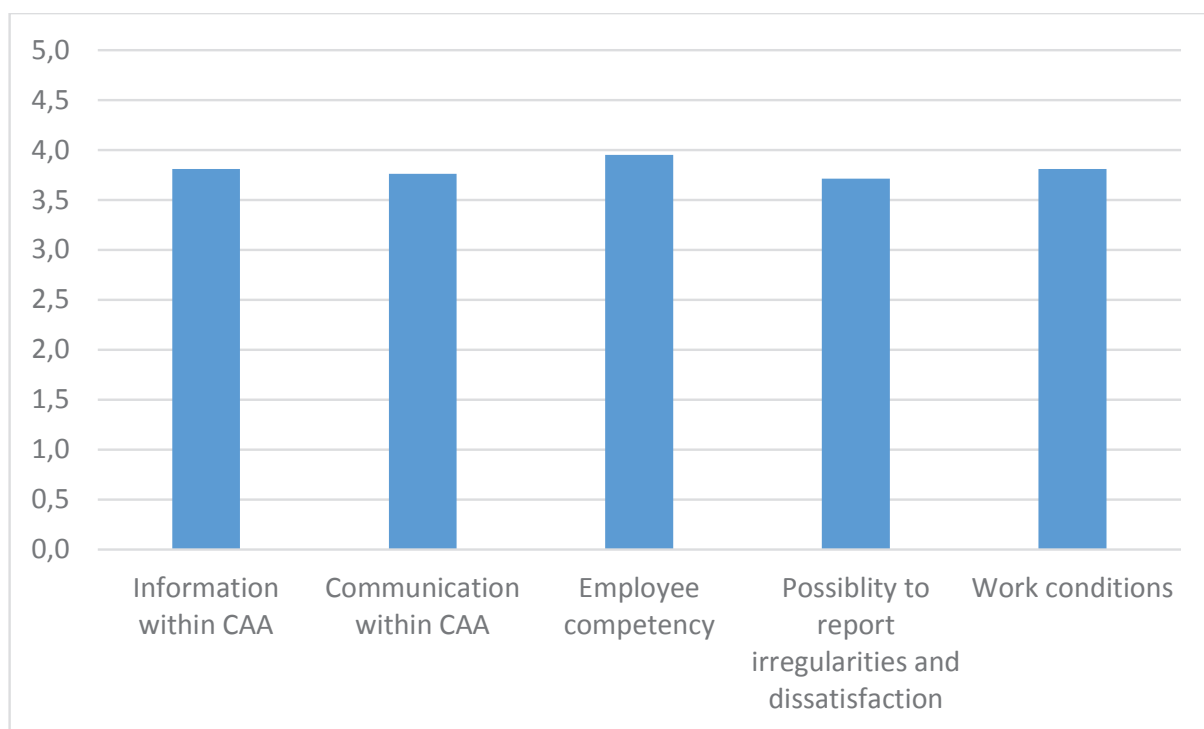
ANNEX 3 – SATISFACTION MEASUREMENT RESULTS

External measurement 2015

Measurement results (grade 1-5)

Internal measurement 2015

Measurement results (grade 1-5)

ANNEX 4 – STATISTICS

